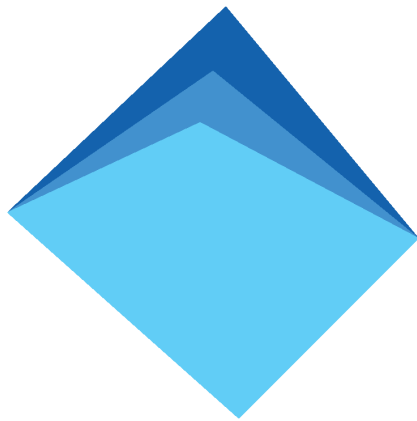

Vantaa

**TALOUSSUUNNITELMA
2017- 2020**

TALOUSARVIO 2017

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	1
Vantaan kaupungin toimintaympäristön muutos	3
Talouden kehitysnäkymiä	16
Vantaan henkilöstömäärän kehitys	26
Kaupungin toimitilamäärän kehitys.....	27
Tuottavuusmittarit.....	29
Väestön kehitys ikäryhmittäin.....	29
Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet vuodelle 2017	30
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kaupunkikonsernissa	39
KÄYTTÖTALOUSOSA.....	40
Talousarvion 2017 täytäntöönpano	41
Toimialoittain vertailu 2015–2020 ja kehys	46
YLEISHALLINTO	53
Yleishallinto	54
Keskusvaalilautakunta	56
Kaupunginvaltuusto.....	57
Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus	58
Kaupunginhallitus	60
Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset	62
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA	63
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA	70
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala yhteensä.....	71
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala bruttoyksiköt	76
Työllisyyspalvelut.....	82
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA	85
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala yhteensä.....	86
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman erikoissairaanhoitoa.....	86
Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	91
Talous- ja hallintopalvelut	93
Erikoissairaanhoito	95
Terveydenhuollon palvelut	97
Perhepalvelut	101
Vanhus- ja vammaispalvelut	105
Suun terveydenhuollon liikelaitos	109

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA	112
Sivistystoimen toimiala yhteensä	113
Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt	113
Opetuslautakunta ja vapaa-ajan lautakunta	119
Yhteiset palvelut	120
Suomenkielinen perusopetus	122
Lukiokoulutus	125
Varhaiskasvatus	128
Kirjastopalvelut	132
Muu koulutus	134
Ruotsinkielinen tulosalue	135
Kulttuuripalvelut	139
Liikuntapalvelut	142
Nuorisopalvelut	145
Ammatillinen koulutus	148
Aikuisopisto	150
Musiikkiopisto	152
Kuvataidekoulu	154
 MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA	 155
KAUPUNKISUUNNITTELULAUTAKUNTA	160
Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä	161
Kaupunkisuunnittelulautakunta	162
Toimialahallinto	163
Yrityspalvelut	165
Kaupunkisuunnittelu	168
TEKNINEN LAUTAKUNTA	172
Tekninen lautakunta yhteensä	173
Tekninen lautakunta bruttoyksiköt	173
Tekninen lautakunta	175
Tilakeskuksen tulosalue	177
Joukkoliikenne	180
Kuntatekniikan keskus	182
Varikko	186
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	188
Ympäristölautakunta yhteensä	189
Ympäristölautakunta bruttoyksiköt	189
Ympäristölautakunta	191
Ympäristökeskus	192
Rakennusvalvonta	194

LIIKELAITOKSET	196
Vantaan Työterveys liikelaitos.....	197
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	200
 RAHASTOT 2017–2020.....	 203
Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto.....	204
Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto	207
Sosiaalinen luototus.....	209
Vahinkorahasto	210
Rahastojen yhdistetty tuloslaskelma.....	212
Rahastojen yhdistetty rahoituslaskelma.....	212
 TULOSLASKELMAOSA 2017–2020	 213
 INVESTOINTIOSA 2017–2021	 224
Uudisrakentaminen	227
Korjausrakentaminen.....	229
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	231
Aineeton omaisuus	232
Julkinen käyttöomaisuus.....	233
Irtain omaisuus.....	236
Kiinteä omaisuus	238
Osakkeet ja osuudet	240
 RAHOITUSOSA 2017–2020	 241
Täydentäviä tietoja	246
 KUNTAKONSERNI 2017–2020.....	 248
 LIITTEET	 262
LIITE 1 Uudisrakentaminen 2017–2026	263
LIITE 2 Korjausrakentaminen 2017–2026	268
LIITE 3 Vuokra- ja osaketilojen muutokset 2017–2026.....	271
LIITE 4 Liikuntapaikkarakentaminen 2017–2021.....	272

Kaupunginjohtajan katsaus

Kasvun rahoittaminen taloussuunnittelun lähivuosien haaste

Vantaan väestönkasvu on vuosina 2015 ja 2016 noussut uudelle tasolle, ja ennusteiden mukaan voimakas kasvu jatkuu myös lähivuosina. Pääkaupunkiseudun vetovoimaisuus on vilkastuttanut asuntorakentamista, mutta kasvu ei toistaiseksi ole heijastunut verotuloihin. Lähivuosien tehtävänä on kaupungin kasvun hallinta ja rahoittaminen sekä toiminnan ja talouden sopeuttaminen maakuntaudistukseen.

Kouluverkon uudistamiseen investoidaan

Vantaan väestömäärä kasvaa lähes 1970-luvun tahtiin. Tuolloin rakennettiin uusia kaupunginosia, kuten Koivukylä ja Martinlaakso. Vuonna 2015 väkimäärä lisääntyi 3 802 hengellä ja vuonna 2016 tämä luku ylittynee. Maan sisäinen muuttoliike on kääntynyt Vantaalle voitolliseksi. Nyt rakennetaan Kivistön ja Leinelän kaupunginosia sekä tiivistetään vanhoja keskustoja. Muuttajat ovat pääosin työikäisiä ihmisiä.

Voimistuneesta väestönkasvusta huolimatta kaupungin verotulot ovat kasvaneet vain noin prosentin vuositahtilla. Heikon verotulokehityksen, valtionosuusleikkausten sekä Kehäradan poistojen myötä talousarvion 2017 tilikauden tulos on negatiivinen. Käyttötalouden menokehitys pidetään talousarviossa edelleen maltillisena. Investoinnit ylittävät viime vuosina noudatetun 100 miljoonan euron tason. Tämä johtuu kouluverkon kehittämisestä ja väestönkasvun edellyttämistä uusista päiväkodeista.

Talousarvion valmisteluun ovat vaikuttaneet vuonna 2017 voimaan tulevat kilpailukykysojimus sekä toimeentulotuen perusosan maksatuksen siirto Kelalle. Maakuntaudistuksen vaikutukset tulevat arvioitaviksi taloussuunnitelman 2018–2021 valmistelun yhteydessä.

Talouden tasapaino on parantunut valtuustokaudella

Vuonna 2015 kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta nousi jo 17,4 miljardiin euroon, kasvua edellisvuodesta on noin 0,8 miljardia euroa. Talouden matalasuhdanteen ja valtionosuusleikkausten keskellä kunnat ovat tasapainottaneet talouttaan menoja leikkaamalla, tuottavuutta kehittämällä sekä veroprosentteja korottamalla.

Vantaan kaupungilla on takanaan kolme ylijäämäistä tilinpäätöstä vuosina 2013–2015. Päättävän valtuustokauden aikana Vantaan talouden tasapaino on parantunut ja kaupungin suhteellinen asema suurten kaupunkien talousvertailuissa on kohentunut. Vuonna 2015 kaupungin lainakannan kasvu hidastui 15 miljoonaa euroon, ja loppuvuoden ennusteiden mukaan kaupungin lainakanta ei vuonna 2016 kasva edellisvuoden lopun tilanteesta.

Kaupungin voimakkaan kasvun rahoittaminen sekä maakuntaudistuksen vaikutukset ovat riskejä kaupungin talouden tasapainolle lähivuosina. Uudelta kaupunginvaltuustolta tarvitaan päätöksiä Vantaan kasvun hallintaan, tulopohjan kasvattamiseen ja toiminnan uudistamiseen maakuntaudistuksen yhteydessä.

Kuntien rooli muuttuu

Hallituksen tekemien linjausten mukaan vastuu sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä siirtyy kunnilta-18 maakunnalle. Kesäkuussa 2016 julkistettiin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ja maakuntien perustamisen alustavat lakiluonnokset. Tavoitteena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 kuluessa ja lain on tarkoitus tulla voimaan kesällä 2017.

Uudistuksen toimeenpanoa valmistelevan maakuntatasoisen väliaikaishallinnon on tarkoitus aloittaa toimintansa 1.7.2017. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu sekä henkilöstö siirtyvät esityksen mukaan maakunnille 1.1.2019, jolloin maakuntien toiminta täysimääräisesti käynnistyy.

Hallituksen lokakuussa 2016 tekemän linjauksen mukaan pääkaupunkiseudun kaupunkien sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät maakuntauudistuksessa Uudenmaan maakunnan järjestämisvastuulle. Kaupunkien esitystä erillisratkaisuksi ei hyväksytty. Jatkokeskustelua käydään pääkaupunkiseudun kaupunkien järjestämisvastuusta työ-, elinkeino-, maahanmuutto- ja kotoutumispalveluissa.

Kari Nenonen
Kaupunginjohtaja

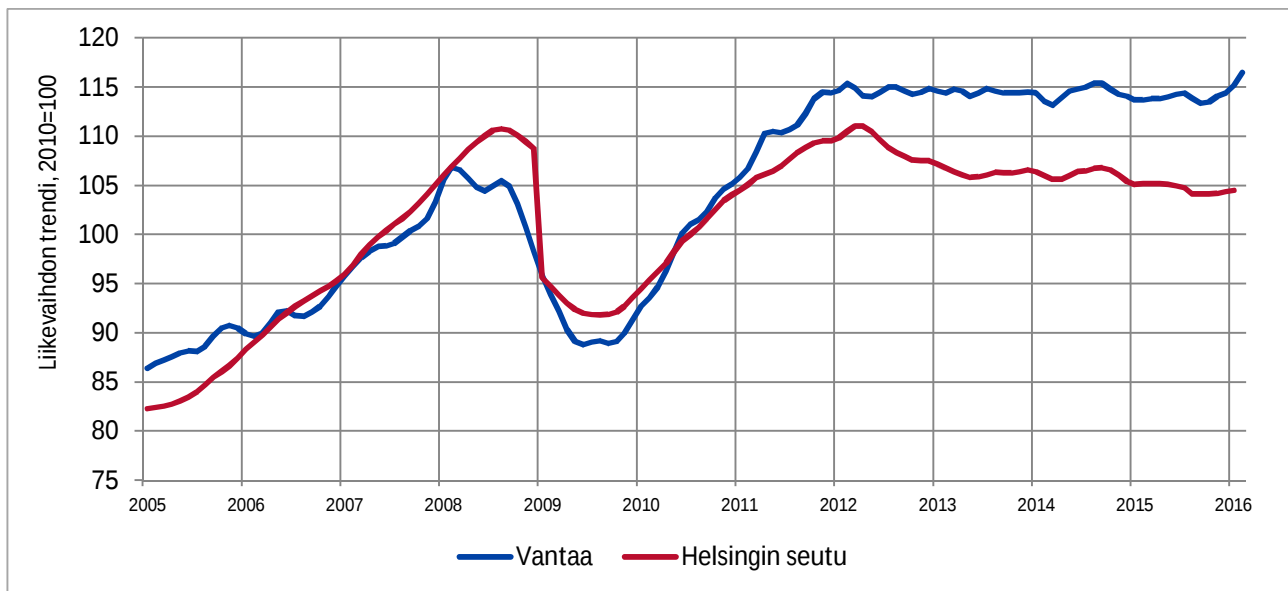
Vantaan kaupungin toimintaympäristön muutos

Yritysten liikevaihdon muutokset Vantaalla ja Helsingin seudulla

Vantaalaisten yritysten liikevaihto supistui vuonna 2015 vuotta aiemmasta 0,4 prosentilla. Kun liikevaihto kasvoi vuoden 2015 tammi-maaliskuussa hienoiset 0,1 prosenttia, se aleni seuraavan vuosineljänneksen aikana 0,6 prosentilla, mutta pysyi loppuvuodesta 2015 vuodentakaisella tasollaan. Kuluvin vuoden tammi-kuussa liikevaihto taas väheni vajaalla prosentilla, mutta kasvoi helmikuussa. Vuoden 2015 helmikuusta vuoden 2016 helmikuuhun kasvua oli 4,1 prosenttia. Koko Helsingin seudulla liikevaihto kasvoi 1,6 prosentin verran samana ajanjaksona. Koko Helsingin seudulla kasvua oli vain vuoden 2015 tammi-, marras- ja joulukuussa ja vuoden 2016 tammikuussa.

Kun lähtötilanteeksi otetaan vuosi 2010, on liikevaihdon kehitys Vantaalla ollut edullisempi kuin koko Helsingin seudulla.

Kuvio 1. Liikevaihdon trendi Vantaalla ja koko Helsingin seudulla vuodesta 2005 (2010=100)

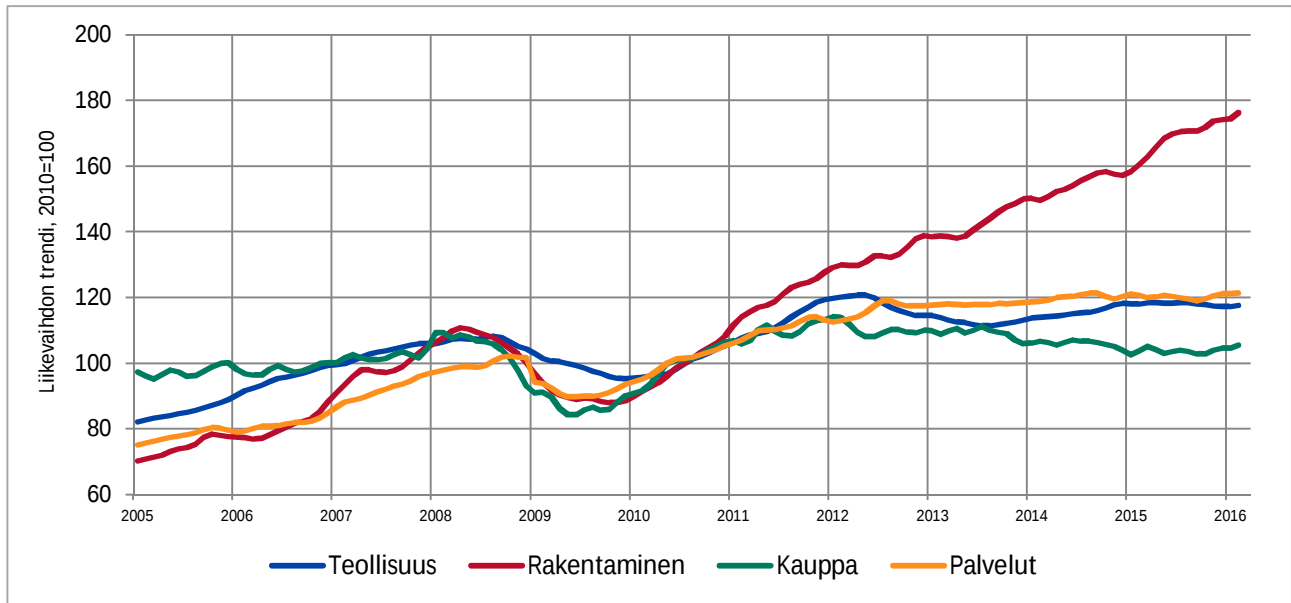

Lähde: Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu, toukokuu 2016

Kun tarkastellaan kehitystä neljällä toimialalla (teollisuus, rakentaminen, kauppa ja palvelut), muista toimialoista selvän poikkeuksen tekee rakentamisen toimiala, joka on kasvanut tasaisesti aina vuoden 2009 lopulta lähtien. Palvelujen toimialalla liikevaihdon muutos on ollut lievästi kasvava, samoin parin viime vuoden aikana teollisuuden toimialalla. Samaan aikaan kaupan trendi oli laskeva vuoden 2015 alkuun saakka, jonka jälkeen se on pysytellyt kutakuinkin samalla tasolla.

Liikevaihdon kehitys kaupungin eri osissa on ollut erilainen. Kasvu vuoden 2010 alkupuoliskolla oli kaikilla alueilla hyvin samanlainen, mutta jo loppuvuodesta se alkoi erota. Kehitys Itä-Vantaalla lähes pysähtyi vajaan vuoden ajaksi, mutta jatkoi kasvuaan vuoden 2012 aluneljännekselle. Aviapoliksen ja Länsi-Vantaan yritysten liikevaihto kasvoi vuoteen 2012 saakka tasaisesti, Aviapoliksessa hieman enemmän kuin Länsi-Vantaalla. Vuodesta 2013 liikevaihdon trendi on ollut aika lailla samalla tasolla aina näihin päiviin saakka. Länsi-Vantaalla liikevaihto aleni vuoden 2013 lopulla ja 2014 alussa, mutta on sen jälkeen lähtenyt tasaiseen kasvuun.

Kuvio 2. Liikevaihdon trendi eri toimialoilla Vantaalla vuodesta 2005 (2010=100)

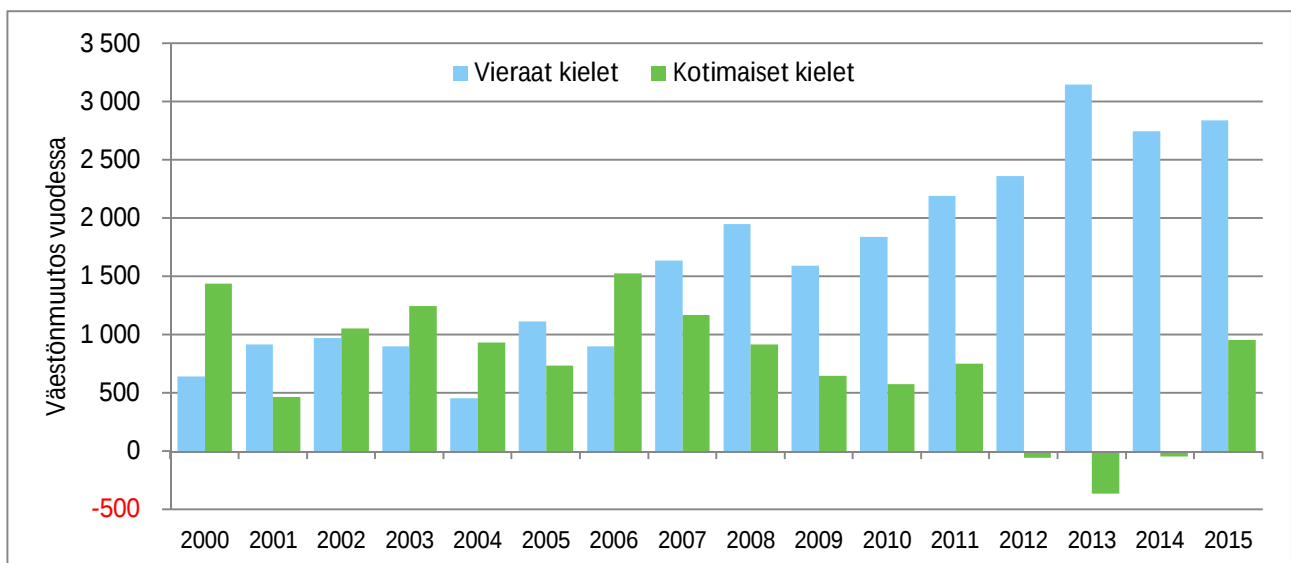
Lähde: Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu, toukokuu 2015

Väestö kasvaa lähivuosina 3 500 henkilöllä vuosittain

Vantaalla asui vuoden 2016 alussa 214 600 henkilöä. Vantaalla asuvista puhui äidinkielenään suomea 175 820, ruotsia 5 680 ja jotain muuta kieltä 33 100 henkilöä. Vieraskielisistä suurimmat ryhmät olivat venäjän- ja vironkieliset. Venäjänkielisiä asui Vantaalla 6 850 ja vironkielisiä 7 210 henkilöä. Vironkieliset ohittivat määrässä venäjänkieliset vuoden 2014 aikana. Kumpiakin oli nyt selvästi enemmän kuin ruotsinkielisiä.

Vantaan suomenkielisen väestön määrä kasvoi kolmen tappiollisen vuoden jälkeen. Kasvua oli 960 henkilöä, kun vuotta aiemmin vähennys oli runsas 20 henkilöä. Ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä väheni runsaalla parilla kymmenellä. Vieraskielinen väestö sen sijaan kasvoi 2 840 henkilöllä. Edellisenä vuonna lisäystä oli 2 750 henkilöä. Eniten kasvoi suomenkielisten jälkeen suurimmaksi kieliryhmäksi noussut vironkielisten vantaalaisten määrä, kasvua oli 670 henkilöä. Venäjänkielisten määrä kasvoi 415 henkilöllä.

Kuvio 3. Vantaan vuosittainen väestönmuutos vuosina 2000–2015 henkilön äidinkielen mukaan

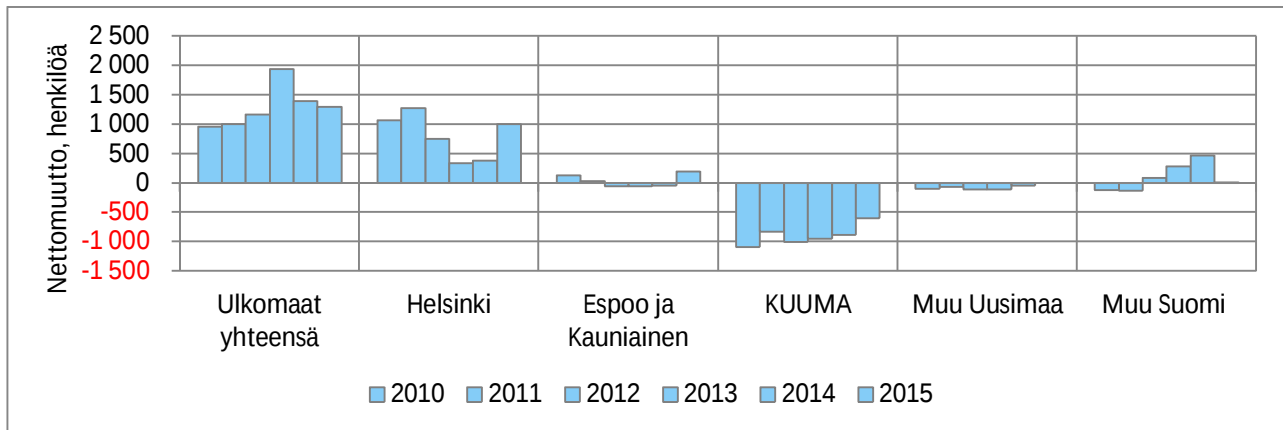

Lähde: Tilastokeskus

Kaupungin väkiluku on kasvanut 2000-luvulla keskimäärin 2 390 asukkaan vuosivauhdilla. Viime vuosina kasvuvauhti on lisääntynyt: viiden viime vuoden aikana kasvua on ollut keskimäärin 2 910 henkilöä vuodessa. Vuonna 2015 kaupungin väestönlisäys oli 3 800 henkilöä ja kuluvan vuoden kasvuksi on ennustettu 3 630 henkilöä.

Väkiluvun kasvun suuruuteen vaikuttaa toisaalta ns. luonnollinen väestönkasvu eli syntyneiden ja kuolleiden välinen erotus, toisaalta kuntaan muuttavien ja kunnasta poismuuttavien erotus. Luonnollisen väestönkasvun osuus kaupungin vuosittaisesta keskimääräisestä väestönmuutoksesta on ollut keskimäärin vajaa 70 prosenttia. Vuonna 2013 osuus oli ensimmäistä kertaa 2000-luvulla alle 50 prosenttia eli muuttoliike oli kaupunkia nopeimmin kasvattava tekijä. Vuonna 2015 muuttoliikkeen osuus oli 70 prosenttia.

Kuvio 4. Vuosittainen nettomuutto Vantaalle eri alueilta vuosina 2010–2015

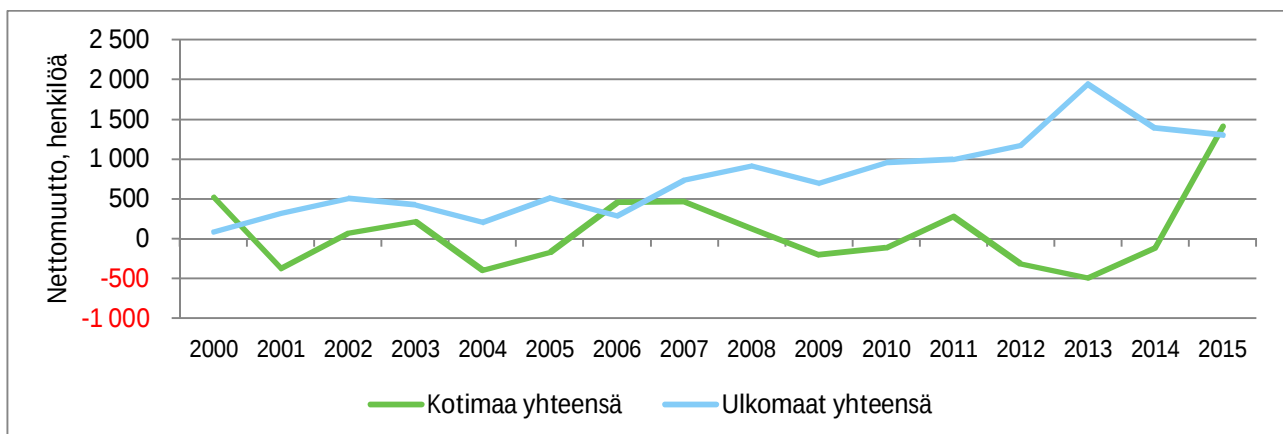

Lähde: Tilastokeskus

Muuttovoittoa Vantaa on saanut viime vuosina ulkomailta, Helsingistä sekä kotimaasta Uudenmaan ulkopuolelta. Suurin muuttotappio on ollut KUUMA-kuntiin. Ulkomailta saatu muuttovoitto kasvoi vuosi vuodelta samalla kun kotimaan nettomuutto kääntyi tappiolliseksi. Vuonna 2016 nettomuutto kotimaasta oli selvästi voitollista, jopa suurempaa kuin muuttovoitto ulkomailta.

Muuttoliikkeen osuus väkiluvun muutoksesta on vaihdellut luonnollista väestönkasvua enemmän: nettomuutto on ollut 2000-luvulla alimmillaan parisen sataa henkilöä tappiollista ja enimmillään vuonna 2015 peräti 2 720 henkilöä voitollista. 2010-luvulla erityisesti nettomuutto ulkomailta Vantaalle on ollut aiempaa selvästi suurempaa ja kotimaan muuttovoitto on samanaikaisesti kutistunut. Alkuvuodesta 2015 tilanne kuitenkin muuttui: muuttovoitto ulkomailta pienentyi ja vastaavasti kotimaasta lisääntyi merkittävästi. Vantaan vieraskielisen väestön määrä on kasvanut selvästi nopeammin kuin suomenkielinen: viiden viime vuoden koko väestönlisäyksestä yli 90 prosenttia on tullut vieraskielisistä. Vuonna 2015 osuus oli 74 prosenttia.

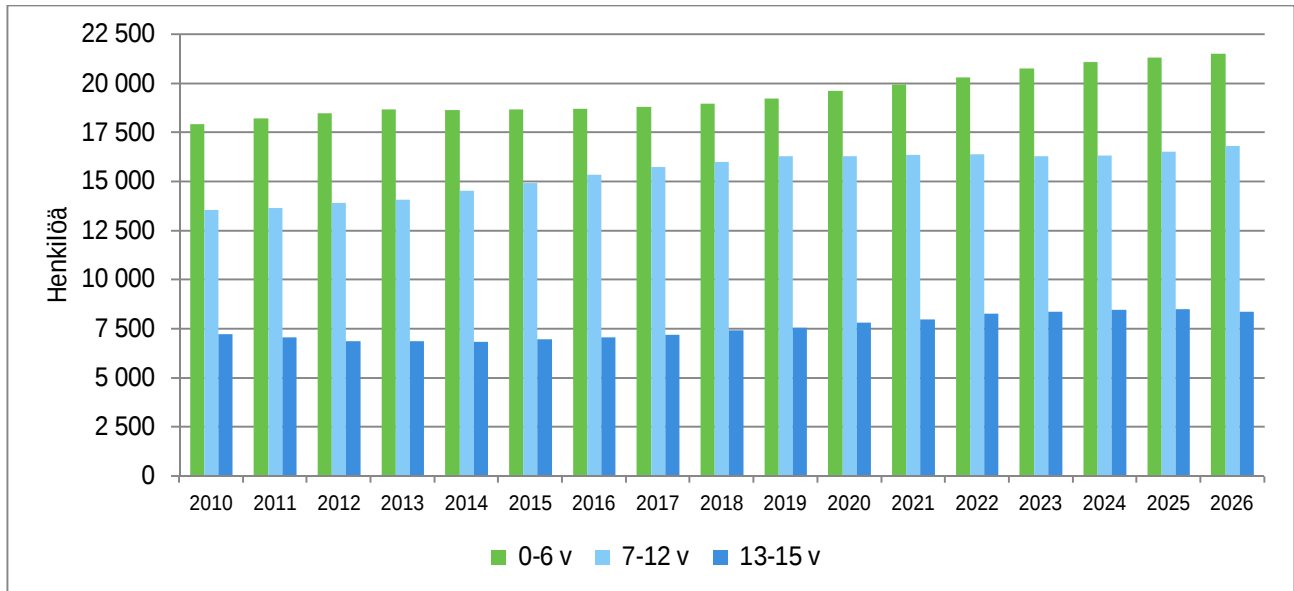
Kuvio 5. Nettomuutto Vantaalle kotimaasta ja ulkomailta vuosina 2000–2015

Lähde: Tilastokeskus

Vantaan väkiluvun ennustetaan kasvavan viiden lähivuoden aikana keskimäärin 3 520 asukkaan vuosivauhtia. Vuosittain syntyy keskimäärin 1 420 vantaalaista enemmän kuin heitä kuolee ja muuttovoittoa saadaan vuosittain noin 2 100 henkilöä. Vantaan edelleen suhteellisen nuori ikärakenne vanhenee, vaikka päivähoito- ja kouluikäisten määrä lähivuosina hieman kasvaakin.

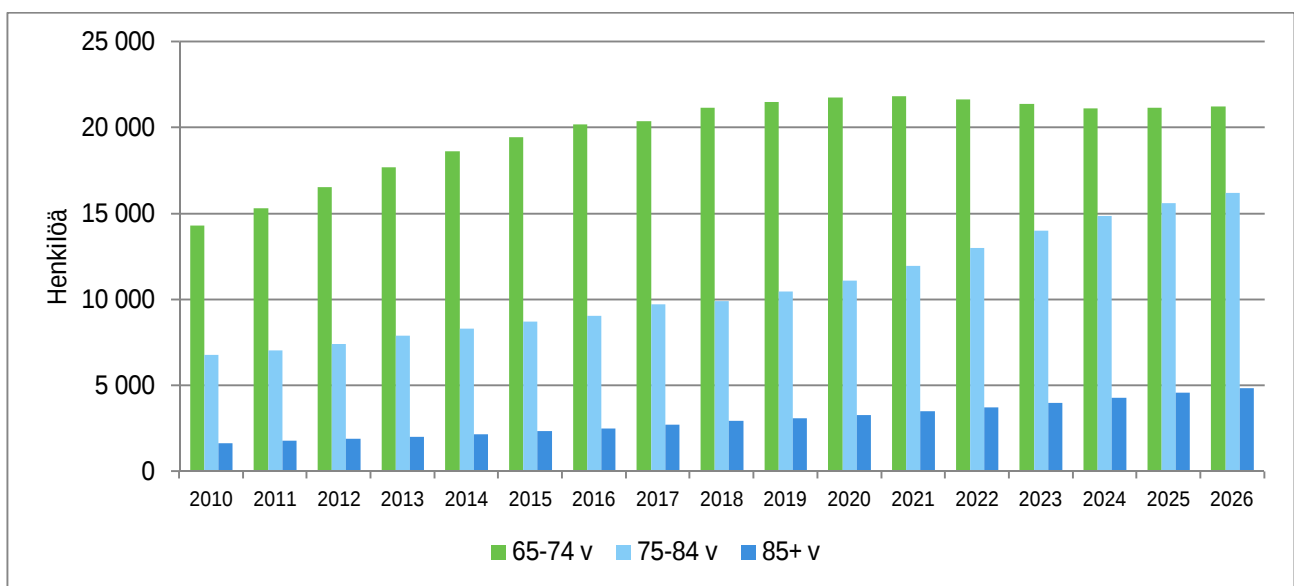
Kuvio 6. Nuorimpien ikäryhmien väestönmuutos vuosina 2010–2015 ja ennuste 2016–2026

Lähde: Tilastokeskus ja Vantaan väestöennuste 2016

Vanhuuseläkeiän saavuttaneiden vantaalaisten määrä kasvaa nopeasti, lähimmän viiden vuoden aikana keskimäärin 1 110 henkilön vuosivauhdilla. 75 vuotta täyttäneiden määrän ennustetaan kasvavan nykyisestä vajaasta 11 550 henkilöstä keskimäärin 780 henkilön vuosivauhdilla 15 470 henkilöön vuonna 2021. Vähintään 85 vuotta täyttäneitä on ennusteen mukaan tuhat enemmän vuonna 2021 kuin vuoden 2016 alussa.

Kuvio 7. 65 vuotta täyttäneen ja sitä vanhemman väestön muutos vuosina 2010–2015 ja ennuste 2016–2026

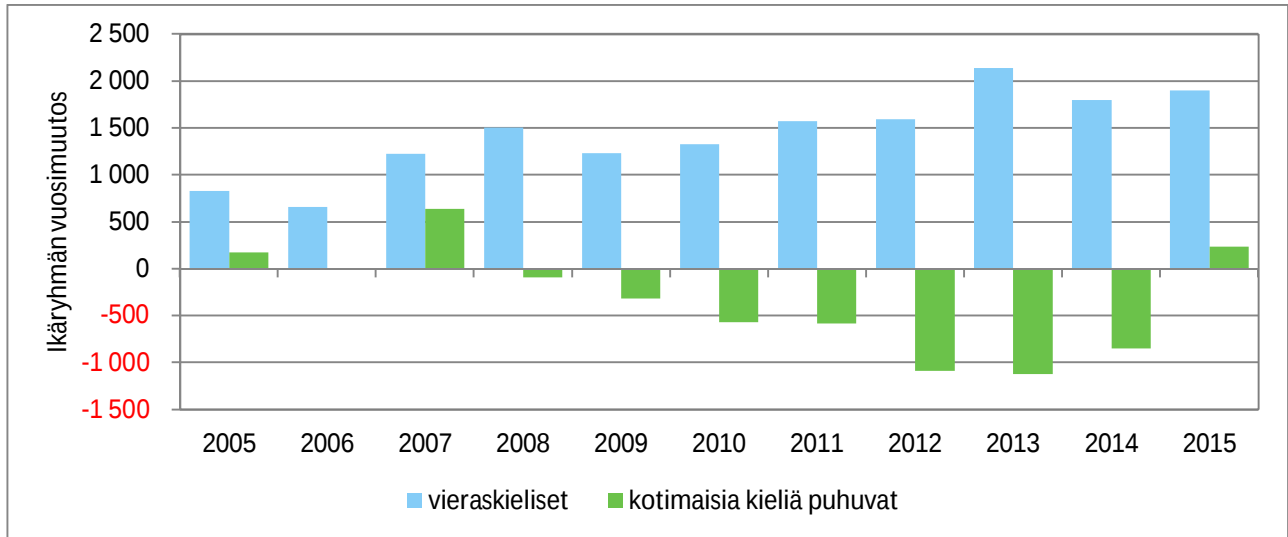

Lähde: Tilastokeskus ja Vantaan väestöennuste 2016

Työikäisten määrän kasvu on ollut vieraskielisten varassa

Työikäisten, 20–64-vuotiaiden, vantaalaisten määrän ennustetaan edelleen kasvavan niin, että vuoden 2021 alussa heitä on 8 100 nykyistä enemmän. Työikäisten määrän kasvu perustuu lähes yksinomaan vieraskielisen väestönosan kasvuun. Kotimaisia kieliä puhuvien työikäisten määrä väheni vuosina 2008–2014, mutta kasvoi jälleen hieman vuonna 2015. Ennusteen mukaan työikäisten määrän kasvu on tulevana vuosinakin lähes kokonaan vieraskielisen väestön varassa.

Kuvio 8. Vantaan työikäisen (20–64 v) väestön vuosimuutos äidinkielen mukaan vuosina 2005–2015

Lähde: Tilastokeskus

Vieraskielisen väestön määrä on kasvanut seudulla nopeasti. Koko Helsingin seudulle vuonna 2015 tehdyssä vieraskielisen väestön ennusteessa muita kuin kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvien määrän arvioitiin kasvavan Vantaalla niin, että heidän osuutensa kaupungin työikäisestä väestöstä on vuonna 2021 lähes 21 prosenttia (Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2015–2030).

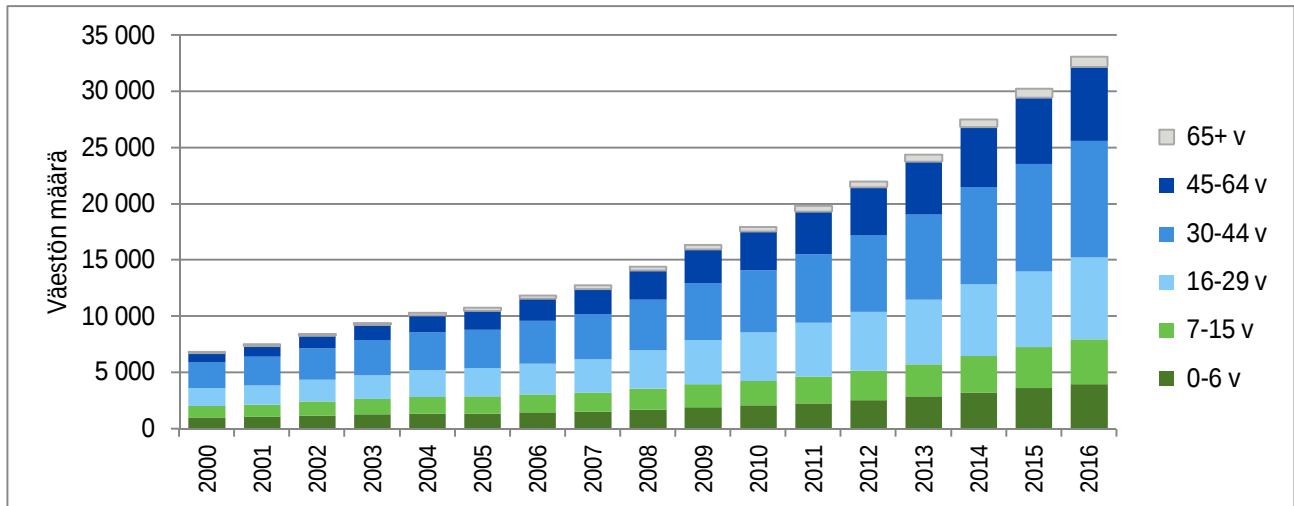
Kehitys Vantaalla ja Espoossa on ollut ennusteen ensimmäisenä vuotena kuitenkin hieman ennustettua nopeampaa. Vantaalla oli vuoden 2016 alussa kolmisen sataa ja Espoossakin parisen sataa vieraskielistä enemmän kuin ennusteessa oli arvioitu. Helsingissä vieraskielisen väestön määrän kasvu oli jonkin verran ennustettua vähäisempää. Helsingissä ja Vantaalla kotimaisia kieliä puhuvien määrän kasvu oli ennustettua suurempaa.

Vantaan vuoden 2015 hyvinvointikertomuksessa yksi painopiste kaupungin hyvinvointityössä on maahan muuttaneiden kotouttamiseen panostaminen mm. heidän työllistämistään tukemalla.

Väestöennusteen onnistuminen riippuu oikein arvioidusta nettomuuton määrästä

Viiden viime vuoden aikana Vantaalla tehtyjen väestöennusteiden osumistarkkuus ennusteen tekovuotta seuraavana vuonna on vaihdellut yleensä muutamasta kymmenestä enimmillään muutamaan sataan. Ennustevirhe on ollut peräisin ennakoitua suuremmasta muuttovoitosta. Vuonna 2015 ennustevirhe oli poikkeuksellisen suuri, tuhat henkilöä. Aiempina vuosina usein tappiollinen maassamuutto kääntyi yllättäen noin 1 400 henkilön muuttovoitoksi. Tätä ennen arvioitua suurempi muuttovoitto tuli kaikki ulkomailta (ks. kuvio 5). Vuonna 2016 tehdyssä ennusteessa muuttovoiton määrää on oleellisesti nostettu.

Kuvio 9. Vantaan vieraskielinen väestö ikäryhmittäin 1.1.2000–1.1.2016

Lähde: Tilastokeskus

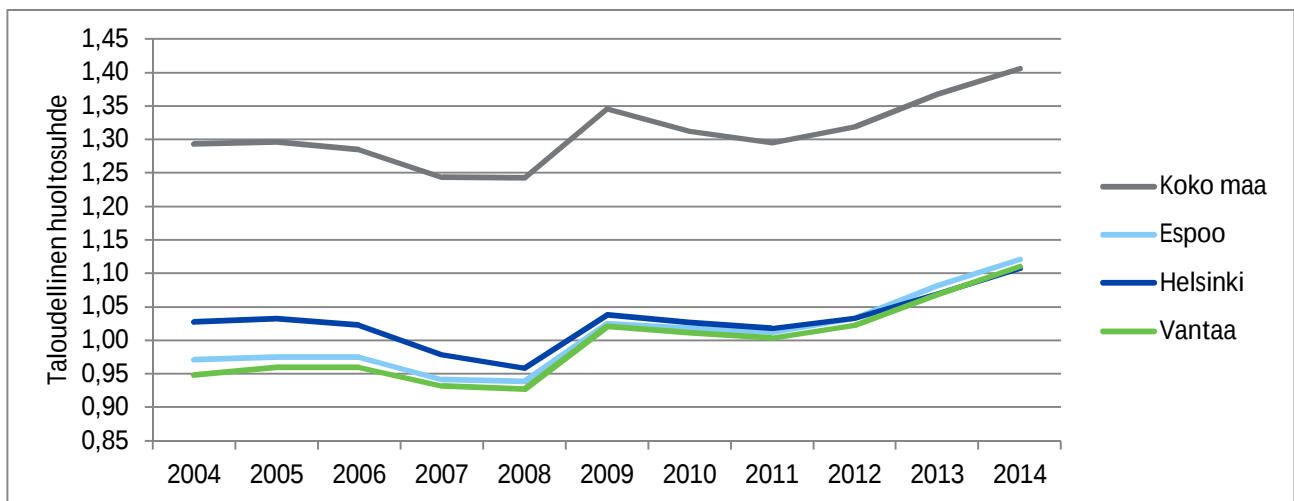
Taloudellinen huoltosuhde on heikentynyt

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa sitä, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on kutakin työllistä kohden.

Työllisiksi määritellään henkilöt, jotka olivat vuoden viimeisellä viikolla ansiotyössä. Työttömiksi luetaan vuoden viimeisenä työpäivänä työttömänä olleet 15–74 -vuotiaat henkilöt. Tieto työttömyydestä on saatu työministeriön työnhakijarekisteristä. Työvoiman ulkopuolella oleviin lasketaan 0–14 -vuotiaat, opiskelijat, varusmiehet ja eläkeläiset sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat. Opiskelija tai koululainen on 15 vuotta täyttänyt henkilö, joka opiskelee päätoimisesti jossakin oppilaitoksessa eikä ole ansiotyössä eikä työtön. Alle 15-vuotiaat koululaiset kuuluvat luokkaan "0–14 -vuotiaat". Eläkeläisiksi katsotaan kaikki henkilöt, jotka Kansaneläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen tietojen mukaan saavat eläkettä (pl. perhe-eläke, osa-aikaeläke) eivätkä ole ansiotyössä. Myös kaikki yli 74-vuotiaat on päätetty eläkeläisiksi. Osa henkilöistä on päätetty eläkeläisiksi myös eläketulon perusteella.

Vuonna 2014 taloudellinen huoltosuhde oli Vantaalla 1,11 eli kutakin työssäkäyvää kohden oli hieman useampi kuin yksi työtön tai työvoiman ulkopuolella oleva. Espoossa tunnusluku oli 1,12, Helsingissä 1,11 ja koko maassa selvästi huonompi, 1,41. Vielä vuosina 2007 ja 2008 luku oli kaikissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa pienempi kuin yksi.

Kuvio 10. Taloudellinen huoltosuhde Vantaalla, Espoossa, Helsingissä ja koko maassa vuosina 2004–2014

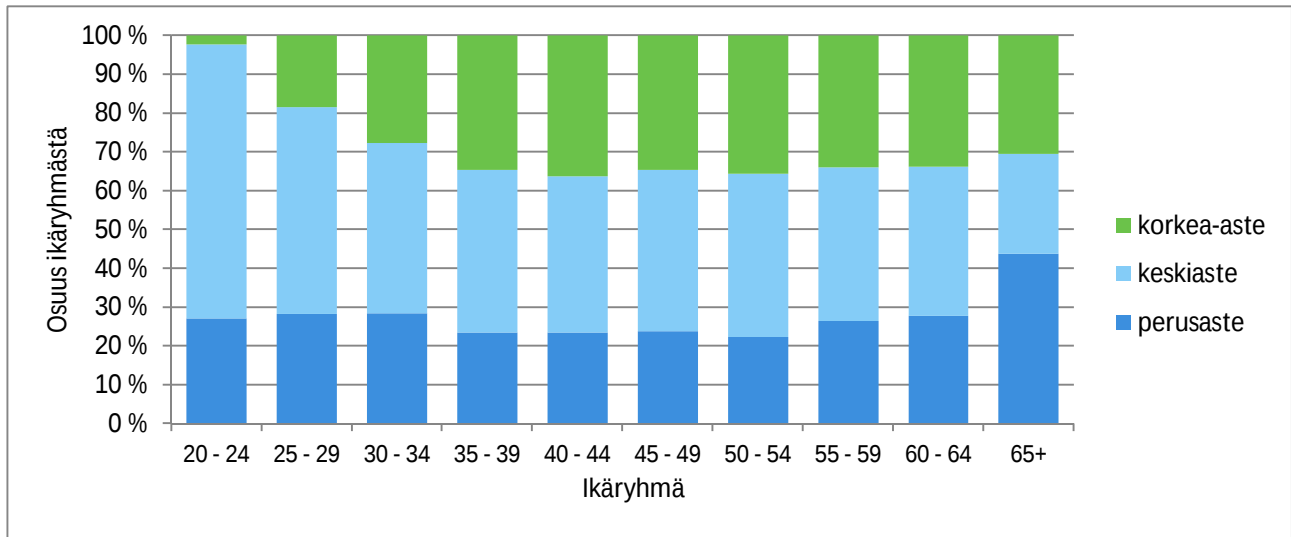
Lähde: Tilastokeskus

Väestön ikääntyessä taloudellinen huoltosuhde on väistämättä suurempi kuin tällä hetkellä. Kehityksen nopeuteen vaikuttaa oleellisesti myös työttömänä olevien määrän muutokset.

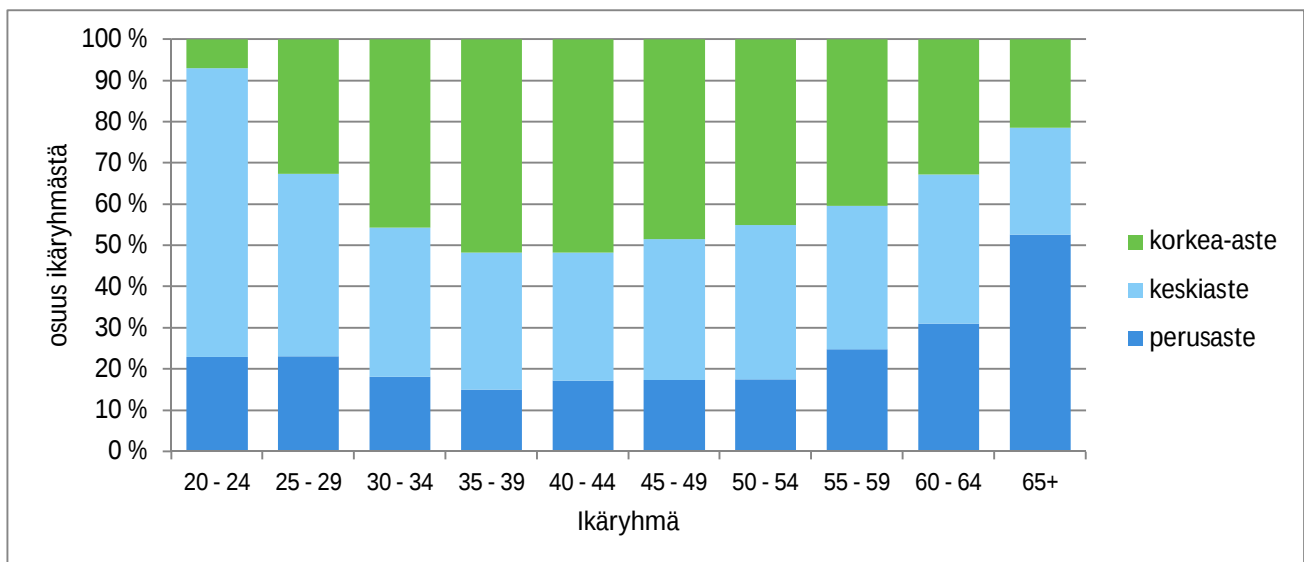
Vantaalaisten koulutustaso on koko maan keskitasoa ja alempi kuin naapureissa

Parhaiten koulutettuja vantaalaisista ovat 35–49 -vuotiaat, joista useimmilla on korkea-asteen tutkinto. 65 vuotta täyttäneistä ja sitä vanhemmista lähes joka toisella ei ole mitään peruskoulun jälkeistä tutkintoa.

Kuvio 11.a 15 vuotta täyttäneet vantaalaiset miehet koulutuksen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2014

Kuvio 11.b 15 vuotta täyttäneet vantaalaiset naiset koulutuksen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2014

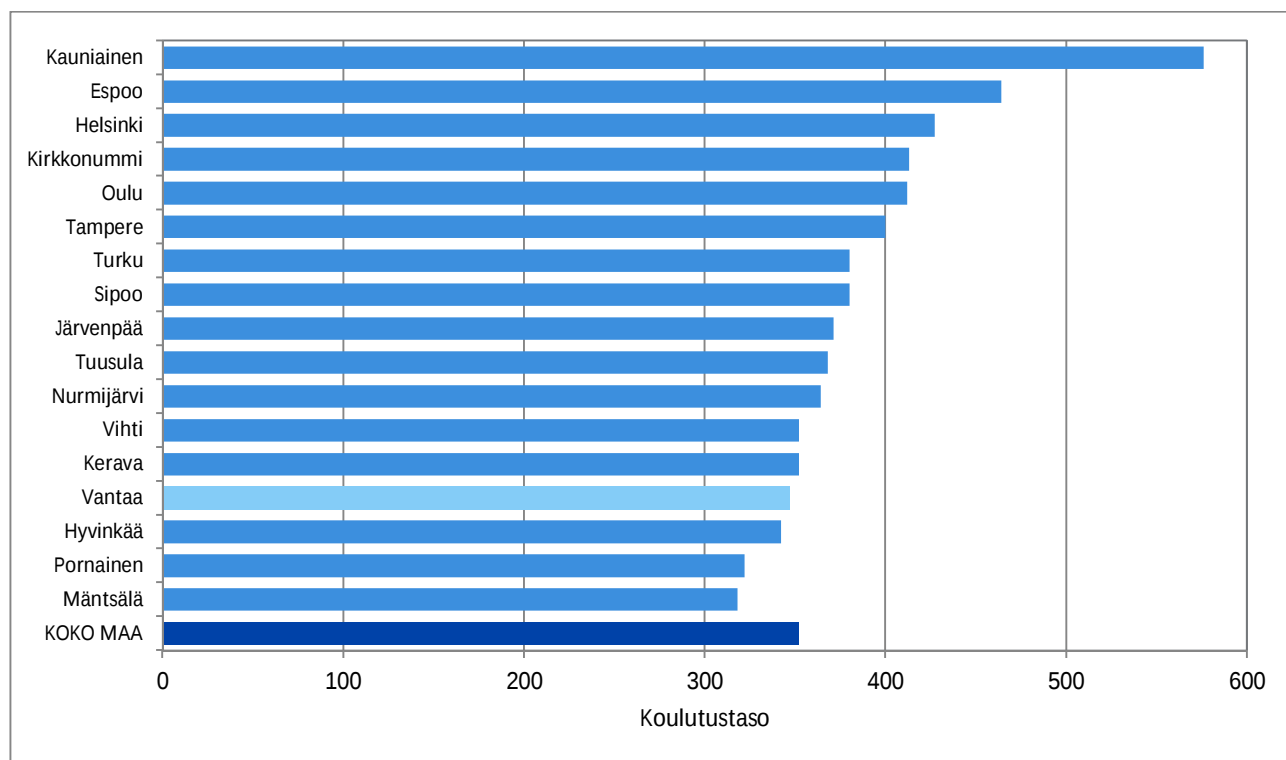
Naisilla on vanhimpia ikäryhmiä lukuun ottamatta miehiä korkeampi koulutustaso.

Helsingin seudun kunnista korkein koulutustaso on Kauniaisten, Espoon, Helsingin ja Kirkkonummen asukkailla. Myös Vantaan muissa naapureissa asuu koulutetumpaa väkeä kuin Vantaalla. Kuudesta suurimmasta kaupungista Vantaan koulutustaso on alhaisin.

Viiden vuoden (2009–2014) aikana Vantaalla koulutustaso on kohonnut Helsingin seudun kunnista kolmanneksi hitaimmin. Vain Kauniaisissa ja Keravalla koulutustaso kohosi hitaammin. Kauniaisissa koulutustaso oli vertailukunnista ylivoimaisesti korkein. Espoossa muutos oli samansuuruinen kuin Vantaalla. Suurista kaupungeista väestön koulutustaso kohosi Helsingissä ja Tampereella eniten (+29). Vantaalla muutos oli +15.

Väestön koulutustasoa mitataan perusasteen jälkeen suoritettun korkeimman koulutuksen keskimääräisellä pituudella henkeä kohti. Esimerkiksi koulutustasoluku 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Väestön koulutustasoa laskettaessa perusjoukkona käytetään 20 vuotta täyttäneitä väestöä. Näin siksi että monen alle 20-vuotiaan koulutus on vielä kesken. Mittaimen avulla voidaan helposti vertailla eri alueiden välisiä koulutustasoeroja sekä seurata ajassa tapahtuvia muutoksia.

Kuvio 12. 15 vuotta täyttänyt väestö keskimääräisen koulutustason mukaan Vantaalla, Helsingin seudun kunnissa, muissa isoissa kaupungeissa ja koko maassa vuonna 2014

Lähde: Tilastokeskus

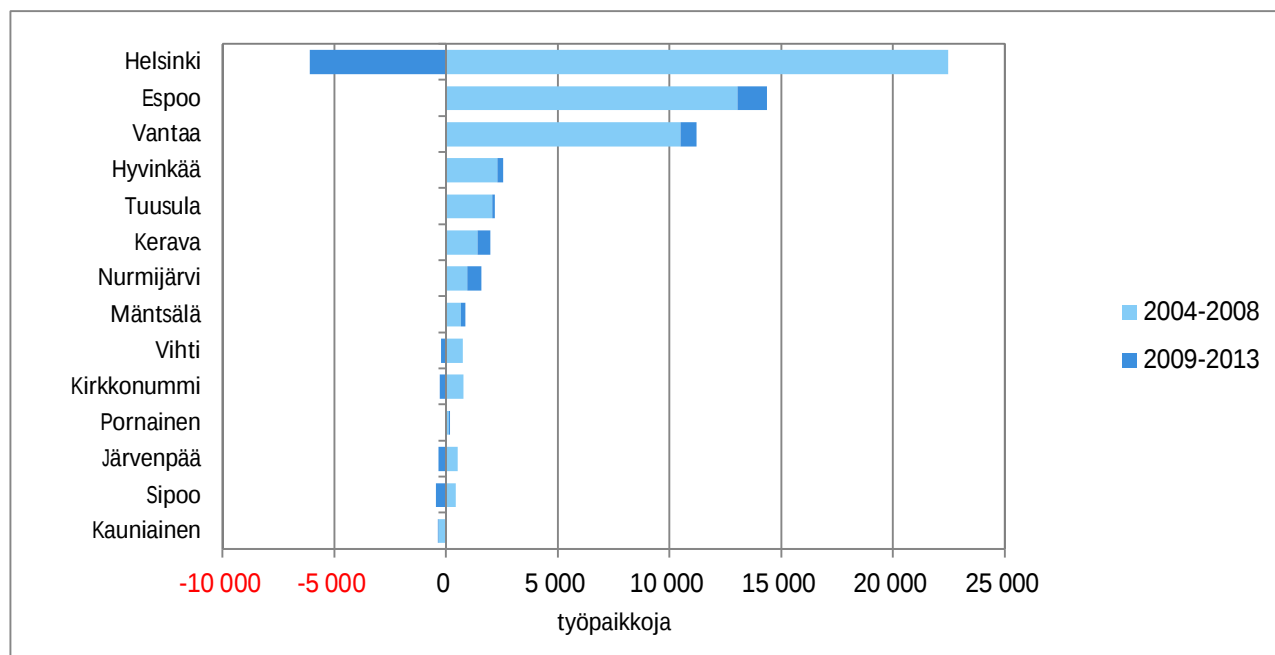
Vantaalla työpaikkaomavaraisuus on reilusti yli sadan prosentin

Vantaalla on työpaikkoja enemmän kuin kunnassa asuu työllistä työvoimaa. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan Vantaalla sijaitsevat työpaikat olisivat riittäneet työllistämään kuluvan vuoden toisella neljänneksellä myös kaikki työttömänä olleet 20–64-vuotiaat vantaalaiset.

Työpaikoista runsas neljännes on kaupan sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnan toimialalla ja kuudennes kuljetuksessa ja varastoinnissa ja toinen kuudennes julkisessa hallinnossa, koulutuksessa sekä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Perinteisen teollisuuden työpaikat ovat vähentyneet Vantaalla samoin kuin koko maassa. Vantaalla teollisuustyöpaikkojen osuus on kuitenkin vielä noin kahdeksasosa kaikista kunnassa sijaitsevista työpaikoista. Uudet Vantaalle syntyneet työpaikat ovat keskittyneet lentoaseman ja Kehä III:n tuntumaan.

Koko Helsingin seudun työpaikkamäärä kasvoi 2000-luvun alun lyhytaikaisen taantuman jälkeen nopeasti vuodesta 2004 vuoteen 2008 kaikkiaan lähes 55 000 työpaikalla (8 %). Vuonna 2009 työpaikkojen määrä väheni seudulla noin 20 000 työpaikalla. Vuosina 2010 ja 2011 määrä lähti jälleen kasvuun niin, että työpaikkoja oli vuoden 2011 lopussa jo saman verran kuin vuonna 2008. Vuonna 2013 työpaikkamäärä seudulla jälleen väheni runsaalla 8 000 työpaikalla eli työpaikkoja oli jälleen vähemmän kuin mitä oli ollut vuonna 2008.

Kuvio 13. Työpaikkamuutos Helsingin seudun kunnissa vuosina 2004–2008 ja 2009–2013

Lähde: Tilastokeskus

Vuosina 2009–2013 työpaikkakasvu oli Helsingin seudulla suhteellisesti suurinta Keravalla, Nurmijärvellä ja Pornaisissa, joissa työpaikkoja tuli lisää yli 5 prosenttia. Vantaalla työpaikkamäärän kasvu oli samana ajanjaksona 0,7 prosenttia. Espoossa kasvua oli 1,1 prosenttia, kun Helsingissä työpaikkojen määrä oli vuoden 2013 lopussa 1,6 prosenttia pienempi kuin vuoden 2008 lopussa. Koko maassa työpaikkoja oli vuonna 2013 yli kolme prosenttia (36 540) vähemmän kuin viisi vuotta aiemmin.

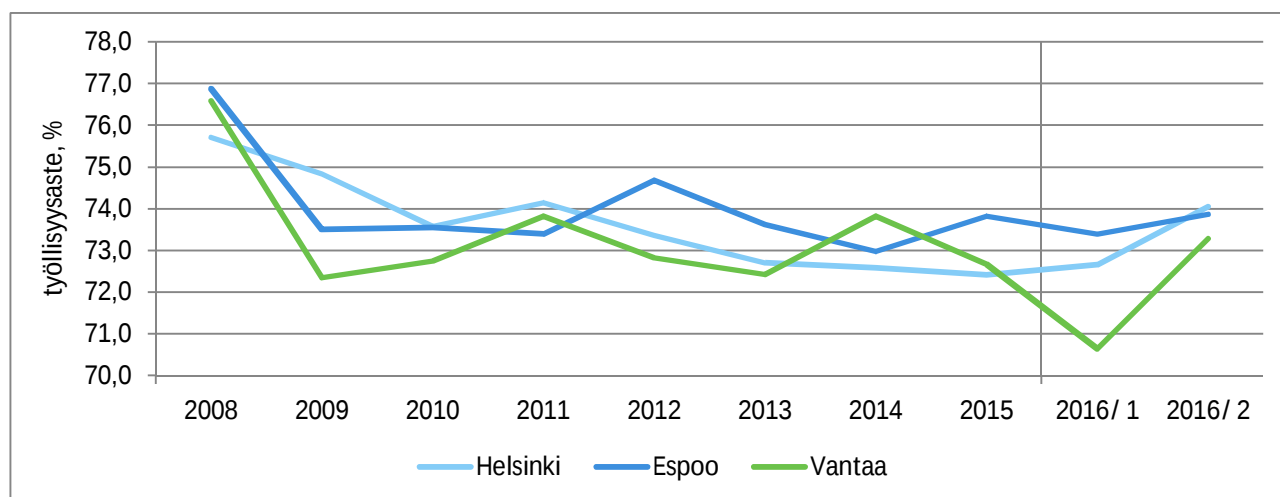
Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatutkimuksen avulla voidaan arvioida työpaikkojen ja työllisyyden kehitystä vuoden 2016 toiselle neljännekselle saakka. Vuoden 2014 aikana Vantaalla työssäkäyvien määrä kasvoi usealla tuhannella ja sama suuntaus jatkui vuonna 2015 ja alkuvuodesta 2016. Työvoimatutkimuksen mukaan Vantaalla oli työpaikkoja vuoden toisella neljänneksellä yli 115 000.

Loppukesästä 2014 tehdyn Helsingin seudun työpaikkaprojektion mukaan Vantaalla arvioidaan olevan 122 200 työpaikkaa vuonna 2024. Kasvua projektiossa on 11 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna. Espoon työpaikkakasvuksi vuoteen 2024 on arvioitu 12 ja Helsingin 3 prosenttia (Lähde: Uudenmaan työpaikkaprojektiot 2014, Kaupunkitutkimus TA Oy).

Työllisyysaste on pääkaupunkiseudulla muuta maata korkeampi

Vantaalla kuten koko pääkaupunkiseudulla 15–64-vuotiaiden *työllisyysaste* on ollut korkeimpia koko maassa. Työllisyysaste oli 2000-luvulla korkeimmillaan vuoden 2007 lopulla. Sen jälkeen työllisyysaste aleni jonkin verran. Vuoden 2016 toisella neljänneksellä se oli Vantaalla 73,3 prosenttia. Naapurikaupungeissa ja koko seudulla se oli hieman parempi. Erot pääkaupunkiseudun kuntien välillä ovat olleet varsin pieniä. Muussa osassa maata työllisyysaste jäi vajaaseen 68 prosenttiin.

Kuvio 14. Työllisyysaste Vantaalla, Espoossa ja Helsingissä vuosina 2008–2015 ja vuoden 2016 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä

Lähde: Tilastokeskus

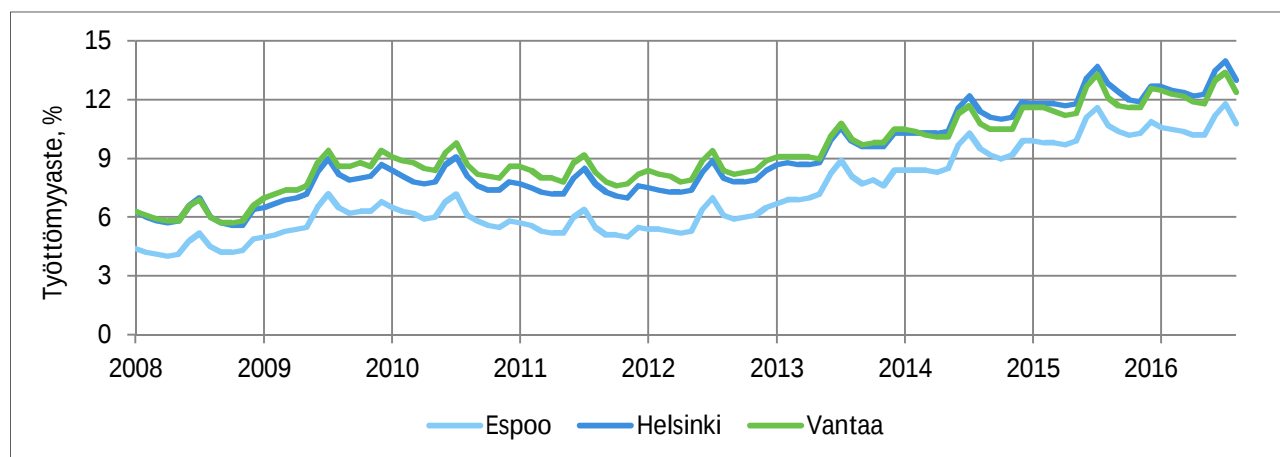
Työttömyysaste edelleen korkea, erityinen ongelma on pitkäaikaistyöttömyys

Työttömyysaste aleni Vantaalla parhaimmillaan alle kuuden prosentin vuoden 2008 alkupuolella, mutta on sen jälkeen taas kohonnut ja kohosi yli kymmenen prosentin kesällä 2013. Tuolloin Helsingin seudun kunnista vain Hyvinkäällä työttömyysaste oli korkeampi kuin Vantaalla. Työttömyysaste on ollut edelleen nousussa kaikissa seudun kunnissa. Helsingin työttömyysaste ohitti Vantaan lukeman vuoden 2014 alkupuolella ja on edelleen korkeampi. Espoossa työttömien määrä ohitti Vantaan työttömien määrän huhtikuussa 2014.

Elokuun 2016 lopussa Vantaalla oli työttömiä työnhakijoita 13 930, mikä on 930 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömistä oli pidempään kuin vuoden työttömänä olleita 5 360, liki 700 enemmän kuin vuoden 2015 elokuun lopussa. Vähimmillään pitkäaikaistyöttömiä oli vuoden 2009 lopulla, alle 1 600.

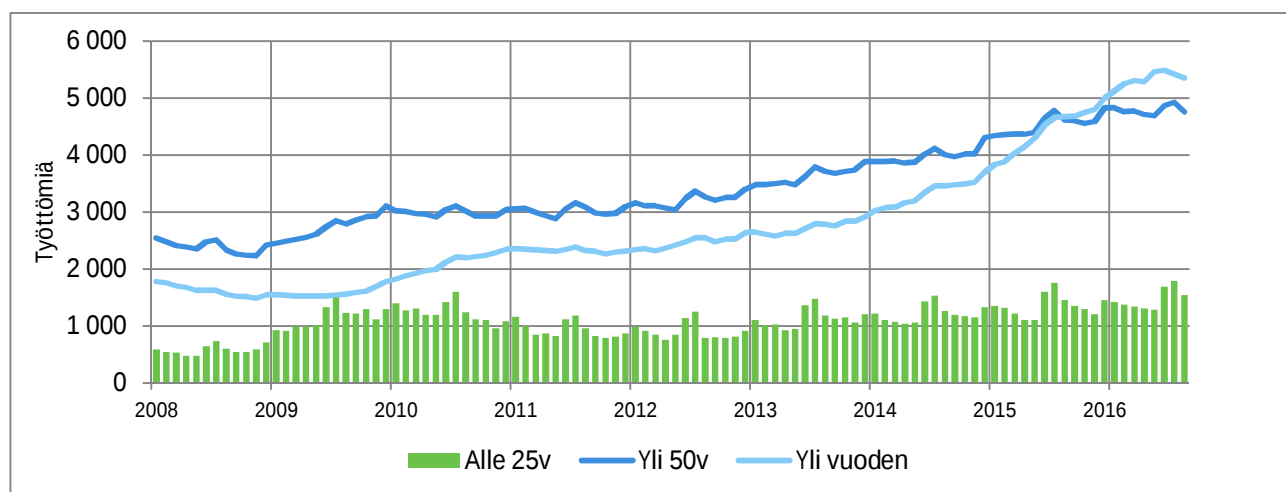
Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien määrä alkoi Vantaalla uudelleen kasvaa vuonna 2013. Viime aikoina alle 25-vuotiaiden työttömien määrä on jälleen vähentynyt. Vantaalla heitä oli työttömänä elokuun 2016 lopussa 1 545 henkilöä. Se on 110 enemmän kuin vuotta aiemmin. Espoossa alle 25-vuotiaita työttömiä oli elokuun lopussa 1 560 ja Helsingissä 4 070. Vuoden aikana espoolaisten nuorten työttömien määrä väheni puolella sadalla ja Helsingissä 180:lla.

Kuvio 15. Työttömyysaste Vantaalla, Espoossa ja Helsingissä vuoden 2008 tammikuusta alkaen

Lähde: TEM

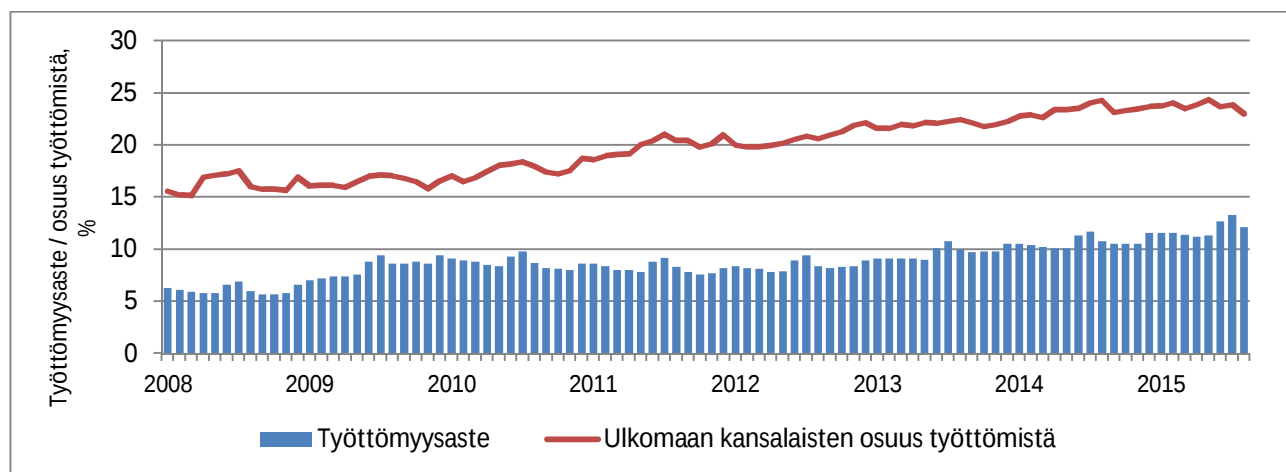
Kuvio 16. Alle 25-vuotiaiden, yli 50-vuotiaiden ja yli vuoden työttömänä olleiden työttömien määrät Vantaalla kuukausittain tammikuusta 2008 alkaen

Lähde: TEM

Ulkomaalaisilla ja vierasta kieltä äidinkielenään puhuvilla työnsaantimahdollisuudet ovat olleet heikommat kuin kotimaisia kieliä puhuvilla. Kuviossa 16 on kuvattu Vantaalla asuvien työttömien ulkomaan kansalaisten määrän kehitystä. Ulkomaan kansalaisia oli kaikista työttömistä vajaa neljännes elokuussa 2016. Osuus ei ole kasvanut pariin vuoteen, pikemminkin hieman alentunut.

Kuvio 17. Työttömyysaste ja ulkomaan kansalaisten osuus työttömistä Vantaalla kuukausittain vuodesta 2008 alkaen

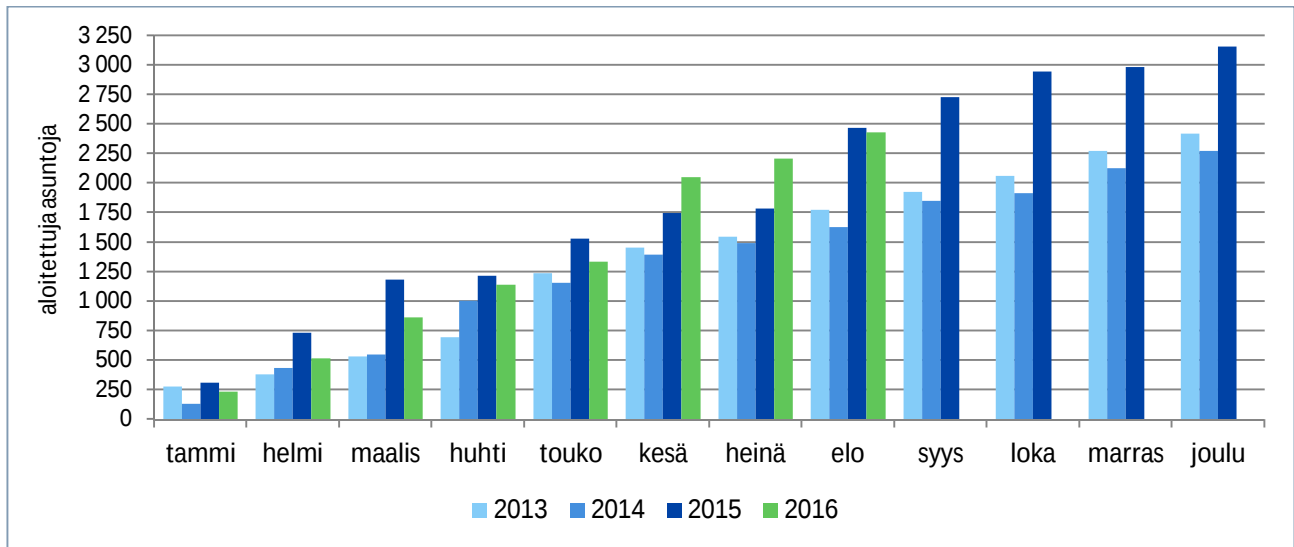
Lähde: TEM

Asuntorakentaminen ennätysvilkasta

Taantuma heijastui Vantaalla kaikille toimialoille. Rakentamisen määrässä, erityisesti asuntojen rakentamisessa, se näkyi selvimmin vuonna 2009, jolloin uusia asuntoja valmistui ennätysmäisen vähän. Vuonna 2010 asuntojen rakentaminen alkoi vilkastua ja vuonna 2011 Vantaalla saavutettiin tavoitteeksi asetettu 2 000 uuden asunnon raja. Seuraavana vuonna jäätin jälleen varsin alhaiselle tasolle: asuntoja valmistui 1 340. Vuonna 2013 uusia asuntoja rakennettiin jo enemmän, 1 750, vuonna 2014 päästiin jälleen yli 2 000 vuositason ja vuonna 2015 tavoite ylitettiin reilusti, kun asuntoja valmistui yli 2 600. Arvion mukaan sama rakentamistahti säilyy edelleen lähivuosina.

Asuntojen aloituksia oli tammi-elokuussa 2016 runsaasti, yli 2 450 asunnon verran ja lupia uusien asuntojen rakentamiseen myönnettiin peräti 4 230 asunnolle. Vuoden kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana uusia asuntoja saatiin valmiiksi 1 450 (Lähde: Facta kuntarekisteri).

Kuvio 18. Aloitetun asuntojen kuukausikertymät vuosina 2013–2016

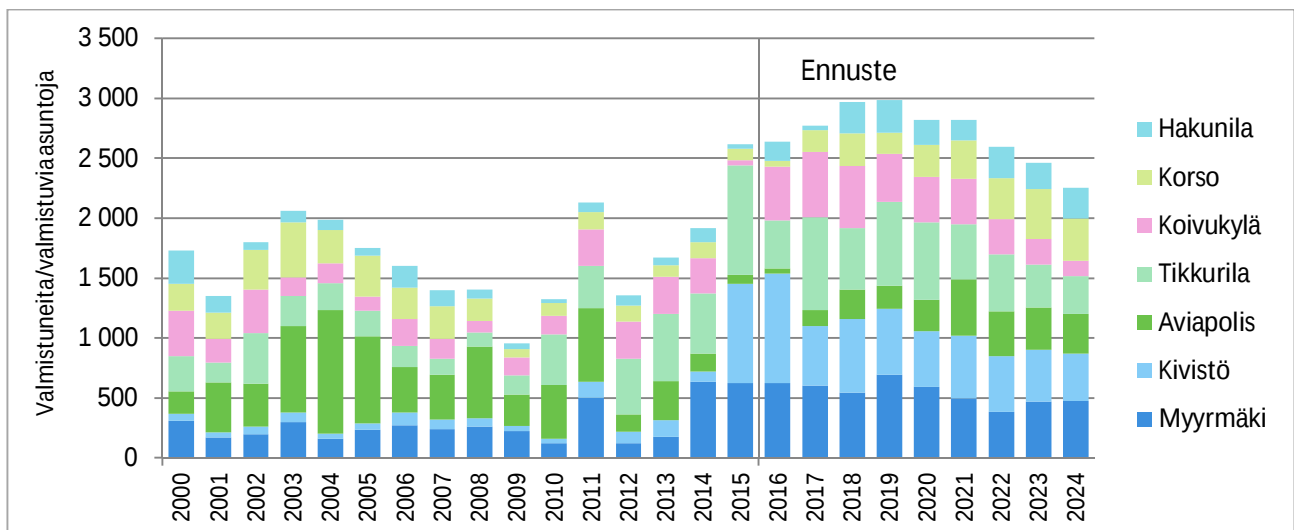
Lähde: Facta kuntarekisteri

Viime vuosina asuntorakentaminen on Vantaalla keskittynyt ratojen varsille, Keski-Vantaalle sekä Tikkurilaan. Kehäradan valmistuminen ja Kivistössä kesällä 2015 pidetyt asuntomessut ovat lisänneet rakentamista kehäradan varrella. Naapurikaupunkeja edullisemmat tontinhinnat ja asunnonhankintakustannukset sekä sujuva raideliikenne ovat Vantaan valtti asuntoa pääkaupunkiseudulta hankkiville.

Vuosittain valmistuvien 2 500 asunnon tavoite saavutettaneen lähivuosinakin

Asuntoja arvioidaan valmistuvan tulevien vuosien aikana tavoitteeksi asetetun 2 500 asunnon vuosivauhtia. Kehäradan tuomat maankäytölliset mahdollisuudet ovat luoneet edellytykset asuntorakentamisen lisäämiselle.

Kuvio 19. Vantaalle vuosina 2000–2015 valmistuneet asunnot (lkm) suuralueittain sekä ennuste vuosille 2016–2025

Lähde: Facta kuntarekisteri ja asuntorakentamisennuste 2016

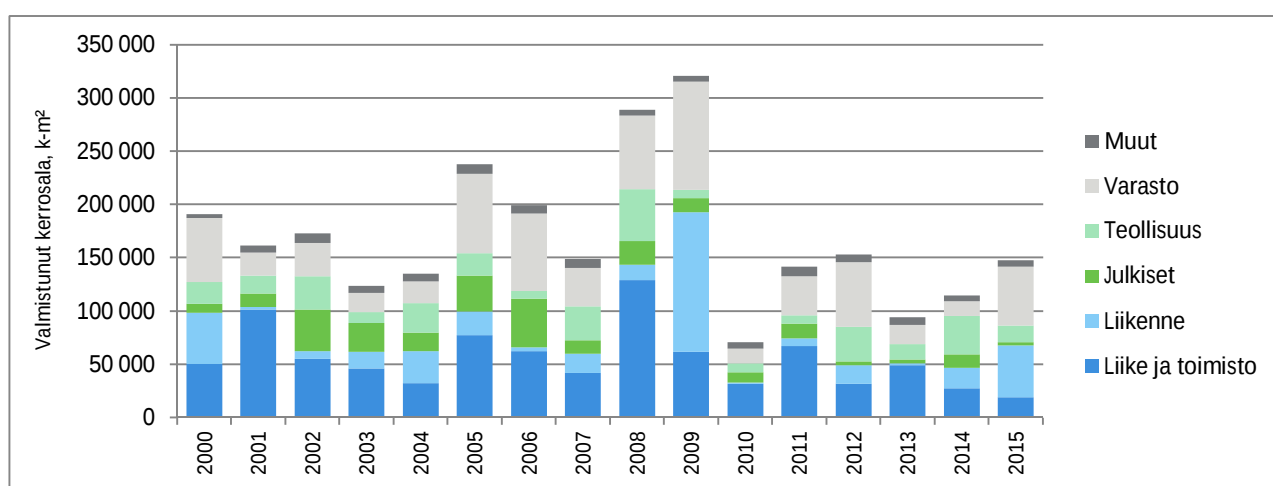
Toimitilarakentaminen

Muuta kuin asuinkerrosalaa on Vantaalle valmistunut 2000-luvulla varsin runsaasti, runsaan 180 000 k-m²:n vuosivauhdilla, joinain vuosina liki 300 000 k-m²:n verran. Rakentaminen on keskittynyt lentoaseman ympäristöön sekä Kehä III:n varrelle.

Yleisen taloustilanteen muututtua 2010-luvulla toimitilarakentamisen määrä väheni Vantaallakin huomattavasti, keskimäärin 115 000 k-m²:iin vuosittain, kun vuosien 2000–2009 vuosikeskiarvo oli lähes kaksi kertaa suurempi, 198 000 k-m².

Vuoden 2016 kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana toimitilojen rakentamisen aloituksia on ollut lähes 90 000 k-m²:n verran. Se on noin 30 000 k-m² vähemmän kuin mitä aloituksia oli vuoden 2015 tammi-elokuussa. Lupia uusien toimitilarakennusten rakentamiseen myönnettiin 122 000 k-m²:n verran ja uusia toimitilarakennuksia on valmistunut elokuun loppuun mennessä 70 000 k-m².

Kuvio 20. Muu kuin asuntorakentaminen Vantaalla vuosina 2000–2015 (k-m²)

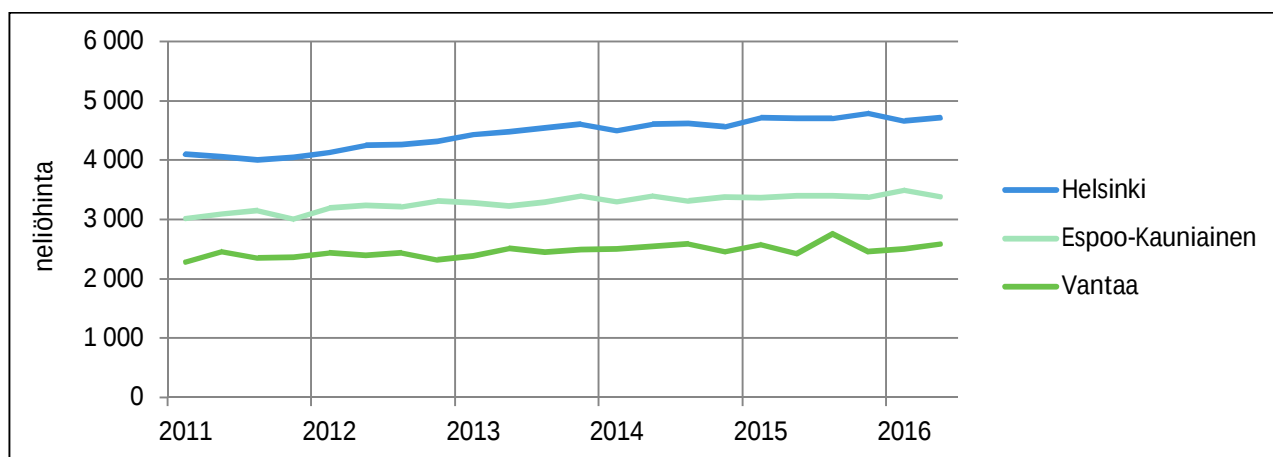

Lähde: Facta kuntarekisteri

Asuntojen neliöhinnat Vantaalla selvästi alemmat kuin naapurikaupungeissa

Vantaalla vanhojen kerrostaloasuntojen neliöhinnan mediaani (2 600 euroa) oli vuoden 2016 toisella neljänneksellä 800 euroa pienempi kuin Espoossa ja 2 200 euroa pienempi kuin Helsingissä. Ero Helsinkiin kasvoi hieman vuosina 2011–2016, mutta hivenen kapeni Espooseen.

Kuvio 21. Vanhojen kerrostalo-osakeasuntojen neliöhintojen mediaani Vantaalla, Espoossa ja Helsingissä neljännesvuosittain

Lähde: Tilastokeskus

Vanhojen rivitaloasuntojen mediaanihintojen ero naapurikaupunkeihin oli pienempi: sekä Espoossa että Helsingissä neliöhinnan mediaani oli 500 euroa korkeampi kuin Vantaalla. Neliöhintojen ero Helsinkiin oli pysynyt samana mutta Espooseen supistunut vuoden 2011 ensi neljänneksestä (lähde: Tilastokeskus).

Talouden kehitysnäkymiä

Yleiset talousnäkymät

Suomen kansantalous kääntyi vuosina 2015 ja 2016 loivalle kasvu-uralle. Valtiovarainministeriön talousennusteen mukaan kasvu jatkuu vuosina 2017–2018 0,9-1,1 prosentin vuosivauhtia. Kehityksen taustalla ovat lähinnä yksityisen kulutuksen ja investointien kasvu. Rakennusinvestointien kasvu taittuu, mutta kone- ja laiteinvestoinnit sekä T&K-investoinnit kääntyvät kasvuun. Myös vienti kasvaa, vaikkakin hitaasti, maailmankaupan kasvun myötä. Talouden kasvusta huolimatta bruttokansantuote jää vuonna 2018 alle talouden taantumaa edeltäneen vuoden 2008 tason.

Työttömyys kääntyy lievään laskuun ja työllisyysasteen ennustetaan kohoavan vuonna 2017 68,8 prosenttiin ja vuonna 2018 69,3 prosenttiin. Pitkäaikaistyöttömyyden nousu 1990-luvun lamavuosien tasolle muodostaa kuitenkin vaikeasti ratkaistavan ongelman. Kevättalvella 2016 solmittu kilpailukykysojmus kasvattaa vuosityöaika vuodesta 2017 alkaen. Tämä voi näkyä väliaikaisena rekrytointitarpeen vähenemisenä yrityksissä ja julkisella sektorilla.

Julkinen talous pysyy alijäämäisenä lähivuosina, vaikkakin alijäämä pienenee julkisen talouden sopeutus-toimien seurauksena. Väestön ikääntymisestä johtuva julkisen talouden niin sanottu rakenteellinen alijäämä kuitenkin jopa kasvaa. Julkisyhteisöjen bruttovelka kasvaa lähivuosina, mutta aiempia vuosia hitaammin, ja sen ennakkoidaan olevan vuonna 2017 65,8 prosenttia ja vuonna 2018 66,4 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Veroaste laskee vuoden 2016 44,3 prosentista 42,9 prosenttiin vuoteen 2018 mennessä. Kotitalouksien kulutus kasvaa vuonna 2017 varsin vähän, vain 0,7 prosenttia. Kuluttajahintojen nousu kiihtyy vuonna 2017 1,1 prosenttiin.

Euroopan keskuspankin rahapolitiikka pysyy keveänä ja rahapolitiikan poikkeustoimet, niin sanottu määrällinen elvytys eli valtion velkakirjojen ostaminen markkinoilta, jatkuvat ainakin vuoden 2017 kevääseen. Näiden toimien avulla toivotaan nostettavan inflatio-odotuksia ja siten laskettavan reaalikorkoa sekä myös heikennettävän Euron kurssia suhteessa muihin valuuttoihin. Kevyt rahapolitiikka tukee myös julkista taloutta ja kotitalouksia alhaisten lainankorkojen kautta.

Rakenteellisten uudistusten hitaus ja vientimarkkinoiden kasvun hidastuminen hidastavat myös Euroopan talouskasvua. Kesäkuussa 2016 pidetyn kansanäänestyksen seurauksena Iso-Britannia aloittaa neuvottelut Euroopan unionista eroamisesta talven 2016–2017 aikana. Toistaiseksi Ison-Britannian eropäätöksen vaikutukset talouteen ovat olleet vähäisiä, mutta eron ennakkoidaan hidastavan talouskasvua Isossa-Britanniassa. Tällä voi olla sekä välittömiä että välillisiä vaikutuksia Suomen kansantalouteen.

Kuntasektorin talouskehitys

Kuntatalous on ollut haasteiden edessä viime vuodet johtuen heikosta suhdannetilanteesta, verotulojen hitaasta kasvusta, valtionosuusleikkauksista, kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisäämisestä sekä väestön ikääntymisestä johtuvasta kustannusten kasvusta. Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin jatkuu, mikä edellyttää etenkin suurimmilta kaupungeilta mittavia investointeja ja niiden rahoittamista. Kuntien kuten myös koko julkisen talouden lainakanta ja sen BKT-osuus ovat kasvaneet viime vuosina voimakkaasti.

Koko kuntatalouden kirjanpidollinen tulos pieneni vuonna 2015 edellisestä vuodesta huomattavasti, mutta oli kuitenkin ennakoitua parempi päättyen noin 350 milj. euroon. Vertailtavuus vuoteen 2014 on kuitenkin hankalaa kuntien liikelaitosten yhtiöittämisten vuoksi: liikelaitosten yhtiöittämiset lisäsivät satunnaisia tulo-

ja vuonna 2014 arviolta 1,7 mrd. euroa, kun ne vuonna 2015 laskivat tavanomaisemmalle tasolle noin 300 milj. euroon. Kuntien lainakanta jatkoi kasvuaan vuonna 2015 kuntien lainakannan kasvettua noin 0,8 miljardilla eurolla yhteensä 17,4 mrd. euroon. Lainaa kunnat ottivat viime vuonna lähes saman verran kuin toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen.

Kunnat ovat jatkaneet toimintojensa sopeuttamista vähentämällä muun muassa henkilöstömenoja, ja kokonaisuutena kuntien toimintamenot ovat kehittyneet maltillisesti. Toimintamenojen kasvua on hidastanut myös maltillinen kustannustason nousu. Kireä taloustilanne on merkinnyt kuitenkin monissa kunnissa myös kunnallisverotuksen korotuksia: vuodelle 2016 tuloveroprosenttia korotti 45 kuntaa.

Vuonna 2016 kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema ovat muodostumassa kevään 2016 kuntatalousohjelmassa esitettyjä arvioita vahvemmaksi. Kuntatalouden tasapainoa parantavien valtioiden toimien lisäksi kuntien tilanteeseen vaikuttavat vuonna 2017 voimaan astuvan eläkeuudistuksen vaikutukset. Myös yhteisöveron tuotto näyttää kehittyvän selvästi aiemmin arvioitua suotuisammin. Kuntatalouden kehitysarvion mukaan julkisen talouden suunnitelmassa paikallishallinnon nettoluotonannolle asetettu rahoitusasemataavoite ollaan saavuttamassa. Tavoitteen mukaan paikallishallinnon nettoluotonanto saa olla korkeintaan -0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2019, mikä tarkoittaa kuitenkin kuntien velkaantumisen jatkumista edelleen.

Kuntatalouden kokonaismenot ja -tulot kehittyvät vuosina 2016–2020 historiaan nähden hyvin vaimeasti. Tilikauden tulos vahvistuu vuosina 2016–2017, mutta heikkenee jälleen vuosikymmenen loppua kohden. Kuntataloutta vahvistavat kuntien omat sopeutustoimet vuonna 2016 sekä hallitusohjelman suorat sopeutustoimet. Hallitusohjelman toimien vaikutus painottuu vuosiin 2016 ja 2017. Palvelutarpeen kasvu lisää kuitenkin edelleen sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvua.

Kilpailukyky sopimuksen keskeisenä tavoitteena on lisätä talouskasvua ja parantaa työllisyyttä. Myös kuntatalous hyötyy pidemmällä aikavälillä yleisestä talouskasvusta ja työllisyyden paranemisesta. Lyhyellä aikavälillä kilpailukyky sopimus on julkista taloutta heikentävä. Valtaosa julkista taloutta heikentävästä vaikutuksesta kohdistuu valtiontalouteen. Taakkaa kuitenkin osin jaetaan vähentämällä kuntien valtionosuuksia, mistä johtuen myös kunnille kilpailukyky sopimuksen vaikutukset muodostuvat lähivuosina miinusmerkkiseksi – vuonna 2017 vaikutus kuntatalouteen on arviolta noin -90 milj. euroa.

Kuntatalousohjelma 2017–2020

Kuntatalousohjelma vuodelle 2017 on laadittu vuotta 2017 koskevan valtion talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä. Laadittu ohjelma syventää talousarviovalmistelun kuntataloutta koskevaa arviointia ja tarkentaa keväällä 2016 julkaistua, vuosia 2017–2020 koskevaa kuntatalousohjelmaa. Kuntatalousohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja valtion toimenpiteiden tarkastelussa. Arviointien painopiste on vuodessa 2017, mutta kehitysarvio on päivitetty alkusyksystä myös koko Julkisen talouden suunnitelman kaudelle vuoteen 2020 asti. Kuntatalouden tilaa on arvioitu kesäkuussa 2016 julkaistujen kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2015 ennakkollisten tilinpäätöstietojen perusteella.

Kuntatalouden toimintaympäristö on haastava. Hitaan talouskasvun myötä pitkäaikaistyöttömyys on edelleen kasvanut, vaikka työmarkkinoilla onkin nähtävissä merkkejä käänteestä parempaan. Väestön ikärakenteen muutos lisää hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita. Myös kasvanut maahanmuutto lisää kuntien tuottamien palvelujen tarvetta.

Kuntatalouteen kohdistuu ensi vuonna merkittäviä muutoksia, joiden seurauksena toimintamenot ja -tulot, verotulot sekä valtionosuudet supistuvat selvästi. Tilikauden tuloksen arvioidaan vahvistuvan hieman.

Kuntataloutta vahvistavat hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet. Toimenpiteet supistavat toimintamenoja, ja toimintameno säästöt huomioidaan myös valtionosuuksissa. Toimien lopulliseen kuntataloutta vahvistavaan vaikutukseen vaikuttaa muun muassa se, miten kunnat ja kuntayhtymät toimeenpanevat niitä. Valtaosa hallitusohjelman mukaisista kuntataloutta vahvistavista suorista sopeutustoimista on voimassa

vuonna 2017. Sen sijaan yhden miljardin euron toimenpideohjelman mukaisten kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentävien toimien vaikutus jää vielä vähäiseksi.

Kuntatalouden pitkään jatkunut nettoinvestointien kasvu näyttää viime vuosina tasaantuneen. Nettoinvestointien kasvun arvioidaan jatkuvan maltillisena myös ensi vuonna. Vaimeasta talouskehityksestä ja monien kuntien kireästä taloustilanteesta huolimatta nettoinvestoinnit pysyvät edelleen korkealla tasolla. Kuntien ja kuntayhtymien nykyisen rakennuskannan korjausinvestointitarpeet ovat edelleen huomattavat. Kasvukeskuksissa myös uudisrakentaminen ja infrastruktuuri-investoinnit jatkuvat lähivuosina korkealla tasolla.

Kuntatalouden kokonaismenot ja -tulot kehittyvät vuosina 2016–2020 historiaan nähden hyvin vaimeasti. Tilikauden tulos vahvistuu lähivuosina, mutta heikkenee jälleen vuosikymmenen lopulla. Kuntataloutta vahvistavat kuntien ja kuntayhtymien omat sopeutustoimet vuonna 2016, hallitusohjelman mukaiset toimet sekä vuonna 2017 voimaan astuva eläkeuudistus. Nettoinvestoinnit pysyvät lähivuosina korkealla tasolla. Tilikauden tuloksen ylijäämästä huolimatta tulorahoitus ei riitä kattamaan nettoinvestointeja ja kuntatalouden velkaantuminen jatkuu. Kuntatalouden lainakanta kasvaa yli 20 mrd. euroon vuoteen 2020 mennessä.

Kuntatalousohjelman kehitysarvion mukaisella taloudellisella kehityksellä kuntien vuosien 2016 ja 2017 tilikauden tulokset pysyisivät vuoden 2015 tasoa parempana ja taseen kertynyt ylijäämä ei vähenisi tai alijäämä kasvaisi koko maan tasolla. Sen sijaan vuoden 2018 jälkeen niiden kuntien lukumäärä, joilla olisi taseessa kertynyttä alijäämää, kasvaisi. Laskelman perusteella noin kuudennes kunnista olisi alijäämäisiä tarkastelukauden lopussa ilman korjaavia toimenpiteitä.

Muutokset veroperusteissa ja valtionosuuksissa

Ansiotuloveroperusteita kevennetään vuonna 2017 kuluttajahintaindeksin muutosta vastaavasti. Indeksitarkistus vähentää kunnallisveron tuottoa arviolta 64 milj. eurolla. Asuntolainan korkojen vähennyskelpoisen osuuden pienentämistä jatketaan hallitusohjelman mukaisesti, mikä lisää kunnallisveron tuottoa 13 milj. eurolla. Vuonna 2017 otetaan käyttöön niin sanottu yrittäjävähenys, jonka arvioidaan alentavan kunnallisveron tuottoa 53 milj. eurolla. Työllisyyden edistämiseksi myös kotitalousvähenystä korotetaan, mikä puolestaan vähentää kunnallisveron tuottoa 13 milj. eurolla.

Osana kilpailukykyopimuskokonaisuutta verotusta kevennetään yhteensä 423 milj. eurolla vuonna 2017. Verotus kevenee tasaisesti kaikissa tuloryhmissä. Kevenys vähentää kunnallisveron tuottoa 211 milj. eurolla. Eläketulon verotusta kevennetään yhteensä 136 milj. eurolla, josta kunnallisveron osuus on 62 milj. euroa. Nämä verotulomenetykset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta.

Kilpailukykyopimuksella on myös epäsuoria, työntekijöiden sosiaalivakuutusmaksujen muutoksista ja palkkasumman pienenemisestä aiheutuvia vaikutuksia kunnallisveron tuottoon. Näitä verotuottojen menetyksiä ei kuitenkaan kompensoida kunnille.

Hallitusohjelmassa on linjattu, että kiinteistöveroä korotetaan hallituskauden aikana siten, että korotusten vaikutuksesta veron tuotto kasvaisi yhteensä 100 milj. eurolla. Korotuksista on toteutettu vuosina 2016 ja 2017 voimaantulevat muutokset, joilla saavutetaan puolet mainitusta lisätuottotavoitteesta. Näiden hallitusohjelmalinjausten lisäksi vuonna 2017 kiinteistöveroä korotetaan 50 milj. eurolla, eli yhteensä vuoden 2017 korotus on 75 milj. euroa. Korotuksesta noin 9 milj. euroa kohdistuu rakentamattoman, asuinkäyttöön kaavoitetun rakennusmaan kiinteistöveroon asuntotuotannon vauhdittamiseksi.

Kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen korotus poistui vuodelle 2016, mistä johtuen kuntien saamat yhteisöverotulot vähenevät vuonna 2016 edellisvuoteen verrattuna. Kuntien yhteisövero-osuuteen ei kohdistu muutoksia vuodelle 2017.

Taulukko 1. Talousarvioesitykseen liittyvien veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuloihin vuonna 2017 (milj. euroa)

Veroperusteiden indeksitarkistus	-64
Yrittäjävähennyksen käyttöönotto	-53
Kotitalousvähennyksen korottaminen	-13
Asuntolainan korkovähennyksen supistaminen	13
Kilpailukyky sopimukseen liittyvä veronkevennys	-211
Eläketulon veronkevennys	-62
Kiinteistöveron kiristäminen	75
Yhteensä	-315

Kuntien valtionapuihin osoitetaan yhteensä 10,3 mrd. euroa vuonna 2017. Valtioavut alenevat vuodelle 2016 budjetoidusta yhteensä 7 prosenttia. Laskennallisiin valtionosuuksiin osoitetaan yhteensä 9,4 mrd. euroa, mikä on 5 prosenttia vuodelle 2016 budjetoitua vähemmän. Valtionapujen alenemiseen vaikuttavat useat tekijät kuten perustoimeentulotuen siirto kunnilta Kelalle sekä kilpailukyky sopimuksen perusteella tehtävät valtionosuuden vähennykset.

Peruspalvelujen valtionosuuteen osoitetaan 8,5 mrd. euroa valtionosuusprosentin ollessa 25,23. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain, ja vuoden 2014 tietojen perusteella tehtävä tarkistus lisää peruspalvelujen valtionosuutta 34,5 milj. eurolla vuodelle 2017. Vuonna 2017 peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan indeksisidonnaisten menojen lisästä, 75 milj. euroa. Lisäksi valtionosuutta alentaa edellisellä vaalikaudella päätetty vuodelle 2017 kohdennettu 50 milj. euron valtionosuusleikkaus. Valtionosuusjärjestelmän kautta tehtävät veroperustemuutosten kompensatiot puolestaan kasvavat 390 milj. eurolla. Valtionosuuksien indeksitarkistus on -0,7 prosenttia vuonna 2017, mikä vähentää peruspalvelujen valtionosuutta noin 50 milj. eurolla.

Vuonna 2017 otetaan käyttöön yli 60-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien kertaluonteinen eläketuki. Muutos vähentää kuntien kustannuksia työmarkkinatuesta arviolta noin 33 milj. eurolla, ja peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään vastaavan suuruinen vähennys.

Muutokset palveluita koskevassa lainsäädännössä, rahoituksessa ja maksuperusteissa

Hallitus on päättänyt jättää toteuttamatta varhaiskasvatusmaksujen korotukset. Työnteon kannustavuuden lisäämiseksi eduskunnalle annettuun hallituksen esitykseen sisältyneet pienituloisten 2–3 hengen perheiden varhaiskasvatuksen maksujen kevennykset kuitenkin toteutetaan. Muutoksen seurauksena maksutuoton arvioidaan alenevan vuositasolla 10 milj. euroa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen korotus 1.8.2016 alkaen vahvistaa kuntataloutta arviolta 26 milj. euroa.

Omaishoidon tuesta annettua lakia ja sosiaalihuoltolakia koskevat muutokset ovat tulleet voimaan 1.7.2016 alkaen. Muutoksella turvataan omaishoitajien oikeus kolmeen vapaapäivään kalenterikuukaudta kohti ja veloitetaan kunta järjestämään tarvittaessa omaishoitajille valmennusta sekä hyvinvointi- ja terveystarkastuksia. Kunnan tulee järjestää omaishoitajan vapaan aikainen sijaishoito.

Perhehoitolakia koskevat muutokset ovat tulleet voimaan 1.7.2016 alkaen. Muutoksella toimeksiantosuhteisten perhehoitajien vähimmäispalkkiota korotetaan 775 euroon kuukaudessa ja perhehoitajien oikeutta vapaaseen lisätään. Omais- ja perhehoidon kehittämistä varten valtionosuuksiin lisätään 90 milj. euroa vuonna 2017 vuoden 2016 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Toisaalta toimenpiteet aiheuttavat kunnille säästöjä kalliimman laitoshoidon tarpeen vähenemisen kautta. Peruspalvelujen valtionosuudessa on huomioitu nettolisäyksenä 59,6 milj. euroa muutosten johdosta.

Terveysten- ja sosiaalihuollon päivystystä sekä erikoissairaanhoidon keskitetään viiteen yliopistolliseen sairaalaan ja seitsemään muuhun päivystyspalvelun sairaalaan. Kuntien menojen arvioidaan alenevan muutos-

ten seurauksena 75 milj. euroa vuoteen 2016 verrattuna. Valtionosuuden mitoituksessa on otettu vähennyksenä huomioon 19,2 milj. euroa muutoksen johdosta.

Vanhuspalvelujen henkilöstömitoitusta tarkistetaan tehostetussa palveluasumisessa ja vanhainkodeissa. Kuntien menojen arvioidaan tämän seurauksena vähenevän 25 milj. eurolla ja valtionosuutta vähennetään tätä vastaavasti 6 milj. eurolla. Osana kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen toimenpideohjelmia vanhuspalvelulaista poistetaan eräitä osatehtäviä. Tämän arvioidaan vähentävän kuntien menoja noin 27 milj. euroa. Valtionosuudessa otetaan vähennyksenä huomioon noin 7 milj. euroa. Ikääntyneiden ihmisten kotiin vietävien palvelujen lisäämiseen osoitetaan 4,8 milj. euron valtionosuuden lisäys täydellä valtion rahoituksella.

Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus vähentää OKM:n hallinnonalan kuntien valtionosuuksia noin 3 milj. eurolla.

Varhaiskasvatusoikeuden muutos sekä varhaiskasvatuksen kasvattajien ja yli 3-vuotiaiden lasten määrän suhdetta koskevat muutokset tulivat voimaan 1.8.2016. Näiden muutosten on arvioitu vähentävän kuntatalouden menoja vuositasolla noin 67 milj. euroa, jota vastaava valtionosuuden vähennys on 17 milj. euroa.

Esiopetuksessa olevien lasten varhaiskasvatusoikeutta muutetaan siten, että kunnille mahdollistetaan esiopetuksessa olevan lapsen hoidon toteuttaminen maksullisena kerhotoimintana.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaskohtaisen rahoituksen määräävää kerrointa alennetaan 2,49:stä 1,67:ään, mikä vähentää maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen kuntien saamaa rahoitusta noin 34 milj. euroa. Perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus on tarkoitettu uudistaa vuodesta 2017 siten, että se perustuisi vuosittaisen laskentapäivän oppilasmäärän sijasta läsnäolo-kuukausien määrään, jolloin rahoitus reagoisi nykyistä paremmin oppilasmäärässä tapahtuviin muutoksiin. Vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen ja muun opetuksen tukemiseen varattua rahoitusta lisätään 3 milj. eurolla valtionavustusprosentin pitämiseksi ennallaan 86 prosentissa opetustarpeen kasvaessa.

Ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusta alennetaan ammatillisen koulutuksen reformin toteutukseen liittyen 190 milj. eurolla. Säästö toteutetaan määräämällä oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksen perusteena oleva opiskelijamäärä 12,5 prosenttia järjestämislopun mukaista enimmäisopiskelijamäärää alhaisemmalle tasolle. Säästö kohdennetaan kokonaisuudessaan kuntien rahoitusosuuteen valtionosuusprosenttia muuttamalla, minkä seurauksena lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoituksen valtionosuusprosentit eriytyvät toisistaan.

Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten työllisyyden edistämiseksi nuorten aikuisten osamishojelman jatkamiseen kohdistetaan 10 milj. euron lisärahoitus, mistä kuntatalouteen kohdistuu noin 6 milj. euroa.

Kirjastojen valtionavustuksiin osoitetaan 3,5 milj. euroa vuonna 2017. Teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuuksiin edellisellä hallituskaudella pysyviksi päätetyt säästöt toteutetaan yksikköhintoja alentamalla. Säästö vähentää valtionosuuksia 2,9 milj. eurolla vuonna 2017 edellisvuoteen verrattuna, mistä suuri osa kohdistuu kuntiin.

Maahanmuuttajista kunnille maksettavat korvaukset nousevat noin 180 milj. euroon. Oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden määräksi oletetaan vuonna 2016 noin 7 200 ja vuonna 2017 noin 4 500. Toimeentulotuen perusosan laskennan ja maksatuksen siirtyessä Kelalle maksetaan korvaus toimeentulotuen perusosan osalta kuntien sijasta Kelalle.

Uuden kuntalain säännöksiä voimaan 1.6.2017 alkaen

Uusi kuntalaki tuli voimaan 1.5.2015. Useita lain säännöksiä sovelletaan kuitenkin vasta 1.6.2017 alkaen, jolloin huhtikuussa 2017 valitun uuden valtuuston toimikausi alkaa. Seuraavan valtuustokauden alusta lukien sovellettavaksi tulevat esimerkiksi valtuustoa, kunnan asukkaiden osallistumisoikeutta, kunnan toimielimiä sekä kunnan johtamista ja kunnanhallitusta koskevat kuntalain luvut 4–7. Samoin luottamushenkilöitä, päätöksentekoa- ja hallintomenettelyä sekä oikaisuvaatimusta ja kunnallisvalitusta koskevia lukuja 10, 12 ja 16 sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Kunnan toiminta on uudessa kuntalaissa määritelty uudelleen; kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin lisäksi kunnan osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä kunnan muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista. Lisäksi kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntalain taloussäännösten tarkoituksena on edistää mm. toiminnan suunnitelmallisuutta sekä korostaa konserninäkökulmaa. Lain 110 § mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidoissa on noudatettava talousarviota.

Uusi kuntalaki sisältää säännöksen erityisen vaikeassa tilanteessa olevan kunnan arviointimenettelystä. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos taseeseen kertynyttä alijäämää ei saada katettua määräajassa, asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet 118.3 § mukaiset raja-arvot: kuntakonsernin vuosikate negatiivinen, tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen kuntaveroprosentti, asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla sekä kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus on vähintään 50 prosenttia.

Vantaan kaupunkikonsernin vuosikate on positiivinen, veroprosentti on keskimääräistä alhaisempi eikä taseessa ole kertynyttä alijäämää. Sen sijaan konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli tilinpäätöksessä 2015 120,7 prosenttia ja asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä oli 9 738 euroa / asukas kun, kuntakonserneilla keskimäärin 5 978 euroa / asukas vuonna 2015.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuun siirtyminen maakunnille

Hallituksen marraskuussa 2015 tekemien linjausten mukaan vastuu sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 18 maakunnalle. Hallitus julkisti kesäkuussa 2016 sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ja maakuntien perustamisen alustavat lakiluonnokset. Uudistusten keskeiset uudet lait ovat maakuntalaki, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki, voimaannpanolaki ja maakuntien rahoituslaki, ja lisäksi uudistetaan kuntien valtionosuuksia koskevaa lainsäädäntöä.

Hallituksen esitys keskeisistä sote- ja maakuntauudistukseen liittyvistä laeista on lähetty lausunnoille syksyllä 2016. Tavoitteena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 kuluessa ja lain on tarkoitus tulla voimaan kesällä 2017. Hallituksen lokakuun 2016 alussa tekemän linjauksen mukaan myös pääkaupunki-

seudun kaupunkien osalta sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu on siirtymässä Uudenmaan maakunnalle.

Uudistuksen toimeenpanoa valmistelevan maakuntatasoisen väliaikaishallinnon on tarkoitus aloittaa toimintansa 1.7.2017. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu sekä henkilöstö siirtyisivät maakunnille 1.1.2019, jolloin maakuntien toiminnan on määrä käynnistyä täysimääräisesti.

Syksyllä 2016 tehtävän valinnanvapautta ja monikanavarahoitusta koskevan hallituksen esityksen yhteydessä tullaan säätämään hallituksen linjaama sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiseen ja asiakkaan valinnanvapauteen liittyvä kokonaisuus. Palvelut tuotetaan jatkossa monituottajamallilla, jossa ovat mukana niin julkiset yhtiötetyt kuin yksityiset palveluntuottajat. Maakunta vastaa palvelujen järjestämisestä ja maakunnan palvelulaitos niiden tuottamisesta, eli järjestäminen ja tuottaminen erotetaan selkeästi toisistaan. Hallituksen linjausten mukaisesti kunnat eivät jatkossa toimi myöskään sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajina.

Maakuntauudistus ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Maakuntauudistus ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus etenevät. Maahan perustetaan 18 nykyisiä maakuntarajoja noudattelevaa maakuntaa, jotka vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollosta, pelastustoimesta ja eräistä muista tehtävistä. Uudistusta koskevasta lainsäädännöstä on pyydetty lausuntoja 9.11.2016 mennessä. Kokonaisuuteen liittyy sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen valinnanvapaus, jota koskeva lainsäädäntö annettaneen eduskunnalle keväällä 2017.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun siirtämisessä maakunnille ja palvelujen tuotantotapojen uudistamisessa on tavoitteena julkisen talouden kestävyysvajeen pienentäminen 3 mrd. eurolla vuoteen 2029 mennessä. Kustannusten kasvun hillinnän saavuttaminen edellyttää, että sosiaali- ja terveydenhuollon menot saavat jatkossa kasvaa reaalisesti vain 0,9 prosenttia vuodessa, kun niiden ennakoitaan muutoin kasvavan keskimäärin 2,4 prosenttia vuosittain.

Kunnilta maakunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannukseksi on arvioitu 17,7 miljardia euroa per vuosi. Voimaantulovuonna maakunnille siirtyvien tehtävien kustannukset ja siirrettävät tulot määritetään vuosien 2015 ja 2016 tilastotietoihin perustuen. Maakunnalle ei tulisi verotusoikeutta, joten maakunnan tehtävien rahoittamiseksi kuntien rahoitusta leikataan ja verotuloja siirretään maakunnalle. Kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,3 prosenttia vuonna 2019 (noin 11,3 mrd euroa). Kuntien osuus yhteisöverosta vähenee 0,5 miljardia euroa ja valtionosuuksia siirretään maakunnalle 5,9 miljardia euroa. Vuosina 2020 - 2021 kunta voisi nostaa tuloveroprosenttia korkeintaan keskimäärin 0,5 prosenttia vuodessa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksella ja itsehallintoalueiden perustamisella on vaikutusta myös Vantaan kaupungin hallintoon, johtamisjärjestelmään, henkilöstöön, talouteen ja luottamushenkilöorganisaatioon. Viranhaltijavalmistelu etenee rakenneuudistuksen etenemisen tarkentuessa. Kaupungin hallituksen asettama johtamisen ja demokratian kehittämistoimikunta seuraa uudistuksen etenemistä ja tekee tarvittaessa ehdotuksensa tarvittaviksi toimenpiteiksi organisaation muuttamiseksi.

Uudistuskokonaisuuden valmisteluun liittyen 1.7.2016 tuli voimaan laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa (548/2016). Lailla rajoitetaan kuntia ja kuntayhtymiä tekemästä pitkäaikaisia ja laajoja sopimuksia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen hankkimiseksi yksityiseltä palveluntuottajalta. Lisäksi lailla rajoitetaan pitkäaikaisia rakennusten käyttöoikeussopimuksia sekä merkittäviä, yli 5 milj. euron, sosiaali- ja terveydenhuollon investointeja, joiden toteuttamiseen siirtymäaikana tulee hakea ministeriön poikkeuslupa. Vantaalla on siirtymäkauden aikana käynnistymässä eräitä sosiaali- ja terveystoimen investointihankkeita, jotka edellyttävät poikkeuslupan saamista.

Valtiovarainministeriö julkaisi lakiluonnosten yhteydessä myös maakunta-/sote-uudistuksen alustavia vaikutuslaskelmia kuntien talouteen. Tarkastelua tehtiin kuntien käyttötalouden vuosikatteen ja poistojen

suhteeseen ja sen muuttumiseen uudistuksen laskennallisten vaikutusten myötä. Suurten kaupunkien, ja erityisesti pääkaupunkiseudun kaupunkien, haasteena on ollut jatkuvan voimakkaan kasvun edellyttämien investointien rahoittaminen ja siihen liittyvä velkamäärän kasvu. Vantaan kaupunki on ottanut omassa maakunta-/sote-uudistusta koskevassa lausunnossaan kantaa pääkaupunkiseudun kaupunkien erityispiirteiden huomioimistarpeeseen uudistuksessa.

Uudistuksen valmistelun ja päätöksenteon ollessa Vantaan talousarvioesitystä 2017 valmistellessa vielä kesken perustuu kaupungin vuosien 2017–2020 taloussuunnitelma nykyiseen palvelujen järjestämisraken- teeseen myös vuosien 2019 ja 2020 osalta. Mikäli lainsäädäntöprosessi etenee hallituksen esittämässä aika- taulussa, tulevat uudistuksen vaikutukset otettavaksi huomioon seuraavaa taloussuunnitelmaa valmistelta- essa.

Toimeentulotuen perusosan siirto Kelaan

Aiemmin päätetyn mukaisesti toimeentulotuen perusosan laskenta ja maksatus siirretään kunnista Kelalle. Tämä vaikuttaa sekä kuntien menoihin että tuloihin, mutta kokonaisvaikutus on valtio-kunta-suhteessa neutraali. Siirron arvioidaan hieman vähentävän toimeentulotuen alikäyttöä ja lisäävän toimeentulotuki- menoja.

Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyy Vantaan kaupungilta Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa siirtymäkauden jälkeen. Kunnan tehtäväksi jää täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen. Uudistuksen onnistunut toteuttaminen edellyttää kuntaan jäävän toimeentulotukiprosessin ja sosiaalitoimen rakenteiden uudistamista sekä toimivien yhteistyökäytänteiden luomista Kelan kanssa.

Sosiaali- ja terveystoimi on yhdessä kaupungin henkilöstökeskuksen kanssa valmistautunut Kela-siirrosta aiheutuviin henkilöstömuutoksiin. Kaupunki on sitoutunut tarjoamaan kaikille työntekijöille toista työtä irtisanomisten välttämiseksi. Osa henkilöstöstä sijoittuu täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen tehtäviin, osa kaupungin muihin tehtäviin. Mikäli toimeentulotuen myöntämisen käytännöissä tapahtuu muutoksia, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan resurssitarvetta arvioidaan uudestaan.

Toimeentulotuen avustusten siirto Kelaan pienentää vuonna 2017 sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan menomäärärahaa maksettujen avustusten osalta 38,4 milj. eurolla vuoteen 2016 verrattuna. Toimeentulo- tuen menomääräraha vuonna 2017 on 21,9 milj. euroa, josta odotetaan saatavan toimeentulotuen perus- osan valtionosuutta 6,9 milj. euroa vuoden kolmelta ensimmäiseltä kuukaudelta. Kuntien rahoitusosuus toimeentulotuen perusosasta vähennetään täysimääräisesti kuntien valtionosuuksista.

Kilpailukyky sopimuksen voimaantulo vuonna 2017

Vuonna 2017 voimaan astuva kilpailukyky sopimus vaikuttaa sekä kuntatalouden menoihin että tuloihin. Se alentaa kuntien verotuloja muun muassa työntekijämaksujen muutosten kautta. Kilpailukyky sopimukseen liittyvä ansiotuloverojen kevennys ei sen sijaan vaikuta kuntatalouden rahoitusasemaan, koska verotulojen aleneminen kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Sopimuksen arvioidaan alentavan kuntien työvoimakustannuksia vajaalla 700 milj. eurolla vuonna 2017. Työnantajamaksujen alenemisesta ja lomarahaleikkauksesta seuraava säästö toteutuu välittömästi; sen sijaan työajan pidennyksestä syntyvän säästön arvioidaan realisoituvan asteittain.

Kilpailukyky sopimus alentaa työnantajien sairausvakuutusmaksua vuosina 2017–2020. Lisäksi työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksurasitusta siirretään osittain työnantajilta palkansaajien maksettavaksi. Maksu- muutosten työvoimakustannuksia alentava vaikutus nousee noin 500 milj. euroon vuoteen 2019 mennessä. Julkisen sektorin lomarahot leikataan 30 prosentilla vuosina 2017–2019. Leikkaus pienentää kuntatalou- den toimintamenoja ensi vuonna noin 310 milj. eurolla.

Vuosityöajan pidennys 24 tunnilla ei vaikuta suoraan kuntatalouden menoihin. Työajan pidennys kuitenkin pienentää työvoimatarvetta kuntataloudessa ja luo mahdollisuuden laskennallisesti enimmillään vajaan 250

milj. euron toimintamenosäästöön. Kuntatalouden kehitysarviossa vuosityöajan pidentämisen vaikutukset perustuvat tekniseen oletukseen, säästöjen toteutumiseen liittyy epävarmuutta. Kuntatalouden kehitysarviossa on oletettu, että sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstön osalta työajan pidentäminen realisoituu säästöiksi kahden vuoden kuluessa. Työajan piteneminen hidastaa palvelutarpeen kasvusta aiheutuvaa sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvua, kun nykyinen henkilöstö voi tuottaa pidemmän työajan vuoksi aiempaa enemmän palveluja. Opetussektorin osalta VM:n laskelmassa on arvioitu, ettei työajan pidentäminen johda säästöihin. Muun henkilöstön osalta teknisenä oletuksena on, että työajan pitenemisen mahdollistama toimintamenosäästö toteutuu vähitellen vuoteen 2020 mennessä. Tämä edellyttää kunnissa eläköitymisen ja työvoiman vaihtuvuuden hyödyntämistä töiden uudelleenorganisoinnissa. Kuntien eläkevakautuksen tekemän arvion mukaan kunta-alalta jää eläkkeelle yli 16 000 henkilöä vuosittain.

Palkansaajien maksukorotukset, lomarahojen leikkaus ja työajan pidentämisestä syntyvät toimintamenosäästöt alentavat kuntatalouden verotuloja noin 500 milj. eurolla vuoden 2020 tasolla. Lisäksi hallitus tukee sopimusta keventämällä palkansaajien ja eläkeläisten verotusta. Hallituksen päättämistä tuloveropöytämuutoksista aiheutuvat kuntien verotulojen menetykset kompensoidaan kuntien valtionosuuksissa.

Työajan pidennyksen arvioitu kustannussäästö otetaan osittain huomioon peruspalvelujen valtionosuuden mitoituksessa vuonna 2017. Lomarahaleikkausta vastaava säästö vähennetään valtionosuuksista sen sijaan täysimääräisesti. Työnantajamaksumuutoksista syntyviä henkilöstömenosäästöjä ja veromenetyksiä ei ole huomioitu valtionosuuksissa. Kilpailukyky sopimukseen liittyvä valtionosuuden vähennys on OKM:n hallinnonalalla yhteensä noin 16 milj. euroa ja peruspalvelujen valtionosuudessa noin 356 milj. euroa.

Ilman suotuisten työllisyysvaikutusten huomioimista kilpailukyky sopimuksen vaikutus on lyhyellä aikavälillä julkista taloutta heikentävä. Valtionosuusvähennysten jälkeen kilpailukyky sopimuksen kokonaisvaikutus kuntatalouteen arvioidaan noin 90 milj. euroa rahoitustasapainoa heikentäväksi vuonna 2017. Pidemmällä aikavälillä myös kuntatalous hyötyy kilpailukyky sopimuksen suotuisista vaikutuksista kasvuun ja työllisyyteen. Vaikutus on kuntatalouden kehitysarviossa 90–120 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuosina 2017–2019 ja noin 35 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2020.

MAL-sopimus 2016–2019 kasvattaa pääkaupunkiseudun asuntotuotantoa

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2016–2019 allekirjoitettiin 9.6.2016. Sopimuksen tavoitteena on kasvattaa seudun asuntotuotantoa merkittävästi ja luoda edellytykset jopa 10 000 asuntoa päättynyttä sopimuskautta suuremmalle asuntotuotannolle. Vantaan osalta tämä tarkoittaa 9 600 asuntoa ja 1 065 000 k-m² asuntotonttien asemakaavoitettavaa kerrosalaa vuosien 2016–2019 aikana.

Liikennehankkeista merkittävin on Raide-Jokeri. Valtio on varautunut tukemaan sopimuksen toteuttamista kunnallistekniikka-avustuksilla ja kohtuuhintaiseen vuokra-asuntorakentamiseen myönnettävillä käynnistysavustuksilla. Lisäksi valtio tukee kaupunkiseutujen pieniä kustannustehokkaita liikennehankkeita ja joukkoliikennettä.

Muu valtion kanssa tehtävä yhteistyö: kotouttaminen

Kotoutumisella tarkoitetaan maahanmuuttajan yksilöllistä kehitystä, jonka tavoitteena on työelämään ja yhteiskunnan toimintaan osallistuminen samalla omaa kieltään ja kulttuuriaan säilyttäen. Kotouttaminen viittaa viranomaisten järjestämiin kotoutumista edistäviin ja tukeviin toimenpiteisiin. Toimenpiteet ovat sekä valtioon että kunnan vastuulla, lisäksi kunnalla on kotoutumislain mukainen yhteensovittamisvastuu toimenpiteistä. Onnistuneella kotoutumisella ehkäistään eriarvoisuutta ja alueiden eriytymistä.

Vuodesta 2015 lähtien Suomeen saapuneista turvapaikanhakijoista noin 1 000 on sijoitettu Vantaalla sijaitseviin vastaanottokeskuksiin. Heistä oleskeluluvan ja Vantaalta asunnon saavat kuuluvat kaupungin kotouttamistoimenpiteiden piiriin. Tulevina vuosina kotoutettavien maahanmuuttajien määrän ennakoitaan kokonaisuudessaan kasvavan.

Olennaista onnistuneessa kotouttamisessa on toimialojen välinen yhteistyö, koska myönteisen oleskeluluvan omaavat maahanmuuttajat saavat samat palvelut kuin muutkin kunnan asukkaat. Lisäksi kaupunki tarjoaa erityisesti joitain maahanmuuttajille kohdennettuja palveluja. Näitä ovat mm. maahanmuuttajapalvelut (MAP) –yksikön tarjoamat vastaanottopalvelut, aikuisopiston tarjoama kielikoulutus, perusopetuksen tarjoama valmistava- ja oman äidinkielen opetus.

Yksilötasolla onnistuneen kotoutumisen tärkeimmät edellytykset ovat kielitaito ja työllistyminen. Valtion vastuulle kuuluu työmarkkinoille pyrkivien maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus kolmen ensimmäisen vuoden aikana. Kunnan kaikki palvelut edistävät maahanmuuttajien kotoutumista sovittamalla palvelunsa maahanmuuttajien tarpeiden mukaan.

Vantaan talouskehitys

Kaupunginvaltuuston hyväksymä talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma (KV 18.6.2012) on ollut lähtökohtana talousarviolle 2017 ja taloussuunnitelmalle 2018–2020. Ohjelman keskeisiä tavoitteita ovat toimintamenojen kasvun ja investointitason alentaminen. Tavoitteena on tasapainottaa talous ja pysäyttää lisävelkaantuminen suunnitelmakauden loppuun mennessä. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelmalle laadittiin jatkotoimenpiteet ja mittarit vuosiksi 2015–2017. Jatkotoimenpiteiden toteutumisesta on raportoitu osavuosisikatsausten yhteydessä vuoden 2016 alusta lähtien.

Kaupungin toimintatuottojen ennustetaan vuonna 2016 ylittävän talousarvion maanmyynnin ja kuntatekniikan sopimuskorvausten suotuisasta kehityksestä johtuen noin 29 milj. eurolla. Toimintamenojen ennustetaan jäävän mm. erikoissairaanhoidon menojen säästöjen vuoksi noin 11 milj. euroa talousarviota pienemmäksi. Toimintakatteen ennustetaan siten toteutuvan noin 40 milj. euroa talousarviossa oletettua paremmin. Verotulojen ennustetaan alittavan talousarvion 5 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen ylittävän talousarvion 4 milj. eurolla. Rahoituskulujen ennustetaan alittavan talousarvion noin 5 milj. eurolla edelleen matalana pysyvistä korkotasosta johtuen. Vuosikatteeksi ennustetaan noin 113 milj. euroa, mikä on noin 44 milj. euroa talousarviossa ennakoitua parempi. Poistot ylittävät vuonna 2016 talousarviossa oletetun 105 milj. euroa noin 5 milj. eurolla, koska Kehäraata kuuluu talousarviossa oletettua enemmän lyhyen poistoajan hankeryhmiä. Lisäksi vuonna 2016 tehdään Kivistön alueen maakaupoista johtuen noin 10 milj. euron arvonalennus Koy Erikasin osakkeiden tasearvoon. Vuoden 2016 toisen osavuosisikatsauksen ennusteen mukaan tilikauden alijäämäksi olisi tulossa 7 milj. euroa, kun talousarvio 2016 päättyi 36 milj. euron alijäämään.

Kunnallisveron tuoton arvioidaan kasvavan 2,6 prosenttia vuoteen 2015 nähden. Yhteisövero laskee noin 13,5 prosenttia koska kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen 5 prosenttiyksikön korotus poistui vuodelle 2016 ja myös Vantaan oma jako-osuus laski edelleen edellisvuodesta. Kiinteistövero nousee noin 2,2 prosenttia ja verotulot yhteensä 1,3 prosenttia.

Vuonna 2017 kaupungin kunnallisverotuoton arvioidaan vähenevän noin 1,1 prosenttia vuoden 2016 ennusteeseen nähden (jossa palautukset vuodelle 2015) kilpailukykyisyyden vaikutusten vuoksi. Taloussuunnitelmavuosille arvioidaan keskimäärin 3,1 prosentin kunnallisveron kasvua. Yhteisöverotuotto kasvaa 1,9 prosenttia ennusteeseen 2016 nähden. Kiinteistöverotuotto kasvaa 3,9 prosenttia suhteessa vuoden 2016 ennusteeseen kiinteistöverojen alarajoja koskevien muutosten sekä rakennuskannan kasvun myötä.

Onnistuneella kaupunki- ja asuntorakentamisella on suuri merkitys tulevalle verotulokehitykselle. Kehäradan liikennöinnin alkaminen ja kehä III peruskorjaaminen ovat osaltaan edistäneet rakentamisen kiihtymistä Vantaalla ennätyksellisen korkealle tasolle. Tammi-syyskuussa aloitettiin yli 3 000 asunnon rakentaminen ja lupia uusien asuntojen rakentamiseen myönnettiin samana ajanjaksona kaikkiaan yli 4 700 asunnolle. Alkuvuodesta 2016 asuntoja on valmistunut lähes 2 000.

Talouden tasapainottamisen jatkamisella varmistetaan kaupungin kilpailukykyisyys pidemmällä aikavälillä. Tiukalla maankäytön ja sopimuspolitiikan ohjauksella, investointien priorisoinnilla ja kaupunkitasoisella palveluverkkosuunnittelulla rajoitetaan kaupungin investointien kasvua. Talouden tasapainottamis- ja velkaoh-

jelman mukaisesta investointitasosta joudutaan kuitenkin poikkeamaan tulevilla taloussuunnitelmakaudella tilanteessa, jossa kaupungin poikkeuksellisen voimakas kasvu edellyttää uusien palvelurakennusten rakentamista samaan aikaan kun myös sisäilmaongelmien takia vanhempia palvelurakennuksia joudutaan korvaamaan uusilla.

Vuonna 2017 kaupunki investoi 86 milj. euroa mm. päiväkotien ja koulujen rakentamiseen, rakennusten peruskorjauksiin ja kunnallistekniikan rakentamiseen. Vantaa on rahoittanut valtion puolesta Kehä III toisen vaiheen peruskorjausta 39 milj. eurolla, jonka valtio maksaa kauppahintana kahdessa erässä Vantaalle vuosina 2016 ja 2017. Kaupungin kokonaisinvestoinnit vuonna 2017 ovat 113 milj. euroa (ennuste v. 2016 n. 139 milj. euroa) ja investointiosan netto 109 milj. euroa.

Vuonna 2017 vuosikate ei nouse investointien tasolle ja kaupungin lainamäärä kasvaa noin 34 milj. eurolla (TA 2016:ssa nettolainanotto 16 milj. euroa). Kaupungin lainamäärän kasvun pysäyttäminen edellyttää taloussuunnitelmakaudella investointitason hallintaa sekä verorahoituksen toimintamenoja nopeampaa kasvua.

Vantaan henkilöstömäärän kehitys

Kaupungin henkilöstömäärä kasvaa henkilöstösuunnitelmien mukaisesti hallitusti. Tulevien vuosien henkilöstömäärään vaikuttaa keskeisimmin lakisääteisistä tehtävistä huolehtiminen. Lisäksi uusilla lainsäädännön velvoitteilla, normeilla ja tuotantotavalla on vaikutusta henkilöstörakenteeseen tulevina vuosina. Henkilöstösuunnittelussa ei ole vielä huomioitu valmisteilla olevan maakuntalainsäädännön vaikutuksia.

Taulukko 2. Henkilöstömäärän kehittyminen

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Sivistystoimen toimiala	5 313	5 312	5 246	5 323	5 382	5 428
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	2 351	2 438	2 457	2 561	2 738	2 778
Suun Terveydenhuollon liikelaitos	278	279	286	286	286	286
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	664	680	675	661	653	653
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	347	334	355	376	372	362
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	436	438	442	447	452	457
Vantaan Työterveys liikelaitos	68	67	68	69	70	71
Kaupunginjohtajan toimiala	153	157	160	159	158	155
Yleishallinto	5	5	5	5	5	5
Koko kaupunki						
Henkilöstön kokonaismäärä*	9 615	9 710	9 694	9 887	10 116	10 195

* Henkilöstösuunnittelussa on siirrytty uuteen henkilöstömäärän laskentatapaan ja siten luvut eivät ole suoraan verrannollisia aiempiin vuosiin. Uudella määrittelyllä pyritään kuvaamaan osuvammin läsnä olevaa ja henkilöstömenobudjetoinnin mukaista henkilöstöä.

Henkilöstömenot ovat iso osa kaupungin käyttömenoista. Talousarviovalmistelussa vuosille 2017–2020 on otettu huomioon kilpailukykysovimuksen vaikutuksia henkilöstömenoihin.

Taulukko 3. Asukas- ja henkilötyövuosien kehitys

	2013	2014	2015
Asukkaita	208 098	210 803	214 605
Henkilötyövuosi	8 076	8 154	8 251
Asukkaita/henkilötyövuosi	25,8	25,9	26,0

Vuoteen 2020 mennessä Vantaan kaupungin nykyisestä henkilöstöstä jää ennusteiden mukaan eläkkeelle tai eroaa muusta syystä noin 2 360 henkilöä. Uusien toimintamallien kehittäminen erityisesti palvelutuo-
tannon kriittisissä palveluissa vaatii lisäksi osaavan henkilöstön varmistamista. Myös eläköityminen mahdol-
listaa henkilöstörakenteen tai osaamisen painotuksen muutoksen rekrytoinneissa. Vantaalla siirrytään eläk-
keelle aiempaa myöhemmin. Vuoden 2015 lopussa henkilöstöä eläköityi kriittisissä palveluissa ja keskimää-
rin 62,9 vuoden iässä.

Taulukko 4. Eläkepoistuma Vantaalla

Vuodet	Eläkepoistuma (%)
2017–2020	13 %
2017–2024	26 %
2017–2028	32 %

Kaupungin toimitilamäärän kehitys

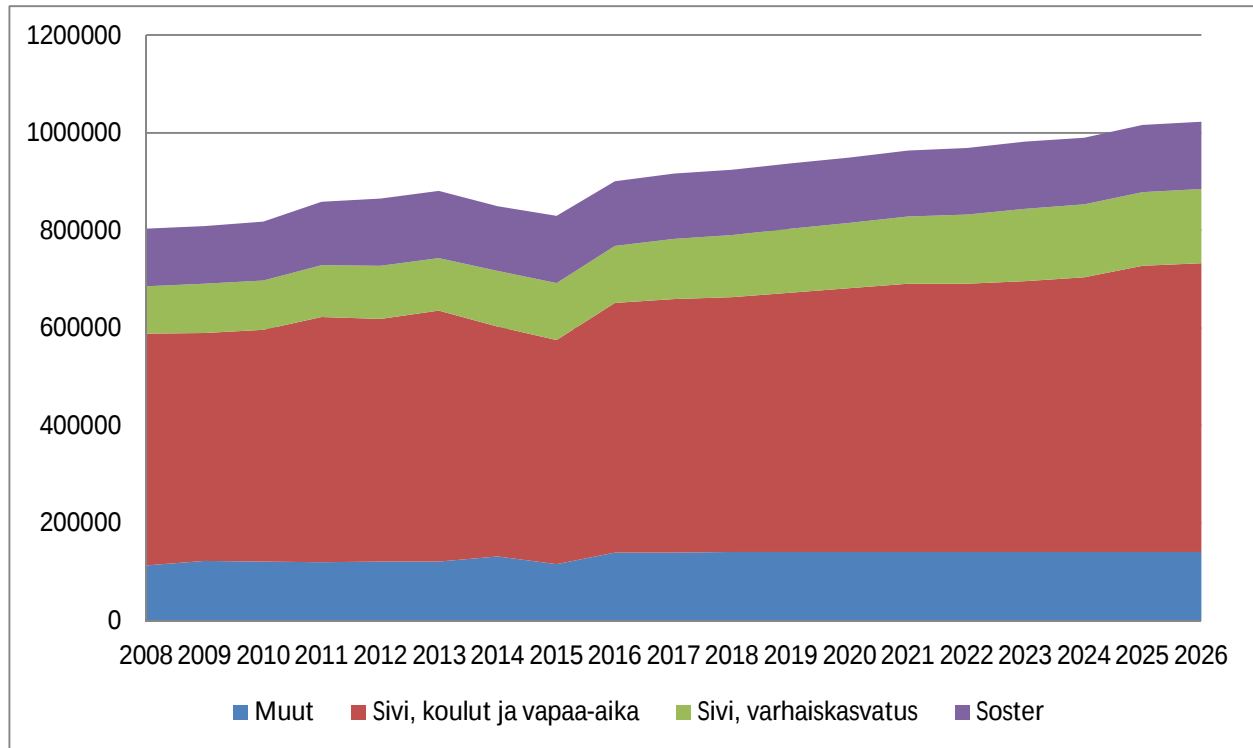
Alla olevista kuvista selviää

- kaupungin tilamäärän kehitys toimialoittain investointiohjelman mukaisesti
- kaupungin toimitilamäärän kehitys suhteutettuna väestökehitykseen

Kaupungin toimitilamäärä laski vuosien 2013–2015 aikana johtuen mm. huonokuntoisten rakennusten pur-
kamisesta, kiinteistöjen myynneistä ja vuokratiloista luopumisista.

Kaupungin palvelukykyä lisäävät investoinnit kohdistuvat päiväkotien ja koulujen sekä vanhuspalvelujen ra-
kentamiseen. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman tavoitteiden mukaisesti tilojen käytön tehok-
kuutta kasvatetaan hilliten tilakustannusten kasvua. Suunnitelman toteuttaminen edellyttää onnistumista
palveluverkkosuunnittelussa sekä tilojen käytön optimoinnissa.

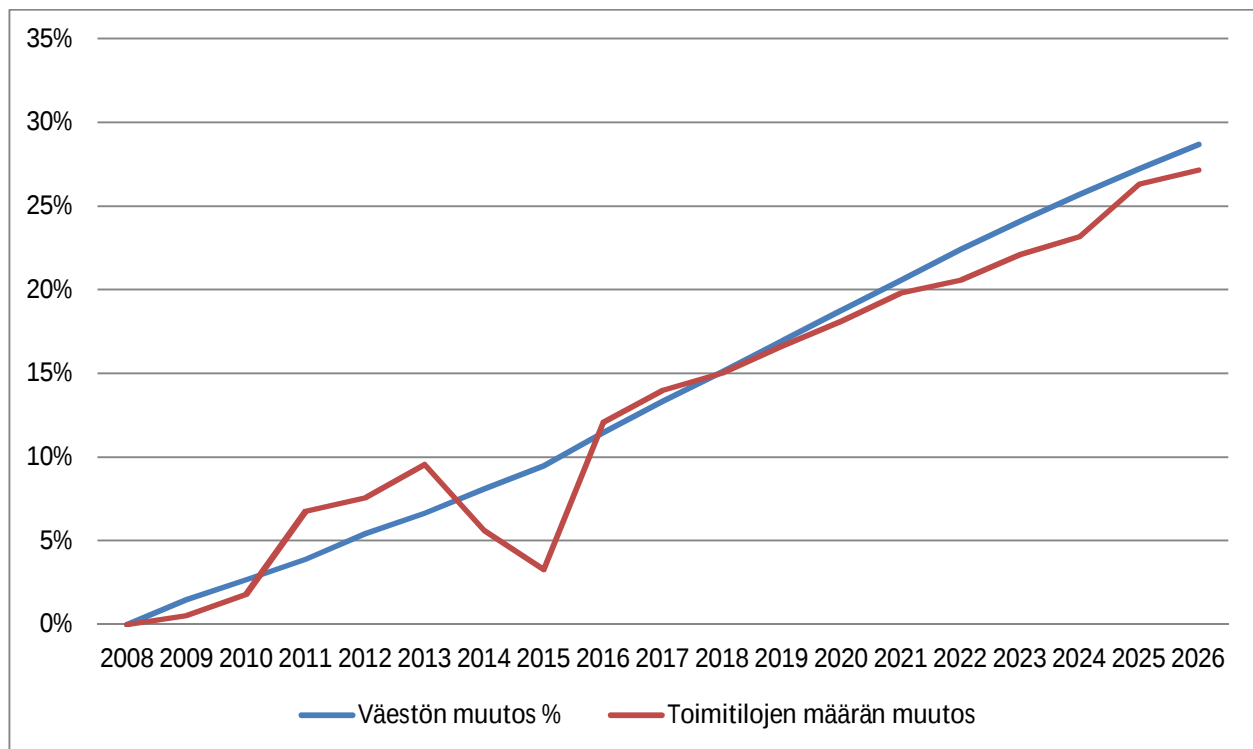
VTK:n kiinteistöjen liikuntatilat siirtyivät vuoden 2015 aikana tilakeskuksen hallintaan ja näkyvät kuviossa
vuodesta 2016 alkaen.

Kuvio 22. Toimitilojen brm² kehitys 2008–2026

Ei sisällä uusia / tulevia vuokrattavia tiloja brm², konserniyhtiöiden rakentamia brm².
Tulevia rakennusten purkamisia ei ole huomioitu.

Lähde: Tilakeskus

Kuvio 23. Toimitilamäärän kehitys suhteutettuna väestökehitykseen 2008–2026

Lähde: Tilakeskus

Tuottavuusmittarit

		TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Vertailukelpoinen menokehitys	Vertailukelpoinen toimintakatteen kehitys	2,5 %	0,3 %	2,1 %	-0,2 %
Suhteutettu menokehitys	Asukaskohtainen toimintakatteen muutos %	-0,1 %	-0,8 %	-0,4 %	-3,4 %
Sairauspoissaoloprosentti	Terveysperusteiset poissaolot / työpäivä	4,60 %	4,50 %	4,30 %	4,0 %
Tilatehokkuus	Toimitilaneliöt / asukasmäärä	3,7	3,8	3,9	3,8
Energiatehokkuus (kWh/rm ³)	Energiankulutus / tilavuus	61,5	61,0	61,0	60,5

Vertailukelpoista menokehitystä sekä suhteutettua menokehitystä vertaillaan edellisiin vuosiin. Toteutuneet mittarit lasketaan kerran vuodessa tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Terveysperusteiset poissaolot -mittari kuvaa sitä kuinka suuri osuus kokonaistyöajasta on kulunut terveysperusteisiin poissaoloihin. Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtataturmista, työmatkataturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.

Tilatehokkuus -mittarilla toimitilaneliöt on suhteutettu asukasmäärään. Mittarin suhdeluvun avulla voidaan vertailla kuntien palvelutuotantoon käytössä olevan toimitilan määrää suhteessa palvelujen kysyntään.

Energiatehokkuus -mittarilla energiankulutus suhteutetaan rakennustilavuuteen. Mittari kuvaa kaupungin omistaman rakennuskannan vuotuista energian ominaiskulutusta. Mittarin tunnusluku raportoidaan kerran vuodessa, edellisen vuoden energiankäyttötilastojen valmistuttua.

Väestön kehitys ikäryhmittäin

1.1	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2026
Vantaa yhteensä	214 605	218 234	221 643	225 171	228 719	232 185	247 802
Varhaiskasvatuksen ikäryhmät							
10kk-6v	16 571	16 521	16 608	16 819	17 172	17 449	18 904
10kk-2v	5 841	5 789	5 901	6 179	6 342	6 443	6 799
0	2 594	2 761	2 866	2 914	2 961	3 005	3 142
1-2	5 409	5 329	5 423	5 693	5 848	5 942	6 276
3-5	8 004	8 010	8 008	8 036	8 112	8 309	9 137
6	2 726	2 721	2 699	2 604	2 719	2 697	2 967
1-6	16 139	16 061	16 130	16 333	16 679	16 948	18 380
Perusopetuksen ikäryhmät							
7-12	15 346	15 741	16 011	16 303	16 297	16 384	16 840
13-15	7 057	7 217	7 425	7 552	7 824	8 000	8 367
7-15	22 403	22 957	23 436	23 855	24 121	24 385	25 207

1.1	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2026
Nuorisopalvelujen ikäryhmät							
8-12	12 672	13 009	13 286	13 601	13 690	13 664	13 914
13-17	11 725	11 973	12 215	12 441	12 814	13 162	14 130
18-28	30 934	31 424	31 682	31 900	32 100	32 262	32 919
8-28	55 331	56 406	57 182	57 942	58 604	59 088	60 964
16-18	7 088	7 095	7 235	7 313	7 473	7 685	8 618
16-24	23 270	23 383	23 358	23 382	23 490	23 705	25 487
16-28	35 602	36 181	36 471	36 789	37 090	37 423	38 683
Vanhus- ja vammaispalvelujen ikäryhmät							
64+	31 761	32 876	34 031	35 103	36 175	37 323	42 324
75+	11 552	12 468	12 858	13 581	14 391	15 466	21 067
85+	2 495	2 730	2 951	3 099	3 295	3 503	4 844
65-74	20 209	20 408	21 173	21 522	21 784	21 858	21 257
75-85	9 057	9 738	9 907	10 482	11 096	11 962	16 223

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet vuodelle 2017

Valtuustokauden 2013–2017 strategiaa toteutetaan valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tulokorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat Kuntalain 110 § mukaisia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Tavoitteet edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista. Kaikista strategisista päämääristä ei johdeta kaupunkitason sitovia tavoitteita valtuustokauden jokaiselle vuodelle, mutta näitäkin päämääriä toteutetaan toimialojen ja tulosalueiden tavoitteiden ja tulokorttien kautta. Sitovien tavoitteiden toteutumista seurataan kolme kertaa vuodessa osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tavoite-esitykset vuodelle 2017 ovat olleet käsiteltävinä kaupunginvaltuuston seminaarissa 12.–13.5.2016 sekä talousarviovalmistelun lähetekeskustelussa 23.5.2016. Kaupungin johtoryhmä on toimialojen valmisteluun perustuen tarkistanut talousarvion valmistelun yhteydessä sitovat tavoitteet, niiden mittarit ja tavoitetasot sekä arvioinut tavoitteiden toteutumista uhkaavat merkittävät riskit.

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Kaupungin talous tasapainossa				
Strateginen päämäärä 1. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan				
1.1 Toimintamenojen kasvu	Toimintamenojen kasvu -%	2,7 %	Talousarvion 2017 mukainen	Lisääntyvät velvoitteet, palvelutarpeen kasvu
1.2 Investointiohjelma toteutetaan kustannustehokkaasti ja innovatiivisesti	Bruttoinvestointien max. euro-määrä	113,4 milj. euroa	Talousarvion 2017 mukainen	Talouden kehitys, rakentamiskustannusten kehitys
1.3 Joukkoliikenteen kuntaosuus on alle 50 % (tulot/menot) ilman joukkoliikenteen infrakorvauksia	Joukkoliikenteen kuntaosuus -% ilman infrakorvauksia	48,6 %	Enintään 50 %	Merkittävä kustannusten nousu liikennöinnin osalta (esim. polttoaineen hinta)
Strateginen päämäärä 2. Velkaantumiskehitys saadaan hallintaan				
2.1 Lainasalkun optimaalinen hallinnointi	Uusien lainojen keskimääräinen lainamarginaali Korkomenot	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali. v. 2015 Korkomenot 5,9 milj. euroa v. 2015	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali. v. 2017 Korkomenot enintään 6,1 milj. euroa tai sen alle v. 2017	Suomen kuntalainojen putoaminen pois ns. 0-riskiluokasta ja sen vaikutus varainhankinnan mahdollisuuksiin ja kustannuksiin. EKP:n koronnostojen aikaistuminen sekä euroalueen vakauteen kohdistuvat poliittiset ja taloudelliset riskit
Strateginen päämäärä 3. Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan				
3.1 Maanmyyntivoittoa vähintään 32 milj. euroa	Maanmyyntivoitot	37,3 milj. euroa	32 milj. euroa	Tarjonta ja kysyntä

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Strateginen päämäärä 4. Kumppanuuksien hyödyntäminen				
4.1 Sähköisten itsepalveluiden kehittämisen nopeuttaminen yhdessä yhteistyökuntien kanssa	Palveluiden määrä	Valmiina 0 kpl	Valmiina 12 kpl	Toimialojen tuoteomistajien resursointi osaksi kehittämistä
Kaupunkirakenne eheytyy				
Strateginen päämäärä 5. Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatukäytäviin				
5.1 Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa	Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen määrä	5,5 tonnia CO ₂ -ekv/asukas	Vantaan kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa	Kaukolämmön tuotannon polttoainevalinnat ja liikenteen määrän kehittyminen
5.2 Joukkoliikenteen käyttäjämäärä kasvaa 2 % vuodessa	Joukkoliikenteen matkustajamäärät eli Vantaan juna-asemien ja bussipysäkkien nousijamäärät lokakuun arkivuorokauden keskiarvona	Lokakuu 2015: 104 722 nousua /arkivuorokausi	Joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvattaminen 2 % vuodessa	HSL- alueen kuntien erilaiset intressit ja lukuisat muutokset joukkoliikennevyöhykkeissä
5.3 Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa 265 000 kem/vuosi	Valmistuneiden kaavojen k-m ² /v määrä	209 209 k-m ²	265 000 k-m ²	Resurssit, tarjonta ja kysyntä sekä talouden kehitys
5.4 Kehitetään toimintamalli maksulliselle pysäköinnille	Kehitetään toimintamalli maksulliselle pysäköinnille Vantaalla ja asetetaan tavoitteet vuodelle 2017	Toimintamallia ei ole	Keskusta-alueiden maksullinen pysäköinti on käytössä vuonna 2017	Keskustojen rakentamishankkeet hidastavat mallin kehittämistä
Strateginen päämäärä 6. Keskustat ovat eläviä, uudistuvia ja turvallisia				
6.1 Priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita	Keskusta-alueiden kaavat	2015 kaavoitusohjelma	Asumisen kaavahankkeiden kerrosalasta 50 % sijoittuu määritellyille keskusta-alueille	Kumppaniriskit, taloustaantuma

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Strateginen päämäärä 8. Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista				
8.1 Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle	Valmistuneiden asuntojen määrä	2 689	2 400	Tarjonta ja kysyntä sekä talouden kehitys
8.2 Pientaloalueiden tiivistäminen Mapon mukaisesti	Uusi rakennuspaikka	72	Asemakaavoituksen ja poikkeamispäätösten avulla luodaan 100 rakennuspaikkaa vuosittain	Kumppaniriskit, taloustaantuma
Kaupungin elinvoima vahvistuu				
Strateginen päämäärä 9. Uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla.				
9.1 Kaupungin työllisyystilanne kehittyy suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla	Työttömyysasteen muutos prosenttiyksikköinä Kunnan maksaman työmarkkinatuen euromäärän muutos prosentteina (%)	Työttömyysaste Vantaa 12,6 % Espoo 10,9 % Helsinki 12,7 % Vantaa 18 682 354 € Espoo 17 299 308 € Helsinki 55 975 937 €	Kehitys on suotuisampaa kuin Helsingissä ja Espoossa Työmarkkinatuen kantaosuuden kasvu (%) on hitaampaa kuin Helsingissä ja Espoossa	Yleinen taloustilanne, lainsäädännön muutokset, valtion määrärahojen muutos työllisyyden hoidossa, TE-palvelujen toimintalinjaukset Pitkäaikaistyöttömyys kasvaa, kunnalla ei ole tarpeeksi valtaa ja resursseja vaikuttaa työttömyyteen ja sen pitkittymiseen
9.2 Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä	Varhaiskasvatuspaikka järjestetään työllistymistilanteessa kahden viikon kuluessa. Ennalta arvaamattomassa työllistymistilanteessa varhaiskasvatuspaikka pyritään järjestämään jo seuraavana päivänä	2 vkoa	2 vkoa, 1 viikossa kerhosta päivähoitoon tai äkillisessä tarpeessa jo seuraavana päivänä	Riskinä on toimitilojen äkilliset korjaustarpeet, jotka vähentävät käytettävissä olevaa tilakapasiteettia

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
9.3 Selkeytetään yritysten sijoittumispalvelua Vantaalle	Tunnistetaan ja tuotteistetaan eri osapuolten yrityksille tarjoamat sijoittumispalvelut	Prosessi laatimatta, tilanne hajanainen ja palvelu vaikeasti löydettävissä	Ydinpalvelut koostettu yhteiseen, selkeään BusinessVantaa - käyttöympäristöön	Tuotteistus ei onnistu, palvelut eivät erotu kilpailijoiden vastaavista ja toivotut vaikutukset jäävät vähäisiksi
Strateginen päämäärä 13. Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat				
13.1 Uusi oppimiskäsitys ja uudet pedagogiset toimintatavat käytäntöön	Toiminnallinen oppiminen ja lasten osallisuus toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa on kirjattu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintasuunnitelmiin Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään pedagogisesti lapsiryhmissä Monialaiset, useimpien oppiaineiden yhteistyössä toteutetut, oppimiskokonaisuudet kouluissa Lukioiden pedagogiset työpajat ja koulutukset (määrä)	Osa toimintayksiköistä toteuttaa toiminnallista oppimista ja lasten osallisuus näkyy toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa Henkilöstölle on tarjottu koulutusta pedagogiseen tieto- ja viestintätekniikan käyttöön Satunnaisia eri oppiaineiden rajat rikkovia oppimiskokonaisuuksia Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpajoja toteutettu 2 krt/vuosi	Suurin osa toimintayksiköistä toteuttaa toiminnallista oppimista ja lasten osallisuus on lisääntynyt toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa Jokaisesta toimintayksiköstä on osallistuttu tieto- ja viestintätekniikan pedagogisen käytön koulutuksiin Jokainen vantaalainen oppilas on osallistunut vähintään yhteen monialaiseen oppimiskokonaisuuteen Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpajoja, koulutuksia ja muita tilaisuuksia yhteensä vähintään 4 krt/vuosi	Kelpoisten lastentarhanopettajien puute toimintayksiköissä Esimiehet eivät sitoudu tavoitteen toteuttamiseen ja/tai henkilöstö ei pysty irrottamaan lasten kasvatustyöstä Kaikki koulut eivät lähde toteuttamaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia, monialaiset oppimiskokonaisuudet toteutetaan suppeina Uudet pedagogiset toimintatavat eivät jalkaudu oppilaitosten arkeen tilaisuuksien kautta, ajan ja muiden resurssien puute

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoite- tasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
	Varian opiskelijoiden työpaikalla tapahtuva oppiminen	30 osp (osaamispistettä)/opiskelija	Kasvaa vuodesta 2015 verrattuna 5 %	Työssäoppimispaikkojen saatavuus, sosiaali- ja terveysalalla kustannukset nousevat, koulutuksen laatu eli toteutuuko opetussuunnitelman sisällöt. Kaikkien opiskelijoiden taidot ja motivaatio eivät riitä siihen, että toisen asteen koulutus hankitaan ainoastaan työpaikalla tapahtuvan oppimisen kautta. Monet opiskelijat tarvitsevat työssäoppimisen onnistumiseen enemmän työelämävalmiuksia ja tietoa työelämän säännöistä
13.2 Toteutetaan koulutustakuuta	Perusopetuksen päättäneiden sijoittuminen jatkokoulutukseen (%-osuus); suoraan tutkintoon johtavaan koulutukseen (%-osuus)	98,5 %; 94,6 %	99 %; 96 %	Kohderyhmään kuuluvia ei tavoiteta, nuori ei halua hakeutua tai osallistua koulutukseen
	Varian keskeyttämisprosentti	14,5 %	13 %	Tehdyillä toimenpiteillä ei ole vaikutusta, opintojen keskeyttäminen ei vähene

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtö-tasoksi, v:n 2015 lop-pu	Esitys mittarin tavoite-tasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Palvelut uudistuvat				
Strateginen päämäärä 15. Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia				
15.1 Kehitetään kaupunkitasoinen keski-tetty monikanavainen asiakaspalvelumalli (ns. 1. taso)	Keskitettyjen ja kuvattujen asia-kaspalveluprosessien määrä	Keskitettyä asiakaspal-velumallia ei ole.	Monikanavaisen asiakas-palvelun ratkaisu on kil-pailutettu. Palvelun vaa-tima asiakaspalvelu on kuvattu ja eri prosessien siirtäminen on mallinnet-tu. Toiminta alkaa 2018	Toimialojen yhteistä tahtoti-laa ei löydy
15.2 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona	Omassa kodissa asuvien 75 vuot-ta täyttäneiden osuus kasvaa	92,2 %	92,5 %	Mm. muistisairaiden määrän ennakoitua suurempi kasvu
15.3 Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaiden määrä vähenee toimialojen yhteisellä työllä	4 146 lastensuojelun suunnitelmallisen sosi-aalityön asiakasta v. 2015 (9,1 % Vantaan 0 – 17-vuotiaista)	Lastensuojelun suunni-telmallisen sosiaalityön asiakkaita alle 3 750 (7,9 % Vantaan 0 – 17-vuotiaista)	Työllisyystilanteen ja perhei-den hyvinvoinnin kehitty-minen, kaupungin ehkäisevien toimien oikea kohdentumi-nen
Strateginen päämäärä 17. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut				
17.1 Keskeisten palvelujen kustannuste-hokkuus on kilpailukykyinen	Keskeisten palvelujen yksikkö-kustannukset suurten kaupunki-en vertailussa	Vantaa on kustannus-tehokkuudeltaan kil-pailukykyinen useiden palvelujen osalta	Vantaa on kustannuste-hokkuudeltaan suurten kaupunkien kärkijoukossa	Asiakaskunnan vaativuuden kasvaminen

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoite-tasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
17.2 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan kotoutumissuunnitelmien toteutumisen arvioinnilla ja hyvällä monikulttuurisuusohjelmalla	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain Uusittu monikulttuurisuusohjelma valmis Maahanmuuttajien ammatillista koulutusta ja kieliointoja laajennetaan määrärahojen puitteissa	Maahanmuuttajapalveluissa laadittu 168 kotoutumissuunnitelmaa, ei toteutumisarviointia Vantaan monikulttuurisuusohjelma vuosille 2014–2017 (kv 12.5.2014) Koulutusta on järjestetty pienimuotoisesti Varian ja Aikuisopiston yhteistyönä	V. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista v. 2017 aikana: - osallistuu TE-toimiston suomen kielen koulutukseen 70 % - oma vuokrasopimus 50 %:lla - työllistynyt 10 % Uudistettu monikulttuurisuusohjelma viedään päätöksentekoon vuoden 2017 aikana Rakennetaan toimiva yhteistyömalli maahanmuuttajien ammatilliseen koulutukseen ja kieliointoihin	Hallitsematon maahanmuutto, resurssit
Strateginen päämäärä 19. Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja				
19.1 Uusien sähköisten työviestinnän välineiden käyttö vakiintuu kaikilla tulosalueilla	Pikaviestintä (käytyjen keskustelujen määrä) Lync-kokousten määrä OneDriven käytön määrä Pilvipalveluiden soveltaminen (sähköpostin liitetiedostojen määrä)	V. 2015 lopun tilanne työviestinnän välineiden käytössä	Pikaviestintä: lisääntyy 20 % Lync-kokoukset: lisääntyvät 20 % OneDrive: käytön määrä lisääntyy 20 % Pilvipalveluiden soveltaminen: sähköpostin liitetiedostojen määrä vähennee 20 %	Muutoksen onnistunut johtaminen toimialojen toimesta

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
19.2 Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän (Apotti-hanke) onnistunut käyttöönoton valmistelu ja kustannusohjaus	Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto etenee aikataulun mukaisesti ja vahvistetun kustannusarvion mukaisesti.	Hankintasopimus allekirjoitettu 21.4.2016	Valmistelu edennyt vahvistetun suunnitelman aikataulussa, Vantaan maksuosuus kustannusarvion mukainen (kokonaiskustannusarviossa pysyminen)	Henkilöstön riittävyys käyttöönotossa, hankkeen laajuuden hallinta, toimintatapa muutosten konkreettinen toteuttaminen
19.3 Kaupungin uudisrakentamis- ja peruskorjauskohteisiin, joissa toteutetaan kunnan palveluita, toteutetaan langaton nettiyhteys	Jokaisen peruskorjaus- ja uudisrakennuskohteen yleisissä sisätiloissa on käyttötarkoituksen mukaisesti joko avoin langaton verkko kuntalaisille ja/tai hallinnon ja opetuksen langaton verkko	Langaton verkko on toteutettu osassa kohteita	1–3:ssa (max . 60 tukiasemaa) peruskorjaus- ja uudisrakennuskohteena olevassa koulussa on avoin langaton verkko kuntalaisille ja hallinnon sekä opetuksen langaton verkko	Budjetin sisältämän rahoituksen riittävyys
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta				
Strateginen päämäärä 20. Hyvällä strategisella johtamisella ja esimiestyöllä toteutetaan muutosta				
20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-%, välittämisen keskustelujen kattavuus	4,52 % ja 100 % (keskustelujen kattavuus)	4,00 % ja 100 % (keskustelujen kattavuus)	Sairauspoissaolojen ennaltaehkäisyssä ei onnistuta, ristiiriitilanteissa turvaudutaan työterveyshuoltoon, esimiesten kiire käydä eVälke-keskusteluja
Strateginen päämäärä 21. Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen				
21.1 Osaamisen kehittämisen toimintamalli vakiintuu kaikilla tulosalueilla	oppimistyöpäivät	28 211	30 000	Henkilöstön osaamisen kehittäminen ei ole systemaattista. Aikaa ei varata kouluttautumiseen

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kaupunkikonsernissa

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin toiminnan taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus, henkilöstö ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 2.3.2015 ohjeen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa. Ohjeen mukaiset periaatteet astuivat voimaan 31.3.2015. Kuntalaki edellyttää, että selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä tulee sisällyttää tilikaudelta laadittavaan toimintakertomukseen.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja tulosaluejohtajat vastaavat kaupunki-, toimiala- ja tulosaluetasolla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Kaupungin riskienhallinnan kehittämisestä ja koordinoimisesta vastaa konserni- ja asukaspalveluiden toimialalle sijoitettu riskienhallinta- ja valmiuspäällikkö yhteistyössä kaupunginjohtajan nimeämän riskienhallinnan ohjausryhmän kanssa. Kaupungin riskienhallinnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä.

Toimialan johdolta, tulosalueilta, liikelaitoksilta ja tytäryhteisöiltä edellytetään riskienhallintasuunnitelman laadintaa.

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasolla sekä eri toiminnoissa ja prosesseissa että palvelutuottajille ulkoistetuissa palveluissa ja hankinnoissa. Toiminnan jatkuvuus poikkeuksellisen vakavien riskien kohdalla varmistetaan valmiussuunnitelmin ja muilla toiminnan jatkuvuuteen ja häiriöttömyyteen pyrkivillä etukäteisvalmisteluilla. Riskienhallinta on olennainen osa Vantaan kaupunkikonsernin jokapäiväistä johtamista. Se on osa toiminnan suunnittelua ja tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja talousarvion toteutumista.

Riskien arviointi talousarvioprosessissa käynnistyy toimintaympäristön muutosten analysoimisesta ja jatkuu aina yksittäisten tavoitteiden toteutumista uhkaavien riskien arvioimiseen sekä tavoitteista raportoimiseen. Riskienhallintaa ohjaava kaupunkitasoinen ohjeistus edellyttää, että myös sitovien tavoitteiden yhteydessä esitetään keskeiset tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit. Edellä mainittujen riskien arviointien ja hallintakeinojen määrittelyn pohjalta muodostuu pohja vuosittaiselle riskienhallintasuunnitelmalle, jota täydennetään muun muassa toimintaan, henkilöstöön, asukkaisiin ja asiakkaisiin sekä omaisuuteen, ympäristöön ja organisaation hallussa olevaan tietoon kohdistuvien riskien tunnistamisella ja arvioinnilla.

Riskienhallintaan liittyvät toimiala-, liikelaitos-, ja yhtiötasoiset raportointiajankohdat esitetään vuosittain taloussuunnitteluohjeessa, ollen pääsääntöisesti toukokuussa ja joulukuussa. Toimialat, liikelaitokset sekä konserniin kuuluvat yhtiöt raportoivat riskienhallinnastaan käyttäen laatimaansa riskienhallintasuunnitelmaa.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Talousarvion 2017 täytäntöönpano

Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio on muita kaupungin toimielimiä sitova toimintaohje. Kaupunginvaltuuston päättämät tehtävät, sitovat tavoitteet ja niiden toteuttamiseen myönnetty määrärahat ovat muutettavissa sitovuustasoltaan vain kaupunginvaltuuston päätöksellä. Muut tavoitteet ovat toimielimen toimintaa ohjaavia perustelutietoja. Talousarviota täytäntöön pantaessa on erityisesti otettava huomioon, että kaupunginhallituksen ja -valtuuston talousarviokäsittelyssä tekemät erillispäätökset ovat toimialoja sitovia ja ne tulee sisällyttää toimialan käyttösuunnitelmaan.

Käyttösuunnitelmien laatiminen

Toimialojen on valmisteltava lautakuntien hyväksyttäväksi määrärahojen käyttämisen ja tuloarvioiden toteutumisen seuraamista varten käyttösuunnitelma, joka sisältää tarkistetun toimintasuunnitelman ja määrärahaajaon tehtäväalueille, tulosalueille ja yksiköille. Käyttösuunnitelmat esitetään lautakunnissa / johtokunnissa tulosityksittäin ja tiliryhmittäin. Toiminta sopeutetaan talousarviossa myönnettyjen määrärahojen sallimiin rajoihin.

Lautakuntien on huolehdittava, että kaupungin päätettävissä olevat maksut tarkistetaan kustannusten nousua vastaavasti ja kaupungille kuuluvat tulot peritään tehtyjen sopimusten ja annettujen ohjeiden mukaisesti. Talousarviovuoden tulot ja menot tulee kohdistaa niille yksiköille, joille ko. tulo- ja menomäärärahat on budjetoitu.

Käyttösuunnitelmien laadinnassa on otettava erityisesti huomioon kaupunginvaltuuston päättämä valtuustokauden strategia, strategian päämäärät sekä sitovien tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat voimavarat, jotta voidaan varmistua toimialojen ja koko kaupungin strategiatyön yhdensuuntaisuudesta. Palvelutannon laadukkuus, paras mahdollinen hinta- ja laatusuhde, on lautakuntien vastuulla.

Lautakunnan tehtäväalueittain hyväksymä käyttösuunnitelma annetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi tammikuussa 2017, lautakuntakäsittely tulee sopeuttaa tähän aikatauluun. Käyttösuunnitelmasta tulee käydä ilmi sitovien erien vastaavuus kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon nähden. Kaupunginhallitus hyväksyy talousarviokohtien 10 10, 10 20, 10 40, 10 50 sekä kaupunginjohtajan ja konserni- ja asukaspalvelujen toimialojen määrärahojen käyttösuunnitelmat. Kaupunginhallitus siirtää keskitetysti varatut määrärahat toimielimille erikseen sovitusti.

Liikelaitoksen johtokunnan päättämä liikelaitoksen talousarvio annetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi toimielinten käyttösuunnitelmien yhteydessä tammikuussa 2017. Kaupungin talousarviossa määritellään liikelaitoksille sitovat tavoitteet, joita liikelaitosten talousarvioiden tulee noudattaa, ja joiden toteutumisesta tulee raportoida osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Liikelaitosten sitovia eriä koskevista muutoksista päättää kaupunginvaltuusto liikelaitoksen johtokunnan esityksestä.

Kaupungin merkittävälle tytäryhteisöille asetetaan vuodesta 2015 lähtien kaupungin talousarvion yhteydessä taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunkia eri yhteisöissä edustavien tulee valvoa kaupungin taloudellisia etuja ja ottaa huomioon kaupunginvaltuuston päättämät strategiset tavoitteet ja noudattaa mahdollisesti erikseen annettavia toimintaohjeita.

Kaupunginhallituksella on lisäksi oikeus antaa määrärahojen käyttöä ja avustusten jakoa koskevia yksityiskohtaisia täytäntöönpanoa koskevia sitovia ohjeita muille toimielimille.

Rahoitus

Kaupunginjohtajalla on oikeus tämän talousarvion sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön perusteella ottaa lainaa rahoitusosaan merkityn nettolainanoton lisäksi enintään sama määrä kuin lainoja lyhennetään ja hyväksyä niiden ehdot. Konsernipalvelujen apulaiskaupunginjohtajalla on oikeus korvata pitkäaikainen lainanotto joko kokonaan tai osittain lyhytaikaisella lainalla ja oikeus tehdä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tuloksenkäsittelyeriä kuten rahastojen muutoksia sekä käyttöomaisuuden poistoja koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä. Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa tai sen käsittelyn yhteydessä esityksen tilikauden tuloksen käsittelystä.

Huolehtiessaan oman toimialansa tehtävistä kaikkien lautakuntien, virastojen ja laitosten on oltava selvillä ehdotustensa ja toimenpiteittensä vaikutuksesta kaupungin kokonaistalouteen. Tätä velvollisuutta ne eivät voi siirtää muille elimille.

Raportointi

Toimialojen on raportoitava lautakunnille talousarvion ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta lautakuntien päättäminä ajankohtina. Lautakuntien raporteista toimitetaan vuosikolmanneksittain kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle katsaus talousarvion toteutumisesta taloussuunnittelun ohjeiden mukaisesti. Lisäksi konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalue koostaa osavuosikatsaukseen raportoinnin keskeisille tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle toimitettavissa raporteissa tulee huomioida kaupunkitason raportoinnin näkökulma.

Sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten tilanteen mukaan. Vuoden 2017 talousarviota koskeva raportointi tapahtuu valtuustossa touko- ja lokakuussa sekä vuoden 2018 toukokuussa. Vuosikolmanneksittain tehtävissä määrärahaennusteissa tulee huomioida jaksotettavat menot ja tulot siten kuin ne esitetään tilinpäätöstä laadittaessa. Osavuosikatsauksissaan toimialojen tulee esittää toimialatasoinen ennuste koko vuoden talouden toteumasta. Mahdolliset valtuustoon nähden sitovien määrärahojen muutosesitykset tulee käsitellä osavuosikatsauksista erillisinä asioina lautakunnissa niin, että kaupunginvaltuusto ehtii käsittelemään muutosesitykset talousarviovuoden aikana.

Taloustraportoinnin tiedot lautakunnille, johtokunnille, kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle tuotetaan SAP BI-raportoinnin kautta. Talousarvion toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle kuukausittain tulosaluetasolla SAP:in BI-raportoinnin tietojen perusteella talouspalvelukeskuksen kanssa sovitun raportointiaikataulun mukaisesti. Toimialan talousarvion toteumaennusteet päivitetään SAP-järjestelmään kuukausittain taloussuunnittelun antaman aikataulun mukaisesti.

Sitovat määrärahat

Käyttötalousosa	Talousarviokohta	
10	Yleishallinto	tulot ja menot
11	Kaupunginjohtajan toimiala	tulot ja menot
17	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	tulot ja menot ilman vok
17 70	Työllisyyspalvelut	toimintakate
12	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman ESH	tulot ja menot
12 20	Erikoissairaanhoito	tulot ja menot
13	Sivistystoimen toimiala	tulot ja menot
13 70	Ammatillinen koulutus	toimintakate
13 80	Aikuisopisto	toimintakate

Käyttötalousosa		Talousarviokohta
13 85	Musiikkiopisto	toimintakate
13 86	Kuvataidekoulu	toimintakate
14 0	Kaupunkisuunnittelulautakunta	tulot ja menot
14 5	Tekninen lautakunta	tulot ja menot ilman vok
14 51	Joukkoliikenne	tulot ja menot
14 50	Kuntatekniikan keskus	toimintakate
14 52	Varikko	toimintakate
14 7	Ympäristölautakunta	tulot ja menot
14 75	Rakennusvalvonta	toimintakate
Tuloslaskelmaosa		
	Verotulot	tulot
	Valtionosuudet	tulot
	Korkotuotot liikelaitoksilta	tulot
	Korkotulot	tulot
	Muut rahoitustulot	tulot
	Liikelaitosten peruspääoman tuotto	tulot
	Korkomenot	menot
	Muut rahoitusmenot	menot
Investointiosa		
91 1	Uudisrakentaminen	investointiryhmä / tulot ja menot
91 2	Korjausrakentaminen	investointiryhmä / tulot ja menot
91 3	Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	investointiryhmä / menot
92	Aineeton omaisuus	investointiryhmä / menot
93 1 - 93 5	Kunnallistekniset työt	investointiryhmä / tulot ja menot
93 7	Kehärata	investointiryhmä / menot
94	Irtain omaisuus	toimielin / tulot ja menot
95 1	Kiinteän omaisuuden osto	toimielin (kh/kala)/ tulot ja menot
95 2	Maa-alueiden kunnostus	toimielin (kala/ktj)/ tulot ja menot
97	Osakkeet ja osuudet	kohde / tulot ja menot
Rahoitusosa		
	Antolainauksen muutokset	antolainojen lisäys ja vähennys
	Nettolainanotto	nettolainanotto
Liikelaitokset		
210	Vantaan Työterveys liikelaitos	korvaus peruspääomasta ja lainan korko
211	Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit
213	Suun terveydenhuollon liikelaitos	korvaus peruspääomasta, lainan korko, liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit

Nettobudjetoitujen yksiköiden toimintakatetta heikentävä talousarviomuutos on esitettävä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi siitä riippumatta, johtuuko poikkeama talousarviosta bruttomenojen ylittymisestä tai bruttotulojen alittumisesta. Muutoksesta, joka ei toteumissa aiheuta talousarviossa esitetyn sitovan toimintakatteen ylittymistä, ei esitetä talousarviomuutosta.

Toimialojen väliset siirrot talousarviossa 2017

Siirrettävä kokonaisuus	Mistä	Euromäärä	Minne
Kalustonkunnostus 3 avointa vakanssia	Sivistystoimen toimiala	102 000	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala/ työllisyyspalvelut
Forsante 3 - tietojärjestelmä	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	141 000	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala / tietohallinto
Sairaalasänkyjen kuljetuskustannukset	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala/hankintakeskus	30 000	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Kaksi vakanssia	Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	61 570	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala / talouspalvelukeskus
Yksi vakanssi	Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	37 901	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala / talouspalvelukeskus
Silkinportti yksi vakanssi ja tilat	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	48 451	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala / asukaspalvelut
AV-huolto datatykkien tarvikkeet	Sivistystoimen toimiala	38 000	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala/ tietohallinto

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto
Kaupunki + rahastot

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
10 Yleishallinto	B	28 360	1 930
11 Kaupunginjohtajan toimiala	B	20 153	2 535
17 Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	B	45 634	5 069
17 70 Työllisyyspalvelut	N	35 802	4 617
12 Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman ESH	B	401 422	47 600
12 20 Erikoissairaanhoidto	B	226 284	600
13 Sivistystoimen toimiala	B	396 227	32 004
13 70 Ammatillinen koulutus	N	32 534	2 200
13 80 Aikuisopisto	N	4 424	1 609
13 85 Musiikkiopisto	N	3 925	975
13 86 Kuvataidekoulu	N	856	300
14 0 Kaupunkisuunnittelulautakunta	B	9 657	38 814
14 5 Tekninen lautakunta	B	84 528	131 366
14 51 Joukkoliikenne	B	52 700	10 871
14 50 Kuntatekniikan keskus	N	43 874	29 000
14 52 Varikko	N	4 767	5 775
14 7 Ympäristölautakunta	B	3 664	509
14 75 Rakennusvalvonta	N	3 122	4 000
Rahastot	N	2 177	655
TULOSSELKELMAOSA			
Verotulot	B		941 193
Valtionosuudet	B		169 409
Korkotuotot liikelaitokselta	B		170
Korkotulot	B		16 296
Muut rahoitustulot	B		16 106
Liikelaitoksen peruspääoman tuotto	B		71
Korkomenot	B	6 100	
Muut rahoitusmenot	B	627	
Satunnaiset erät	B		
INVESTOINTIOSA			
91 1 Uudisrakentaminen	B	25 290	
91 2 Korjausrakentaminen	B	27 985	
91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	B	2 550	
92 Aineeton omaisuus	B	9 700	
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	35 000	300
94 Irtain omaisuus	B	6 306	
95 Kiinteä omaisuus	B	10 000	3 500
97 Osakkeet ja osuudet	B	1 020	
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B	8 000	
Antolainasaamisten vähennykset	B		4 629
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		94 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	60 100	
Lyhytaikaisen lainojen muutos	N		
Oman pääoman muutokset	B	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset			20 000
Vaikutus maksuvalmiuteen/Rahavarojen muutos			6 686
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		1 592 788	1 592 788

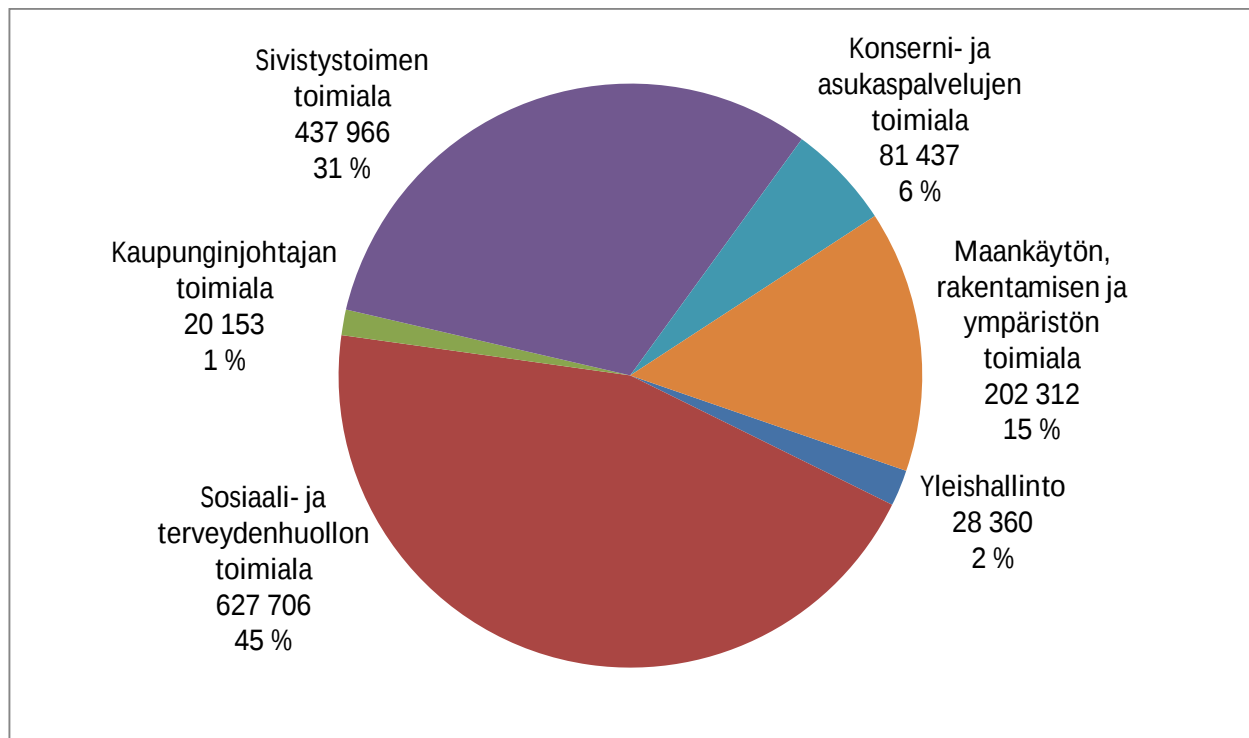
Toimialoittain vertailu 2015–2020 ja kehys

1000 euroa	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Yleishallinto								
Tulot	2 772	1 873	1 910	1 930	1 930	2 284	2 638	2 049
Menot	-26 070	-27 519	-28 387	-28 377	-28 360	-28 458	-29 174	-28 829
Toimintakate	-23 298	-25 646	-26 477	-26 447	-26 429	-26 174	-26 535	-26 781
Kaupunginjohtajan toimiala								
Tulot	2 741	2 322	2 512	2 535	2 535	2 129	2 032	2 072
Menot	-17 895	-19 800	-20 424	-20 382	-20 153	-19 629	-19 637	-19 904
Toimintakate	-15 154	-17 478	-17 912	-17 847	-17 618	-17 500	-17 605	-17 832
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala ilman VOK								
Tulot	8 965	9 252	9 322	9 322	9 686	9 814	10 000	10 189
Menot	-70 076	-75 101	-81 663	-81 663	-81 437	-82 509	-83 659	-85 268
Toimintakate	-61 111	-65 849	-72 341	-72 341	-71 751	-72 695	-73 660	-75 079
Sosiaali- ja terveydenhuolto, ilman ESH								
Tulot	69 251	70 895	48 805	47 600	47 600	48 552	49 523	50 514
Menot	-416 059	-436 425	-402 482	-402 482	-401 422	-405 640	-411 220	-419 231
Toimintakate	-346 808	-365 530	-353 677	-354 882	-353 822	-357 088	-361 697	-368 718
Erikoissairaanhoito								
Tulot	1 204	600	1 228	600	600	612	624	637
Menot	-231 282	-226 731	-255 630	-226 284	-226 284	-229 678	-233 123	-236 620
Toimintakate	-230 079	-226 131	-254 402	-225 684	-225 684	-229 066	-232 499	-235 984
Sivistystoimen toimiala								
Tulot	44 124	42 534	37 888	37 088	37 088	37 830	38 586	39 358
Menot	-434 978	-444 850	-444 205	-444 205	-437 966	-442 715	-448 479	-458 991
Toimintakate	-390 855	-402 316	-406 317	-407 117	-400 878	-404 886	-409 893	-419 632

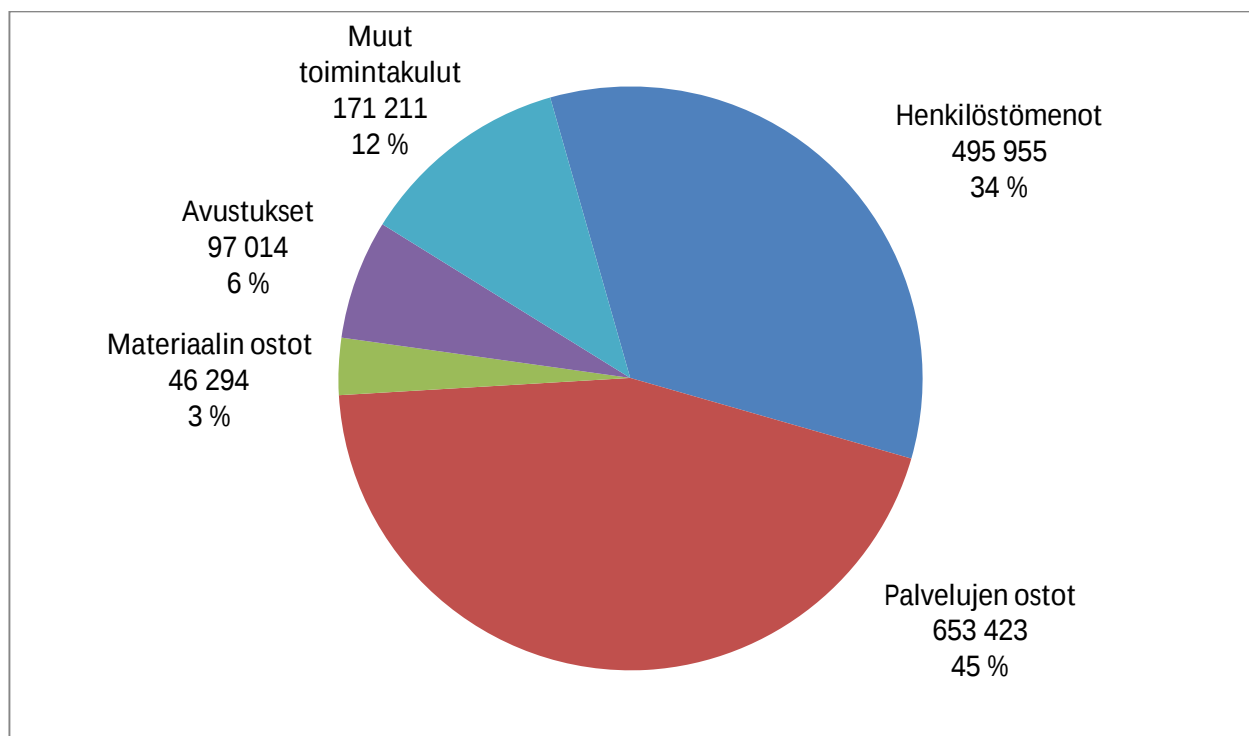
1000 euroa	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala ilman VOK								
Tulot	232 106	214 053	211 335	220 335	220 335	223 767	227 259	230 812
Menot	-182 702	-198 540	-191 460	-203 160	-202 312	-205 883	-208 107	-210 698
Toimintakate	49 403	15 513	19 875	17 175	18 023	17 885	19 152	20 114
Rahastot yhteensä								
Tulot	1 211	501	502	645	655	659	663	667
Menot	-2 727	-2 356	-2 359	-2 628	-2 180	-2 183	-2 186	-2 189
Toimintakate	-1 516	-1 855	-1 857	-1 982	-1 525	-1 524	-1 523	-1 522
Käyttötalous yhteensä ilman liikelaitoksia								
Tulot	362 373	342 030	313 502	320 056	320 429	325 646	331 326	336 298
Menot	-1 381 790	-1 431 323	-1 426 610	-1 409 181	-1 400 114	-1 416 695	-1 435 586	-1 461 731
Toimintakate	-1 019 416	-1 089 293	-1 113 108	-1 089 125	-1 079 684	-1 091 049	-1 104 261	-1 125 433
Rahoitus								
Tulot	1 120 469	1 166 665	1 146 364	1 139 402	1 143 244	1 180 622	1 212 959	1 246 237
Menot	-6 211	-10 832	-9 600	-6 967	-6 967	-9 567	-12 667	-15 167
Toimintakate	1 114 258	1 155 833	1 136 764	1 132 435	1 136 277	1 171 055	1 200 292	1 231 069
Investointiosa								
Tulot	15 169	3 650	3 650	3 800	3 800	3 500	3 500	3 500
Menot	-150 445	-100 495	-110 295	-113 027	-112 851	-129 489	-119 421	-118 587
Netto	-135 276	-96 845	-106 645	-109 227	-109 051	-125 989	-115 921	-115 087
Kaikki yhteensä ilman liikelaitoksia								
Tulot	1 498 011	1 512 345	1 463 516	1 463 259	1 467 473	1 509 769	1 547 784	1 586 034
Menot	-1 538 445	-1 542 650	-1 546 505	-1 529 175	-1 519 932	-1 555 751	-1 567 674	-1 595 485
Toimintakate	-40 435	-30 304	-82 989	-65 917	-52 458	-45 983	-19 890	-9 451

1000 euroa	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vantaan työterveys liikelaitos								
Tulot	7 181	6 749	6 900	6 925	6 925	7 064	7 205	7 349
Menot	-6 609	-6 536	-6 583	-6 461	-6 371	-6 448	-6 532	-6 683
Toimintakate	572	213	317	464	554	616	672	666
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos								
Tulot	36 829	37 474	37 832	37 701	36 981	38 129	38 562	39 001
Menot	-33 908	-35 761	-36 284	-36 214	-35 495	-35 836	-36 283	-37 221
Toimintakate	2 921	1 713	1 548	1 487	1 486	2 293	2 279	1 780
Suun terveydenhuollon liikelaitos								
Tulot	22 595	22 818	23 275	22 720	22 720	23 174	23 638	24 111
Menot	-22 270	-22 346	-22 332	-22 309	-21 920	-22 049	-22 231	-22 867
Toimintakate	325	472	943	411	800	1 126	1 407	1 244
Liikelaitokset yhteensä								
Tulot	66 605	67 042	68 007	67 346	66 626	68 367	69 405	70 460
Menot	-62 787	-64 643	-65 199	-64 985	-63 786	-64 332	-65 046	-66 770
Toimintakate	3 818	2 398	2 808	2 361	2 840	4 035	4 359	3 690

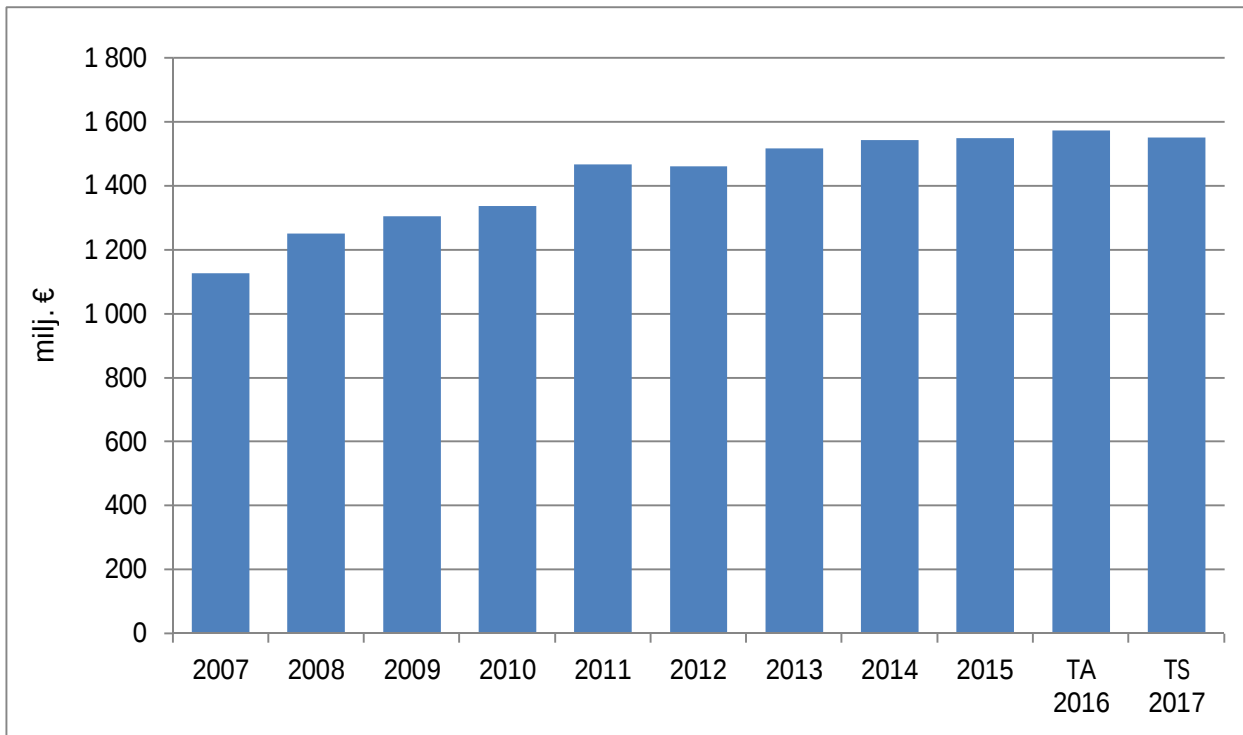
Toimintamenot toimialoittain
(sisäiset erät mukana, ilman valmistus omaan käyttöön)

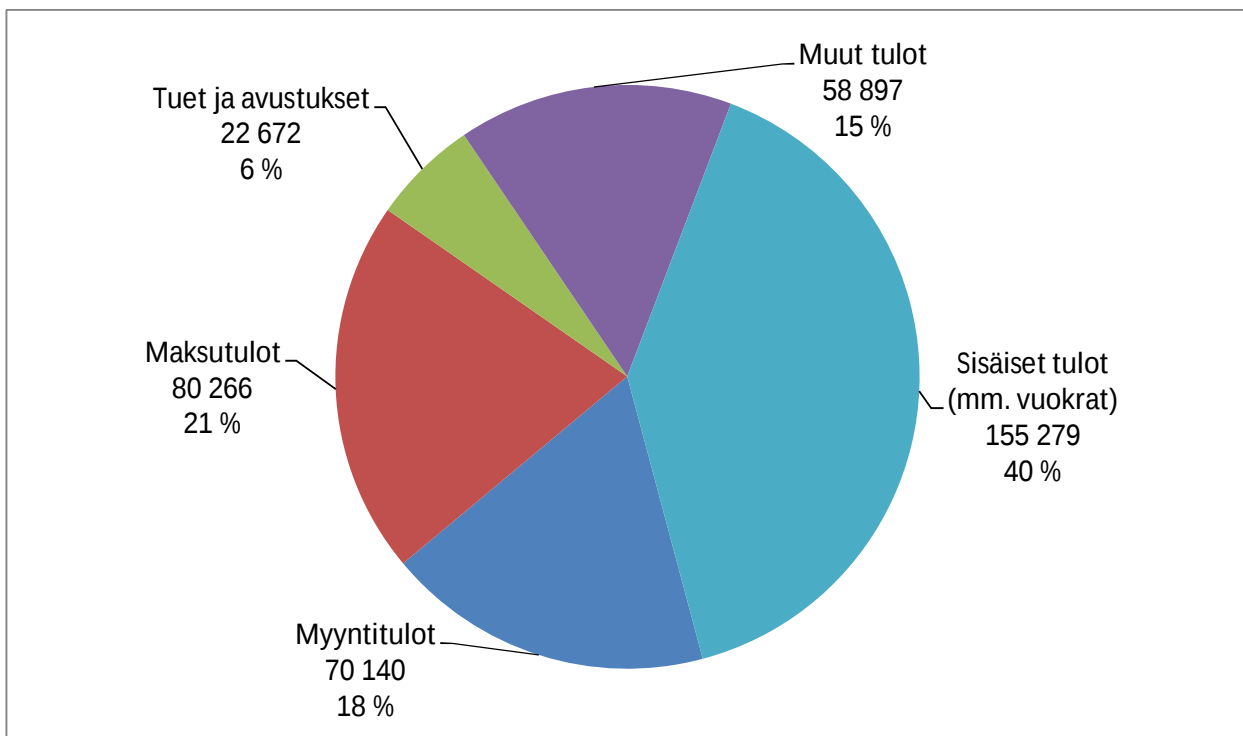
Toimintamenot menolajeittain kaupunki, rahastot ja liikelaitokset yhteensä
(sisäiset erät mukana, ilman valmistus omaan käyttöön)

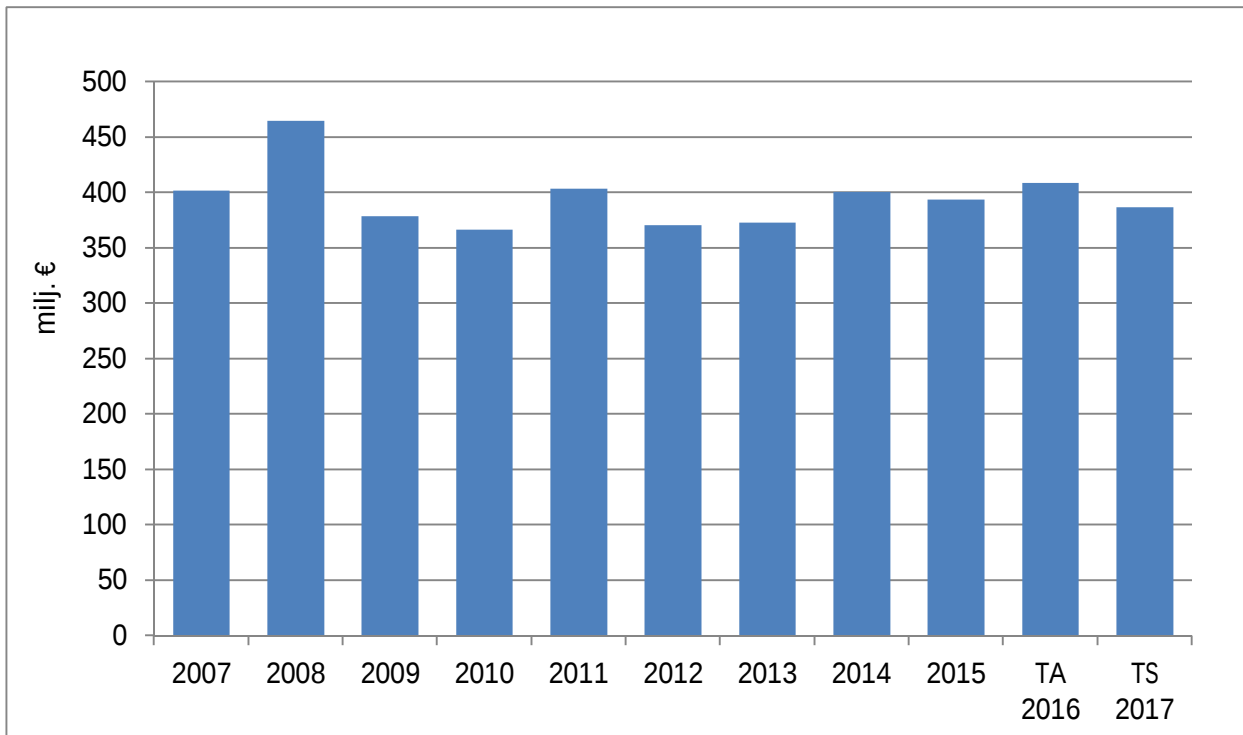
Toimintamenojen kehitys kaupunki, rahastot ja liikelaitokset yhteensä
(sisäiset erät mukana)

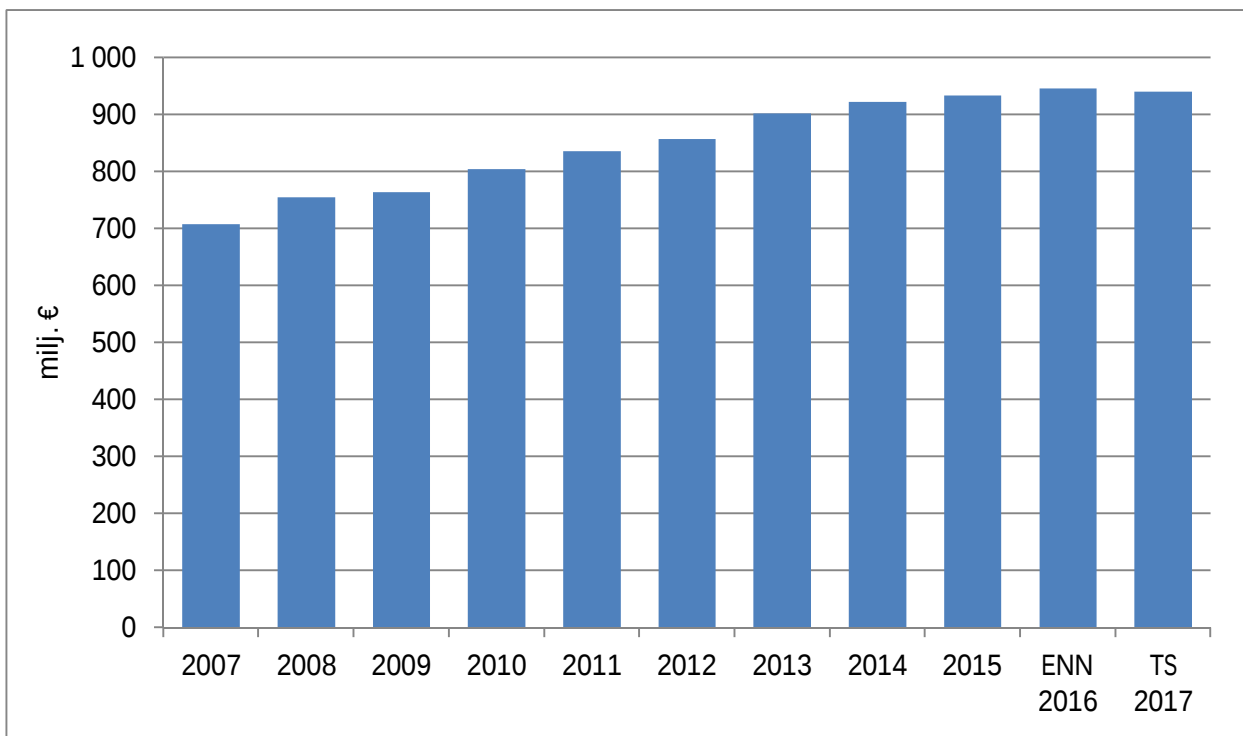
Toimintatulot tulolajeittain kaupunki, rahastot ja liikelaitokset yhteensä
(sisäiset erät mukana)

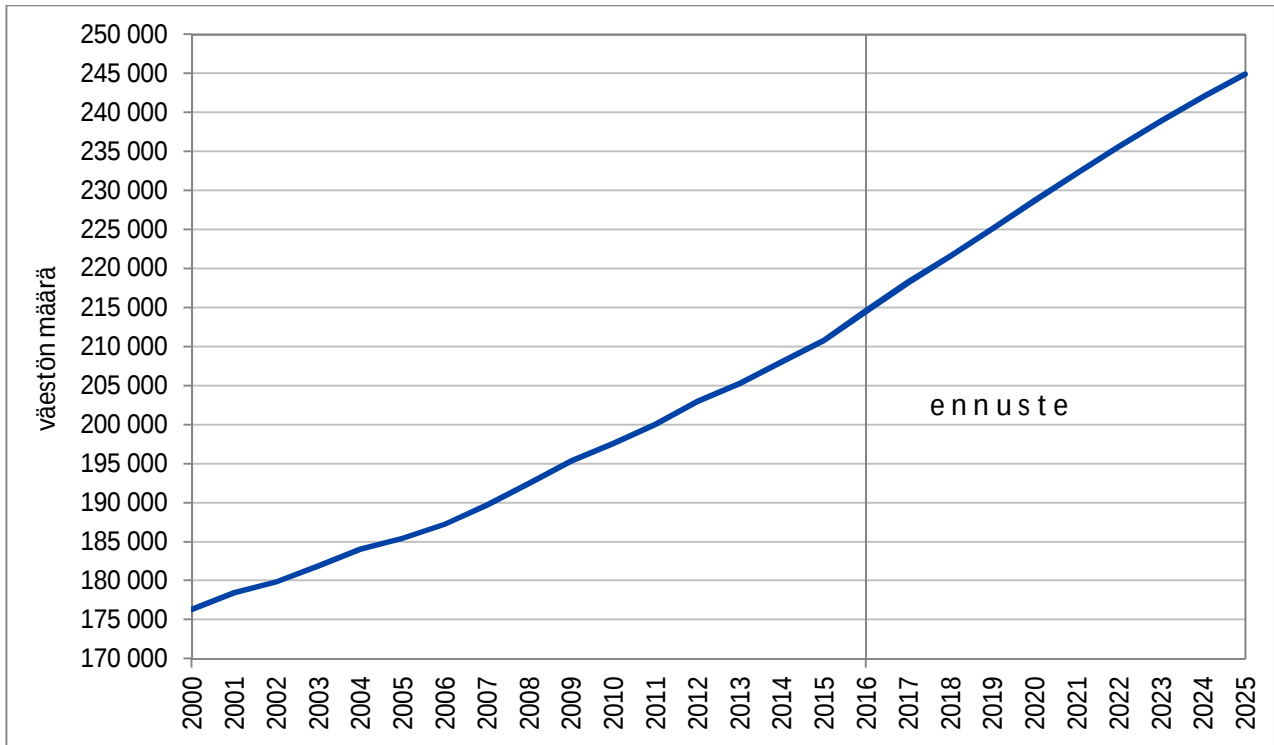
Toimintatulojen kehitys kaupunki, rahastot ja liikelaitokset yhteensä
(sisäiset erät mukana)

Verotulojen kehitys
(kaikki verotulot yhteensä)

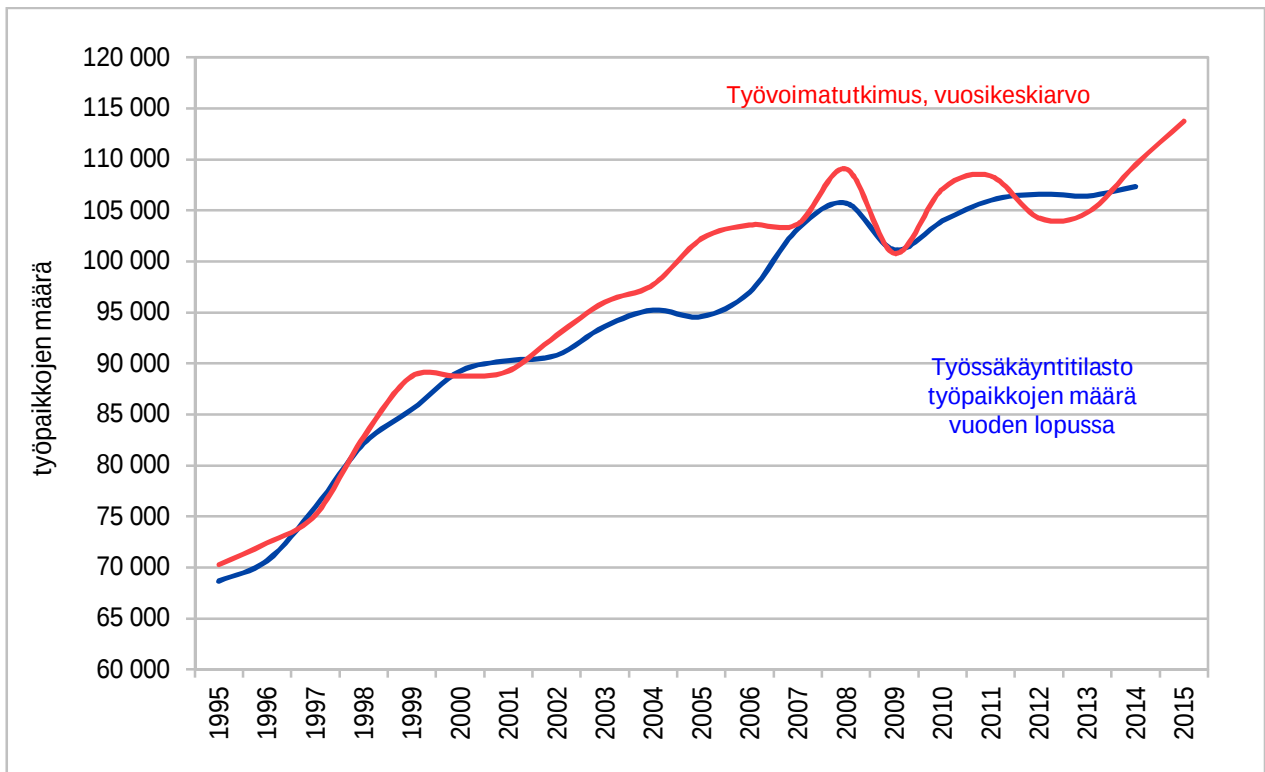

Väestökehitys

Lähde: Tilastokeskus ja Vantaan kaupunki

Työpaikkakehitys

Lähde: Tilastokeskus

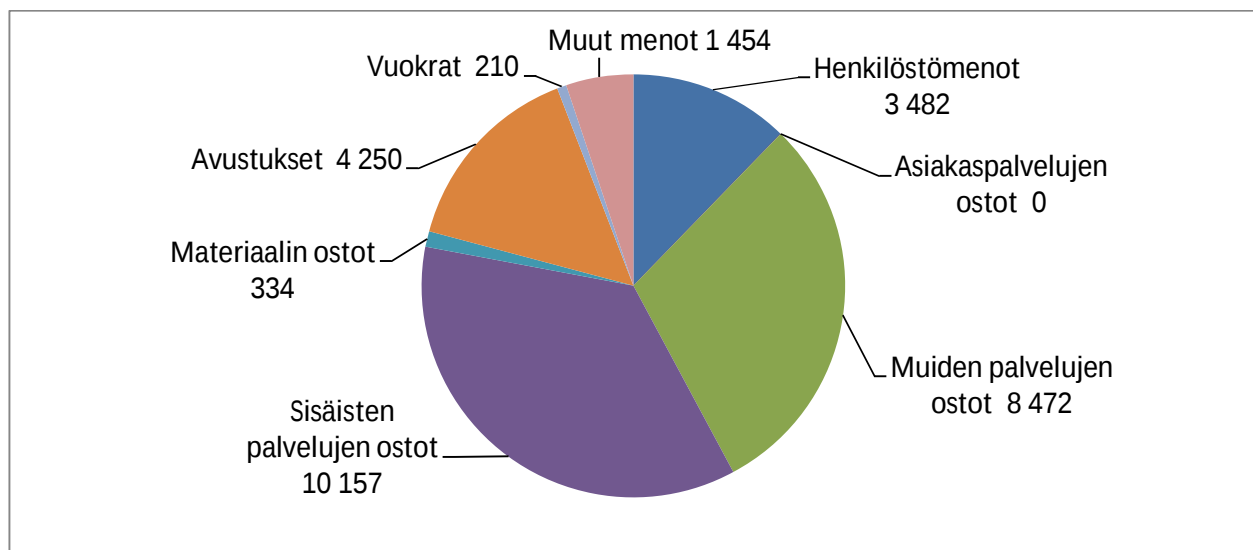
YLEISHALLINTO

10 Yleishallinto

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	2 772	1 873	1 930	1 930	2 284	2 638	2 049
Menot	-26 070	-27 519	-28 377	-28 360	-28 458	-29 174	-28 829
Toimintakate	-23 298	-25 646	-26 447	-26 429	-26 174	-26 535	-26 781

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	0	24	17	17
Maksutulot	0	0	0	0
Tuet	316	0	0	0
Muut tulot	672	0	0	0
Sisäiset tulot	1 784	1 849	1 913	1 913
Tulot yhteensä	2 772	1 873	1 930	1 930
Henkilöstömenot	-2 101	-3 282	-3 533	-3 482
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-8 400	-8 341	-8 439	-8 472
Sisäisten palvelujen ostot	-10 095	-10 216	-10 157	-10 157
Materiaalin ostot	-168	-205	-334	-334
Avustukset	-4 101	-3 928	-4 250	-4 250
Vuokrat	-193	-209	-210	-210
Muut menot	-1 011	-1 338	-1 454	-1 454
Menot yhteensä	-26 070	-27 519	-28 377	-28 360
Toimintakate	-23 298	-25 646	-26 447	-26 429
Poistot	-5 013	0	0	0
Yk-lisät	0	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-5 013	0	0	0
Tilikauden tulos	-28 311	-25 646	-26 447	-26 429

Kilpailukykysojimuksen vaikutus vuodelle 2017 toimialan henkilöstömenoihin on yhteensä 42 090 euroa.

Toiminnan kuvaus

Yleishallinto sisältää keskusvaalilautakunnan, kaupunginvaltuuston, tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen, kaupunginhallituksen sekä yhteistoimintaosuudet ja -avustukset.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	5	5	5	5	5	5
Määräaikaisen henkilöstön lkm	0	0	0	0	0	0
Henkilöstön kokonaismäärä *	5	5	5	5	5	5

* Henkilöstösuunnittelussa on siirrytty uuteen henkilöstömäärän laskentatapaan ja siten luvut eivät ole suoraan verrannollisia aiempiin vuosiin. Uudella määrittelyllä pyritään kuvaamaan osuvammin läsnä olevaa ja henkilöstömenobudjetoinnin mukaista henkilöstöä.

10 10

Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Päivi Kimpimäki

Puheenjohtaja: Tapani Salmi

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	316	0	0	0	315	630	0
Menot	-338	-1	-416	-412	-396	-792	-1
Toimintakate	-22	-1	-416	-412	-81	-162	-1

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	0	0	0	0
Maksutulot	0	0	0	0
Tuet	316	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	316	0	0	0
Henkilöstömenot	-305	-1	-368	-364
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-25	0	-41	-41
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	-7	0	-4	-4
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-1	0	-3	-3
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-338	-1	-416	-412
Toimintakate	-22	-1	-416	-412
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	0	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-22	-1	-416	-412

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunta huolehtii yleisten vaalien toimittamisesta siltä osin kuin se vaalilainsäädännön mukaan kuuluu kunnalle.

Vuonna 2017 toimitetaan kuntavaalit, joiden järjestämisestä kunta ei saa valtion korvausta. Vuonna 2018 toimitetaan presidentinvaali ja tässä yhteydessä myös maakuntavaalit. Jos presidentinvaalissa tulee kaksi kierrosta, kulut/tulot noin kaksinkertaistuvat. Vuonna 2019 toimitetaan eduskunta- sekä europarlamenttivaalit. Vuonna 2020 ei ole säännönmukaisia vaaleja, budjetissa on varauduttu kuitenkin keskusvaalilautakunnan kokouskuluihin.

Valtio maksaa kunnille kertakorvauksen valtiollisten vaalien toimittamisesta. Korvaus on vähintään 2,10 euroa/ äänioikeutettu kunnan asukas.

10 20

Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Kari Nenonen

Puheenjohtaja: Antti Lindtman

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-882	-977	-1 013	-1 012	-897	-911	-924
Toimintakate	-882	-977	-1 013	-1 012	-897	-911	-924

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	0	0	0	0
Maksutulot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0
Henkilöstömenot	-587	-647	-576	-575
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-157	-173	-157	-157
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	-7	-7	-132	-132
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-130	-150	-148	-148
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-882	-977	-1 013	-1 012
Toimintakate	-882	-977	-1 013	-1 012
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	0	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-882	-977	-1 013	-1 012

Määrärahavaraus perustuu kaupunginvaltuuston kymmeneen kokoukseen, yhteentoista valtuustoinfoon ja kolmeen seminaaripäivään. Talousarviokohdalla on varattu määrärahaa uusien luottamushenkilöiden koulutukseen ja tietotekniikan käytöstä aiheutuviin kustannuksiin.

10 30

Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus

Vastuuhenkilö: Helena Hyvönen

Puheenjohtaja: Juha Malmi

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-460	-519	-539	-531	-523	-533	-544
Toimintakate	-460	-519	-539	-531	-523	-533	-544

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	0	0	0	0
Maksutulot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0
Henkilöstömenot	-343	-337	-341	-334
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-96	-155	-171	-171
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	-1	-5	-5	-5
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-20	-21	-21	-21
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-460	-519	-539	-531
Toimintakate	-460	-519	-539	-531
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	0	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-460	-519	-539	-531

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja yhteensovittamisesta, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa ovat toteutuneet, sekä arvioi onko toiminta järjestetty tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla, arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella ja voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, mikäli taseessa on kattamatonta alijäämää ja esittää kannanottonsa tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä kaupunginvaltuustolle. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja valvottava sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saatettava ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

Määrärahavaraus kattaa tarkastuslautakunnan kokousten ja arviointitoiminnan sekä ulkoisen tarkastuksen tulosalueen ja ostopalveluna hankittavan tilintarkastusyhteisön kustannukset sekä valtuustokauden lautakunnan koulutuksen järjestämisen.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Tarkastuslautakunta on tärkeä osa kaupungin toiminnan arviointi- ja kehitysjärjestelmää ja kuntalaisten palvelujen toteutumisen edunvalvoja, joka toimii kaupungin arvojen mukaisesti tukien kaupungin strategian toimeenpanoa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Kuntalain mukanaan tuomat muutokset.

10 40

Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Kari Nenonen

Puheenjohtaja: Tapani Mäkinen

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	2 456	1 873	1 930	1 930	1 969	2 008	2 049
Menot	-10 616	-12 045	-12 179	-12 174	-12 206	-12 383	-12 594
Toimintakate	-8 160	-10 172	-10 248	-10 244	-10 237	-10 375	-10 546

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	0	24	17	17
Maksutulot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	672	0	0	0
Sisäiset tulot	1 784	1 849	1 913	1 913
Tulot yhteensä	2 456	1 873	1 930	1 930
Henkilöstömenot	-865	-2 297	-2 249	-2 210
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-8 109	-7 999	-8 056	-8 089
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	-153	-193	-193	-193
Avustukset	-435	-180	-190	-190
Vuokrat	-41	-38	-37	-37
Muut menot	-1 011	-1 338	-1 454	-1 454
Menot yhteensä	-10 616	-12 045	-12 179	-12 174
Toimintakate	-8 160	-10 172	-10 248	-10 244
Poistot	-5 013	0	0	0
Yk-lisät	0	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-5 013	0	0	0
Tilikauden tulos	-13 174	-10 172	-10 248	-10 244

Toiminnan kuvaus

Talousarviokohtaan sisältyvät kaupunginhallituksen, yleisjaoston, nuorisovaltuuston, toimikuntien, käyttövarausten ja muun yleishallinnon määrärahat.

Talousarviokohdalle on varattu määräraha kaupunginhallituksen 21 ja yleisjaoston yhdeksää kokousta varten. Kaupunginhallituksen iltakouluja suunnitellaan olevan seitsemän kertaa vuoden 2017 aikana. Myös kaupunginhallituksen asettamien toimikuntien ja neuvottelukuntien toimintaan sekä pääkaupunkiseudun yhteistyöhön liittyviä kokouksia varten on varattu määrärahaa.

Nuorisovaltuuston tärkein tehtävä on vantaalaisten lasten ja nuorten edunvalvonta. Nuorisovaltuusto seuraa kaupungissa tapahtuvaa nuoria koskevaa päätöksentekoa ja pyrkii jo valmisteluvaiheessa vaikuttamaan niin, että tehdyt päätökset ovat nuorien kannalta hyviä ja toimivia. Yhteistyötä koulujen ja oppilaitosten oppilaskuntien kanssa jatketaan mm. osallistumalla Vaikuttaja-päivän toteuttamiseen. Nuorisovaltuusto näkyy entistä paremmin nuorille suunnatuissa sekä alueellisissa tapahtumissa ja mediassa aktivoiden nuoria vaikuttamaan nuoria koskeviin asioihin. Vuoropuhelua ja yhteistyötä erilaisten toimintaryhmien, päättäjien

ja nuorten parissa työskentelevien kanssa lisätään. Vuonna 2017 järjestettäviin nuorisovaltuustovaaleihin panostetaan entistä enemmän, jotta ehdokkaiden määrä ja äänestysaktiivisuus saadaan kohoamaan.

Valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen on varattu 134 000 euroa.

Käyttövarauksissa toiminnallisen varauksen määräraha on yhteensä 422 000 euroa. Määrärahasta voidaan maksaa edunvalvonnan ja kaupungin markkinoinnin kustannuksia, joista on suora hyöty kaupungille ja kaupungissa harjoitettavalle elinkeinotoiminnalle. Määrärahaa voidaan käyttää odottamattomien ja Vantaalle strategisesti merkittävien kansainvälisten, kansallisten tai seudullisten kehittämishankkeiden osallistumisen valmisteluun sekä lisäksi aluetoimikuntien alueellisiin projekteihin erillisen suunnitelman mukaan.

Talousarvio sisältää myös varauksen Suomi 100 -juhlavuoden valmisteluun Vantaalla. Lisäksi 50 000 euroa varataan kaupunginhallituksen menokohdalle Vantaan tapahtumakaupungin näkyvyyden lisäämiseen.

Opiskelijoiden ja koululaisten kesätyöpaikkoihin on varattu 765 000 euroa. Määräraha on tarpeen, koska tarve nuorten ja alan opiskelijoiden kesätyöllistämiseen on ilmeinen. Opiskelijoiden palkkaaminen vaikuttaa myös työvoiman saatavuuteen ja se tukee oppilaitosyhteistyötä. Määräraha mahdollistaa noin 400 kesätyöntekijän palkkaamisen.

Työkokeiluihin varattu 120 000 euroa mahdollistaa noin 20 henkilön terveysterveystieteeseen uravaihtoon liittyvän uuden tehtävän kokeilun tukemisen. Lisäksi on varattu oppisopimuskoulutukseen 100 000 euroa liittyen terveysterveystieteeseen tehtävävaihtoon.

Talousarvioon on varattu 130 000 euron määräraha vantaalaisille nuorille annettaviin kesätyöseteleihin vantaalaisiin yrityksiin ja yhdistyksiin työllistymiseksi.

Talousarviokohdan määrärahaan sisältyvät kuntien keskusjärjestöjen maksuosuudet sekä jäsenmaksut niille yhteisöille, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä sekä osuudet Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY) ja Uudenmaan liitolle.

Talousarviokohdassa on varaus loppiaisvastaanoton järjestämiseen.

Vantaan Veden HSY:lle siirtyneen henkilöstön eläke- ja varhemaksuvelvoitteisiin on budjetoitu 276 547 euroa. EVTEK-kuntayhtymän purkamisesta johtuviin eläke- ja varhemaksuvelvoitteisiin on budjetoitu 116 626 euroa.

Kaupungin osuus verotuskustannusten kattamisessa on 5 525 000 euroa.

Vuonna 2017 Historiatoimikunta aloittaa Vantaan kaupungin 50-vuotisen historian tutkimus- ja kirjoitustyön valmistelun. Teos julkaistaan kaupungin juhlavuonna 2024. Teoksen sisällön suunnittelua ja vantaalaisien päättäjien haastatteluja varten varataan tutkijoiden palkkaukseen 36 000 euron määräraha. Lisäksi toimikunta julkaisee vuonna 2016 kerätyn Håkansbölen kartanosta tehtyjen selvitysten ja tutkimusten yhteenvedon sekä kokoaa vuoden 1918 sisällissodan tapahtumapaikoista sähköisen karttasovelluksen, joka on yleisön käytössä heti vuoden 2018 alussa. Karttasovelluksen toteuttamiseen voidaan hakea Suomi 100 -hankeavustusta. Vuoden 2017 kokonaiskulut ovat 96 000 euroa. Vuosien 2018–2020 aikana toimikunta keskittyy Vantaan 50-vuotisjuhlakirjan taustatietojen keräämiseen, tutkimukseen ja kirjoittamiseen. Lisäksi julkaistaan Vantaa vanhoista rakennuksista tehty inventointi painettuna teoksena. Kyseessä on noin 3 000:n ennen vuotta 1930 valmistuneen vantaalaisen rakennuksen inventointiyhteenveto. Kartanotutkimuksia jatketaan tekemällä tutkimuskaivauksia Hämeenkyön kartanon alkuperäisellä sijaintipaikalla ja julkaisemalla Håkansbölen kartanon kokonaishistoriaa laajasti käsittelevä teos

10 50

Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset

Vastuuhenkilö: Kari Nenonen

Toimielin: Kaupunginhallitus

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-13 773	-13 977	-14 230	-14 230	-14 435	-14 555	-14 766
Toimintakate	-13 773	-13 977	-14 230	-14 230	-14 435	-14 555	-14 766

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	0	0	0	0
Maksutulot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0
Henkilöstömenot	0	0	0	0
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-13	-13	-13	-13
Sisäisten palvelujen ostot	-10 095	-10 216	-10 157	-10 157
Materiaalin ostot	0	0	0	0
Avustukset	-3 665	-3 748	-4 060	-4 060
Vuokrat	0	0	0	0
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-13 773	-13 977	-14 230	-14 230
Toimintakate	-13 773	-13 977	-14 230	-14 230
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	0	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-13 773	-13 977	-14 230	-14 230

Tiede- ja tutkimuskeskussäätiön avustusta varten on varattu 3 500 000 euroa.

Suomen Kansallisoopperan vuotuisen käyttöavustukseen on varattu uuden sopimuksen mukaisesti 471 782 euroa. Yhteistyösopimus sisältää koulujen kanssa tehtävän yhteistyön.

Katumetro-tutkimusohjelmaan on varattu 88 500 euron määräraha.

Vantaan osuus aluepelastuslaitoksen menoihin on 10 157 028 euroa.

HRI-hankkeelle (avoin data, pks-yhteistyö) on varattu 13 140 euroa.

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

11

Kaupunginjohtajan toimiala

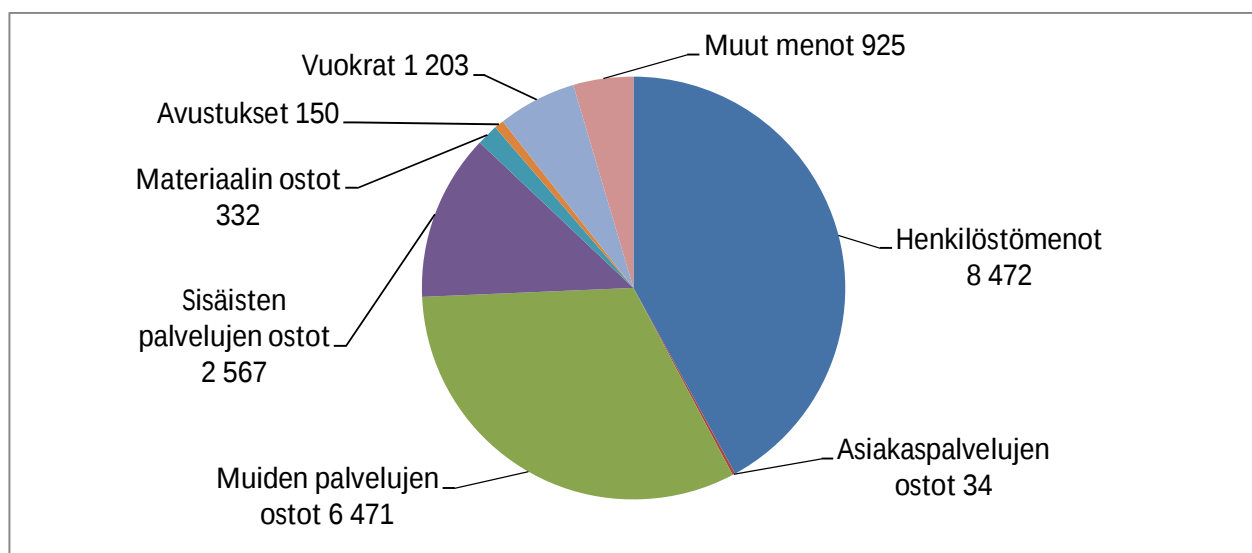
Vastuuhenkilö: Kari Nenonen

Toimielin: Kaupunginhallitus

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	2 741	2 322	2 535	2 535	2 129	2 032	2 072
Menot	-17 895	-19 800	-20 382	-20 153	-19 629	-19 637	-19 904
Toimintakate	-15 154	-17 478	-17 847	-17 618	-17 500	-17 605	-17 832

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	10	3	2	2
Maksutulot	3	0	0	0
Tuet	2 591	2 313	2 527	2 527
Muut tulot	124	6	6	6
Sisäiset tulot	13	0	0	0
Tulot yhteensä	2 741	2 322	2 535	2 535
Henkilöstömenot	-8 466	-8 807	-8 701	-8 472
Asiakaspalvelujen ostot	0	-34	-34	-34
Muiden palvelujen ostot	-4 428	-5 694	-6 471	-6 471
Sisäisten palvelujen ostot	-2 848	-2 567	-2 567	-2 567
Materiaalin ostot	-230	-247	-332	-332
Avustukset	-88	-205	-150	-150
Vuokrat	-1 070	-1 166	-1 203	-1 203
Muut menot	-765	-1 081	-925	-925
Menot yhteensä	-17 895	-19 800	-20 382	-20 153
Toimintakate	-15 154	-17 478	-17 847	-17 618
Poistot	-207	-30	0	0
Yk-lisät	10 890	8 761	0	9 293
Laskennalliset yhteensä	10 683	8 732	0	9 293
Tilikauden tulos	-4 471	-8 746	-17 847	-8 325

Kilpailukykysojimuksen vaikutus vuodelle 2017 toimialan henkilöstömenoihin on yhteensä 0,2 milj. euroa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunginjohtajan toimiala valmistelee ja panee täytäntöön kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle kuuluvat asiat sekä ohjaa ja avustaa kaupungin muita toimielimiä. Kaupunginjohtajan toimiala vastaa keskitetysti suunnittelusta ja kaupungin toiminnan tuloksellisuudesta.

Talousarviokohtaan sisältyvät päätöksentekoa palvelevat kaupunginjohtajan toimialan tulosalueet / tulokset:

- Yleisjohto: kaupunginjohtajan toimiala yhteiset, kehitysprojektit
- Kaupunginkanslia: yhteiset menot (sisältäen pääkaupunkiseudun yhteistyötä ja kunta- ja palvelurakennemuutostusta koskevat asiat ja kaupungin valmius- ja turvallisuusasiat), hallintopalvelut, lakiasiat ja sihteeristö
- Sisäinen tarkastus
- Taloussuunnittelu: taloussuunnittelu, strategia, tietopalvelu
- Henkilöstökeskus: työnantajapalvelut, henkilöstöedut, henkilöstön hyvinvointi, henkilöstön yhteistointiryhmä, henkilöstön kehittäminen, henkilöstö- palvelut, luottamusmies- ja työsuojelutoiminta, henkilöstön työterveyshuolto
- Elinkeinopalvelut: yhteiset toiminnot, elinkeinojohtajan hankkeet, yritysneuvonta ja matkailu, kansainväliset asiat sekä viestintä ja markkinointi
- Viestintä: viestintä ja markkinointi

Yleisjohtoon talousarviokohta sisältää kaupunginjohtajan käyttövarat, toimialan yhteiset menot, aiesopimuksen toteuttaminen sekä varaukset strategisten projektien omarahoitusosuuksiin. Kaupunginjohtajan käyttövaroissa on varauduttu Arttu 2 – arviointitutkimusohjelman rahoitusosuuteen 12 000 euroa. Strategisten projektien omarahoitusosuuksissa on varattu vuosille 2017–2019 maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisverkoston (MAL) yhteistyön kustannuksiin 15 000 euroa vuodessa sekä lentoliikennestrategian toteuttamiselle 80 000 euroa vuodelle 2017.

Kaupunginkanslian tulosalue vastaa hallintojohtajan johdolla kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen esityslistojen valmistelusta ja pöytäkirjojen laatimisesta, päätösten täytäntöönpanosta sekä kaupungin yhteisistä ja kaupunginjohtajan toimialan lakiasioista. Lisäksi tulosalue huolehtii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen tarvitsemista hallintopalveluista, yleisten vaalien järjestelyistä, PKS- ja seutuyhteistyön valmistelusta, kaupunkitason turvallisuus- ja valmiusasioista sekä kansainvälisten asioiden hoidosta.

Vuoden 2017 aikana kaupunginkansliassa valmistellaan valtuustokauden vaihdosta ja jatketaan uuden kuntalain implementointia, mm. hallintosäännön valmistelua.

Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja.

Taloussuunnittelun tulosalue koostuu kahdesta yksiköstä, jotka ovat taloussuunnittelu- ja strategiayksikkö sekä tietopalveluyksikkö. Taloussuunnittelun tulosalue vastaa kaupungin talousarvion ja -suunnitelman sekä strategian valmistelusta ja raportoinnista. Lisäksi taloussuunnittelu vastaa kaupunkitasolla keskitetyistä tilasto- ja tutkimuspalveluista sekä palveluverkkosuunnittelun kehittämisestä ja koordinoimisesta kaupunkitasolla. Tulosalue vastaa myös projektisalkku- ja prosessienkuvausjärjestelmien käytön koordinoimisesta ja kehittämisestä.

Vuoden 2017 keskeisiä tavoitteita tulosalueella ovat mm. keskitetyn tietovaraston ja siihen liittyvän visuaalisen raportoinnin laajentaminen ja jatkokehittäminen, seuraavan valtuustokauden strategian valmistelun suunnittelu sekä tietopalveluyksikön tietotuotannon ja julkaisutapojen uudistaminen tehtyjen selvitysten perusteella. Tärkeässä roolissa ovat edelleen kaupungin talouden tasapainottamiseen perustuva talousarviovalmistelu sekä ajantasainen ja laadukas talousraportointi. Tutkimustoiminnassa keskitytään mm. muut-

toliikkeen vaikutusten tarkasteluun sekä korkeakouluyhteistyön kehittämiseen. Valtuustokauden vaihtuessa keväällä 2017 valmistellaan alkuvuodesta uudistettu, laajempi toimintaympäristöraportti.

Henkilöstökeskus on jaettu kahteen tulosityksikköön: työnantaja- ja henkilöstöpalveluihin. Työnantajapalveluiden visiona on, että ”olemme arvostettu, aktiivinen uudistaja sekä rohkea esimiesten ja johdon sparraaja” Henkilöstöpalveluiden visiona on, että ”olemme luotettava ja asiakkaan tarpeet tunteva kokonaisvaltaisten palvelusuhdepalveluiden tuottaja, jolla on käytössään modernit tuotantovälineet ja tehokkaasti toimivat tuotantoprosessit”. Koko tulosalueen toiminnan tavoitteena on tukea yhtenäisiä esimiestyön käytäntöjä koko kaupungissa. Muuttuvassa toimintaympäristössä henkilöstöammattilaisten rooli esimiesten tukijana ja sparraajana vaativissa muutostilanteissa korostuu. Kaikki henkilöstökeskuksen esimiesvalmennukset ja konsultaatiot tukevat systemaattisesti muutoksen johtamista ja niissä korostuvia esimiestaitoja.

Resursseja on taloussuunnitelmassa suunnattu erityisesti:

- Kaupungin henkilöstön työterveyspalveluihin,
- työsuhdematkalippuuteen,
- johtamisen valmiuksien kehittämiseen: ylimmän johdon valmennus, Johtamisen erikoisammattitutkinnon ja Lähiesimiehen ammattitutkinnon suorittamiseen sekä uusien ja nykyisten lähiesimiesten valmennuksiin (Esimiehenä Vantaalla ja Tomuta- toimintakulttuurin muutosta johtamassa -valmennukset),
- esimiestyön ja työyhteisöjen kehittämisen ja muutoksen tukeen (mm. konsultointi ja valmennukset),
- palkitsemisjärjestelmän elementteihin: Tulokellinen työyhteisö - palkintorahat ja pitkään palvelleiden palkitseminen,
- hyvinvoinnin edistämiseen ja tukemiseen (henkilöstöliikunta, muu hyvinvointi ja Mun Elämä -hanke),
- työpaikkaruokailun subventio-osuuteen sekä
- hr-järjestelmien käyttö- ja kehittämiskustannuksiin (painotus nykyjärjestelmän teknologian uusimisessa, mutta edelleen myös prosesseja sähköistämällä esimerkiksi koulutustenhallintaprosessiin liittyen).

Palvelussuhde- ja palkkapalveluja sekä rekrytoinnin tukipalveluja tuotetaan henkilöstöpalveluista keskiteysti kaikille toimialoille. Keskeinen osa palvelutuotannossa on esimiehille annettava tuki palvelussuhdeasioiden hoidossa. Tavoitteena on, että palveluprosessien tehokkuus paranee, ja että henkilöstöpalveluissa manuaalisesti hoidettavan prosessin osuus vähenee ja yksikön palvelutehtävien vaatimassa osaamisessa korostuu tiedon, asiakkuuksien ja palvelussuhdeprosessien kokonaishallinta.

Elinkeinopalvelujen tulosalue vastaa kaupungin elinvoimaisuuden ja elinkeino- ja kansainvälistymispolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta sekä elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä.

Elinkeinopalvelut kehittää yhdessä tietopalvelujen kanssa kattavan tilasto- ja mittaristopakettin kaupungin elinvoiman mittaamiseksi ja sen kehityksen analysoimiseksi. Työ jatkuu vuonna 2017 uusien aineistojen ja tietolähteiden kartoituksella sekä raportoinnin laadullisten ja määrällisten mittareiden kehittämisellä. Lisäksi elinvoimaohjelman raportointia kehitetään nostamalla sen fokukseen entistä laajemmat kehittämis-kokonaisuudet ja harvemmat kehittämisalueet toiminnan vaikuttavuuden nostamiseksi.

Tulosalueelle kuuluu myös yhteistyö metropolialueen kilpailukykystrategian toteutuksessa jonka lisäksi tulosalue hakee Vantaalle aktiivisesti uutta yritystoimintaa sekä tarjoaa niille tieto-, kehitys- ja neuvontapalveluita. Elinkeinopalvelut on Vantaan osalta vastuussa myös mm. Suomen suurimpien kaupunkien yhteisen EU-hankkeen, 6Aikastrategian, ohjauksesta ja koordinoinnista. Elinkeinopalvelujen alle on koottu kaikkien 6Aika strategiaa toteuttavien hankkeiden talouden seuranta. Hankkeisiin tarvittava hankerahoitus tulee kultakin osallistavalta toimi- ja tulosalueelta itseltään.

Vantaan kaupunki hyödyntää kaupungin kansainvälistä osaamis pohjaa ja verkostoja sekä kehittämistyönsään että niiden rahoituksessa. Vuoden 2017 aikana jatketaan yritysten yhteistyötila Kiitoradan toimintaa sekä yrityskiihdyttämö Turbiinin toimintaa. Lisäksi toimintavuoden aikana toteutetaan vahvasti lentoasema-alueen liiketoimintatoimintaympäristön kehittämiseen tähtäävää AviapolisCity -hankekokonaisuutta sekä PKS-tasoista ja kaupunginhallituksen vahvistamaa Smart&Clean-hankekokonaisuutta.

Taloussuunnitelmavuosina elinkeinopalveluiden tavoitteena on edelleen toimintojen tehostaminen ja säästöjen hakeminen tarkalla taloudenpidolla, hankerahoituksen harkitulla käytöllä sekä ostopalvelujen hallitulla hyödyntämisellä. Tulosalue toteuttaa keskeisesti elinvoimaohjelmaa erikseen vahvistettavan toimenpidesuunnitelman pohjalta vielä vuoden 2017 alkuvuoden ja valmistautuu osaltaan sen uudistamiseen kaupungin strategiatyön yhteydessä. Hankerahoituksessa merkittävimmät muutokset kohdentuvat PKS-yhteistyön ja verkostokumppanuuksien tasolle, joita hyödynnetään osana elinvoimaohjelman toteuttamista. Elinvoimaohjelmaa 2014–2016 toteutetaan vuoden 2016 osalta.

Elinkeinopalvelujen projektit:

- Kansainväliset verkostot ja jäsenyydet – toimintakulut 20 000 euroa
- PKS-yhteistyö – toimintakulut 717 000 euroa
- Verkstopartnerit – toimintakulut 189 000 euroa
- Elinvoimaohjelma (2014–2016) – toimintakulut 421 000 euroa
- EU- ja kansainv. rahoitteiset hankkeet – toimintakulut 869 000 euroa (rahasta palautuu takaisin Vantaalle 67 %)
- 6Aika (2014–2020) – toimintakulut 556 000 euroa
- Aviapolis City (2015–2017) – toimintakulut 271 000 euroa
- POLKU-hanke, Yrityskiihdyttämö Turbiini (2015–2016) – toimintakulut 42 000 euroa
- Kansallisen ja muun rahoituksen hankkeet
- lyhytaikaiset hankkeet – toimintakulut 60 000 euroa

Projektien edistymistä raportoidaan kaupunginhallitukselle vuosittain.

Viestintä tukee kaupungin perustehtävien ja strategian toteutumista varmistaen, että kuntalaiset saavat tarvitsemansa tiedon oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi. Viestintä vastaa kaupungin yhteisten medioiden kuten vantaa.fi:n, asukas- ja henkilöstölehtien sekä sosiaalisen median toimituksesta ja kehittämisestä. Vantaalaisten tavoittaminen digitaalisten välineiden avulla on viestinnän lähivuosien keskeinen tavoite.

Kaupunkimarkkinoinnin tavoitteena on vantaalaisten ylpeys kotikaupungistaan sekä uusien asukkaiden ja yritysten houkuttelu. Tapahtumamarkkinointi kytketään entistä tiiviimmin viestintään. Aviapolis on kansainvälisen markkinoinnin kärki.

Tulokortin keskeiset tavoitteet

Kaupunginjohtajan toimialan tulosalueiden yhteisenä tavoitteena vuonna 2017 on edelleen kehittää toimialan ja sen tulosalueiden roolia kaupunginjohtajan johtamisen tukena toteutettujen arviointien ja niistä tehtyjen johtopäätösten perusteella. Vuonna 2017 valmistellaan valtuustokauden 2017–2020 strategia, jonka valmisteluun ja toimeenpanoon kaikki toimialan tulosalueet osallistuvat. Kaupunginjohtajan toimialan tulosalueiden valtuustokauden strategiaan perustuvien tulokorttien yhteenvedot esitetään vuoden 2017 käyttösuunnitelmien yhteydessä.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Hallintosääntöuudistuksen valmistelu on edennyt suunnitellusti, valtuutettujen määrän on päätetty jäävän ennalleen ja viranhaltijaorganisaation kehittämisen käsittely on aloitettu. Kustannussäästöjä on haettu työskentelytapoja tehostamalla ja ottamalla käyttöön uusia työviestintävälineitä. Laaditaan kaupunginjohtajan johdolla valtuuston syksyn 2017 seminaariin talousohjelma, jossa huomioidaan myös mahdollisen soite- ja maakuntauudistuksen vaikutukset Vantaan kaupungille. Työn seuranta varten perustetaan luottamushenkilöistä koostuva ohjausryhmä kaupunginhallituksen alaisuuteen.

Tiedolla johtamisen hanke on edennyt ja sopimus järjestelmätoimittajan kanssa on allekirjoitettu, järjestelmän tuotantokäyttö alkaa 2017 puolella. Strategiavalmistelun valmisteluprosessi on suunniteltu ja varsinainen valmistelutyö käynnistyy alkuvuodesta 2017.

6Aika-hanke painopisteitä on täsmennetty ja toimenpiteitä kohdennettu osin uudelleen keskittyen mm. muutosvaiheessa olevien keskustojen liiketoiminta-alueiden uusien aluekonseptien kehittämistyöhön.

Projektimallin ja projektisalkunhallinnan käytön vakiinnuttamista ja laajentamista on edistetty koulutuksilla. Projektiraportointi on vakiintumassa toimintatapana.

Henkilöstön sairauspoissaolojen ennaltaehkäisemiseen pyritään korvaavan työn mallin (tuunattu työ) käyttöönotolla, lähetä piti ja tapaturmien tutkinnalla sekä aktiivisen välittämisen toimintatavan aktiivisella käytöllä koko organisaatiossa. Työterveyshuollon palveluiden sisällöllistä kehittämistä on toteutettu yhdessä palveluntuottajien kanssa.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2017

Kaupunginjohtajan toimiala vastaa elinvoimaohjelman toimeenpanosta ja seurannasta. Valtuustokauden strategian uudistuvan elinkeino- ja työllisyyspolitiikan päämäärään liittyen yritysten sijoittumispalvelua Vantaalle kehitetään vuonna 2017.

Johtamis-, esimies- ja työyhteisövalmennuksilla ja muilla kehittämistoimilla tuetaan johtamista haastavissa tilanteissa toimintaympäristön muuttuessa.

Valtuustokauden strategian päämäärän mukaisesti jatketaan vuonna 2017 toimenpiteitä sairauspoissaolojen edelleen vähentämiseksi kaupunkitasolla. Sairauspoissaolojen ennaltaehkäisyn ja vähentämisen välineitä ja keinoja ovat aktiivisen välittämisen toimintatapa, tuunattu työ, terveys- ja turvallisuusjohtamiseen painottaminen, tapaturmien ennaltaehkäisy, vaikuttavat työterveyshuoltopalvelut ja työntekijöiden vahvempi vastuunotto omasta ja työyhteisön hyvinvoinnista.

Vuoden 2017 talousarvio on valmisteltu edellisvuosien tapaan talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman päälinjauksiin perustuen.

Itsearviointien tulokset

Vuoden 2016 aikana on kuvattu ja arvioitu strategia ja toiminnan suunnittelu, asiakas- ja kuntalaistulokset sekä keskeiset suorituskykytulokset. CAF-kysymysten pohjalta toiminnan kuvaukset ja itsearviointit on tehty valtuustokaudella 2013–2017 kolmessa eri vaiheessa.

Laadittujen itsearviointien perusteella on havaittujen parantamisalueiden joukosta toimialalla nostettu tulosalueittain priorisoituja kehittämistoimenpiteitä, jotka viedään käytäntöön ja niiden toteutumista seurataan jatkuvan parantamisen mallin mukaisesti.

Strategia ja toiminnan suunnittelu -arviointialueen priorisoiduiksi kehittämistoimenpiteiksi nostettiin elinkeinopalveluissa keskittyminen strategisesti tärkeiden hankkeiden toteuttamiseen (6Aika, Smart & Clean, AviapolisCity), uuden sukupolven yrityskiihdyttämökonseptin jatkaminen ja levittäminen muihin korkeakouluhin (Turbiini) sekä projektiorganisaation ja -toiminnan kytkeminen tiiviimmin tulosalueen perustehtävää tukemaan.

Henkilöstökeskuksessa kehitetään tavoitteiden priorisointia sekä tiimien toimintasuunnitelmien yhdessä katsomista niin, että toinenkin tiimi varaa resurssin toisen tiimin tavoitteen toteutumiseen.

Kaupunginkanslian arvioinnista nostettiin tarve tuottavuusmittareiden ja toimintolaskennan kehittämiseksi.

Sisäisessä tarkastuksessa vuosisuunnitteluprosessia kehitetään siten, että tarkastusten ja muun toiminnan vaikuttavuutta voidaan parantaa.

Taloussuunnittelun priorisoiduiksi kehittämistoimenpiteiksi valittiin tietopalveluyksikön tietotuotannon ja esittämistapojen uudistaminen, strategiavalmisteluun kehittäminen seuraavan valtuustokauden strategian valmistelussa sekä tiedolla johtamisen kehittämishankkeen toteuttaminen.

Viestintä osallistuu strategiaproessin asiakaslähtöisyyden kehittämiseen yhdessä taloussuunnittelun ja toimialojen kanssa ja kehittää omaa asiakastulosten keräysjärjestelmää.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	148	151	155	155	154	149
Määräaikaisen henkilöstön lkm	5	6	5	4	4	6
Henkilöstön kokonaismäärä *	153	157	160	159	158	155

* Henkilöstösuunnittelussa on siirrytty uuteen henkilöstömäärän laskentatapaan ja siten luvut eivät ole suoraan verrannollisia aiempiin vuosiin. Uudella määrittelyllä pyritään kuvaamaan osuvammin läsnä olevaa ja henkilöstömenobudjetoinnin mukaista henkilöstöä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Kaupunginjohtajan toimialan %-osuus koko kaupungin henkilöstöstä	1,5 %	1,6 %	1,6 %	1,7 %
Henkilöstökeskuksen järjestämät oppimispäivät	2 008	2 891	1 500	2 000
Työterveyshuollon kustannukset, euroa per työntekijä	348	375	415	415
Palkkalaskelmia per käsittelijä, 1 htv				
Muut sopimusalat	6 651	7 118	6 845	6 900
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	4 217	3 903	3 963	3 984
Kunnallinen tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimus (TTES)	4 935	7 471	7 077	6 923
Palkkalaskelman hinta				
Muut sopimusalat	13,6	13,1	13,2	13,3
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	23,2	25,4	24,3	24,8
Kunnallinen tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimus (TTES)	85,2	79,0	85,1	96,3
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	382	423	450	470
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	1 247	1 377	1 600	1 700
Kaupunginvaltuuston kokoukset	11	11	11	11
alle 3h kokousten %	63,6	63,6	63,6	54,5
Kaupunginhallituksen kokousmäärät	21	21	21	23
Käännöstyöt, sivua	2 540	2 700	2 600	2 790

KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA

17

Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala yhteensä

Vastuuhenkilöt: Martti Lipponen ja Jaakko Niinistö

Toimielin: Kaupunginhallitus

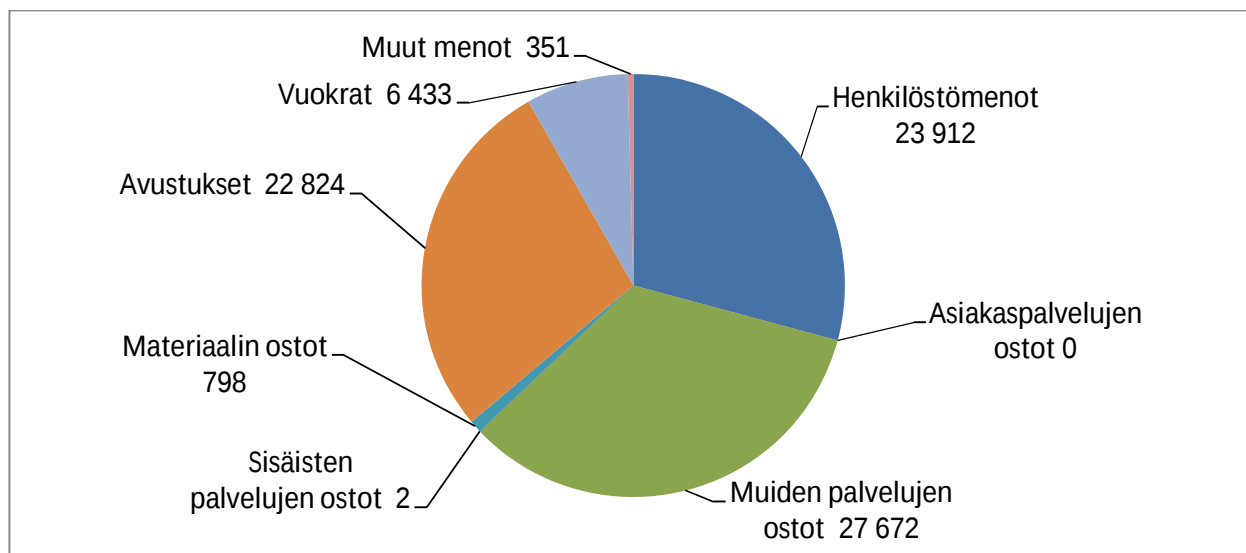
Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	8 965	9 252	9 322	9 686	9 814	10 000	10 189
Valmistus omaan käyttöön	756	569	569	557	562	569	585
Menot	-70 832	-75 670	-82 232	-81 993	-83 071	-84 228	-85 853
Menot ilman VOK	-70 076	-75 101	-81 663	-81 437	-82 509	-83 659	-85 268
Toimintakate	-61 111	-65 849	-72 341	-71 751	-72 695	-73 660	-75 079

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	3 535	3 759	3 432	3 775
Maksutulot	13	95	52	52
Tuet	4 474	4 063	4 568	4 588
Muut tulot	609	728	540	540
Sisäiset tulot	335	607	730	730
Tulot yhteensä	8 965	9 252	9 322	9 686

Valmistus omaan käyttöön	756	569	569	557
--------------------------	-----	-----	-----	-----

Henkilöstömenot	-22 575	-24 138	-24 330	-23 912
Asiakaspalvelujen ostot	-61	-70	0	0
Muiden palvelujen ostot	-20 329	-23 608	-27 561	-27 672
Sisäisten palvelujen ostot	-196	-3	-2	-2
Materiaalin ostot	-737	-764	-740	-798
Avustukset	-20 806	-20 459	-22 824	-22 824
Vuokrat	-6 123	-6 368	-6 423	-6 433
Muut menot	-4	-261	-351	-351
Menot yhteensä	-70 832	-75 670	-82 232	-81 993
Toimintakate	-61 111	-65 849	-72 341	-71 751
Poistot	-6 473	-8 913	-9 656	-9 653
Yk-lisät	26 729	23 930	0	21 188
Laskennalliset yhteensä	20 256	15 017	-9 656	11 535
Tilikauden tulos	-40 855	-50 832	-81 997	-60 216

Kilpailukykysojimuksen vaikutus vuodelle 2017 toimialan henkilöstömenoihin on yhteensä 0,7 milj. euroa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan organisaatio käsittää konsernipalvelujen neljä tulosaluetta (rahoitus, talouspalvelukeskus, hankintakeskus, tietohallinto) ja kaksi liikelaitosta (Vantaan Työterveys liikelaitos, Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos) sekä asukaspalvelujen kaksi tulosaluetta (kuntalaispalvelut, työllisyyspalvelut). Konsernipalvelujen apulaiskaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa toimii kehittämissik- sikkö, joka vastaa konsernihallinnosta. Tämän lisäksi toimialan taloutta ja hallintoa koordinoivat talous- ja hallintopalvelut -tulosalue sekä asukaspalvelujen yhteiset toiminnot -yksikkö.

Suurimmat muutospaineet kohdistuvat kaupungin palvelujen digitalisoimiseen ja kuntalaisten neuvonta- ja asiointipalvelujen kehittämiseen. Tietotekniikan mahdollisuudet tuottavuuden kasvattajana korostuvat en- tisestään. Kuntalaiset odottavat palvelujen olevan myös verkossa itsepalveluna vuorokauden ajasta riippu- matta.

Haasteellisin tehtävä on työllisyyden hoitoon tarvittavat toimenpiteet. Verotulojen hitaan kasvun lisäksi kaupungin taloutta rasittaa yhä suurempi velvollisuus osallistua työttömyyden aiheuttamiin kustannuksiin työmarkkinatuen kuntaosuuden kautta.

Maailmantalouden ja rahoitusmarkkinoiden riskeistä huolimatta korot pysyvät alhaisella tasolla odotet- tua pitempään, mikä merkitsee kaupungille ja sen konsernille erittäin alhaisia korkokuluja myös vuonna 2017.

Kuntalain edellyttämä Vantaan Työterveys liikelaitoksen yhtiöityminen nykyisellä asiakaskunnalla sekä sote- uudistuksen ja työterveyshuollon korvauspolitiikan potentiaaliset uudistukset lähivuosina, tulevat vaikut- tamaan merkittävästi liikelaitoksen tulevaisuuden toimintaedellytyksiin ja toimintamuotoon.

Tuloskortin keskeiset tavoitteet

Konserni- ja asukaspalvelujen keskeiset tavoitteet liittyvät strategisten päämäärien talouden tasapainotta- misen, elinvoiman vahvistamisen ja palvelujen uudistamisen toteuttamiseen.

Optimaalisella lainasalkun hallinnalla on keskeinen rooli kaupungin talouden tasapainottamisessa. Riskien- hallinnan saralla huolehditaan, että Vantaan kaupungin toimialojen, tulosalueiden, liikelaitoksien sekä kau- punkikonsernin merkittävien tytäryhteisöjen riskienhallintasuunnitelmat on laadittu ja ne ovat ajantasaisia.

Työllisyyden hoidossa on tärkeää yritysysteistyötä lisäämällä luoda uusia työtilaisuuksia ja aktivointimah- dollisuuksia nuorille ja pitkäaikaistyöttömille.

Digitaalisessa kehittämisessä tavoitellaan vaihetta, jossa se alkaa olla jokapäiväistä toimintaa ja joka alkaa tuottaa verkkoasiointiratkaisuja kuntalaisille. Konserni- ja asukaspalvelut kehittää monikanavaista asiointipalvelumallia yhdessä toimialojen kanssa. Palvelujen sähköistäminen asettaa uusia vaatimuksia myös asiakaspalvelun toteuttamiselle ja kuntalaisten tukemiselle palvelujen käytössä. Työssä hyödynnetään myös 6AIKA -hankkeen tuloksia.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2017

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017
Kaupungin talous tasapainossa	Lainasalkun optimaalinen hallinnointi	Uusien lainojen keskimääräinen lainamarginaali	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali v. 2015	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali v. 2017
		Korkomenojen määrä	Korkomenot 5,9 milj. euroa v. 2015	Korkomenot enintään 6,1 milj. euroa tai sen alle v. 2017
	Kaupunkikonsernin tukeminen sille asetettujen päämäärien saavuttamisessa riskienhallinnan keinoin	Vantaan kaupungin toimialojen, tulosaluiden, liikelaitoksien sekä kaupunkikonsernin merkittävien tytäryhteisöjen riskienhallintasuunnitelmat on laadittu ja ne ovat ajantasaisia	Riskienhallintasuunnitelmat laadittu toimialatasoisesti	Riskienhallintasuunnitelmat jalkautettu tulosaluetasolle kaupungissa
Kaupungin elinvoima vahvistuu	Lähidemokratian ja asukasosallisuuden vahvistaminen uuden kuntalain edellyttämällä tavalla	Uuden toimintatavan käyttöönoton eteneminen	Uuden toimintatavan valmistelutyö on aloitettu	Osallistuva Vantaa -toimintatapa on käytössä
		Äänestysaktiivisuus nousee edellisistä kuntavaaleista	51 %	Äänestysprosentti on merkittävästi lähempänä valtakunnallista keskiarvoa kuin vuonna 2012
	Toteutetaan työvoima- ja yrityspalveluiden alueellinen kokeilu	Alueellisen kokeilun toteuttaminen		Toteutetaan alueellista kokeilua
	Työllisyysaste kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla	Työttömyysasteen muutos prosenttiyksikköinä	Työttömyysaste Vantaa 12,6 % Espoo 10,9 % Helsinki 12,7 %	Kehitys on suotuisampaa kuin Helsingissä ja Espoossa

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017
		Työmarkkinatuen kuntaosuus kehittyy (%-muutos) parhaiten suhteessa Helsinkiin ja Espooseen	Työmarkkinatuen kuntaosuus v. 2015 Vantaa 18 682 354 € Espoo 17 299 308 € Helsinki 55 975 937 €	Työmarkkinatuki kehittyy prosentuaalisesti parhaiten suhteessa Helsinkiin ja Espooseen
Palvelut uudistuvat	Kaupunkitasoisen monikanavaisen asiointi- ja asiakaspalvelun kehittäminen	Keskitettyjen ja kuvattujen asiakaspalveluprosessien määrä Asiakaskokemus	Keskitettyä asiakaspalvelumallia ei ole	Asiakaspalvelumalli on pilotoitu ja valmis vietäväksi päätöksentekoon
	Sähköisten palvelujen kehittäminen organisoitui pysyväluonteiseksi Digitoimistoksi	Prosessit kuvattu ja käytössä, toiminta organisoitu ja johdettu	Osin	Kyllä
	Tilaamisen kehittäminen	Laaditun suunnitelman mukainen toiminta	Hajautettu tilaaminen, ei kontrolloitua hallintaa	Vuoden 2016 laaditun suunnitelman vaiheen I toteuttaminen
	Tuodaan robotiikka taloushallinnon prosesseihin	Taloushallinnon prosessien automaatioaste	Taloushallinnon automatisointipotentiaalia ei ole kartoitettu	Taloushallinnon automatisointipotentiaali on kartoitettu. Robotiikkaa on pilotoitu.
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta	Ennaltaehkäistään sairauspoissaoloja	Sairauspoissaolojen määrä	4,32 %	4 %

Itsearviointien tulokset

Vuoden 2016 aikana toimialalla suoritettiin CAF –itsearviointitulosyksiköittäin valtuuston nimeämällä arviointialueilla; strategia ja toiminnan suunnittelu, asiakas- ja kuntalaistulokset sekä keskeiset suorituskykytulokset. Vuoden 2015 aikana henkilöstökeskuksen tekemän johtajuusarvioinnin ja siihen sisällytettyjen CAF –arviointikysymysten tuloksien analysointia jatkettiin.

Arviointien pohjalta keskeisimmiksi kehittämiskohteiksi nousivat:

1. Strategisen johtamisen kehittäminen. Talous- ja strategiaprosessin vahvistaminen kaupungin tasolta tulosityksikkötasolle vaatii vielä huomiota. Tämä edellyttää enemmän yhteisiä tilaisuuksia kaikilla eri toiminnan tasoilla tiedon välittämisen parantamiseksi ja raportoinnin toteutumiseksi.
2. Käyttäjälähtöinen kehittäminen. Asiakaspalautteiden käsittely ei ole niin systemaattista kuin se voisi olla. Asiakastiedon keräämisen tulisi mahdollistaa myös trenditiedon ja vertailutiedon keräämisen. Systemaattisuutta on lisättävä asiakastiedon keräämisessä, analysoinnissa ja hyödyntämisessä.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	279	305	315	325	329	329
Määräaikaisen henkilöstön lkm	68	29	40	51	43	33
Henkilöstön kokonaismäärä*	347	334	355	376	372	362

* Henkilöstösuunnittelussa on siirrytty uuteen henkilöstömäärän laskentatapaan ja siten luvut eivät ole suoraan verrannollisia aiempiin vuosiin. Uudella määrittelyllä pyritään kuvaamaan osuvammin läsnä olevaa ja henkilöstömenobudjetoinnin mukaista henkilöstöä.

17

Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala bruttoyksiköt

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	4 694	4 726	4 706	5 069	5 108	5 202	5 298
Valmistus omaan käyttöön	756	569	569	557	562	569	585
Menot	-38 286	-42 593	-46 235	-46 191	-46 782	-47 434	-48 345
Menot ilman VOK	-37 530	-42 024	-45 666	-45 634	-46 220	-46 865	-47 760
Toimintakate	-32 836	-37 298	-40 960	-40 565	-41 112	-41 663	-42 461

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	3 337	3 639	3 264	3 608
Maksutulot	6	95	1	1
Tuet	640	228	728	748
Muut tulot	544	678	540	540
Sisäiset tulot	168	85	172	172
Tulot yhteensä	4 694	4 726	4 706	5 069

Valmistus omaan käyttöön	756	569	569	557
--------------------------	-----	-----	-----	-----

Henkilöstömenot	-12 453	-13 465	-13 460	-13 237
Asiakaspalvelujen ostot	-2	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-19 312	-22 371	-26 308	-26 419
Sisäisten palvelujen ostot	-68	-1	-1	-1
Materiaalin ostot	-510	-596	-475	-533
Avustukset	-829	-745	-756	-756
Vuokrat	-5 108	-5 168	-4 982	-4 993
Muut menot	-3	-248	-251	-251
Menot yhteensä	-38 286	-42 593	-46 235	-46 191
Toimintakate	-32 836	-37 298	-40 960	-40 565
Poistot	-6 473	-8 879	-9 554	-9 550
Yk-lisät	27 362	24 429	0	21 188
Laskennalliset yhteensä	20 889	15 550	-9 554	11 637
Tilikauden tulos	-11 947	-21 748	-50 514	-28 928

Toiminnan kuvaus

Talous- ja hallintopalvelut

Talous- ja hallintopalvelut huolehtii toimialan taloudesta, hallinnosta, kehittämisestä ja lainopillisista palveluista. Apulaiskaupunginjohtajan suorassa ohjauksessa toimiva Kehittämisen tulosityksikkö vastaa kaupunginvaltuuston hyväksymän konsernistrategian valmistelusta ja toteuttamisen koordinoinnista, konserni- ja omistajaohjauksen kehittämisestä, konserniraportoinnista ja konsernihallinnon controller -toiminnoista, toimialan johdon tukipalveluista, lainopillisista palveluista, kaupunginhallituksen yleisjaoston esityslistojen valmistelusta, pöytäkirjojen laatimisesta sekä päätösten täytäntöönpanosta.

Talous- ja hallintopalvelut auttaa toimialaa ja tulosalueita talouden seurannassa. Tavoitteena on julkaista talouden raportit kuukausittain talouden ja hallinnon portaalissa niin raportteina kuin graafeinakin.

Vuosien 2015–2017 aikana toteutetaan uuden kiinteistöhallintajärjestelmän käyttöönotto yhdessä tilakeskuksen kanssa. Järjestelmällä tullaan hoitamaan kiinteistöjen käyttäjäpalveluiden ohjaus niiden hankinnasta laadunvalvontaan ja aina laskutuksen seurantaan asti. Toimialat ja tulosalueet saavat myös käyttöoikeuksia järjestelmään ja palveluntuottajat veloitetaan käyttämään samaa kokonaisuutta. Tällä tavalla saadaan aikaiseksi tietopankki jolla toimitilojen hallintaa saadaan järjeistettyä. Konserniohjauksessa toteutetaan aktiivisesti toimenpiteitä entistä tehokkaamman konsernirakenteen toteuttamiseksi.

Kiinteistöhallinnan osana toteutettava käyttäjäpalveluiden hallinnan kokonaisuus digitalisoi kaupungin ateria-, puhtaus- ja aula- sekä turvapalveluiden tilaamisen ja Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n laskutustoiminnot puhtauden osalta.

Rahoitus

Rahoituksen tulosalue vastaa rahoitusjohtajan johdolla mm. lyhyt- ja pitkäaikaisesta rahoituksesta, rahoitus- ja korkoriskien hallinnasta sekä niiden kehittamisestä, sijoitustoiminnasta, kassasuunnittelusta, likviditeetin sekä konsernitilin hallinnasta, ulkoisista pankki- ja rahoittajasuhteista, kaupunkikonsernin riskienhallinnan koordinoinnista ja kehittamisestä, kattavan ja ajan-tasaisen vakuutusturvan varmistamisesta, vahinkorahaston toiminnasta sekä leasingrahoituksen puitesopimuksista. Lisäksi tulosalue tarjoaa tehtäväalueensa asiantuntija- ja tukipalveluja sekä kaupungin omille yhtiöille että PKS -elimissä ja -yhteisöissä.

Riskienhallinnan osalta keskeinen tavoite on jalkauttaa määritetyt sekä laadittavat käytänteet ja menettelyt niin, että kaupunkikonsernin riskienhallinta on kokonaisvaltaista, yhdenmukaista, järjestelmällistä ja säännöllistä. Rahoituksen tulosalue vastaa määritettyjen riskienhallinnan käytänteiden lisäksi myös varautumisen toimintamallien ajantasaisuudesta sekä tarkoituksenmukaisuudesta.

Toimintaympäristön muutokset:

- talouskasvu on euroalueella ja etenkin Suomessa edelleen vaisua, mikä heijastuu kaupungin verotulojen ja toimintamenojen sekä lainarahoituksen määrään
- Iso-Britannian ero Euroopan Unionista sekä mm. Saksan, Ranskan ja Alankomaiden vaalit ja Italian kansanäänestys lisäävät epävarmuutta markkinoilla, euroskeptikkojen kannatuksen nousu uhkaa Unionin yhtenäisyyttä
- Vakuutusmaksujen jatkuva nousu

Rahoituksen keskeisiä tavoitteita taloussuunnitelmakaudella 2017–2020 ovat lainasalkun optimaalinen hallinnointi, kaupunkikonsernin onnistunut varainhankinta ja riskienhallinnan kehittäminen ja jalkauttaminen kaupunkikonsernissa.

Vuoden 2017 keskeinen kehittämiskohde on kaupunkikonsernin riskienhallinnan menettelyjen vakiinnuttaminen, varautumisen ja valmiussuunnittelun ajantasaisesta ohjeistuksesta huolehtiminen

Talouspalvelukeskus

Talouspalvelukeskus vastaa kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävistä, ostolaskujen käsittelystä ja -reskontrasta, myyntilaskutus- ja perintätehtävistä, ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen ja niihin liittyvien tietojärjestelmien kehittämisestä sekä toimintansa kilpailukykyistä ja tuloksellisuudesta. Toimintaympäristöanalyysin pohjalta talouspalvelukeskuksen tulee kiinnittää palvelutuotantonsa järjestämisessä erityistä huomiota tietotekniikan hyödyntämiseen, ulkopuolisten palveluntarjoajien lisääntymiseen sekä kaupungin taloudellisen liikkumavaran pienentymiseen.

Sekä konserniyhtiöiden että kaupungin toimialojen taloustoimintojen keskittämistä talouspalvelukeskukseen tullaan jatkamaan yhteisesti käytyihin neuvotteluihin ja sopimuksiin pohjautuen. Taloushallinnon prosessien ja tietojärjestelmien uudistamis- ja keskittämistyön myötä on jo saavutettu merkittävää tuottavuuden parantumista erityisesti laskujen käsittelyprosesseissa palvelukeskuksen sisällä: ostolaskuprosessissa 122 prosentin tuottavuuden parantuminen vuonna 2016 (vrt. 2008) mittarilla kappaletta/ henkilötyövuosi ja vastaavasti mitattuna myyntilaskutusprosessissa peräti 622 prosenttia. Jatkossa tulisi pystyä pureutumaan kokonaisprosessien tehokkuuden parantamiseen sekä sisäisen laskennan kehittämiseen yhteistyössä asiakasorganisaatioiden kanssa. Henkilöstön osallistuminen kehitystyöhön toiminnan itsearviointien myötä on erityisen tärkeää.

Vuonna 2017 konserniyhtiöiden taloushallinnon palvelutuotanto on lähes 90 prosenttisesti keskitetty talouspalvelukeskuksen hoidettavaksi (10 %:a v. 2012). Kaupungin ulkoisen laskennan tehtävistä myyntilaskutus on jo täysin keskitetty talouspalvelukeskukseen. Tulevina vuosina painopistealueina ovat ostolaskujen tiliointitehtävien keskittäminen ja automaatioasteen kasvattaminen.

Tietohallinnon palvelukeskus

Tietohallinnon palvelukeskus vastaa tietohallintojohtajan johdolla kaupungin tietohallinnon, tietotekniikan, teletekniikan sekä tietohallinnon ohjelmistojen tarkoituksenmukaisesta kehittämisestä, yhteensovittamisesta ja tieto- ja teletekniikan laite- ja tietojärjestelmähankinnoista sekä niihin liittyvistä palveluhankinnoista. Tietohallinnon palvelukeskus jatkaa tietohallinto-ohjelman toimeenpanoa vuosina 2016–2017. Uuden tietohallinto-ohjelman valmistelu käynnistetään vuonna 2017.

Keskeisenä tavoitteena on edistää sähköistä asiointia avoimeen lähdekoodiin pohjautuvalla ketterällä kehittämisellä. Lisäksi pilvipalvelupohjaisen ICT-ympäristön käyttöönottoa edistetään ns. Pilviagentti toiminnalla.

Tiedolla johtamista edistetään ottamalla käyttöön tiedolla johtamisen ratkaisu.

Sähköisiä palveluita kehitetään vakiinnuttamalla sähköisten palveluiden -hanke Digitoimistoksi.

Tietohallinto jatkaa palvelujen modernisointia ja tavoittelee sitä, että kaupungin sisäinen tietohallinto kykenisi toimimaan ketterästi ja olisi oikeasti keskeinen substanssitoiminnan mahdollistaja. Vuositason tavoitteet ovat seuraavat:

2017: Pilviagenttitoimintaan panostetaan siten, että koulutuksellisesti tavoitetaan noin 6 000 virkamiestä. Apotti hankkeessa pyritään varmistamaan hankeaikataulussa ja budjetissa pysyminen. Digitaalinen kiinteistöhallinto otetaan kaupunkitasoisesti käyttöön. IT-palveluiden käytettävyys ja palvelutasot vakiinnutetaan ns. Palvelunhallintatoimiston avulla. ICT-toimintaa ohjaava Vihreä mittaristo on otettu käyttöön.

2018: Apotin käyttöönotto ja maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tietojärjestelmä uudistuksen (Sukare) käyttöönotto.

2019: IoT-toiminta osana SmartLab-toimintaa tuottaa pysyviä tuottavuushyötyjä.

Keskeisiä muutoksia tietohallinnon tulosalueella ovat:

- SOTE -työasemien leasingaika jatkossa 31.12.2018 saakka
- Työasemien ja ohjelmien tilausprosessin muuttuu
 - Loppukäyttäjät tilaavat työasemat ja ohjelmat itsepalveluportaalista käsin
- Tietoliikenne- ja puhelinkokonaisuus kilpailutetaan
- Pilvitulostus otetaan käyttöön kaupungin laajuisesti
- Tiedolla johtamisen ratkaisu otetaan käyttöön

- Ohjelmistorobotiikka otetaan käyttöön pilotoimalla kokonaisuutta yhdessä Talouspalvelukeskuksen kanssa
- SAP –kokonaisuus päivitetty

Hankintakeskus

Hankintakeskuksen tulosalue vastaa kaupungin hankintatoimen kehittämisestä, keskitetyistä kaupungin materiaalihankinnoista, kaupungin palveluhankintojen koordinoinnista, kaupunkikonsernin kilpailuttamisprosessien ja niihin liittyvän sopimushallinnan periaatteiden kehittämisestä, eri tuoteryhmien hankintasuorituksista sekä varastoinnista ja painatustöiden kilpailuttamisesta.

Hankintakeskus vastaa myös hankintojen logistisesta kokonaisohjauksesta, keskitetystä tilaamisesta ja tilaamisen ohjauksesta sekä ateria-, puhtaus- ja vahtimestaripalvelujen kilpailuttamisesta, tilaamisesta toimialoille ja siihen liittyvästä palveluntuottajien ohjauksesta.

Yhteiskuntavastuun merkityksen kasvu hankinnoissa sekä hankintalainsäädännön muutokset edellyttävät yhä vahvempaa ja laaja-alaisempaa osaamista ja asettavat omat vaatimuksensa hankintojen tekemiselle.

Hankinnat tehdään mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen. Kestävää kehitystä edistetään painottamalla sosiaalisia ja ympäristöllisiä näkökohtia hankinnoissa ja seuraamalla niiden toteutumista ja vaikutuksia.

Vantaa on aktiivisesti mukana valtioneuvoston työllisyys ja kilpailukyky kärkihankkeessa pääkaupunkiseudun Smart & clean –älykkäät ja puhtaat ratkaisut edistämässä innovatiivisia hankintoja.

Kaupunkitasoinen materiaali- ja kustannustehokas kalustamismalli otetaan käyttöön vuoden 2017 aikana. Selvitetään eri vaihtoehtoja tilaamisen tehostamiseksi.

Hankintakeskus seuraa ja raportoi hankintakeskusvetoisiin kilpailutuksiin käytettyjä henkilötyötunteja. Tunnuslukumittari on henkilötyötunnit/kilpailutus.

Asukaspalvelujen yhteiset toiminnot

Asukaspalvelujen yhteisiin toimintoihin kuuluvat monikulttuurisuus, viestintä ja kehittäminen. Niiden tehtävänä on koordinoida kaupungin monikulttuurisuuskysymyksiä, hoitaa konserni- ja asukaspalvelujen viestintää, asukaspalvelujen strategista kehittämistä ja suunnitella kaupunkitasoisesti tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä.

Keskeisenä tavoitteena taloussuunnitelmakaudella 2017–2020 on uuden monikulttuurisuusohjelman valmistelu, kaupungin strategisen johtamismallin vahvistaminen asukaspalveluissa ja asiakaspalautetiedon hyödyntäminen viestinnässä.

Kuntalaispalvelut

Kuntalaispalvelujen toimintaympäristö on kaupunkitasoinen. Digitalisaatio ja erityisesti palvelujen sähköistäminen asettaa uusia vaatimuksia asiakaspalvelun toteuttamiselle ja kuntalaisten tukemiselle palvelujen käytössä. Palvelujen sähköistämisessä painotetaan käyttäjän näkökulmaa.

Kuntalaisneuvonnan ja -ohjauksen koordinoitua, keskitettyä monikanavaista asiointipalvelua sekä Vantaa-infon ja puhelinpalvelujen toimintaa kehitetään edelleen. Tavoitteena on tarjota vantaalaisille entistä parempi asiointikokemus. Kuntalaispalvelut vastaa myös kaupungin asianhallinnan kehittämisestä, kirjaamosta, arkistosta, sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnasta ja talous- ja velkaneuvonnasta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tulee tuomaan isoja muutoksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön organisoimisessa tulevaisuudessa. Lisäksi kansalaisyhteiskunnan muutokset haastavat perinteiset tavat tukea omaehtoista toimintaa ja kuntalaisten osallisuutta.

Kuntalain uudistus edellyttää kunnilta strategisempaa otetta myös osallistumiseen. Valmistautuminen kuntavaalien jälkeiseen tilanteeseen ja siihen liittyvän Osallistuva Vantaa – toimintatavan kehittäminen on käynnissä. Turvapaikanhakijatilanne edellyttää vapaaehtoistoiminnan tiivistä koordinaatiota Vantaa-mallin mukaisesti. Yhteisö- ja vapaaehtoistoiminnan tavoitteena mahdollistaa kaikille aktiivinen kuntalaisuus.

Kuntalaispalvelut vastaa asukastilaohjelman mukaisesti kohtaamispaikkojen ylläpitämisestä ja kehittämisestä ja järjestötilojen toiminnallisesta hallinnoinnista. Yhteisen pöydän ruoka-avun logistiikka kuljettaa hävikkiä vuositasona jo 1,2 milj. kiloa. Yhteistyökumppaneina ovat elintarvikealan merkittävimmät toimijat.

Terveyden ja hyvinvoinnin avustukset sekä avustukset merkittävää yhteiskunnallista työtä tekeville toimijoille ovat tärkeä osa kuntalaispalvelujen toimintaa ja ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä. Avustuskriteerit ja uudistetaan ja korostetaan mm. kotoutumisen tukemisen merkitystä.

Keskitetyn monikanavaisen asiointipalvelumallin kehittämistyön toteutuminen on yksi keskeisistä tavoitteista taloussuunnitelmakaudella. Uuden asiointipalvelun rakentaminen kytkeytyy osaksi Vantaan kaupungin tietohallintopalvelujen johtamaa sähköisen asioinnin hanketta (Oma Vantaa). Tavoitteena on lisätä sähköistä asiointia ja itsepalvelumahdollisuuksia sekä kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia palvelujen kehittämiseen.

Monikanavaisen asiointipalvelumallin toteutuminen edellyttää sähköisen asioinnin asiakaspalvelun vahvistamista. Vantaa-infojen asiakaspalvelua kehitetään ja kuntalaisille suunnattua sähköisten asiointipalvelujen käytön tukea vahvistetaan entisestään.

Yhdentyvän viestinnän kilpailutus vuonna 2017 tuo mukanaan operaattorin ja palvelun yliheiton (operaattorivaihto). Muutos edellyttää toimialoilla uudenlaisen toimintamallin käyttöönottoa ja sen kuvaamista.

Asiakirjahallinnon kehittämistyötä jatketaan. Tavoitteena on luoda kaupunkitasoinen malli, jolla tuetaan asian ja tiedonhallinnan elinkaarta.

Alue- ja yhteisöpalvelujen valmisteleva uusi kaupunkitasoinen osallistumisen toimintatapa Osallistuva Vantaa otetaan käyttöön uuden valtuustokauden alkaessa. Lisäksi kehitetään keinoja tukea omaehtoista kansalaistoimintaa. Turvapaikanhakijatilanteen jatkuessa akuuttina jatketaan vapaaehtoistoiminnan koordinaatiota vastaanottokeskuksissa sekä kotoutumisen tukena Vantaa-mallin mukaisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tulee tuomaan isoja muutoksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön organisoimisessa tulevaisuudessa. Kuntalaispalveluissa käynnistetään yhteistyö sosiaali- ja terveystoimen ja työllisyyspalvelujen kanssa mm. työllisyyspolkujen luomiseksi asukastiloissa ja Yhteisessä pöydässä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017:

- Kaupunkitasoisen keskitetyn monikanavaisen asiointipalvelumallin kehittämistyö (ns 1-taso).
- Sähköisen asioinnin asiakaspalvelun vahvistaminen.
- Puhelinpalvelujen ja monikanavaisen asiakaspalvelun määrittelytyö ja kilpailutukseen osallistuminen.
- Kaupunkitasoisen asiakirjahallinnon kehittäminen.
- Turvapaikanhakijoiden parissa tehtävän vapaaehtoistoiminnan ja sen koordinaation vahvistaminen.
- Uuden lähidemokratiamallin (Osallistuva Vantaa) käyttöönotto uuden valtuustokauden alkaessa.
- Aktiivinen yhteistyö ja kansalaistoiminnan tuki.
- Ruoka-avun logistiikan laajentaminen ja työllisyyspolut.
- Asukastilojen kehittäminen kansalaistoiminnan keskuksiksi mm. moniammatillisen yhteistyön kautta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Talousspalvelukeskus				
Käsitellyt ostolaskut, kpl/ htv – palvelukeskus	27 421	27 027	27 900	28 700
Käsitellyt ostolaskut, kpl/ htv – koko kaupunki	ei mitattu	mitattu (3 toimi- alaa)	1,50 %	1,50 %
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/ htv – palvelukeskus	37 666	38 666	39 000	41 500
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/ htv – koko kaupunki	ei mitattu	mitattu (3 toimi- alaa)	1,50 %	1,50 %
Kirjanpito tehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki	ei mitattu	mitattu (3 toimi- alaa)	-1,50 %	-1,50 %
Tytäryhtiöiden kirjanpidon keskittämisaste, %	23 %	53 %	84 %	86 %
Tietohallinto				
Työasemamäärä -hallinto				
- kannettavat ja työasemat, kpl	6 040	6 160	6 795	7 400
Työasemamäärä opetus				
- tabletit, kpl	0	20 000	20 000	20 000
- kannettavat ja työasemat, kpl	6 230	6 410	6 820	10 700
Asiakastytytyväisyys				
- ServiceDesk (1-5 > aiemmin 1-10)		9,1 Fujit- su , 1.10 alkaen		
	9,2	4,4 CGI	4,4	4,4
Tikettimäärä				
- Keskimäärin kuukaudessa	3 600	3 630	5 260	5 300
IT-investointien onnistunut läpivienti				
- budjettitoteuma	76 %	96 % *)	Tavoite yli 95 %	Tavoite yli 94 %
Kuntalaispalvelut				
Tulosalueella avustusta saaneiden järjestöjen ja toiminta- ryhmien lukumäärä	165	170	170	170
Asukastiloihin myönnettyt käyttövuorot (käyttöaste %)		-	85	87
Talous- ja velkaneuvonnan asiakasmäärän kasvu (%)	-	-	25	15
Ruokahävikin talteenotto (kg / vko)	-	-	25 000	27 000

*) Ilman Apottia ja Kanta eArkiston tuloja

17 70

Työllisyyspalvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	4 271	4 526	4 617	4 617	4 706	4 797	4 891
Menot	-32 546	-33 078	-35 997	-35 802	-36 289	-36 794	-37 508
Toimintakate	-28 275	-28 552	-31 381	-31 186	-31 583	-31 996	-32 618

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	198	120	168	168
Maksutulot	7	0	51	51
Tuet	3 834	3 835	3 840	3 840
Muut tulot	65	50	0	0
Sisäiset tulot	167	521	558	558
Tulot yhteensä	4 271	4 526	4 617	4 617
Henkilöstömenot	-10 123	-10 674	-10 870	-10 675
Asiakaspalvelujen ostot	-59	-70	0	0
Muiden palvelujen ostot	-1 017	-1 237	-1 253	-1 253
Sisäisten palvelujen ostot	-128	-2	-1	-1
Materiaalin ostot	-227	-167	-265	-265
Avustukset	-19 977	-19 714	-22 068	-22 068
Vuokrat	-1 015	-1 201	-1 441	-1 441
Muut menot	0	-13	-101	-101
Menot yhteensä	-32 546	-33 078	-35 997	-35 802
Toimintakate	-28 275	-28 552	-31 381	-31 186
Poistot	0	-33	-102	-102
Yk-lisät	-633	-499	0	0
Laskennalliset yhteensä	-633	-533	-102	-102
Tilikauden tulos	-28 908	-29 084	-31 483	-31 288

Toiminnan kuvaus

Työllisyyspalvelut vastaa kaupungin työllisyyden edistämisestä ja kehittamisestä, yhteistyöstä työvoimahal-
linnon ja yritysten kanssa ja kaupungin työpajatoiminnoista nuorten työpajatoimintaa lukuun ottamatta se-
kä koordinoi työllisyyden edistämiseen liittyvää toimintaa.

Työllisyyspalveluissa toimii seitsemän yksikköä, jotka ovat nuorten palvelut Ohjaamo, työllistymistä edistä-
vä monialainen yhteispalvelu TYP, yritysohjaamo, työelämään valmennuspalvelut sekä valmennustalot
Koutsi, Reeli ja Valo. Työllisyyspalveluilla on kolme matriisissa toimivaa palvelupäällikköä, joiden toiminta-
alueet ovat asiakaspalvelu, palvelutuotteet ja verkostotyön kehittäminen.

Työllisyyspalveluihin on keskitetty Vantaan kaupungin palkkatukityöllistäminen sekä työllisyyspoliittiset
avustukset yrityksille, järjestöille ja yhdistyksille. Ulkopuolista rahoitusta saavia projekteja ovat pitkäaikais-
työttömiä työkokeilun kautta työelämään ohjaava Työrasti, alle 30-vuotiaille monialaista palvelua tarjoava
Ohjaamo-projekti, sosiaalisia kriteerejä Vantaan kaupungin hankinnoissa pilotoiva Handu-hanke, sosiaalisen
kuntoutuksen valtakunnallinen kehittämishanke Sosku sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioita työllisyys-
palveluiden toiminnassa ja palveluissa kehittävä Viva - virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen -projekti.

Kunnan työllisyyspalvelujen painopiste on erityisesti pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työllistymisessä. Työllisyyspalvelujen asiakasmäärät ovat viime vuosina kasvaneet ja kunnan vastuu työllisyysasioiden hoidossa lisääntynyt. Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun TYP:n toiminnan lakisääteistäminen noin kolminkertaistaa TYP:n asiakasmäärän vuoteen 2015 verrattuna. Kuntoutuvaan työtoimintaan osallistuvien määrä pyritään kasvattamaan 10 prosenttia vuodessa.

Työllisyyden edistämisen osalta ajankohtaisia kysymyksiä ovat erityisesti sote-uudistuksen vaikutukset sekä työllisyysasioiden vastuunjako valtion ja kunnan välillä. Hallituksen työllisyyslinjausten konkretisoituessa muutoksiin pyritään reagoimaan nopeasti. Toimintaympäristöön vaikuttavat yleinen taloudellinen tilanne ja voimakkaassa muutoksessa oleva työelämä, jonka vuoksi erityisesti opinnollistaminen on tärkeässä roolissa palveluja kehitettäessä. Asiakasmäärän kasvaessa ja asiakaskunnan moninaistuessa työllisyyspalvelujen on pystyttävä tarjoamaan entistä laaja-alaisempia palveluja. Työllisyyspalvelujen toimintaa kehitetään aktiivisesti uusilla palveluilla ja toimintatavoilla sekä lisäämällä yhteistyötä ja verkostoitumista eri sektorien kanssa.

Alueellisella yhteistyöllä ehkäistään syrjäytymistä. Työllisyys- ja kuntalaispalvelujen kanssa käynnistetään valmistelutyö uudenlaisen palvelukonseptin luomiseksi vuonna 2017. Konsepti koostuu vaikeasti työllistyvien (erityisesti maahanmuuttajataustaiset ja pitkäaikaistyöttömät) Ohjaamo -tyyppisistä palveluista.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Työllisyyspalvelujen keskeisenä tavoitteena on osallistua työvoima- ja yrityspalvelujen alueelliseen kokeiluun, jossa työllisyyden hoidon vastuujakoa kunnan ja valtion välillä on uudistettu. Tavoitteena on lisätä kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa työttömyyteen entistä varhaisemmassa vaiheessa, ja siten edistää työllistymistä ja vähentää työttömyyden tuomia kustannuksia.

Asiakaskeskeisen palvelukonseptin avulla tuotetaan palveluja kasvavalle ja moninaistuvalla asiakaskunnalle. Toiminnan kehittämisessä huomioidaan nopeasti muuttuvan työelämän vaatimukset. Opinnollistamista integroidaan palveluihin entistä tehokkaammin.

Yritysyhteistyöhön vakiinnutetaan selkeät toimintamallit, mikä tiivistää ja selkeyttää yhteistyötä ja mahdollistaa asiakkaille uusia jatkopolkuja avoimille työmarkkinoille. Työllistymiseen liittyvät sosiaaliset kriteerit huomioidaan kaupungin hankinnoissa.

Tulosalueella toteutetaan koko henkilöstöä koskeva ammatillisen kehittymisen koulutusohjelma. Lainsäädännöllisiin ja hallinnollisiin muutoksiin reagoidaan nopeasti.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Aloitetaan työvoima- ja yrityspalvelujen alueellinen kokeilu, mikäli Vantaa hyväksytään kokeiluun. Asiakaskeskeinen toimintamalli vakiinnutetaan toimintaan ja aktivointipalvelujen määrää ja sisältöä kehitetään asiakastarpeen mukaan. Kehitetään sähköistä palvelualustaa ja toteutetaan työllisyyspalvelujen palveluja Vantaa-infosta –pilotti. Vantaan Valolle hankitaan uudet toimitilat. Avoin oppimiskeskus on toiminnassa. Valmennustalojen opinnollistaminen on käynnissä ja asiakkailta on mahdollisuus saada oppimistodistuksia kaikilta valmennustaloilta.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	39	76	82	92	92	92
Määräaikaisen henkilöstön lkm	58	19	29	42	40	30
Henkilöstön kokonaismäärä	97	95	111	134	132	122

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärän vuosimuutos (%)	1 110	1 222	1 344	1 478
	34 %	10,1 %	10 %	10 %
Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste	11,9 %	19,2 %	20,3 %	15 %
	(12/2014)	(12/2015)	(tilanne 7/2016)	
Saadun projektirahoituksen määrä (€)	1 309 183	987 436	547 629	772 893
Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelu TYP:n päättäneet asiakkuudet	-	440	800	1 000

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON
TOIMIALA

12

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala yhteensä

Vastuuhenkilö: Jukka T Salminen

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta
Puheenjohtaja Mari Niemi-Saari

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	70 455	71 495	48 200	48 200	49 164	50 147	51 150
Menot	-647 342	-663 156	-628 766	-627 706	-635 318	-644 343	-655 852
Toimintakate	-576 887	-591 661	-580 566	-579 506	-586 154	-594 196	-604 701

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman erikoissairaanhoidoa

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	69 251	70 895	47 600	47 600	48 552	49 523	50 514
Menot	-416 059	-436 425	-402 482	-401 422	-405 640	-411 220	-419 231
Toimintakate	-346 808	-365 530	-354 882	-353 822	-357 088	-361 697	-368 718

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	12 559	8 657	9 930	9 930
Maksutuotot	31 074	32 385	25 249	25 249
Tuet	22 961	27 274	11 003	11 003
Muut tulot	2 602	2 513	1 351	1 351
Sisäiset tulot	55	67	67	67
Tulot yhteensä	69 251	70 895	47 600	47 600
Henkilöstömenot	-127 424	-137 743	-139 607	-136 297
Asiakaspalvelujen ostot	-129 665	-132 274	-134 835	-136 335
Muiden palvelujen ostot	-48 246	-46 906	-49 468	-49 357
Sisäisten palvelujen ostot	-17 461	-17 622	-17 743	-17 743
Materiaalin ostot	-9 118	-9 567	-10 091	-10 091
Avustukset	-63 970	-71 192	-31 546	-32 416
Vuokrat	-19 704	-20 729	-18 795	-18 785
Muut menot	-472	-392	-397	-397
Menot yhteensä	-416 059	-436 425	-402 482	-401 422
Toimintakate	-346 808	-365 530	-354 882	-353 822
Poistot	-751	-1 014	-1 091	-1 077
Yk-lisät	-14 398	0	0	-11 503
Laskennalliset yhteensä	-15 149	-1 014	-1 091	-12 580
Tilikauden tulos	-361 957	-366 543	-355 973	-366 402

Kilpailukykysovimuksen vaikutus vuodelle 2017 toimialan henkilöstömenoihin on yhteensä 3,4 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristön merkittävin haaste on väestön palvelutarpeiden kasvun ja rajallisten resurssien yhteensovittaminen. Väestömuutosten aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun vastataan parantamalla tuottavuutta organisaation eri tasoilla. Väestömuutokset heijastuvat kaikkien tulosalueiden palvelujen kysyntään. Ikääntyneiden määrä kasvaa samalla kun Vantaan väestönkasvu on ollut ennustettuaakin suurempaa. Heikko työllisyystilanne näkyy sekä sosiaali- että terveyspalvelujen tarpeessa. Turvapaikanhakijoiden määrä on viime vuoden huippulukemista tasaantunut; mm. kansainvälisen tilanteen kiireiden, EU:n sisäisten siirtojen sekä pääkaupunkiseudun vetovoimaisuuden vuoksi tulevien vuosien palvelutarpeita Vantaalla on haasteellista ennakoida. Oleskeluluvan saaneiden osalta välittömiä vaikutuksia on ainakin sosiaali- ja terveydenhuollon toimeentulotuki-, tulkkaus- ja terveyspalveluihin; asuminen ratkaistaan yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa.

Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epic on päätetty ottaa yhteistyökumppaneista ensimmäisenä käyttöön Vantaalla perusterveydenhuollossa ja lastensuojelussa vuonna 2018. Toimialalta on siirtynyt henkilökuntaa määräaikaisten työsopimuksilla valmistelevaan Apotti-hankkeen täytäntöönpanoa Apotti Oy:öön. Vantaan Apotti-hanketoimistossa on vakanssit neljälle henkilölle. Hankkeen laajentuessa henkilöstön määrä arvioidaan tarvittaessa uudestaan. Lisäksi Apotti-hankkeen toteutuksen edistäminen ja uuden järjestelmän käyttöönoton valmistelu tulee edellyttämään vuonna 2017 merkittävää oman työn ohessa annettavaa työpanosta toimialan eri toiminnoista.

Toimialan henkilöstösuunnitelma perustuu investointeihin ja lakien velvoitteiden toteuttamiseen asukasmäärän kasvaessa.

Toimialan menomääräraha vuodelle 2017 on 627,7 milj. euroa. Oman toiminnan menomääräraha on 401,4 milj. euroa, joista toimeentulotuen avustusten osuus on 21,9 milj. euroa. Toimialan tulomääräraha vuodelle 2017 on 48,2 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon menomääräraha on 226,3 milj. euroa ja tulomääräraha 0,6 milj. euroa.

Toimeentulotuen avustusten siirto Kelaan pienentää toimialan menomäärärahaa maksettujen avustusten osalta 39,0 milj. eurolla.

Tulokortin keskeiset tavoitteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarvioesitys perustuu valtuustokauden strategian ja sitovien tavoitteiden jalkauttamiseen sekä talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman tavoitteiden edistämiseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon vuoden 2017 tulokorttiin tiivistyvän strategian keskeisiä tavoitteita ovat:

- Talouden tasapainottaminen tuottavuutta systemaattisesti parantaen ja palvelujen kustannustehokkuutta jatkaen.
- Lapsiperheiden hyvinvoinnin paraneminen ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla.
- Ikääntyneiden kotona asumisen tukeminen toimintamalleja uudistamalla ja asiakasohjausta parantamalla.
- Maahanmuuttajien kotoutuminen onnistuu.
- Asiakkaan sähköisen asioinnin ja itsepalvelujen lisääminen tietohallinnon mahdollisuuksien puitteissa sekä uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton onnistunut valmistelu.
- Kumppanuuksien vahvistaminen mm. asiakkaan valinnanvapautta lisääviä palvelusetelivaihtoehtoja laajentamalla. Palvelusetelin arvoa määritettäessä pyritään mahdollisimman suuriin kustannushyötyihin.
- Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ja sairauspoissaolojen ehkäiseminen aktiivisen välittämisen toimintamalleja hyödyntäen.

Uusien käyttöönotettavien palvelusetelien käyttöönotosta ja saaduista kokemuksista sekä käyttömääristä ja euromääräisistä vaikutuksista raportoidaan sosiaali- ja terveystalokunnalle.

Toimialan tuloskortilla esitettävien tavoitteiden lisäksi vuonna 2017 toteutetaan useita laajoja muutoksia ja kehittämistoimia, jotka konkretisoituvat tulosalueilla. Mahdollisuuksien mukaan toimiala osallistuu myös hallitusohjelman mukaisiin kansallisiin kärkihankkeisiin.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2017

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoite-taso 2017
Talouden tasa-painottamis- ja velkaohjelma toteutetaan	Toimialan tuottavuus kasvaa 1,2 %	Tuottavuuden kasvu	Tuottavuussuunnitelma hyväksytty lautakunnassa 3/2014	Tuottavuuden kasvu 1,2 %
Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat lisäävät asiakkaan valinnanvapautta	Kumppanuutta hyvinvointialan yritysten ja järjestöjen kanssa vahvistetaan	Palvelusetelien käyttö lisääntyy ja laajenee uusiin palveluihin	Nykytilanne	Palvelusetelien käyttö lisääntynyt ja laajentunut uusiin palveluihin
Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia	Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täytäneiden osuus kasvaa	92,2 %	92,5 %
	Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaiden määrä vähenee toimialojen yhteisellä työllä	4 146 lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasta v. 2015	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaita alle 3 750
	Terveysasemien vastaanotoille pääsy paranee	- Listapotilaiden odotusaika terveysasemien kiireettömälle vastaanotolle (T3) - Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla	- Listapotilaiden odotusaika terveysasemien kiireettömälle vastaanotolle 24 vrk - Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla 68,3 %:lla asiakkaista 60 min	- Listapotilaiden odotusaika terveysasemien kiireettömälle vastaanotolle korkeintaan 21 vrk - Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla 70 %:lla asiakkaista alle 60 min

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoite-taso 2017
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	TE-toimiston suomen kielen koulutukseen osallistuvien osuus, oman vuokrasopimuksen tehneiden osuus sekä työllistyneiden osuus v. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista	Maahanmuuttajapalveluissa laadittu 168 kotoutumissuunnitelmaa, ei toteutumisarviointia	V. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista v. 2017 aikana: - osallistuu TE-toimiston suomen kielen koulutukseen 70 % - oma vuokrasopimus 50 %:lla - työllistynyt 10 %
Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen	Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Terveysperusteiset poissaolot, välittämisen keskustelujen kattavuus	5,34 %, ei lähtötasoa saatavilla välittämisen keskustelujen kattavuudelle	Terveysperusteiset poissaolot < 5,34 %, käytyjen välittämisen keskustelujen kattavuus 100 %

Itsearviointien tulokset

Vantaalaisten tyytyväisyys saamiinsa sosiaali- ja terveyspalveluihin on kahden vuoden välein toteutettavan asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella edelleen parantunut ja on nyt lähes kiitettävä kouluarvosanalla 8,85. Virallisten palautteiden määrät ovat pysyneet ennallaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on tehty itsearviointeja vuodesta 2010. Vuonna 2016 itsearviointit on tehty sekä tulosalue- että toimialatasolla. Toimialatason itsearvioinnissa nousi kehittämiskohteina esiin asiakasosallistumisen lisääminen palvelujen arviointiin ja kehittämiseen, palvelujen saavutettavuuden parantaminen vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden tarpeita sekä eri tahoilta kerätyn tiedon parempi hyödyntäminen suunnittelussa ja toiminnassa.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	2 309	2 395	2 414	2 518	2 695	2 735
Määräaikaisen henkilöstön lkm	42	43	43	43	43	43
Henkilöstön kokonaismäärä *	2 351	2 438	2 457	2 561	2 738	2 778

* Henkilöstösuunnittelussa on siirrytty uuteen henkilöstömäärän laskentatapaan ja siten luvut eivät ole suoraan verrannollisia aiempiin vuosiin. Uudella määrittelyllä pyritään kuvaamaan osuvammin läsnä olevaa ja henkilöstömenobudjetoinnin mukaista henkilöstöä.

12 01

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Määrärahat	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
1000 euroa							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-92	-130	-131	-131	-133	-135	-137
Toimintakate	-92	-130	-131	-131	-133	-135	-137

Tuloslaskelma	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	0
Maksutulot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0
Henkilöstömenot	-47	-59	-59	-59
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-43	-71	-69	-69
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	-1	0	-2	-2
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-1	0	-1	-1
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-92	-130	-131	-131
Toimintakate	-92	-130	-131	-131
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	92	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	92	0	0	0
Tilikauden tulos	0	-130	-131	-131

Toiminnan kuvaus

Sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii kaupungin tehtäväksi säädetystä sosiaalihuollosta ja terveydenhuollosta sikäli kuin näistä tehtävistä ei ole erikseen määrätty. Yksilöä ja perhettä koskevat päätökset tekee sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto. Lautakunta toimii tilaajalautakuntana suhteessa suun terveydenhuollon liikelaitokseen.

Lautakunnan tehtävänä on tehtäväalueellaan, ellei lautakunta ole toisin määrännyt tai ellei toisin ole säädetty tai määrätty:

- ratkaista laissa ja sen nojalla annetussa asetuksessa säädetty sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamat tehtävät,
- päättää työvoiman ja muiden voimavarojen sijoittamisesta eri tulosalueille,
- päättää palvelutuotannon kilpailuttamisesta ja palveluhankinnoista kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,
- päättää vammaispalvelulain ja sosiaalihoitolain mukaisten henkilökuljetusten hankinnasta,
- päättää hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjes-

tämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,

- vahvistaa maksut ja korvaukset,
- myöntää avustukset, ja
- päättää sopimuksista ja muista oikeustoimista sekä käyttää kaupungin puhevaltaa.

Tehtäväalue sisältää sosiaali- ja terveyslautakunnan ja sen jaoston luottamushenkilötoiminnan kustannukset. Kustannukset koostuvat kokouspalkkioista, matkakuluista sekä muista kokouksiin liittyvistä kustannuksista ja luottamushenkilöiden koulutuskustannuksista. Lautakunta kokoontuu kesätaukoa lukuun ottamatta noin kuukausittain.

12 10

Talous- ja hallintopalvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	93	95	445	445	454	463	472
Menot	-4 146	-9 566	-9 000	-8 917	-9 026	-9 150	-9 339
Toimintakate	-4 053	-9 471	-8 555	-8 472	-8 572	-8 687	-8 867

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	27	15	350	350
Maksutulot	0	0	0	0
Tuet	41	18	0	0
Muut tulot	24	62	95	95
Sisäiset tulot	1	0	0	0
Tulot yhteensä	93	95	445	445
Henkilöstömenot	-3 126	-4 730	-4 100	-4 017
Asiakaspalvelujen ostot	0	-1 900	-1 250	-1 250
Muiden palvelujen ostot	-505	-2 516	-3 215	-3 215
Sisäisten palvelujen ostot	-14	0	0	0
Materiaalin ostot	-162	-82	-81	-81
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-338	-338	-354	-354
Muut menot	-2	0	0	0
Menot yhteensä	-4 146	-9 566	-9 000	-8 917
Toimintakate	-4 053	-9 471	-8 555	-8 472
Poistot	0	-14	-86	-78
Yk-lisät	4 053	0	0	-11 503
Laskennalliset yhteensä	4 053	-14	-86	-11 580
Tilikauden tulos	0	-9 485	-8 641	-20 052

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talous- ja hallintopalvelujen tulosalue vastaa keskitetysti toimialan talouteen, hallintoon, henkilöstöasioihin ja kehittämisen koordinointiin liittyvistä tehtävistä sekä tarjoaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Tulosalue koordinoi yhteistyötä kaupungin keskushallinnon ja palvelukeskusten kanssa. Tulosalue tuottaa palvelunsa pääosin omana toimintana. Tulosalueen menomäärärahassa on varauduttu toimialalla ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden menoihin, koko toimialan varhe-maksuihin sekä muihin toimialan velvoitteisiin. Vantaan Apotti-hanketoimisto kuuluu talous- ja hallintopalveluihin, mutta sen määrärahoista vastaa tietohallinnon palvelukeskus.

Sote-uudistus on erittäin merkittävä toimintaympäristöä muuttava hanke, jonka valmisteluun osallistutaan laajasti. Jatkuva toimintaympäristön muutos on tarve edistää toimintojen ja asiakaspalvelun digitalisointia. Samanaikaisesti kireä talous tuo haasteita talouden hallinnalle ja toimintojen kehittämislle.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2017 on 8,9 milj. euroa ja tulomääräraha 0,4 milj. euroa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

- Apotti-hanketta toteutetaan ja uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epic otetaan käyttöön.
- Sote-uudistukseen valmistaudutaan ja osallistutaan uudistuksen täytäntöönpanoon.
- Toimialan tuottavuuden kehittämistä ja seuranta tuetaan.
- Palveluprosessien digitalisaatiota edistetään.
- Toimialan johdon ja esimiesten saama johtamisen tuki varmistetaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017

- Apotti-hankkeessa valmistellaan uuden tietojärjestelmän käyttöönottoimet.
- Edistetään toimialan aktiivista otetta palvelujen ja toiminnan kehittämisessä mm. koordinoimalla kansallisten hyvinvointia ja terveyttä edistävien kärkihankkeiden toteutusta Vantaalla.
- Sähköisen asiointin ja itsepalvelujen määrää lisätään resurssien puitteissa.
- Ostopalvelujen vaikuttavuuden kehittämistä jatketaan yhteistyössä palveluntuottajien kanssa.
- Esimiesten työhyvinvointia tuetaan vahvistamalla vuorovaikutteisia johtamisen toimintamalleja.
- Asiaksmaksutiimin toimintaa laajennetaan ja kehitetään.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet 2017

Talouden tasapainottaminen edellyttää, että tulosalueiden käyttösuunnitelmat toteutuvat suunnitellusti. Talous- ja hallintopalvelut seuraa asiantuntijatehtävässään talouden toteutumista ja tukee tulosalueita saavuttamaan asetetut tavoitteet.

Tulosalueen keskeisiä tasapainottamis- ja velkaohjelman toimenpiteitä vuonna 2017 ovat:

- Sähköisten ratkaisujen edistäminen yhteistyössä tietohallinnon kanssa työprosessien tehostamiseksi.
- Palvelusetelijärjestelmän laajentaminen sähköistä palvelusetelien hallintajärjestelmää hyödyntäen.
- Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epicin käyttöönoton edistäminen (Apotti-hanke).
- Joustavan työvoiman käytön edistäminen mm. työvoiman liikkuvuutta toimialan sisällä tehostaen sekä työaikamuodot arvioiden ja työvuorosuunnittelua tehostaen.
- Terveysperusteisten poissaolojen ennaltaehkäisyn tukeminen terveysjohtamisen toimenpiteillä.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	45	50	52	52	52	52
Määräaikaisen henkilöstön lkm	5	3	3	3	3	3
Henkilöstön kokonaismäärä	50	53	55	55	55	55

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Toimialan henkilöstömäärä ¹⁾	2 622	2 629	2 717	2 743
Toimialan esimiesten määrä	218	215	215	218
Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä ²⁾	46	50	53	55
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	36,8	40,0	42,4	44
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	1,8 %	1,9 %	2,0 %	2,0 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	21,1 %	23,3 %	24,7 %	25,2 %

¹⁾ Henkilöstömäärän laskentatapa on kaupunkitasoisesti uudistettu 2015. Sisältää suun terveydenhuollon liikelaitoksen.

²⁾ Sisältää tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen henkilöstöä

12 20

Erikoissairaanhoito

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	1 204	600	600	600	612	624	637
Menot	-231 282	-226 731	-226 284	-226 284	-229 678	-233 123	-236 620
Toimintakate	-230 079	-226 131	-225 684	-225 684	-229 066	-232 499	-235 984

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	1 204	600	600	600
Maksutulot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	1 204	600	600	600
Henkilöstömenot	-5 330	-5 400	-5 000	-5 000
Asiakaspalvelujen ostot	-221 527	-216 874	-216 304	-216 304
Muiden palvelujen ostot	-4 426	-4 457	-4 980	-4 980
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-231 282	-226 731	-226 284	-226 284
Toimintakate	-230 079	-226 131	-225 684	-225 684
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	0	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-230 079	-226 131	-225 684	-225 684

Toiminnan kuvaus

Vantaa hankkii erikoissairaanhoidon palvelut pääasiassa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä (HUS). Potilaat ohjautuvat erikoissairaanhoitoon lääkärin läheteellä, joista yli puolet kirjoitetaan terveysasemilta. Erikoissairaanhoito tekee kiireellisyys- ja hoidon tarpeen arvioinnin läheteen perusteella. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen mukaan hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut erikoissairaanhoitoon, tarvittavat tutkimukset tulee aloittaa kolmen kuukauden sisällä ja varsinaiseen hoitoon on päästävä kuudessa kuukaudessa. Kiireellinen sairaanhoito annetaan ilman lähetettä. Toimiala toimii tiiviissä yhteistyössä kaupunkia edustavien HUS-luottamushenkilöiden kanssa ja tukee Vantaan HUS-omistajaohjausta.

Vantaan sosiaali- ja terveystoimen toimiala ja HYKS sopivat HUS:n tuottaman erikoissairaanhoidon palveluista suunnittelukokouksissa (sopimusohjaus). HUS tuottaa kunnalle palvelutuotteina NordDRG-tuotteita (hoitokokonaisuuksia), käyntituotteita, hoitopäivätöitä sekä terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoiminnasta toteutuu Vantaan terveysasemilla.

Vuonna 2017 jatketaan yhteistyön tiivistämistä psykiatriakonsultaatioita lisäämällä, tiiviillä yhteistyöllä Martinlaakson ja Tikkurilan terveysasemien matalan kynnyksen päiväpoliklinikoilla ja hoitoketjuja yhtenäis-

tämällä. Ihosairauksien varhaista analysointia ja hoitoa sekä haavahoitoprosesseja kehitetään yhdessä terveysasemien kanssa. Lisäksi HYKS Psykiatrian ja Vantaan kaupungin yhteistyökoordinaattori on aloittanut toimintansa.

Uniapneapotilaiden hoitotarvikejakelun ja diagnostiikan siirtovalmistelut perusterveydenhuoltoon on käynnistetty. Myös hyvässä hoitotasapainossa olevien aikuisten insuliinipumppupotilaiden hoidon siirtoneuvottelut ja henkilöstön koulutukset on aloitettu.

HYKS Akuutti jatkaa myös vuonna 2017 Vantaan perusterveydenhuollon päivystyksen tuottamista osana Peijaksen yhteispäivystystä.

Talousarvion perustelut

Erikoissairaanhoidon menomääräraha on 226,3 milj. euroa ja tulomääräraha 0,6 milj. euroa. HUS-palvelusopimuksen osalta talousarviossa on varauduttu 215,2 milj. euroon. Erikoissairaanhoidon tehtäväalueella on lisäksi määrärahat HUS-eläkevastuisiin 5,0 milj. euroa, myrkytystietokeskuksen, ensihoidon, lääkärihelikopterin sekä muihin erikoissairaanhoidon menoihin 6,1 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	82 257	85 710	85 856	82 667
Poliklinikkakäynnit	242 800	252 057	251 268	247 220
Vuodeosastohoitopäivät	28 207	30 584	29 342	29 672
Kaikki jonossa olevat	2 149	2 303	2 137	2 140
Laskutetut siirtoviivepäivät	1	473	0	0
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. eur. ¹⁾	204,9	221,2	215,0	215,2
Euroa/asukas	972	1 031	995	971
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 559	1 549	1 618	1 640

¹⁾ Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen.

12 30

Terveydenhuollon palvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	4 532	3 832	3 830	3 830	3 907	3 985	4 064
Menot	-80 994	-83 421	-84 279	-83 293	-84 373	-85 528	-87 294
Toimintakate	-76 462	-79 589	-80 449	-79 463	-80 467	-81 544	-83 229

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	1 933	1 417	1 417	1 417
Maksutulot	2 456	2 411	2 409	2 409
Tuet	125	0	0	0
Muut tulot	14	5	5	5
Sisäiset tulot	3	0	0	0
Tulot yhteensä	4 532	3 832	3 830	3 830
Henkilöstömenot	-30 800	-32 981	-33 681	-32 821
Asiakaspalvelujen ostot	-8 044	-8 455	-9 006	-9 006
Muiden palvelujen ostot	-14 392	-13 547	-13 650	-13 524
Sisäisten palvelujen ostot	-16 232	-16 306	-16 551	-16 551
Materiaalin ostot	-5 609	-5 624	-6 076	-6 076
Avustukset	-758	-900	-240	-240
Vuokrat	-5 034	-5 520	-4 984	-4 984
Muut menot	-124	-90	-91	-91
Menot yhteensä	-80 994	-83 421	-84 279	-83 293
Toimintakate	-76 462	-79 589	-80 449	-79 463
Poistot	-322	-253	-259	-254
Yk-lisät	-3 501	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-3 824	-253	-259	-254
Tilikauden tulos	-80 286	-79 842	-80 708	-79 717

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Terveyspalvelujen tulosalue muodostuu terveysasemapalvelujen kolmesta tulosityksiköstä sekä ennaltaehkäisevän terveydenhuollon ja kuntoutuksen tulosityksiköistä. Lisäksi terveyspalveluissa toimii tartuntatauti- ja hygieniayksikkö, tähestystoiminnan yksikkö, tekstinkäsittely-yksikkö sekä diabetes- ja hoitotarvikejakeluyksikkö. Tulosalueen yhteistyö on tiivistä HUS:n kanssa. Terveyskeskuspäivystys toimii Peijaksen sairaalan yhteydessä erikoissairaanhoidon kanssa yhteispäivystysperiaatteella. Päivystyksen järjestäjänä on toiminut vuoden 2016 alusta HUS.

Suun terveydenhuollon ja välinehuollon palvelut tuottaa Suun terveydenhuollon liikelaitos. Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii järjestäjänä ja tilaajana, ja menomäärärahat on budjetoitu suoriteperusteisen palvelusopimuksen mukaisesti terveyspalvelujen tulosalueelle.

Väestön kasvu 1,1 prosenttia, ikääntyminen, maahanmuutto, työttömyys ja monikulttuurisuuden lisääntyminen nostavat palvelujen kysyntää vuosittain noin 2 400 lääkärikäynnillä, 3 000 hoitajakäynnillä ja 10 000 hoitopuhelulla. Suurten ikäluokkien jäädessä pois työterveyshuollon piiristä paine palvelujen saatavuuteen lisääntyy. Kasvavaa kysyntää hallitaan tuottavuustoimilla, priorisoinnilla ja toimintamalleja muuttamalla yh-

teistyössä muiden tulosalueiden kanssa. Sähköinen asiointi ja digitalisaatiolla saatava tehokkuus palvelutuotannossa hyödynnetään.

Sote-ratkaisuun ja uuteen Epic-tietojärjestelmään (Apotti-hanke) valmistautuminen ovat keskeiset muutokset.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2017 on 83,3 milj. euroa ja tulomääräraha 3,8 milj. euroa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

- Terveyspalvelujen tulosityksiköt tuottavat väestön tarpeen ja lainsäädännön mukaiset perusterveydenhuollon palvelut kuntalaisille hoitotakuulainsäädännön ja talousarvion puitteissa.
- Palvelutarpeen kasvua hallitaan tuottavuustoimilla ja priorisoinnilla. Erityinen huomio kohdistuu väestön omaehtoisen terveyttä edistävän toiminnan tukemiseen. Vuosi 2017 on terveyspalveluissa terveyden edistämisen ja sairauksien ennaltaehkäisyn teemavuosi.
- Terveyspalvelut valmistautuu Sote-uudistukseen lisäämällä muutosvalmiutta ja valinnanvapautta. Lisäksi palvelun tuotantoprosessia tehostetaan Lean-mallia käyttäen ja ryhmävastaanottoja lisäten.
- Sähköinen asiointi ja uuden Epic-tietojärjestelmän mahdollisuudet digitalisaation kehittämiseksi vapauttavat resursseja kohdistaa henkilökohtaista palvelua sitä eniten tarvitseville.
- Ruotsinkielisen palvelun saatavuutta kehitetään henkilöstön kielikoulutuksella. Lisäksi maahanmuuttajien etätulkkipalveluja kehitetään.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017

Terveysasemapaalvelut

- Terveysasemapaalvelujen tavoitteena on kiireettömän vastaanottoajan tarjoaminen 21 päivän sisällä potilaille, joilla on omalääkäri.
- Palvelumalleja ja hoitoprosesseja kehitetään palvelusetelin käyttöönotolla. Lisäksi kokeillaan etälääkärivastaanottoa ja otetaan käyttöön vapaan hakeutumisen malli päiväpoliklinikoille kiireellisissä terveysongelmissa.
- Vastaanottotoimintaa kehitetään terveyshyötymallia soveltaen ja otetaan käyttöön potilaan omahoitoa tukevia ratkaisuja mm. kehittämällä omahoitopisteitä (tietokoneet potilaskäyttöön) ja panostamalla terveyden edistämiseen. Terveys- ja hoitosuunnitelmien laadintaa tehostetaan terveysasemilla ja potilaiden osallisuutta lisätään. Sosiaali- ja terveydenhuollon integroitua palveluita koskevan hyvinvointikeskushankkeen valmistelu jatkuu ja tuodaan sosiaali- ja terveyslautakunnan käsittelyyn vuonna 2017.
- Asiakkaiden yhteydenottomahdollisuuksien ja hoitoon pääsyn kehittämistä jatketaan sähköisiä palveluita lisäämällä ja ottamalla käyttöön sähköinen hoidon tarpeen arviointi, mikä mahdollistaa sähköisen ajanvarauksen laajentamisen. Puhelinyhteydenottoa tehostetaan puhelinpalvelujen kilpailuttamisen yhteydessä.
- Avoimen datan tarjoamista kuntalaisille lisätään jakamalla toimintatietoa avoimessa karttapalvelussa ja hyödyntämällä sitä johtamisessa.
- Monikulttuurisuus huomioidaan yhteistyöllä maahanmuuttajapalveluiden kanssa ja toimintamalleja kehitettävällä.
- Martinlaakson ja Tikkurilan terveysasemille avattujen matalan kynnyksen päivystyksellisten pisteiden kokemuksia hyödynnetään mielenterveys- ja päihdepotilaiden hoitoprosessien kehittämisessä.

Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto

- Henkilöstön osaamista vahvistetaan ja tulosityksikön toimintatapoja kehitetään edelleen kansanterveydellisten ongelmien ennaltaehkäisemiseksi (mm. raskausdiabetes, painonhallinta, mielenterveysongelmat, päihteet, elämänhallinta) ja yhteisvastaanottotoiminta vakiinnuttamalla.

- Äitiysneuvolan ja erikoissairaanhoidon yhteistyötä ja hoitoketjuja kehitetään tavoitteena vähentää lähetteitä erikoissairaanhoidon.
- Monitoimijaista perhevalmennusta uudistetaan ja neuvolan perheohjauksen varhaisen tuen toimintamalleja kehitetään.
- Sähköistä asiointia laajennetaan neuvolassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa mahdollisuuksien mukaan.
- Maahanmuuttajien erityistarpeisiin vastaavia palveluja kehitetään.
- Asiakaskohtaisen työn koordinoinnin kehittämistä jatketaan yhdessä perheiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa Osallisena perheen elämässä -toimintamallin mukaisesti.
- Kivistöön perustetaan Aurinkokiven perhekeskus osana Lape-hanketta.

Kuntoutuspalvelut

- Kehitetään ja vakiinnutetaan lasten moniarviotiimitoiminta.
- Fysioterapian ja terveysasemien yhteistyö laajennetaan kaupunkitasoiseksi fysioterapeutin suoravastaanottotoiminnaksi.
- Itsehoitoa tuetaan tuottamalla itsehoitomateriaalia (lasten esitietolomake, sähköinen materiaali vantaa.fi -sivuilla ja Avaimessa).
- Asiakasprosesseja sujuvoitetaan kehittämällä kuntoutustyöryhmien toimintaa.
- Kotikuntoutuksen kehittämistä jatketaan yhdessä vanhus- ja vammaispalvelujen kanssa.
- Yhteiset apuvälineiden luovutusperusteet HUS-Erva-alueella otetaan käyttöön ja selvitetään apuväline-toiminnan keskittämistä HUS:n järjestämäksi.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

- Laajennetaan ja otetaan käyttöön sähköisen asioinnin ratkaisuja, kuten suojattu viestinvälitys, sähköinen hoidontarpeen arviointi ja ajanvaraus, sähköiset lomakkeet ja tekstiviestimuistutus varatuista ajoista. Toimenpiteillä tehostetaan vastaanottoa ja suorien asiakaskontaktien sijasta voidaan palveluja kohdentaa niitä eniten tarvitseville. Myös asiakkaiden asiointimahdollisuudet monipuolistuvat.
- Vakiinnutetaan sähköisen terveystarkastuksen ja -valmennuksen käyttö työprosesseihin, jolloin asiakkaan oma vastuu terveydestään ja hoidostaan painottuu.
- Toimintaa kehitetään hyödyntämällä Lean-mallia potilaan hoidon sujuvoittamiseksi, päällekkäisyyksien poistamiseksi ja kustannusten vähentämiseksi.
- Palvelusetelivalikoimaa laajennetaan kustannustehokkaasti. Palvelusetelin käyttöönotto lisää valinnanvapautta, purkaa jonoja ja auttaa osaltaan vastaamaan väestömäärän kasvuun.
- Henkilöstöä käytetään joustavasti työvoima- ja sijaistarpeen mukaisesti, mikä vähentää ulkopuolisen työvoiman käyttöä ja ylitöitä.
- Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään terveysjohtamisella ja eVälke -mallilla, mikä vaikuttaa sairauspoissaolojen ja varhe-maksujen vähenemiseen.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	546	569	581	606	621	636
Määräaikaisen henkilöstön lkm	3	3	3	3	3	3
Henkilöstön kokonaismäärä	549	572	584	609	624	639

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Vastaanottokäynnit terveysaseman lääkärille asukasta kohti	0,91	0,85	0,92	0,92
Vastaanottokäynnit terveysaseman sairaanhoitajalle tai terveydenhoitajalle asukasta kohti	0,68	0,80	0,76	0,76
Vastaanottokäynnit kuntoutusyksikön palveluun asiakasta kohti	3,0	3,0	2,5	3,5
Vastaanottokäynnit neuvolan lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti	3,7	3,6	3,8	3,7
Vastaanottokäynnit koulu- tai opiskeluterveydenhuollon lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti	2,3	2,3	2,4	2,4
Terveysasemien palveluita käyttäneiden osuus väestöstä (kokonaispeittävyys)	51	47	55	55
Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla alle 60 min %	71,0	68,3	70,0	70,0
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa potilailla, joilla on nimetty omalääkäri/ vrk	23	24	-	21
Päivystyksen perustason kokonaiskustannukset asukasta kohti/ euroa	25,00	24,59	24,98	24,98
Päivystysyksikössä toteutunut potilaan läpimenoaika keskimäärin/ hh:mm	-	-	-	3:00

12 40

Perhepalvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	36 334	37 813	21 110	21 110	21 532	21 963	22 402
Menot	-155 072	-163 731	-129 166	-128 039	-129 710	-131 505	-134 077
Toimintakate	-118 738	-125 918	-108 056	-106 929	-108 178	-109 542	-111 675

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	7 865	4 762	5 700	5 700
Maksutulot	3 146	3 373	3 179	3 179
Tuet	22 795	27 256	11 003	11 003
Muut tulot	2 525	2 422	1 227	1 227
Sisäiset tulot	3	0	0	0
Tulot yhteensä	36 334	37 813	21 110	21 110
Henkilöstömenot	-38 179	-40 966	-41 605	-40 488
Asiakaspalvelujen ostot	-46 577	-46 112	-49 639	-49 639
Muiden palvelujen ostot	-6 493	-6 143	-6 756	-6 756
Sisäisten palvelujen ostot	-27	-50	-2	-2
Materiaalin ostot	-1 021	-1 021	-1 033	-1 033
Avustukset	-57 019	-63 235	-23 803	-23 803
Vuokrat	-5 634	-6 061	-6 182	-6 172
Muut menot	-121	-143	-145	-145
Menot yhteensä	-155 072	-163 731	-129 166	-128 039
Toimintakate	-118 738	-125 918	-108 056	-106 929
Poistot	-81	-146	-204	-204
Yk-lisät	-5 727	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-5 808	-146	-204	-204
Tilikauden tulos	-124 546	-126 064	-108 260	-107 133

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Perhepalvelujen tulosalue muodostuu viidestä lakisääteisiä palveluja tuottavasta tulosityksiköstä: psykososiaaliset palvelut, lastensuojelu, aikuissosiaalityö, päihdepalvelut ja maahanmuuttajapalvelut. Palvelujen järjestämisen tavoitteina ovat hyvinvointia edistävät, oikea-aikaiset ja asiakaslähtöiset palvelut, jotka tukevat asiakkaiden omatoimisuutta ja vastuunottamista. Palvelujen tulee lain mukaan perustua laadukkaaseen ja asiakkaan tarpeista lähtevään palvelutarpeen arviointiin tai kotoutumissuunnitelmaan, joiden pohjalta muodostuu asiakassuunnitelma.

Perhepalvelujen toimintaan vaikuttavia keskeisiä toimintaympäristön haasteita ovat väestön hyvinvoinnin muutokset sekä sosiaalihuoltolain mukaisen palvelurakenteen uudistamisen toimeenpano. Väestötason haasteita ovat mm. pitkäaikaistyöttömyyden kasvun jatkuminen, turvapaikanhakijoiden määrän yllättävä lisääntyminen sekä hyvinvoinnin ja köyhyyden polarisoitumisen jatkuminen.

Perhepalvelujen viiden tulosityksikön organisaatio uudistetaan vastaamaan nykyistä paremmin sosiaalihuoltolain tuomiin velvoitteisiin sekä muihin toimintaympäristön muutoksiin. Palvelurakennemuutoksen haasteena on painopisteen muuttaminen korjaavista ja viimesijaisista palveluista varhaisemman tuen palveluihin ilman heikennyksiä nykyisissä asiakkuuksissa. Myös palvelujen tuotantotapoja monipuolistetaan valmis-

telemalla lautakunnan käsittelyyn oman toiminnan ja ostopalvelujen rinnalle uusia vaihtoehtoisia tuotantotapoja kuten mm. henkilökohtainen budjetointi ja vaikuttavuusinvestoinnit.

Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyy vuoden 2017 alussa Kelalle ennaltaehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen jäädessä kunnan vastuulle. Uudistuksen onnistunut toteuttaminen edellyttää kuntaan jäävän toimeentulotukiprosessin ja sosiaalityön rakenteiden uudistamista sekä toimivien yhteistyökäytänteiden luomista Kelan kanssa.

Maahanmuuttajapalvelut aloitti 1.11.2015 toimintansa omana tulosityksikkönä. Näin varauduttiin Suomeen saapuneeseen suureen turvapaikanhakijamäärään (32 500). Tulosityksikön perustamisen tavoitteena oli hallittu varautuminen oleskeluluvan saaneiden pakolaisten muuttoon Vantaalle. Tulosityksikön resurssit arvioidaan kotoutumislain mukaiseen palveluun oikeutettujen määrän perusteella.

Taloussuunnitelmakaudella tullaan kehittämään ja käyttöönottamaan uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä, mikä tulee olemaan myös merkittävä toiminnanmuutoshanke. Perhepalvelujen kehittämistyössä ja toiminnan muutoksessa painopisteinä ovat tiivistyvä yhteistyö sosiaali- ja terveyspalvelujen välillä, laadukkaammat palvelutarpeen arvioinnit ja tehokkaampi tiedolla johtamisen hyödyntäminen.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2017 on 128,0 milj. euroa, josta toimeentulotuen osuus 21,9 milj. euroa. Toimeentulotuen määräraha vuodelle 2017 sisältää varauksen kolmen kuukauden perustoimeentulotukeen johtuen toimeentulotuen maksatuksen siirtymisestä Kelaan sekä ennaltaehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen määrärahan koko vuoden osalta.

Tulomääräraha on 21,1 milj. euroa, josta perustoimeentulotuen valtionosuus on 6,9 milj. euroa kolmelta kuukaudelta.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Perhepalvelujen tulosityksiköt kehittävät laaja-alaisessa ja moniammatillisessa yhteistyössä uuden sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja siten, että:

- palvelut ovat oikea-aikaisia ja asiakkaan palvelutarpeista lähteviä
- sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi on käytössä kaikissa toiminnoissa
- kehitetään toimintamalli, jossa lastensuojelutarpeen arvioinnissa hyödynnetään asiakkaalle muissa palveluissa tehtyä palvelutarpeen arviointia
- sosiaalihuoltolain mukainen omatyöntekijäys selkeytetään.

Perhepalvelujen tulosalueen organisaatiomuutoksen tavoitteena on:

- palvelujen painopisteen muuttuminen korjaavista ja kuntouttavista palveluista ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin
- asiakaslähtöiset palveluprosessit
- moniammatillinen yhteis- ja parityö palvelutarpeen arvioinnista palvelujen toteuttamiseen
- linjaorganisaation muuttuminen palveluprosessiorganisaatioksi.

Taloussuunnitelmakaudella perhepalveluissa toteutetaan palvelurakennemuutosta, sosiaalihuoltolain velvoitteiden toteuttamista sekä organisaatiomuutosta tukevia ulkopuolista rahoitusta saavia hankkeita:

- Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategia -hankkeessa laaditaan asunnottomuutta ehkäisevä kuntaohjelma Vantaalle yhteistyössä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan kanssa. Osana hanketta kootaan asunnottomuuden kokemusasiantuntijoiden verkosto.
- Avain kansalaisuuteen -hankkeessa kokeillaan palvelujen tuottamista henkilökohtaista budjetointia hyödyntäen.

- Valtakunnallisessa PRO SOS - uudenlaista sosiaalityötä rakentamassa -hankkeessa perhepalvelut osallistuu Game on –osahankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on määritellä sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalinen kuntoutus ja sen suhde muihin työllisyyttä tukeviin palveluihin.
- Osallisuuden aika -hankkeessa hyödynnetään lastensuojelun kokemusasiantuntijoita palvelujen kehittämisessä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Psykososiaaliset palvelut

- Päätöksentekoprosessia kehitetään siten, että omatyöntekijä voi järjestää asiakkaalle hänen tarvitsemaansa tukea siirtämättä asiakkuutta toiseen palveluun.
- Asiakkuuden kriteereitä, työnjakoja ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä kehitetään asiakaslähtöisemmiksi.
- Eropalvelujen kokonaisuutta kehitetään ennalta ehkäisevästä näkökulmasta. Määritellään tapaamispaikkatoiminnan sisältö ja sijoittuminen perhepalveluissa osana eropalvelujen kehittämistä.
- Jatketaan Aurinkokiven lasten ja nuorten terveystalustalusteen moniammatillisen yhteistyön kehittämistä yhteistyössä terveystalustalusteen ja HUS:n kanssa.

Lastensuojelu

- Otetaan käyttöön kiireellinen perhearvioinnin toimintamalli.
- Tammirinteen vastaanottokoti vastaa jatkossa lasten arvioinnista vastaanottoperheissä ja laitoksessa sekä perheiden kuntoutuksen arvioinnista.
- Kuuselan perhekuntoutuskeskukseen keskitetään laitostuotoinen perhekuntoutus ja laitoksen lisärakenne tulee pitkäaikaisen perhekuntoutuksen käyttöön.
- Lisätään Icehearts -toimintaa lastensuojelun avohuollon tukitoimena perustamalla kolme uutta joukkuetta sivistystoimen ja lastensuojelun yhteistyönä.
- Järjestetään lastensuojelun koordinoimana yhteisöllisiä tilaisuuksia lapsiperheiden vanhemmille yhdessä muiden toimijoiden kanssa vanhemmuudesta ja kasvatuksesta osana ennaltaehkäisevää lastensuojelua.

Aikuissosiaalityö

- Otetaan käyttöön yhteistyöprosessi, jossa Kela myöntää perustoimeentulotuen ja kunnassa myönnetään tarvittaessa ennaltaehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki.
- Määritellään sosiaalityön eri ammattiryhmien asiakkuuksia ja työtehtäviä nykyistä yhdenmukaisemmin vastaamaan eri lakien kuvauksia, henkeä ja tavoitteita.
- Otetaan käyttöön Kyky-viisari asunnottomien ja uusien asiakkaiden palvelutarvetta arvioitaessa.
- Perhepalvelujen asumisen palvelut ja kotiin annettava asumisen tuen yhdistämistä valmistellaan.

Päihdepalvelut

- Päihde- ja mielenterveyspalvelujen toiminnallinen integraatiotyö jatkuu yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Aloitetaan ja kehitetään omana toimintana toteutettavia kotiin annettavia päihdepalveluja yhteistyössä vanhus- ja vammaispalvelujen ja muiden perhepalvelujen toimijoiden kanssa.
- Jatketaan Koisoniityn asumispalveluyksikön tilojen ja toiminnan suunnittelua yhteistyössä aikuissosiaalityön kanssa.
- Edistetään aktiivisesti monimuotoista työllistämistä päihdepalveluissa (palkkatuki, kuntouttava työtoiminta ja työkokeilu).
- Kehitetään päihdepalvelujen palvelukokonaisuutta huomioiden mm. asiakkaiden päihteidenkäytön moninaistuminen.

Maahanmuuttajapalvelut

- Kehitetään palvelutarpeen arviointia ja suunnitelmallista sosiaalityötä kotoutumisen tukena yhteistyössä perhepalvelujen muiden tulosyksiköiden kanssa.
- Vakiinnutetaan sisäiset asiakasprosessit, jotka perustuvat asiakassegmentointiin.
- Kehitetään ryhmämuotoisia toimintoja yhteistyössä oppilaitosten ja järjestöjen kanssa.
- Etsitään keinoja maahanmuuttajien työllistymisen tukemiseksi.
- Selvitetään työllistymiseen ja asumiseen liittyvien uusien rahoitusinstrumenttien käyttöönottoa.
- Osana kotouttamistyötä käynnistetään ostopalveluna ryhmäperhekoti ja tukiasumisyksikkö alaikäisenä yksin turvapaikkaa hakeneille maahanmuuttajille.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

- Sähköisen asiointin ja itsepalvelun ratkaisujen laajentaminen ja käyttöönotto asiakasprosessien sujuvoittamiseksi ja ajankäytön tehostamiseksi.
- Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton edistäminen ja lastensuojelussa toteutettavaan pilotointiin valmistautuminen.
- Sosiaalihuoltolain toimeenpanon jatkaminen perheiden hyvinvoinnin lisäämiseksi ja korjaavien ja kuntouttavien lastensuojeluasiakkuuksien vähentämiseksi.
- Mielenterveyskuntoutujien asumispolkujen tehostaminen erikoissairaanhoidosta asumispalvelujen kautta itsenäiseen asumiseen mm. siirtoviivepäivien vähentämiseksi.
- Palvelusetelin käyttöönotto lapsiperheiden kotipalvelussa.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	753	781	770	753	753	753
Määräaikaisen henkilöstön lkm	19	21	21	21	21	21
Henkilöstön kokonaismäärä	772	802	791	774	774	774

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	98 %	99 %	100 %	100 %
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	99,0 %	100,0 %	100,0 %	100 %
Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestön 0 - 17-vuotiaista vähenee	8,3 %	9,1 %	7,8 %	8,0 %
Uusien asiakkaiden yksikön asiakastapaamiset työpäivää kohden lisääntyvät				3,5
Aikuisten sosiaalityön asiakastapaamiset työpäivää kohden lisääntyvät	1,9	2,3	3,5	3,5
Nuorten sosiaalityön asiakastapaamiset työpäivää kohden lisääntyvät	2,0	2,2	3,5	3,5
Lastensuojelun oman toiminnan tehostetun perhetyön tuki-päivien määrä vuodessa lisääntyy	..	4 132	4 750	4 750
Lapsiperheiden kotipalvelun työaika asiakkaiden kotona lisääntyy	3,7	5,0	4,6	5,2
Korvaushoitoasiakkaiden hoitotakuu täyttyy	100 %	100 %	100 %	100 %

12 60

Vanhus- ja vammaispalvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	28 292	29 155	22 215	22 215	22 659	23 112	23 575
Menot	-175 755	-179 577	-179 906	-181 042	-182 398	-184 902	-188 385
Toimintakate	-147 463	-150 422	-157 691	-158 827	-159 739	-161 790	-164 810

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntitulot	2 733	2 463	2 463	2 463
Maksutulot	25 473	26 601	19 661	19 661
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	38	24	24	24
Sisäiset tulot	47	67	67	67
Tulot yhteensä	28 292	29 155	22 215	22 215
Henkilöstömenot	-55 272	-59 008	-60 161	-58 911
Asiakaspalvelujen ostot	-75 044	-75 807	-74 940	-76 440
Muiden palvelujen ostot	-26 813	-24 630	-25 779	-25 795
Sisäisten palvelujen ostot	-1 188	-1 266	-1 190	-1 190
Materiaalin ostot	-2 325	-2 840	-2 899	-2 899
Avustukset	-6 192	-7 057	-7 503	-8 373
Vuokrat	-8 697	-8 810	-7 274	-7 274
Muut menot	-225	-159	-161	-161
Menot yhteensä	-175 755	-179 577	-179 906	-181 042
Toimintakate	-147 463	-150 422	-157 691	-158 827
Poistot	-348	-601	-542	-542
Yk-lisät	-9 314	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-9 662	-601	-542	-542
Tilikauden tulos	-157 125	-151 023	-158 233	-159 370

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue vastaa vanhusten ja vammaisten palveluista. Vanhusten avopalvelujen vastuulle kuuluvat kotihoito, palvelutalot, ennaltaehkäisevät toiminnot sekä keskitetty asiakasohjaus (asiakasneuvonta, palveluohjaus, gerontologinen sosiaalityö, omaishoidon tuki, vanhusten ja vammaisten kuljetuspalvelut ja henkilökohtainen apu). Sairaalapalvelut tuottaa geriatriasta akuuttihoitoa Peijaksen sairaalassa ja kuntoutus- ja palliatiivista hoitoa Katriinan sairaalassa (Korson vanhustenkeskuksessa Katriinan perusparannuksen aikana). Hoiva-asumisen tulosityksikkö järjestää lyhyt- ja pitkäaikaista hoivaa tehostetussa asumispalvelussa ja laitoshoidossa. Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää ja tuottaa vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja taloudelliset tukitoimet sekä kehitysvammalain mukaiset erityispalvelut. Tulosalue vastaa myös ikääntyneen väestön hyvinvointiohjelman ja vammaispoliittisen ohjelman toimeenpanosta. Vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminta sekä ohjelmien toimeenpano toteutetaan poikkihallinnollisena kaikki toimialat käsittävänä verkostotyönä.

Vanhus- ja vammaispalvelujen toiminnan kustannustehokkuus on suurten kaupunkien kärjessä. Tulosalue tuottaa omana toimintana sairaalatoiminnan, kotihoidon peruspalvelut, palvelutalotoiminnan, sosiaalityön ja päivätoiminnan sekä osan vanhusten hoiva-asumisesta. Ostopalveluna hankitaan vanhusten ja vammais-

ten asumispalveluja, erilaisia tukipalveluja (turva-, ruoka- jne. palveluja). Palvelujen järjestämisessä hyödynnetään myös palvelusetelimallia.

Väestön nopea ikääntyminen lisää vanhus- ja vammaispalvelujen tarvetta ja kysyntää. Vantaan väestö vanhenee nopeasti ja myönteisestä hyvinvointikehityksestä huolimatta palvelujen tarve ja kysyntä kasvavat. Vantaalla 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa keskimäärin 700–800 henkilöllä vuodessa. Muistisairaudet ovat suurin iäkkäiden ihmisten pitkäaikaisen ja ympärivuorokautisen hoidon tarpeen aiheuttaja. Noin 10 prosenttia yli 75-vuotiaista sairastaa keskivaikeaa tai vaikeaa muistisairautta, mikä tarkoittaa 70 uutta muistisairasta henkilöä ympärivuorokautisen palvelun piiriin vuosittain. Vammaisten palvelutarpeen kasvun taustalla on kehitysvammaisten ja vaikeavammaisten asiakkaiden määrän kasvu noin 15:lla vuosittain sekä asiakaskunnan ikääntyminen.

Lainsäädännön muutokset, omaishoitajien vapaapäiväoikeiden laajeneminen ja palveluihin pääsyn määräajat yhdistettynä palvelutarpeen kasvuun edellyttävät palvelujen onnistunutta kohdentamista ja toiminnan tuloksellisuuden jatkuva parantamista.

Kunnan on toteutettava iäkkään pitkäaikainen hoiva ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla palveluilla. Taloussuunnitelmakaudella tulosalue valmistautuu myös mm. sote-uudistukseen sekä uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoon.

Tulosalueen menomääräraha vuodelle 2017 on 181,0 milj. euroa ja tulomääräraha 22,2 milj. euroa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen; tiimivastuun lisääminen.
- Palvelujen asiakaslähtöisyyden ja laadun varmistaminen; onnistunut asiakasohjaus ja palvelujen kohdistaminen. Ostopalvelujen hankinnassa kiinnitetään erityistä huomiota hyvään laatuun ja sopimusten hallintaan.
- Kotona asumisen edellytysten parantamista lisätään; kotihoidon saatavuus, kotikuntoutus, omaishoidon tuki, muut kotiin vietävät palvelut.
- Hyvä esimiestyö ja toimiva työyhteisö tukevat itsensä johtamista; työkuunto paranee.
- Henkilöstön ja muiden resurssien joustava käyttö.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017

Vanhusten avopalvelut

- Ennaltaehkäiseviä palveluja kehitetään palveluohjauksen keinoja ja menetelmiä parantamalla; sähköisen palvelutarpeen arvioinnin käyttöönotto, omaishoitajien valmennuksen ja koulutuksen kehittäminen, asiakassegmentoinnin hyödyntäminen palveluohjauksen kohdentamisessa. Tavoitteena on asiakkaan itsenäisyyden ja toimintakyvyn vahvistuminen.
- Kotihoidon tuottavuutta parannetaan toiminnanohjausjärjestelmän avulla (Hilkka) ja järjestelmästä saatavia raportteja hyödynnetään johtamisessa kaikilla tasoilla.
- Kotikuntoutustoiminta laajenee ja toimintamallia kehitetään tiiviissä yhteistyössä mm. kuntoutusyksikön kanssa.
- Teknologisten ratkaisujen käyttöä lisätään; etäkotihoitomallia suunnitellaan yhdessä Helsingin kanssa, ruoka-automaatti, lääketautomaatti.
- Kotihoidon yhteiset asiakkuuskriteerit määritetään pääkaupunkiseudun kuntien kesken.
- Liikkumista tukevia palveluja kehitetään sosiaalihuoltolain linjausten mukaisesti, saattajatoiminnan parantaminen, kuljetuspalvelun asiakkaiden segmentointi ja ohjaus eri kuljetusmuotoihin (saattaja, kutsujoukkoliikenne jne.).
- Omaishoidon tuen lainsäädännön muutoksen myötä omaishoitajien vapaapäiväoikeus laajenee ja tähän valmistaudutaan lisäämällä tilapäishoivaa, päivätoimintaa ja ostopalveluja.

Ympäri vuorokautinen hoiva-asuminen

- Aktiivista hoiva-asumista kehitetään edelleen keskittyen asukkaan arjen virikkeellisuuteen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen. Kulttuurin muutoksen (KuMuu) avulla toiminta- ja työprosesseja muutetaan asiakaslähtöisemmiksi ja vaikuttavammiksi.
- Tehostetun asumispalvelun hankinnan uudet ostosopimukset astuvat voimaan 1.1.2017, hankinnan laajuus noin 750 hoivapaikkaa. Paikkamäärän kasvu vuodelle 2017 on 20 paikkaa. Uutena tuotteena kuntouttavan tukiasumisen rinnalle tulee tehokuntoutus (noin 10 - 20 paikkaa).
- 1.1.2017 alkaen tehostetun palveluasumisen asukkaat tekevät vuokrasopimuksen suoraan Vantaan kaupungin tilakeskuksen tai asumispalvelun tuottajan kanssa. Asukkaat maksavat vuokran suoraan vuokranantajalle, mikä vähentää sekä asiakasmaksutuloja että osittain palvelutuotannon menoja.
- Jatketaan Liukumäki kotiin -hanketta, jossa kuntoutetaan asukkaita ympärivuorokautisesta hoivasta kotiin tai palvelutaloon.
- Palvelusetelin käyttöä lisätään, palvelusetelin arvo tullaan määrittelemään uudelleen.
- Malminniityn tukipalvelujen tuottamisen toimintamallia laajennetaan muihin hoivakoteihin; vammaispalvelut tuottaa laitoshuollon, avustavat tehtävät ja pesulapalvelut.
- Simonkylän kiinteistön käyttötarkoitusta ja peruskorjaus- tai uudisrakennustarvetta arvioidaan uudelleen.
- Vantaan paikat Kaunialan sairaalassa lisääntyvät sopimuksen mukaisesti edelleen vuona 2017. Veloittepaikkojen lisääntyminen arvion mukaan on huomioitu kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä. Kauniala tarjoaa pääasiassa laitoshoidon, mikä ei vastaa tämän hetkisiä vanhuspalvelulinjauksia.
- Selvitetään ruotsinkielisen ympärivuorokautisen hoidon järjestäminen Länsi-Vantaalla.

Sairaalapalvelut

- Akuuttigeriatrisia arviointi- ja kuntoutushoitojaksoja lisätään AKOS-paikkojen (50) tehokkaalla käytöllä. AKOS-hoitojaksojen pituutta pyritään lyhentämään.
- Katriinan sairaalan B-talon peruskorjauksen vuoksi kolme osastoa (44 sairaansijaa) ja päiväsairaala toimii väistötiloissa Korson vanhustenkeskuksessa.
- Kotisairaaloiminta siirtyy avopalveluista sairaalapalveluiden toiminnaksi ja toimintaa laajennetaan.
- Palliatiivista poliklinikkatoimintaa parannetaan yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa (HUS-Peijas).
- Geropsykiatrian tukiosastotoiminta käynnistyy Korson vanhustenkeskuksen yhteydessä (5 paikkaa) korvaten HUS:sta lakkautetut paikat.
- Geriatriasta vastaanottotoimintaa kehitetään, tavoitteena tukea entistä paremmin kotona asuvia muistisairaita.
- Kotikuntoutusta kehitetään yhdessä avopalveluiden kanssa, laajennus myös Katriinan osastoille.
- Lääkkeiden annosjakelupilotti käynnistyy; aloitus Katriinan sairaalassa tavoitteena lääkeshoidon kehittäminen ja lääkitysturvallisuuden lisääminen.

Vammaispalvelut

- Vammaisten asumisen palvelurakennetta kevennetään, tukiasumisen osuutta lisätään edelleen ja ohjatun asumisen osuus kasvaa. Tukiasuntojen hankintaa laajennetaan yksityisille markkinoille täydentämään VAV:n tukiasuntotarjontaa.
- Asumisyksikköjen henkilöstörakenne ja mitoitus suunnitellaan asiakaslähtöisesti, ja henkilöstö liikkuu joustavasti eri yksiköiden välillä asiakkaiden palvelutarpeen mukaan.
- Martinlaaksonpolun asumisyksikön käynnistymiseen (12/2017) ja asukasvalintaan valmistaudutaan (15 asuntoa).
- Lisätään tilapäis- tai perhehoidon paikkamäärää vastaamaan omaishoidon tuen vapaiden järjestämisen tarpeisiin lapsille ja nuorille.
- Henkilökohtaisen avun palkanmaksussa siirrytään sähköiseen järjestelmään Kuntahankintojen kilpailutuksen valmistuttua ja asiakkaat ohjataan järjestelmän käyttöön.
- Työllistymisen hankkeessa laajennetaan vammaisten henkilöiden työllistymisen toimintamallia edelleen tukipalvelujen osalta ja päätetään hankkeen jatkototeuttamisesta vuoden 2017 jälkeen.

Vanhus- ja vammaispalvelujen lääkäritoimintaa parannetaan; kotisairaaloiminnan kehittäminen, hoiva-asumisen ja palvelutalojen lääkäriostotoiminnan siirtäminen terveystalouksista vanhuspalveluihin.

Omaishoidon tukea koskevan lain ja sosiaalihuoltolain muutosten myötä omaishoitajien ja omaistaan tai läheistään hoitavan (muu kuin omaishoitaja) vapaapäiväoikeus laajeni vuonna 2016. Tähän varaudutaan lisäämällä tilapäishoivaa, päivätoimintaa ja ostopalveluja.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

- Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto vanhusten avopalveluissa mm. toiminnan tehostamiseksi, hukan vähentämiseksi, asiakasajan lisäämiseksi.
- Työvoimaa käytetään joustavasti työvoimatarpeen ja sijaistarpeen mukaisesti sijaistarpeen kasvun pysäyttämiseksi ja ylitöiden vähentämiseksi.
- Kaunialan käytön tehostaminen ja hoivan palvelurakennemuutoksen jatkaminen – Kaunialan sairaalan toiminnan kehittäminen kuntoutussairaalaksi ja asumispalveluksi.
- AKOS2 (sairaalapalvelut) laajennus erikoissairaanhoidon palvelujen kysynnän kasvun pienentämiseksi.
- Palvelusetelipalvelujen lisääminen (hoivan palveluseteli, kotihoidon palveluseteli) valinnanvapauden lisäämiseksi ja omien palvelujen ruuhkien purkamiseksi uutta sähköistä palvelusetelijärjestelmää hyödyntäen.
- Sairauspoissaolojen ennaltaehkäisy mm. terveysjohtamisen mallia ja eVälkettä hyödyntäen.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	965	995	1 011	1 107	1 269	1 294
Määräaikaisen henkilöstön lkm	15	16	16	16	16	16
Henkilöstön kokonaismäärä	980	1 011	1 027	1 123	1 285	1 310

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
75+ kotona asuvien osuus väestöstä	92,3 %	92,2 %	93,0 %	92,5 %
Kotihoidon käynnit (kotihoito ja palvelutalot)	652 760 ¹⁾	718 384	706 736	730 000
Säännöllisen kotihoidon käynnit 75 -v / 75 -v täyttänyt asiakas, keskimäärin kuukaudessa	25	27	28	28
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	2,7 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä / 75+ väestö 31.12	8,5 %	8,8 %	9,5 %	9,5 %
Kotihoidon kentän käynnit / henkilötyövuosi	2 068	2 192	2 250	2 295
Hoiva-asumisen paikat / 75 vuotta täyttänyt väestö, %	10,6 %	10,3 %	9,6 %	9,5 %
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija	13,2	12,6	13,9	14,0
Tuetusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa	21,0 %	22,0 %	23,0 %	24,0 %
Euroa / kehitysvammaisten asumispalvelujen hoitovuorokausi	130	-	129	128

¹⁾ Kotisairaala siirtyi vuonna 2013–2014 avopalveluihin, jossa aloitti tehostetun kotihoidon yksikkö.

12 13

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Tuloslaskelma

1000 euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikevaihto	21 956	21 918	22 480	22 848	23 223	23 603
Liiketoiminnan muut tulot	639	900	240	326	415	507
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 117	-1 164	-1 256	-1 274	-1 294	-1 313
Palvelujen ostot	-3 970	-3 708	-3 388	-3 378	-3 429	-3 480
Henkilöstökulut	-15 638	-15 789	-15 645	-15 741	-15 828	-16 368
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-69	-70	-103	-137	-159	-179
Liiketoiminnan muut kulut	-1 546	-1 685	-1 631	-1 655	-1 680	-1 705
Liikelylijäämä	255	402	697	988	1 248	1 064
Rahoitustuotot ja kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	14	0	0	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	-159	-159	-159	-159	-159	-159
Korvaus peruspääomasta	-68	-68	-68	-68	-68	-68
Muut rahoituskulut	-0	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	41	175	469	761	1 021	837
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0	0	0	0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	41	175	469	761	1 021	837

Kilpailukykysovimuksen vaikutus vuodelle 2017 liikelaitoksen henkilöstömenoihin on yhteensä 0,4 milj. euroa.

Investoinnit

	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200

Toiminnan kuvaus

Suun terveydenhuollon perustehtävä on edistää kuntalaisten suun terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja sairauksia hoitamalla sekä toimintakykyä parantavilla kuntoutustoimenpiteillä. Työnjako on oleellinen osa kustannustehokasta suun terveydenhuollon toimintaa. Toiminnan järjestämisessä tukeudutaan tutkittuun tietoon sekä keskitytään asiakaslähtöiseen vaikuttavaan ja laadukkaaseen toimintaan.

Suun terveydenhuollon liikelaitos perustettiin 1.6.2010. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti. Suun terveydenhuollon liikelaitos muodostuu kolmesta tulosyksiköstä, jotka tuottavat väestölle lakisääteisiä palveluja. Näitä ovat terveyden edistäminen, kiireellinen ensiapuhoito, kiireetön hammashoito sekä oikomishoito. Suun terveydenhuollon vastaanottotoiminta perustuu väestön ja yksilön hoidon tarpeeseen.

Virka-ajan ulkopuolinen ilta- ja viikonloppupäivystys tuotetaan pääkaupunkiseudun (pks) yhteistyösopimuksella Haartmanin sairaalassa Helsingissä. Erikoishammaslääkäritasoinen hoito toteutetaan omana toimintana 1.1.2017 alkaen.

Liikelaitos toimii tiiviissä yhteistyössä toimialan muiden tulosalueiden ja tulosityksiköiden kanssa, toimien neuvoloissa, oppilaitoksissa, kotihoidossa sekä vanhuspalvelulaitoksissa. Muiden toimialojen kanssa tehdään yhteistyötä oppilashuollon, terveyden edistämisen sekä terveellisen kouluruokailun ja kasvuympäristön tarjoamiseksi. Vantaan väestön kasvu aiheuttaa paineita hoidon järjestämisessä. Valtaosa korjaavasta hammashoidosta suuntautuu aikuisväestöön. Lasten ja nuorten hammashoidossa korostuu terveyden edistäminen ja terveyden tuottaminen.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Kaupungin talous tasapainossa:

- Talousarvion 2017 keskeisenä tavoitteena on liikelaitoksen taloudellisesti kestävä kehitys.
- Tavoitteena on taloudellisesti kestävä pohja myös investoinneille.
- Tavoitteena on palvelusopimuksen täyttäminen omilla resursseilla ja hoitotakuun toteutuminen.

Palvelut uudistuvat:

- Asiakkaan sähköisen asioinnin ja itsepalvelun mahdollisuuksia lisätään.
- Erikoislääkäritoiminta tuotetaan omana toimintana.

Muutosta toteutetaan johtamisen kautta:

- Itsenäistä työtä tekevien terveydenhuollon ammattilaisten potilastyön osuus kasvaa uusien toimintamallien myötä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Palvelutarpeen kasvu (väestön kasvu 1,2 %, ikääntyminen, maahanmuutto) lisää kysyntää vuosittain noin 2 000 käynnillä. Kasvavaa kysyntää hallitaan tuottavuustoimilla. Asiakasmaksut säilytetään vuoden 2016 tasolla.

Koululaisten asetuksen mukaiset suun terveystarkastukset toteutetaan Vantaa-mallin (monihuonemalli) mukaisesti, sekä ohjaamalla lakisääteisiä seulontatutkimuksia uudelleen ammattiryhmien välillä. Palvelujen saatavuutta parannetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, joilla vastataan kysynnän vaihteluihin.

Työnjakoa ja työprosesseja tehostetaan. Tavoitteena on, että suun terveydenhuollon toimenpiteiden jakautuminen saadaan suhdelukuun 30/70 lasten ja aikuisten välillä. Tulosalueiden väliset prosessit saatetaan kuntoon ja standardisoidaan.

Suun terveydenhuolto on mukana KanTa-hankkeen käyttöönotossa ja osallistuu Apotti-hankkeen toteutuksen edistämiseen ja suun terveydenhuollon osion käyttöönoton valmisteluun. Tietotekniikan hyödyntämistä tehostetaan niin asiakaspalvelussa kuin vastaanotoilla.

Palveluverkkosuunnitelmaa päivitetään 2016 syksyn aikana ja esitellään johtokunnalle marraskuussa 2016.

Henkilöstösuunnitelma

Suun terveydenhuollon henkilöstön määrään on lisätty 6 henkilötyövuoden verran resurssia PKS-SEHYK toiminnan siirtymisen omaksi toiminnaksi johdosta.

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	277	278	285	285	285	285
Määräaikaisen henkilöstön lkm	1	1	1	1	1	1
Henkilöstön kokonaismäärä	278	279	286	286	286	286

Rahoituslaskelma

1000 euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikeliijäämä (-alijäämä)	255	402	697	988	1 248	1 064
Poistot ja arvonalennukset	69	70	103	137	159	179
Rahoitustuotot ja -kulut	-214	-227	-227	-227	-227	-227
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	111	245	573	898	1 180	1 016
Investointimenot	-66	-200	-200	-200	-200	-200
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-66	-200	-200	-200	-200	-200
Toiminnan ja investointien rahavirta	45	45	373	698	980	816
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	895	0	0	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-61	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	822	0	0	0	0	0
Saamisten muutos muilta	-19	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-2	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	155	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	895	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	940	45	373	698	980	816

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
väestömäärä	208 103	210 803	213 600	216 154
asiakasmäärä	69 071	70 114	71 000	72 000
käyntikerrat	195 117	193 485	196 000	199 000
painotettujen toimenpiteiden* määrä	413 031	405 995	411 110	417 277
henkilötyövuodet** yhteensä	229,3	226,3	225,0	229,1
käynnit per asiakas	2,82	2,76	2,76	2,76
käynnit per henkilötyövuodet	850,9	855,0	871,1	868,6
painotetut toimenpiteet per käynti	2,12	2,10	2,10	2,10
painotetut toimenpiteet per henkilötyövuosi	1801	1794	1827	1821
toiminnan kokonaiskustannukset (1 000 eur)	22 403	22 553	22 638	22 640
kokonaiskustannukset per asiakasmäärä	324,35	321,66	318,85	314,44
kokonaiskustannukset per väestömäärä	107,65	106,99	105,98	104,74

* vaikeusastekertoimella määritellyt keskimääräiset suoritteet

** yhden kokopäiväisen työntekijän vuosityöaika

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA

13

Sivistystoimen toimiala yhteensä

Vastuuhenkilö: Elina Lehto-Häggroth

Toimielin: Opetuslautakunta
 Puheenjohtaja: Janne Leppänen
 Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta
 Puheenjohtaja: Päivi Laakso

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	44 124	42 534	37 088	37 088	37 830	38 586	39 358
Menot	-434 978	-444 850	-444 205	-437 966	-442 715	-448 479	-458 991
Toimintakate	-390 855	-402 316	-407 117	-400 878	-404 886	-409 893	-419 632

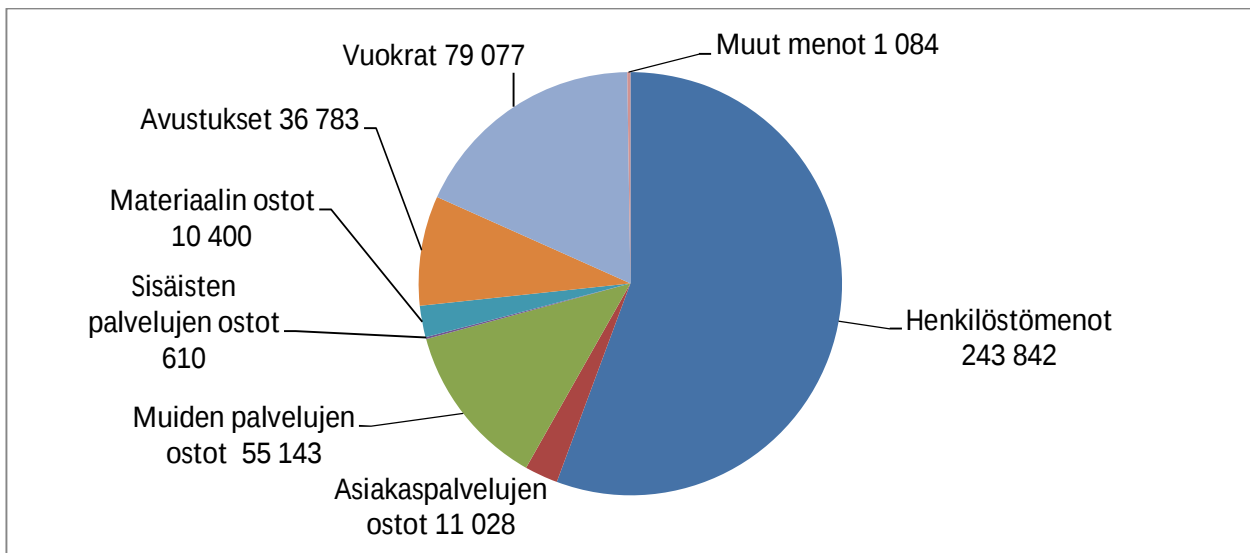
13

Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	38 264	37 528	32 004	32 004	32 644	33 297	33 963
Menot	-391 997	-399 689	-402 238	-396 227	-400 975	-406 206	-415 674
Toimintakate	-353 733	-362 161	-370 234	-364 223	-368 331	-372 909	-381 711

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	3 162	3 530	3 401	3 401
Maksutuotot	23 111	24 463	23 586	23 586
Tuet	9 255	7 269	2 696	2 696
Muut tulot	1 204	908	1 080	1 080
Sisäiset tulot	1 531	1 359	1 240	1 240
Tulot yhteensä	38 264	37 528	32 004	32 004
Henkilöstömenot	-216 015	-227 144	-226 196	-220 163
Asiakaspalvelujen ostot	-12 939	-13 117	-11 028	-11 028
Muiden palvelujen ostot	-52 118	-45 802	-48 554	-48 554
Sisäisten palvelujen ostot	-161	-369	-10	-10
Materiaalin ostot	-8 630	-8 305	-8 198	-8 160
Avustukset	-30 850	-33 119	-36 690	-36 690
Vuokrat	-71 011	-71 521	-71 168	-71 168
Muut menot	-273	-312	-395	-455
Menot yhteensä	-391 997	-399 689	-402 238	-396 227
Toimintakate	-353 733	-362 161	-370 234	-364 223
Poistot	-4 198	-3 925	-4 366	-4 362
Yk-lisät	-16 009	-577		-15 026
Laskennalliset yhteensä	-20 207	-4 502	-4 366	-19 389
Tilikauden tulos	-373 940	-366 664	-374 600	-383 612

Kilpailukykysovimuksen vaikutus vuodelle 2017 toimialan henkilöstömenoihin on yhteensä 6,6 milj. euroa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistystoimen toimialan tehtävänä on opetuslautakunnan ja vapaa-ajan lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Sivistystoimi huolehtii kaupungin asukkaiden varhaiskasvatus- ja lasten päivähoitopalveluiden, opetus- ja kirjastopalveluiden sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden järjestämisestä. Toiminnan järjestämisessä otetaan huomioon väestön oikeus saada palveluja äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi.

Sivistystoimen organisaatio muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, ruotsinkielisten palveluiden, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen, kirjasto- ja tietopalveluiden, kulttuurin-, liikunnan ja nuorisopalveluiden tulosalueesta sekä talous- ja hallintopalveluiden tulosalueesta sekä johdon tukiyksiköstä.

Toiminta-ajatuksen mukaisesti sivistystoimi edistää asukkaiden oppimista, sivistystä ja vapaa-ajan palveluita osaavan henkilöstön ja laadukkaiden kasvu- ja oppimisympäristöjen sekä harrastusmahdollisuuksien avulla oikeudenmukaisesti ja vuorovaikutteisesti.

Sivistystoimen toimintaympäristöanalyysissa nostettiin esille kiihtyvä kaupungistuminen ja muuttoliike, sekä digitalisaatio. Nämä kaikki koettiin samaan aikaan sekä uhkana, että mahdollisuutena. Kaupungistumisen ja digitalisaation lisäksi toimintaympäristössä vaikuttaa, ja tulee vaikuttamaan, väestön ikääntymisen tuomat haasteet.

Oletus on, että kaupungistumisen kiihtyessä globaalisti, kaupungistuminen myös Suomessa etenee nopeammin. Käytännössä tämä näkyy mm. siten, että maan sisäinen muuttoliikenne on kiihtynyt. Kaupungistumisen ja muuttoliikkeen uhkina koettiin niiden hallinnan epäonnistuminen, mikä saattaisi johtaa asumisen ja palvelujen mahdolliseen eriytymiseen. Lisäksi yhteiskunnallisen ilmapiirin kärjistyminen ja Suomen taloudellisen tilan huononeminen koettiin toimintaympäristön uhkina.

Digitalisaation nähtiin toimivan yhtenä keinona työ- ja oppimisympäristöjen monipuolistumisessa ja uudelleen muotoilussa, sekä sähköisten ja fyysisten palvelujen sulautumisessa yhteen. Samalla digitalisaatio lisää riippuvuutta teknologiasta, ja tekniikan vanhentuminen ja laitteiden vähyys ovat riskitekijöinä erityisesti taloudellisesti haastavina aikoina. Toimintaympäristön mahdollisuuksina nousivat esille tilojen yhteiskäyttö ja monikäyttöiset tilat, sekä palveluiden ajattelemisen uudella tavalla ja toimintatapojen kehittäminen yhdessä. Taloudellisen tilanteen huononeminen voi näkyä käytännössä toimitilojen heikkona kuntona ja kasvavana korjausvelkana. Panostamalla tilojen laatuun niiden määrän sijaan, saadaan rajatut resurssit käytettyä kustannustehokkaammin ja nostettua käytettävissä olevien tilojen käyttöastetta.

Väestöennusteen 2016–2026 mukaan päivähoitoikäisten lasten määrän ennustetaan kasvavan suunnittelu-kaudella 2 333 lapsella. Kasvu vastaa 11–13 isoa päiväkotia. Kasvualueita ovat Tikkurilan (828), Kivistön

(818), Myyrmäen (474), Koivukylän (144), Hakunilan (50) ja Aviapoliksen (7) suuralueet. Lasten määrän ennustetaan vähenevän Korson (-20) suuralueella.

Perusopetusikäisten määrä kasvaa vuoteen 2026 mennessä 2 508 henkilöllä, joista on alakouluikäisiä 1 362 ja yläkouluikäisiä 1 145. Kasvu vastaa kolmen suurehkon yhtenäiskoulun oppilasmäärää. Suurimpia kasvualueita ovat Tikkurila (981), Myyrmäki (866) ja Kivistö (475). Myös Hakunilan (249) ja Koivukylän (194) suuralueilla perusopetusikäisten määrä kasvaa. Perusopetusikäisten määrän ennustetaan vähenevän Korson (50) ja Aviapoliksen (171) suuralueilla.

Tulokortin keskeiset tavoitteet

Sivistystoimen tulokortin keskeiset tavoitteet edistävät valtuustokauden strategian mukaisia päämääriä eri painopistealueilla. Kaupungin talouden tasapainoa halutaan lisätä kehittämällä edelleen tulosalueita ylittävää, yhteistä toimintaa, sekä tilojen kustannustehokkaalla käyttöönnotolla. Yhteistiloja Sivistystoimessa on jo käytössä, mutta tavoitteena on lisätä yhteiskäyttöön kolme uutta tilaa vuonna 2017.

Kaupungin elinvoimaa vahvistetaan toteuttamalla koulutustakuuta, ja osallistumalla Suomi 100- juhluvuo-teen siten, että se tavoittaa vantaalaiset. Sivistystoimessa Suomi 100- juhluvuoden suunnittelu on jo aloitettu vuoden 2015 loppupuolella, ja tavoitteeksi on asetettu että tapahtumia tullaan järjestämään kaikille ikäryhmille.

Koulutustakuuta toteutetaan nuoriso- ja aikuiskoulutuksen puolella parantamalla perusopetuksensa päättäneiden sijoittumista perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen, tai suoraan tutkintoon johtaviin opintoihin. Vuoden 2015 lopulla 98,5 prosenttia peruskoulunsa päättäneistä sijoittui perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen, ja 94,6 prosenttia suoraan tutkintoon johtaviin koulutuksiin. Tavoitteena on, että vuonna 2017 vastaavat prosentit olisivat 99 prosenttia jatkokoulutuksen ja 96 prosenttia tutkintoon johtavan koulutuksen osalta. Lisäksi koulutustakuuta halutaan toteuttaa nostamalla yhteishaun aloituspaikkojen määrää suhteessa peruskoulunsa päättävien määrään, ja lisäämällä aikuisopiston perusopetuksessa opiskelevien maahanmuuttajanuorten jatkokoulutukseen päässeiden määrää. Yhteishaun aloituspaikkoja oli vuonna 2015 97 prosenttia peruskoulunsa päättävien määrästä, ja tätä lukua on tarkoitus nostaa vuoden 2017 aikana 100 prosenttiin asti. Aikuisopistossa perusopetuksessa opiskelevista maahanmuuttajanuorista 86 prosenttia pääsi jatkokoulutukseen keväällä 2015, ja tarkoitus olisi nostaa myös tämä luku vastaamaan 100 prosenttia vuoden 2017 aikana.

Palveluja Sivistystoimessa uudistetaan ottamalla uuden opetussuunnitelman mukainen oppimiskäsitys, ja uudenlaiset pedagogiset toimintatavat käytäntöön. Perusopetuksen tulosalueella toteutetaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia, ja nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalueella kehitetään lukioden uuden opetussuunnitelman sisältöjen omaksumista ja pedagogiikan kehittämistä, sekä kehitetään edelleen Variassa työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja erilaisia oppimisympäristömuotoja. Perusopetuksen puolella vuoden 2015 lopulla monialaisia oppimiskokonaisuuksia oli vaihtelevasti, ja tavoitteena on vuodelle 2017 että monialaisia oppimiskokonaisuuksia tulisi olemaan vähintään yksi per oppilas. Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen puolella lukioden yhteisiä pedagogisia työpajoja on toteutettu 2 krt/vuosi. Vuonna 2017 tavoitteena on saada jokainen lukion opettaja osallistumaan pedagogisiin työpajoihin, koulutuksiin ja muihin tilaisuuksiin yhteensä vähintään 4 krt/vuosi, ja Variassa saada aikaan suunnitelmallisesti yksi uusi oppimisympäristökokeilu kullakin opetusallalla. Varhaiskasvatuksessa otetaan uudenlaiset pedagogiset toimintatavat käytäntöön monipuolistamalla esiopetuksen oppimisympäristöä tieto- ja viestintäteknologian avulla. Vuoden 2015 lopulla tieto- ja viestintäteknologiaa ei ole hyödynnetty oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa kaikissa esiopetusryhmissä. Vuoden 2017 tavoite on, että jokaisessa esiopetusryhmässä hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa oppimiskokonaisuuden toteuttamisessa, yhteistyössä alkuopetuksen kanssa.

Johtamisen kautta toteutettavaa muutosta kehitetään sivistystoimessa edistämällä osallistavaa työhyvinvointia Mun Elämä- hankkeella, ja tuunatun työn käyttöönnotolla. Sekä hanke, että tuunattu työ otettiin käyttöön vuoden 2016 alussa. Vuonna 2017 hankkeen edistymistä seurataan hankkeeseen osallistuneiden

määrällä, ja tuunatun työn osalta tuunatun työn työpäivien lukumäärällä. Tavoitteena on, että tuunatun työn työpäivien lukumäärä vuonna 2017 on 1 600 päivää/vuosi.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2017

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoite-taso 2017
1. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan	Tulosalueiden ylittävän, yhteisen toiminnan ja tilojen edelleen kehittämisen ja laaja-alainen käyttöönotto kustannustehokkaasti	Yhteiskäytössä olevien tilojen lukumäärä	Tikkurilan alueen tilojen yhteiskäytön lisääminen, yhteiskäytössä olevien tilojen lukumäärän kasvu	3 uutta tilaa
13. Vantaalais-ten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat	Koulutustakuun toteuttaminen	Koulutustakuun toteutuminen	Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalue: 1. Perusopetuksen päättäneiden sijoittuminen samana vuonna perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen (%-osuus); suoraan tutkintoon johtavaan koulutukseen päässeet 98,5 %; 94,6 %	1. Perusopetuksen päättäneiden sijoittuminen samana vuonna perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen (%-osuus); suoraan tutkintoon johtavaan koulutukseen päässeet 99 %; 96 %
			2. Yhteishaun aloituspaikkoja suhteessa peruskoulun päättävien määrään 2015: 97 %	2. Yhteishaun aloituspaikkoja suhteessa peruskoulun päättävien määrään 2017: 100 %
			3. Aikuisopiston perusopetuksessa opiskelevien maahanmuuttajanuorten jatkokoulutukseen päässeiden määrä, kevät 2015: 86 %	3. Aikuisopiston perusopetuksessa opiskelevien maahanmuuttajanuorten jatkokoulutukseen päässeiden määrä, 2017 sijoittuminen perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen 100 %

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoite-taso 2017
13. Vantaalais-ten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat	OPS mukainen oppimiskäsitys ja uudenlaiset pedagogiset toimintatavat käytäntöön	Perusopetuksen tulosalue: 1. Monialais-ten oppimiskokonai-suuksien toteutumi-nen, Nuoriso- ja ai-kuiskoulutuksen tu-losalue: 1. Lukioden uuden opetussuunni-telman sisältöjen omaksuminen ja pe-dagogiikan kehittämi-nen, 2. Varian opiske-lijoiden työpaikalla tapahtuva oppimi-nen ja oppimisympä-ristökokeilut Vaka: 1. Esiopetuksen oppi-misympäristön moni-puolistaminen tieto- ja viestintäteknologi-an avulla	PO: 1. Monialaisia oppimiskokonaisuuk-sia vaihtelevasti, Nuo-riso- ja aikuiskoulu-tuksen tulosalue: 1. Lukioden yhteisiä pedagogisia työpajoja toteutettu 2 krt / vuosi, 2. 2015: 30 osp /opiskelija ja järjes-telmällisiä oppi-misympäristökokeilu-ja ei ole ollut Vaka: 1. Tieto- ja viestintäteknologiaa ei olla hyö-dynnetty oppimisko-konaisuuksien toteut-tamisessa kaikissa esiopetusryhmissä	PO: 1. Monialaisia oppimiskokonai-suuksia vähintään yksi per oppi-las. Nuoriso- ja ai-kuiskoulutuksen tulosalue: 1. Jo-kainen lukion opettaja osallistuu pedagogisiin työ-pajoihin, koulutuk-siin ja muihin tilai-suuksiin yhteensä vähintään 4 krt / vuosi, 2. Kasvaa vuoteen 2015 ver-rattuna 5 % ja 1 oppimisympäris-tökokeilu / ope-tusala, Vaka: 1. Jokaisessa esi-opetusryhmässä hyödynnetään tie-to- ja viestintäteknologiaa oppimis-kokonaisuuden to-teuttamisessa (vä-hintään yksi) yh-teistyössä al-kuopetuksen kans-sa.
15. Uudistuvat palvelut vahvis-tavat asukkaiden hyvinvointia	Kaupunki käynnistää selvityksen siitä, mi-ten jokaiselle lapsel-le ja nuorelle taat-taisiin mahdollisuus vähintään yhteen harrastukseen.	Selvityksen laatimi-nen	Selvitystä ei ole	Selvitys laadittu
20. Hyvällä stra-ategisella johta-misella ja esi-miestyöllä toteu-tetaan muutosta	Osallistava työhy-vyvoinnin edistä-minen	Mun Elämä- hankkeeseen osallistuneiden määrä	Ei vielä käytössä	Mun Elämä- hank-keen osallistuneiden määrä
		Tuunatun työn käyt-täminen Sivissä	Otettu käyttöön vuo-den 2016 alussa	Tuunatun työn työpäivien luku-määrä 1 600 päi-vää / vuosi

Itsearviointien tulokset

Toimialalla toteutettiin CAF-itsearvioinnin kohdat strategiat ja toiminnan suunnittelu, asiakas- ja kansalais-tulokset ja keskeiset suorituskykytulokset. Strategiat ja toiminnan suunnittelu- kohdan kehittämiskohteet määriteltiin seuraavasti:

- Strategiaprosessi todettiin lyhyeksi, ja strategian jalkauttamiseen toivottiin enemmän aikaa.
- Mittarointiin oltiin keskimäärin tyytyväisiä, mutta tulosten hyödyntämiseen toivottiin enemmän aikaa.
- Strategian reagointikyvyn tehostamiseen nähtiin tarvetta: toimintaympäristö muuttuu nopeasti, jolloin muutokseen on kyettävä vastaamaan yhä nopeammin.
- Pienten yksiköiden rooli koetaan haastavaksi strategiatyössä, sillä vaikuttavuus voi jäädä puutteelliseksi koko toimialan strategiatyötä ajatellen.
- Asiakkaan tarpeiden kuulemisen ja strategisen ohjausroolin yhteensovittaminen.

Toimialan keskeisistä asiakas- ja kuntalaistulosten kehittymisestä nostettiin esille osallisuuden lisääntymisen strategiatyöskentelyssä. Osallisuutta strategiatyöskentelyssä toivottiin lisättävän entisestään myös tulevaisuudessa. Tämän lisäksi yhteistyön lisääminen eri järjestöjen kanssa on koettu positiivisena kehityksenä. Asiakas- ja kuntalaiskyselyistä saatujen tuloksien hyödyntämistä toivottiin kehitettävän entuudestaan. Keskeisistä suorituskykytulosten kehittymisestä nostettiin esille Kuusikko-kuntien vertailussa kustannustehokkaasti järjestetyt koulutuspalvelut.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	4 589	4 581	4 635	4 713	4 776	4 824
Määräaikaisen henkilöstön lkm	724	731	611	610	606	604
Henkilöstön kokonaismäärä *	5 313	5 312	5 246	5 323	5 382	5 428

* Henkilöstösuunnittelussa on siirrytty uuteen henkilöstömäärän laskentatapaan ja siten luvut eivät ole suoraan verrannollisia aiempiin vuosiin. Uudella määrittelyllä pyritään kuvaamaan osuvammin läsnä olevaa ja henkilöstömenobudjetoinnin mukaista henkilöstöä.

13 10

Opetuslautakunta ja vapaa-ajan lautakunta

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-95	-118	-118	-118	-120	-122	-124
Toimintakate	-95	-118	-118	-118	-120	-122	-124

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0
Henkilöstömenot	-82	-83	-84	-84
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-10	-33	-33	-33
Sisäisten palvelujen ostot	-2	0	0	0
Materiaalin ostot	0	-2	-1	-1
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-95	-118	-118	-118
Toimintakate	-95	-118	-118	-118
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	95	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	95	0	0	0
Tilikauden tulos	0	-118	-118	-118

Toiminnan kuvaus

Opetuslautakunta huolehtii toimialan yhteisten palveluiden, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-ammattillisen ja aikuiskoulutuksen sekä kirjastopalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä.

Vapaa-ajanlautakunta huolehtii kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelujen järjestämisestä.

Tulosalueelle on varattu määrärahat opetuslautakunnan, vapaa-ajan lautakunnan ja ruotsinkielisen jaoston menoihin.

13 20

Yhteiset palvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	0	651	0	0	0	0	0
Menot	-3 706	-5 463	-5 298	-5 187	-5 243	-5 312	-5 438
Toimintakate	-3 706	-4 812	-5 298	-5 187	-5 243	-5 312	-5 438

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet	0	571	0	0
Muut tulot	0	81	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0	651	0	0
Henkilöstömenot	-2 639	-4 287	-4 148	-4 075
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-304	-468	-400	-400
Sisäisten palvelujen ostot	-10	-1	-1	-1
Materiaalin ostot	-174	-146	-149	-111
Avustukset	-115	-115	-120	-120
Vuokrat	-419	-442	-441	-441
Muut menot	-45	-4	-39	-39
Menot yhteensä	-3 706	-5 463	-5 298	-5 187
Toimintakate	-3 706	-4 812	-5 298	-5 187
Poistot	-35	0	0	0
Yk-lisät	3 591	0	0	-15 026
Laskennalliset yhteensä	3 556	0	0	-15 026
Tilikauden tulos	-150	-4 812	-5 298	-20 213

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimen yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan johto, viestintäyksikkö sekä talouden ja hallinnon tulosalue, joka jakautuu hallinto-, henkilöstö-, suunnittelu- ja kehittämis- sekä talousyksiköihin. Sivistysviraston yhteiset palvelut koostuvat asiantuntijoista, jotka huolehtivat keskitetyistä viestintä-, suunnittelu-, talous-, hallinto- ja henkilöstöpalveluista sekä kehittämisestä. Lisäksi virasto järjestää yhteiset turvallisuuspalvelut, työsuojelun koordinoinnin, koulukuljetukset sekä kalustonkunnostukseen liittyvät asiat.

Yhteisiin palveluihin, suunnittelu- ja kehittämisyksikköön, kuuluu myös toimialan tieto- ja viestintekniikka-palvelut. Tieto- ja viestintätekniikan opetuksessa panostetaan sisällölliseen kehittämiseen yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten sekä varhaiskasvatuksen kanssa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Toimialan tilojen yhteiskäyttöä on selvitetty ja uudenlaisten tilojen yhteiskäytön tukeminen on talous- ja hallintopalveluiden päätehtävä. Sähköisen asioinnin edistyminen edellyttää tukea ja panostusta tulosalueelta. Tukipalvelut tukevat tieto- ja viestintätekniikan uudistusten suunnittelua ja läpiviemistä.

Sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä siirrytään yhä enemmän käyttämään nykyaikaisia vuorovaikutteisia viestintäkanavia kuten sosiaalista mediaa, videoita ja kuvamateriaaleja. Samanaikaisesti vähennetään paperisten esitteiden ja oppaiden painatusta.

Terveys- ja turvallisuusjohtamista tehostetaan lisäämällä käyntejä työyksiköissä ja kehittämällä johtamisen tukena hyödynnettävän turvallisuustiedon keräämisen käytäntöjä.

Osaamisen jakaminen ja hyödyntäminen sekä henkilöstön yhteiskäyttö tulosalueiden välillä lisääntyy erilaisissa yhteistyöprojekteissa. Henkilöstön lainaamista laajennetaan ja systematisoidaan. Tällä edistetään myös organisaation hologrammivalmiuden kehittymistä.

Etätöön hyödyntämistä ja seuranta kehitetään. Tuunatun työn toimintamallin käyttöä lisätään.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Tulosalueen määrärahoissa on varaus koko sivistystoimen varhe-maksuihin. Maksuja seurataan tulosalueittain. Varhe -arvio vuodelle 2017 on 1,4 milj. euroa.

Kalustonkunnostukseen liittyvät määrärahat ml. sisäinen vuokra on siirretty työllisyyspalveluihin.

Uusi hallintosääntö otetaan käyttöön 1.6.2017.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Sivistystoimen sähköisen asioinnin lisääntyminen edellyttää talous- ja hallintopalveluiden tukea ja kehitystyötä. Tulosalueen prosesseja kehitetään jatkuvana toimintatapana yhteistyössä henkilöstön kanssa. Sairauspoissaolojen vähentämiseksi on kaikilla esimiehillä eVälke aktiivisessa käytössä. Tulosalueella kannustetaan säästövapaiden pitämiseen.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	54	56	58	58	58	58
Määräaikaisen henkilöstön lkm	1		1	1	0	0
Henkilöstön kokonaismäärä	55	56	59	59	58	58

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan henkilöstö %	0,9 %	1,0 %	1,1 %	0,9 %
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan esimiesten määrä %	22,5 %	13,8 %	23,4 %	22,7 %
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä	0,9 %	0,6 %	0,9 %	0,9 %

13 30

Suomenkielinen perusopetus

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	11 545	9 550	5 830	5 830	5 947	6 066	6 187
Menot	-167 075	-168 706	-168 358	-165 565	-167 586	-169 748	-173 790
Toimintakate	-155 530	-159 156	-162 528	-159 735	-161 640	-163 683	-167 603

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	2 213	2 304	2 304	2 304
Maksutuotot	11	10	10	10
Tuet	7 735	5 830	1 945	1 945
Muut tulot	405	235	400	400
Sisäiset tulot	1 181	1 170	1 170	1 170
Tulot yhteensä	11 545	9 550	5 830	5 830
Henkilöstömenot	-98 538	-101 813	-101 783	-98 990
Asiakaspalvelujen ostot	-9 008	-10 298	-10 362	-10 362
Muiden palvelujen ostot	-18 538	-18 175	-18 751	-18 751
Sisäisten palvelujen ostot	-25	-16	0	0
Materiaalin ostot	-4 823	-4 173	-4 004	-4 004
Avustukset	-1 865	-1 864	-1 864	-1 864
Vuokrat	-34 260	-32 362	-31 544	-31 544
Muut menot	-17	-6	-49	-49
Menot yhteensä	-167 075	-168 706	-168 358	-165 565
Toimintakate	-155 530	-159 156	-162 528	-159 735
Poistot	-607	-537	-652	-652
Yk-lisät	-8 670	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-9 278	-537	-652	-652
Tilikauden tulos	-164 807	-159 693	-163 180	-160 387

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Perusopetuksen tulosalue huolehtii suomenkielisen perusopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Peruskoulupalvelut järjestetään lähikouluperiaatteen mukaisesti. Opetuksen, ohjauksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana on huolenpito hyvästä ja turvallisesta koulupäivästä.

Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärän arvioidaan kasvavan noin 523 oppilaalla. Syksyllä 2017 42 suomenkielisessä peruskoulussa arvioidaan opiskelevan noin 22 000 oppilasta. Eri kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaita oli lukuvuonna 2015–2016 noin 17 prosenttia ja määrän arvellaan edelleen kasvavan. Edunvalvonnassa korostetaan valtion velvollisuutta osoittaa riittävä rahoitus maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetukseen.

Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2016. Uuden opetussuunnitelman myötä oppilaan osallisuus nousee keskeiseksi sekä vuorovaikutus ja erilaisissa ryhmissä toimiminen korostuu. Oppiminen tapahtuu lisäksi digitalisaatiota ja ympäröivää yhteiskuntaa aiempaa enemmän hyödyntäen. Lisäksi perusopetuksen kieliohjelmia kehitetään siten, että englannin A1-kielen opetus aloitetaan jo ensimmäisellä vuosiluokalla aiemman kolmannen vuosiluokan sijaan ja A2-kielen kielivalikoimaan on lisätty espanjan kieli ja aloitusryh-

mäkoko laskettu 14 oppilaaseen aiemman 18 oppilaan sijaan. Kieliohjelman kehittämisen kustannukset vuonna 2017 on 400 000, josta tulosalueen budjetista rahoitetaan puolet.

Perusopetuksen opetusryhmäkokojen pienentämiseen kohdennettujen valtion erityisavustusten vähenemisestä huolimatta Vantaalla ei perusopetuksen ryhmäkokoja suurenneta.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Perusopetuksen strategiset tavoitteet 2017 - 2019:

- Oppimiskäsityksen muutos, uuden opetussuunnitelman mukainen oppiminen
- Oppimisympäristön kehittäminen
- Verkkopedagogiikan kehittäminen ja digitalisaation hyödyntäminen
- Osallistuminen ja vaikuttaminen
- Itsestä ja muista sekä ympäristöstä huolehtiminen

Perusopetuksen strategia ja uusi opetussuunnitelma edellyttävät laaja-alaista henkilöstön osaamisen kehittämistä. Lukuvuonna 2018–2019 laaditaan uusi strategia tiiviissä vuorovaikutuksessa oppilaiden, huoltajien ja henkilöstön kanssa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Opetussuunnitelman käyttöönotto edellyttää osaamisen kehittämistä. Tämän tukemiseksi täydennyskoulutetaan laajasti henkilöstöä.

Oppimisympäristöjä kehitetään tukemaan uuden opetussuunnitelman mukaista opiskelua. Tavoitteena on hyödyntää olemassa olevia tiloja ja tehostaa olemassa olevien kalusteiden uusiokäyttöä. Koulujen käsityötiloja uudistetaan vastaamaan uuden opetussuunnitelman tarpeita.

Koillisella ja läntisellä alueilla pilotoidaan 1.-2. vuosiluokkien oppilaille kerhokaruselli-toimintaa yhdessä kulttuuri- ja liikuntapalvelujen kanssa osin valtion hankerahoituksella.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Vuonna 2013 päätettyä tilatehostamista jatketaan suunnitelman mukaisesti. Uutta oppimista tukeva tilaohjelma otetaan käyttöön uudisrakentamisessa ja peruskorjattavissa koulukiinteistöissä. Lisäksi kehitetään yli tulosaluerajojen ylittävää toimintaa ja tilojen yhteiskäyttöä.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	1 628	1 620	1 641	1 683	1 725	1 758
Määräaikaisen henkilöstön lkm	190	195	164	164	164	164
Henkilöstön kokonaismäärä	1 818	1 815	1 805	1 847	1 889	1 922

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	20 117	20 769	20 868	21 391
käyttömenot euroa/oppilas	8 200	8 044	8 133	8 000
opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	..	..	55,7 %	56,0 %
huoneistonieliöt/oppilas	12,0	11,7	11,6	10,9
keskimääräinen ryhmäkoko, 1-9 luokat *)	..	..	17,3	17,8

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	99 %	99 %	98 %	99 %
iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	1 942	2 269	2 200	2 300
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	..	..	36 %	40 %
oppilaita/opinto-ohjaaja	290	290	260	290
oppilaita/koulupsykologi	986	933	932	918

*) Laskentatapa muuttunut 2015, koskee yleisopetusta.

13 40

Lukiokoulutus

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	427	408	420	420	428	437	446
Menot	-22 698	-22 903	-22 855	-22 413	-22 685	-22 968	-23 545
Toimintakate	-22 271	-22 495	-22 435	-21 993	-22 257	-22 531	-23 099

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	79	65	127	127
Maksutuotot	17	12	12	12
Tuet	150	241	241	241
Muut tulot	124	40	40	40
Sisäiset tulot	57	50	0	0
Tulot yhteensä	427	408	420	420
Henkilöstömenot	-16 102	-16 604	-16 704	-16 262
Asiakaspalvelujen ostot	-14	-11	0	0
Muiden palvelujen ostot	-1 938	-1 780	-1 819	-1 819
Sisäisten palvelujen ostot	-1	-1	0	0
Materiaalin ostot	-299	-232	-205	-205
Avustukset	-10	-5	-5	-5
Vuokrat	-4 329	-4 266	-4 122	-4 122
Muut menot	-4	-4	0	0
Menot yhteensä	-22 698	-22 903	-22 855	-22 413
Toimintakate	-22 271	-22 495	-22 435	-21 993
Poistot	-74	-64	-51	-51
Yk-lisät	-1 184	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-1 258	-64	-51	-51
Tilikauden tulos	-23 530	-22 559	-22 485	-22 044

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Lukiokoulutus antaa yleiset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä. Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan ja elinikäiseen oppimiseen. Tavoitteena on, että opiskelijat suorittavat lukiokoulutuksen kolmessa vuodessa ja jatkavat sen jälkeen opintojaan. Vantaan suomenkieliseen lukiokoulutukseen kuuluu viisi päivälukiota sekä Tikkurilan lukion aikuislinja (Vantaan aikuislukio) ja Sotungin lukion aikuislinja (Sotungin etälukio). Vuonna 2017 lukion aloituspaikkoja on 1 160, mikä on sama määrä kuin edellisinä vuosina.

Lukiokoulutuksen tehtäväalueen menoihin sisältyy koko nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosaluetta (suomenkieliset lukiot, Vantaan ammattiopisto Varia ja Vantaan aikuisopisto) palvelevia johtamis-, kehittämis-, suunnittelu- ja valmistelutehtäviä.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Arvioinnin menetelmiä monipuolistetaan ja jakson päätösviikkojen rakennetta uudistetaan yhteisen suunnittelun pohjalta. Itse- ja vertaisarvioinnin kehittämisessä hyödynnetään NPD-ohjelman arviointityökalua. Tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttöä kehitetään digistrategian, tablet-tutkimuksen sekä oppimisympäristöjen kehittämishankkeiden pohjalta. Sähköisten ylioppilaskirjoitusten käyttöönotto etenee suunnitelman mukaisesti.

Kolme lukiota osallistuu valtakunnallisen kehittämisverkoston toimintaan, jonka kautta saatujen kokemusten pohjalta kehitetään uusia pedagogisia toimintatapoja. Opetussuunnitelman lukiokohtaiset osuudet otetaan käyttöön.

Lukiokoulutuksen työelämälähtöisyyttä kehitetään työelämälähtöisyysohjelman pohjalta sekä mahdollisen kehittämishankkeen myötä.

Lukioiden johtoryhmien toimintaa kehitetään kaksivuotisessa johtamisen kehittämiskoulutuksessa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Ylioppilaskirjoitukset sähköistyvät vuodesta 2016 alkaen asteittain vuoteen 2019 mennessä, siten että keväällä 2019 kaikki ylioppilaskokeet toteutetaan sähköisesti.

Valtakunnallisten linjausten myötä lukiokoulutuksessa voi tapahtua joitakin rahoitusjärjestelmään ja erityistehtävien järjestämislupiin liittyviä muutoksia. Nämä muutokset tarkentuvat vuoden 2017 aikana.

Vuoden 2017 aikana tarkastellaan lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen riittävyyttä ja mahdollisia laajentamistarpeita.

Lukioiden verkkosivut uudistetaan siten, että viimeistään vuoden 2017 aikana otetaan käyttöön uudet, informatiivisemmat verkkosivut.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Lukiokoulutus järjestetään Kuusikko-kuntien vertailussa kustannustehokkaimmin.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	207	206	207	207	207	207
Määräaikaisen henkilöstön lkm	37	37	37	37	37	37
Henkilöstön kokonaismäärä	244	243	244	244	244	244

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 579	3 580	3 550	3 550
suomenkielisten päivälukioiden opiskelijamäärä/lukio, keskiarvo *)	..	..	..	710
aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	359	349	370	360
keskeyttäneet % opiskelijamäärästä (päivälukiot)	1,3 %	2,1 %	3,0 %	2,3 %
kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	87 %	87 %	89 %	89 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
kaikki tunnit/vvt/opiskelija (päiväluot)	1,31	1,29	1,30	1,30
käyttömenot euroa/opiskelija (päiväluot)	6 163	6 015	6 418	6 129
huoneistoneulöt/opiskelija (päiväluot)	7,9	8,0	8,0	8,0

*) uusi tunnusluku 1.1.2017 alkaen

13 50

Varhaiskasvatus

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	18 519	19 661	18 700	18 700	19 074	19 455	19 845
Menot	-148 150	-148 649	-151 692	-149 562	-151 341	-153 327	-156 885
Toimintakate	-129 631	-128 988	-132 992	-130 862	-132 267	-133 871	-137 040

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	798	1 010	900	900
Maksutuotot	17 452	18 626	17 770	17 770
Tuet	84	0	0	0
Muut tulot	48	25	30	30
Sisäiset tulot	136	0	0	0
Tulot yhteensä	18 519	19 661	18 700	18 700
Henkilöstömenot	-76 075	-81 464	-80 578	-78 447
Asiakaspalvelujen ostot	-2 990	-2 150	0	0
Muiden palvelujen ostot	-24 668	-18 236	-20 310	-20 310
Sisäisten palvelujen ostot	-93	-345	0	0
Materiaalin ostot	-944	-1 140	-1 157	-1 157
Avustukset	-26 509	-27 824	-31 540	-31 540
Vuokrat	-16 678	-17 248	-17 853	-17 853
Muut menot	-193	-242	-254	-254
Menot yhteensä	-148 150	-148 649	-151 692	-149 562
Toimintakate	-129 631	-128 988	-132 992	-130 862
Poistot	-337	-347	-521	-521
Yk-lisät	-7 327	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-7 664	-347	-521	-521
Tilikauden tulos	-137 295	-129 335	-133 514	-131 383

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatuksen tulosalue järjestää ja kehittää suomenkielistä varhaiskasvatusta, esiopetusta ja valmistavaa opetusta 6-vuotiaille sekä avoimia varhaiskasvatuspalveluja, kuten kerho-toimintaa, asukaspuisto- ja avointa päiväkotitoimintaa. Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään lähipalveluperiaatteella. Ympäri vuorokautista varhaiskasvatusta ja asukaspuistotoimintaa järjestetään Itä-, Keski- ja Länsi-Vantaalla. Varhaiskasvatuksen tulosalue vastaa lisäksi kotihoidon tukeen ja yksityisen hoidon tukeen sekä palveluseteliin liittyvistä tehtävistä.

Varhaiskasvatuslain uudistumisen myötä 1.8.2016 jokaisella lapsella on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatuslain tavoitteet täyttävään 20 t viikossa laajuiseen varhaiskasvatukseen. Huoltajan kokoaikaisen työn tai opiskelun perusteella lapsella on edelleen oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen. Lisäksi huoltajilla on lapseen tai perheeseen liittyvien syiden perusteella mahdollisuus hakea lapselle 20 t laajempaa harkinnanvaraista varhaiskasvatusta.

Arvioitaessa lapsen oikeutta 20 viikkotuntia laajempaan varhaiskasvatukseen, arvioinnissa lähdetään siitä, että kynnys kokoaikaisen varhaiskasvatuksen järjestämiseen on matala ja hoitoaikojen muutoksissa käyte-

tään aina perhekohtaista harkintaa, kuten hallituksen esitykseen 80/2015 on kirjattu. Erityistä huomiota kiinnitetään maahanmuuttajataustaisten lasten kielellisen kehityksen tukemiseen riittävän laajan varhaiskasvatuksen kautta.

Vantaa ei ota käyttöön säädöstä yli 3-vuotiaiden lasten ja aikuisten suhdeluvun muuttamisesta 1/8, vaan säilyttää sen ennallaan 1/7.

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä opetuksesta, liikunnasta ja kulttuurista, lastensuojelusta ja muusta sosiaalihuollosta, neuvolatoiminnasta ja muusta terveydenhuollosta vastaavien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa ja osallistuu yhteistyörakenteiden luomiseen.

Kasvun ja oppimisen tuen järjestämisen kokonaisarviointi toteutetaan vuonna 2017.

Vantaa ja Espoo ovat käynnistäneet uuden varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän hankinnan vuoden 2015 aikana. Se korvaa päätöksenteossa ja asiakkaiden hallinnassa käytössä olevan vanhentuneen sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmän (VATJ) sekä mahdollistaa asiakasperheiden sähköisten palvelujen, viestinnän ja tiedottamisen kehittämisen sekä laajentamisen. Henkilökunnan työn kehittäminen ja dokumentointi tulevat sähköiseksi uuden ohjausjärjestelmän myötä.

Lasten läsnäolojen ja hoitajien työajan seurantaan otettiin perhepäivähoidossa käyttöön vuonna 2014 mobiilipalvelu, jota laajennettiin vuoden 2016 päiväkoteihin ja ryhmäperhepäiväkoteihin. Kuluvin vuoden aikana käyttöönotot saatetaan päätökseen. Henkilökunnan työajan suunnittelu- ja seurantatyökalujen käyttöönottoa laajennetaan myös päiväkotihoidon vuoden 2017 aikana.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Taloussuunnitelmakaudella keskeisenä tavoitteena on lisätä yksityisen palvelutuotannon osuutta edelleen palvelutarjonnan monipuolistamiseksi ja investointi- ja peruskorjauspaineen helpottamiseksi. Tavoitteena on, että yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus varhaiskasvatuksessa olevista kasvaa vuoden 2015 tilinpäätöksen 11,1 prosentista 14,1 prosenttiin vuonna 2017. Koko taloussuunnitelmakaudella vuoteen 2018 mennessä yksityisen päivähoiton osuus kasvaa vähintään 14,6 prosenttiin.

Korso-Koivukylän leikkien liikkumaan hanke laajenee vuoden 2017 aikana yhteistyössä Vantaan varhaiskasvatuksen ja liikuntapalvelujen kanssa Vantaa-tasoiseksi.

Tulosalueen tavoitteena on luoda uusia rakenteita toimintayksiköiden johtamiseen ja palveluohjaukseen vuoteen 2018 mennessä. Uudistustyössä hyödynnetään Myrmyrjän johtamispilotin (2016–2017) arviointituloksia. Uusien päiväkodin johtajien tukemiseen ohjataan edelleen hallinnon ja päiväkodin johtajien työpariresurssia.

Uuden varhaiskasvatuslain mukaisesti osapäiväistä varhaiskasvatusta on tarjolla kaikissa toimintayksiköissä ja osaviikkoista varhaiskasvatusta on tarjolla kaikissa tulosityksiköissä.

Taloussuunnitelmakaudella tavoitteena on henkilöstön saatavuuden turvaaminen kriittisissä ammattiryhmissä sekä monikulttuurisen henkilökunnan määrän kasvattaminen. Tavoitteena on monikulttuuristen työntekijöiden määrän kasvu nykyisestä 65 henkilöstä 78 henkilöön (+20 %).

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Vuoden 2017 aikana laaditaan rajatusta varhaiskasvatus- ja päivähoito-oikeudesta Vantaalla saatujen kokemusten perusteella selvitys muutoksen lapsi- ja sukupuolivaikutuksista. Selvityksen tulokset raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuoden 2017 aikana. Samassa yhteydessä raportoidaan myös uudistuksen Vantaalla toteutuneet kustannusvaikutukset, osa-aikaisen varhaiskasvatusoikeuden piirissä olevien lasten määrät se-

kä kooste laajempaa varhaiskasvatusoikeutta koskevista hakemuksista, ratkaisusta ja päätöksiä koskevista valituksista.

Vuoden 2016 väestöennusteen mukaan päivähoitoikäisen väestön määrä kasvaa 87 lapsella vuonna 2017. Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten määrän arvioidaan kuitenkin kasvavan 120 lapsella, jolloin lapsia on varhaiskasvatuspalvelujen piirissä keskimäärin 15 783 lasta kuukaudessa. Kasvuun vaikuttaa päivähoitoikäisten lasten määrän kasvu sekä useampien perheiden hakeutuminen varhaiskasvatuspalvelujen piiriin.

Husaaritien päiväkodin kiinteistöstä Kivistössä vapautuu keväällä 2017 tiloja varhaiskasvatukseen neuvolatoiminnan siirtyessä Aurinkokiven palvelukeskukseen.

Hakunilaan valmistuu Vaaralanpuiston päiväkotitoimitus, joka korvaa Vaaralan päiväkodin ja Koivurinteen päiväkotitoimituksen sekä Rajakylän koulun tilan. Varhaiskasvatuspaikkoja tulee lisää 16.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä kasvaa, kun uutta palvelua tuotetaan investorimallilla toteutetuissa päiväkodeissa. Kaupungin vuokraamalle tontille Mesikukantielle Tikkurilaan valmistuu 8.1.2017 Hoivatilat Oy:n rakennuttama päiväkotitoimitus. Pilke Pohjantähti on Pilke päiväkodit Oy:n päiväkotitoimitus. Päiväkodissa on 108 hoitopaikkaa 0-6 -vuotiaille lapsille kuudessa ryhmässä. Päiväkotitoimitus tarjoaa myös iltahoitoa.

Suomi 100-tilaisuuksien suunnittelu ja toteutus tehdään yhdessä lasten ja perheiden kanssa. Lisäksi ohjelmaa ja tilaisuuksia tuotetaan mahdollisuuksien mukaan muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien kehittämishankkeiden omavastuuosuudet vuonna 2017 ovat enintään noin 125 000 euroa.

Seuraaviin kahteen hankkeeseen on saatu ulkopuolista rahoitusta:

- Kohti uutta inklusiivista toimintakulttuuria (OPH), saatu rahoitusta 66 780 euroa.
- Kehittävä palaute (OPH), saatu rahoitusta 32 364 euroa.

Vantaan uusi varhaiskasvatussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2017. Digitalisaation mahdollisuuksia hyödyntäviä toimintamalleja kehitetään ja otetaan käyttöön sekä varhaiskasvatuksessa että esiopetuksessa. Gurupedagogitoiminnan vakiinnuttamisella vahvistetaan henkilöstön tieto- ja viestintäteknologian pedagogisen käytön osaamista.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Yksityisten investoripäiväkotien määrää lisätään kunnallisten päiväkotien sijaan ja 8.1.2017 avataan yksityisen palvelusetelipäiväkotitoimitus Pilke Pohjantähti Tikkurilaan.

Hakunila-Tikkurilan ja osan Myyrmäen päiväkotien pyykistä pestään työllisyystalossa, jolloin kunnallisten päiväkotien investointikulut vähenevät.

Kannustetaan henkilökuntaa käyttämään säästövapaita, josta kertyy säästöä vuositasolla noin 600 000 euroa.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	1 897	1 896	1 906	1 934	1 950	1 963
Määräaikaisen henkilöstön lkm	146	153	81	81	81	81
Henkilöstön kokonaismäärä	2 043	2 049	1 987	2 015	2 031	2 044

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Lasten määrä eri hoitomuodoissa keskimäärin kuukaudessa:				
Kunnallinen päivähoito	10 188	10 262	10 140	10 043
Yksityinen päivähoito	1 059	1 282	1 423	1 654
Kerhotoiminta	665	758	850	850
Kotihoidon tuki	4 137	4 035	4 050	4 086
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista päivähoitoikäisistä	72,2 %	74,2 %	75,3 %	75,2 %
Yksityisessä päivähoidossa olevien osuus kaikista päivähoitossa olevista lapsista	7,4 %	11,1 %	12,3 %	14,1 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat kasvun- ja oppimisen tuen lapset (kunnallinen päivähoito)	7,0 %	7,8 %	7,7 %	7,7 %
Käyttömenot €/palveluja käyttävä lapsi	8 955	9 068	9 029	9 089

13 55

Kirjastopalvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	422	554	504	504	514	524	535
Menot	-9 009	-9 344	-9 286	-9 211	-9 257	-9 378	-9 598
Toimintakate	-8 587	-8 791	-8 782	-8 707	-8 743	-8 853	-9 063

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	10	15	11	11
Maksutuotot	60	80	65	65
Tuet	79	137	0	0
Muut tulot	272	267	428	428
Sisäiset tulot	0	54	0	0
Tulot yhteensä	422	554	504	504
Henkilöstömenot	-5 025	-5 225	-5 142	-5 008
Asiakaspalvelujen ostot	-4	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-592	-557	-663	-663
Sisäisten palvelujen ostot	-1	0	0	0
Materiaalin ostot	-975	-1 194	-1 232	-1 232
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-2 408	-2 342	-2 223	-2 223
Muut menot	-4	-26	-25	-85
Menot yhteensä	-9 009	-9 344	-9 286	-9 211
Toimintakate	-8 587	-8 791	-8 782	-8 707
Poistot	-40	-87	-145	-145
Yk-lisät	-477	-374	0	0
Laskennalliset yhteensä	-517	-461	-145	-145
Tilikauden tulos	-9 104	-9 252	-8 927	-8 852

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Osaavat vantaalaiset ovat elinkeinoelämän, työllisyyden ja hyvinvoinnin perusta. Kirjasto on aktiivisesti mukana varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion uusissa opetussuunnitelmissa kumppanina. Vantaan kymmenen kirjastoa, kaksi kirjastoautoa ja laaja verkkopalvelu tarjoavat monilukutaidon, tietoyhteiskunnan olennaisimman taidon tueksi apua, välineitä ja sisältöjä koululaisten ja opiskelijoiden lisäksi kaikille muillekin väestöryhmille ikään, kielitaitoon tai koulutustasoon katsomatta.

Kirjasto kilpailee niin lasten kuin aikuistenkin ajasta. Tehtävässään kirjasto voi onnistua vain laajan aukiolon, osaavan henkilökunnan, viihtyisien tilojen, ajantasaisten tieto- ja viestintätekniikkaympäristöjen sekä monipuolisen ja houkuttelevan kokoelman avulla. Vasta näiden kaikkien onnistuessa kirjasto voi menestyksekkäästi tarjota mahdollisuuksia oppimiseen, itsensä kehittämiseen, virkistykseen ja yhteisöllisyyteen.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Vantaan kaupunginkirjaston tehokkuus pysyy jatkossakin vertailukuntia paremmalla tasolla. Jatkuvasti uudistuvat, viihtyisät ja oikeissa paikoissa sijaitsevat kirjastot ovat alueidensa ja koko kaupungin vetovoimate-

kijöitä. Kirjasto keskittää voimavarojaan toiminta-ajatuksensa mukaisesti vantaalaisten osaamisen, erityisesti monilukutaidon lisäämiseksi.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Kirjasto- ja nuorisotilat Pähkinärinteessä turvataan. Selvitetään mahdollisuudet korjata nykyiset Pähkinärinteen kirjasto- ja nuorisotilat. Samanaikaisesti etsitään korvaavia pysyviä tiloja joko yksin tai yhteistyössä yritysten tai yhteisöjen kanssa. Ratkaisuesitys tuodaan kaupunginhallitukselle huhtikuun 2017 loppuun mennessä.

Tehokkuutta lisätään automaation, digitalisaation ja yhteistyöverkostojen tiivistämisellä. Espoon kaupunginkirjaston kanssa siirrytään yhteiseen, kelluvaan kokoelmaan.

Länsimäen kirjaston peruskorjauksen yhteydessä koko pienen kirjaston toimintakonsepti uudistetaan uudenlaisen aineistotarjonnan ja automaation avulla.

Kaikissa toimipisteissä perinteisestä kirjastotyöstä vapautuvia henkilöresursseja kohdistetaan pedagogiseen toimintaan.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Kirjasto jatkaa automaation, itsepalvelun ja e-aineistojen tarjonnan voimakasta kehittämistä. Taustaprosesseja kevennetään kehittämällä työnjakoa Espoon kaupunginkirjaston kanssa.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	124	123	124	129	131	131
Määräaikaisen henkilöstön lkm	4	3	3	3	3	3
Henkilöstön kokonaismäärä	128	126	127	132	134	134

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
kävijät	1 866 439	1 775 029	1 800 000	1 800 000
aineistolainojen määrä	2 857 135	3 080 281	2 800 000	2 800 000
aineistolainaus/asukas	15	15	14	14
aineistomääräraha euroa/asukas	4	4	5	5
toimintamenot/ asukas	44	42	44	44

13 60

Muu koulutus

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-465	-320	-170	-170	-173	-175	-178
Toimintakate	-465	-320	-170	-170	-173	-175	-178

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0
Henkilöstömenot	0	0	0	0
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	0	0	0	0
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	0	0	0	0
Avustukset	-465	-320	-170	-170
Vuokrat	0	0	0	0
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-465	-320	-170	-170
Toimintakate	-465	-320	-170	-170
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	0	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-465	-320	-170	-170

Toiminnan kuvaus

Tehtäväalue sisältää säätiöiden, osakeyhtiöiden ja kuntayhtymien toimintaan varattavat menot.

Vuodelle 2017 on varaukset Metropolia ammattikorkeakoululle sekä Helsingin seudun kesäyliopistolle.

13 90

Ruotsinkielinen tulosalue

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	829	984	720	720	734	749	764
Menot	-11 535	-12 104	-12 051	-11 866	-12 009	-12 165	-12 452
Toimintakate	-10 705	-11 120	-11 331	-11 146	-11 274	-11 415	-11 688

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	27	106	18	18
Maksutuotot	764	877	672	672
Tuet	24	0	20	20
Muut tulot	13	1	10	10
Sisäiset tulot	2	0	0	0
Tulot yhteensä	829	984	720	720
Henkilöstömenot	-6 724	-7 052	-6 991	-6 807
Asiakaspalvelujen ostot	-923	-658	-666	-666
Muiden palvelujen ostot	-1 616	-1 689	-1 716	-1 716
Sisäisten palvelujen ostot	-1	0	0	0
Materiaalin ostot	-288	-161	-147	-147
Avustukset	-14	-325	-325	-325
Vuokrat	-1 966	-2 219	-2 205	-2 205
Muut menot	-2	0	0	0
Menot yhteensä	-11 535	-12 104	-12 051	-11 866
Toimintakate	-10 705	-11 120	-11 331	-11 146
Poistot	-135	-148	-122	-122
Yk-lisät	-605	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-740	-148	-122	-122
Tilikauden tulos	-11 446	-11 268	-11 452	-11 267

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ruotsinkielisten palvelujen tulosalueen tehtävänä on opetuslautakunnan ruotsinkieliselle jaostolle kuului-
en asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Ruotsinkielisten palvelujen tulosalue järjestää päivähoitoikäisille
(10 kk–6 v) lapsille ruotsinkielistä varhaiskasvatusta päiväkodeissa yhteistyössä Varhaiskasvatuksen tulos-
alueen kanssa. Osa varhaiskasvatuspalveluista järjestetään yksityisinä palveluina joita tuetaan yksityisen
hoidon tuella ja palvelusetelillä. Perusopetuslain mukainen esiopetus järjestetään kouluissa, kuten myös
esiopetuksen liittyvä päivähoito. Tulosalue huolehtii myös ruotsinkielisen perus- ja lukio-opetuksen järjes-
tämisestä ja kehittämisestä. Ruotsinkielistä työpajatoimintaa pääkaupunkiseudulla toteuttaa Svenska pro-
duktionsskolan Helsingissä. Ruotsinkielinen ammatillinen koulutus järjestetään Helsingissä ammattioppilai-
tos Praktikumisissa, josta Vantaan kaupunki omistaa 7 prosenttia.

Varhaiskasvatus: Varhaiskasvatuslain uudistumisen myötä 1.8.2016 jokaisella lapsella on subjektiivinen oi-
keus varhaiskasvatuslain tavoitteet täyttävään 20 t viikossa laajuiseen varhaiskasvatukseen. Huoltajan ko-
koaikaisen työn tai opiskelun perusteella lapsella on edelleen oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen.
Lisäksi huoltajilla on lapsen tai perheeseen liittyvien syiden perusteella mahdollisuus hakea lapselle 20 t

laajempaa harkinnanvaraista varhaiskasvatusta. Vantaalla ei muuteta yli 3-vuotiaiden lasten ja aikuisten välistä suhdelukua vaan säilyttää sen 1/7.

Perusopetus: Vuonna 2017 ruotsinkielisten peruskouluikäisten 7–15-vuotiaitten lasten lukumäärän ennustetaan olevan 715 oppilasta, mikä tarkoittaa oppilasmäärän pysyvän samalla tasolla. Esiopetuksessa olevien lasten lukumäärän ennustetaan olevan 88.

Lukio: Lukion aloituspaikkoja lisättiin syksyllä 2009 36:sta 54:ään, jotta koulutustakuu voitaisiin toteuttaa. Syksyllä 2017 lukiossa on arvioitu olevan noin 151 opiskelijaa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Keskeisiä tavoitteita taloussuunnitelmakaudella ovat uusien valtakunnallisten opetussuunnitelmien käyttöönotto kaikilla asteilla ja uuden varhaiskasvatuslain tuomien muutosten menestyksellä soveltaminen toimintaan. Opetussuunnitelmien uudistamiseen kuuluu sisällöllisesti oppimiskäsityksen muutos ja oppimisympäristön ja verkkopedagogiikan kehittäminen sekä pedagogiikan monipuolistaminen. Siihen liittyy myös digitalisaatio, sähköiset ylioppilaskirjoitukset lukiossa ja osallistuminen valtakunnallisiin ja kansainvälisiin ajankohtaisiin projekteihin koskien edellä mainittua asiakokonaisuutta.

Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta osa toteutetaan edelleen pääkaupunkiseudun yhteistyönä. Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen suunnittelussa huomioidaan valtakunnallinen opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämisohjelma (Osaava-Kunnig).

Ruotsinkielinen tulosalue osallistuu myös kaupungin elinvoiman vahvistamiseen mm toteuttamalla koulutus- ja nuorisotakuuta sekä palvelujen uudistamiseen tarjoamalla entistä enemmän oikea-aikaista ja oikein kohdennettua tukea. Tulosalue osallistuu myös palvelujen uudistamiseen oikein kohdennetulla palveluohjauksella, vakiinnuttamalla palvelumuotoilua toimintatapana sekä lisäämällä sähköisen asioinnin ja itsepalvelujen määrää suunnitelmallisesti.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Varhaiskasvatuksessa opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston päätöksen mukaan tavoitteena oli perustaa kaksi ruotsinkielistä päiväkotiryhmää suomenkielisiin päiväkoteihin Kivistö-Aviapoliksen alueella elokuussa 2016. Syksyllä 2016 perustettiin yksi ruotsinkielinen ryhmä Kartanonkosken päiväkodin yhteyteen. Mikäli tarve vaatii, perustetaan Aurinkokiven päiväkodin yhteyteen ruotsinkielinen päiväkotiryhmä elokuussa 2017. Ostopalveluista luovuttiin elokuussa 2016 ja vuonna 2017 kaikki ruotsinkieliset yksityiset varhaiskasvatuspalvelut tuetaan joko yksityisen hoidon tuella tai palvelusetelillä.

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen toimintaa, pedagogiikkaa ja johtamista kehitetään tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatuksen tulosalueen kanssa. Keskiössä on uuden varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen ja suunnitelman käyttöönotto 1.8.2017.

Esiopetuksen uuden opetussuunnitelman toteuttaminen eri esikouluissa on toiminnan keskiössä vuonna 2017. Digitalisaation tuomat mahdollisuudet ja haasteet näkyvät myös esiopetuksessa.

Perusopetuksessa jalkautetaan uusi opetussuunnitelma ja toteutetaan edelleen uutta oppilas- ja opiskelijahuoltolakia. Myös pedagogisen tuen muotojen kehittäminen, oppilaiden, koulun henkilökunnan ja kotien osallisuus ja laadukkaan yhteistyön sekä kielistrategian tavoitteiden toteuttaminen ovat tärkeitä päämääriä.

Peruskoulut käyttävät kasvavassa määrin sähköisiä oppimateriaaleja muun muassa matematiikan, luonnon-tieteiden, kielten, historian ja yhteiskuntaopin oppiaineissa. Västersundoms skola, Helsinges skola, Mårtensdals skola sekä Helsinges gymnasium osallistuvat eri projekteihin, jotka koskevat uuden oppimiskäsityksen mukaisen pedagogiikan ja digitalisoinnin kehittämistä.

Vuoden 2017 loppuun mennessä noin 90 prosenttia opettajista odotetaan suorittavan ATK-ajokortin.

Helsingin skolassa tarjotaan yrittäjyyskasvatusta ylempien luokkien oppilaille Nuori yrittäjä –kurssien muodossa ja sen lisäksi yhdeksännen luokan oppilaat vierailevat kaikki Virtuaalisessa yrityskylässä Vantaalla. Kaikki kuudesluokkalaiset viettävät työpäivän Espoon yrityskylässä. Liikkuva – koulu toiminta on käynnissä kaikissa ruotsinkielisissä peruskouluissa Vantaalla ja sen lisäksi Helsingin skola on mukana Urhea- verkostossa pääkaupunkiseudulla.

Lukiokoulutuksessa Helsingin gymnasiumissa opiskelijat voivat valita joko yleisen tai globaalin opintolinjan. Virtuaalisen opetuksen yhteistyö jatkuu ja laajenee GNet-yhteistyön merkeissä vuonna 2017. Lukiossa jatketaan syksyllä 2016 alkaneita sähköisiä ylioppilaskirjoituksia ja toteutetaan uutta opetussuunnitelmaa.

Helsingin gymnasium kehittää lukuvuoden 2016–2017 aikana sisäisiä sekä koulun ulkopuolella olevia oppimisympäristöjä osallistumalla ja muuttamalla opetustilojaan Digiluokka projektin puitteissa sekä Learning by Sharing hankkeen kautta yhteistyössä Vantaan elinkeinoelämän ja kansainvälisten ystävyyskoulujen kanssa. Helsingin gymnasium osallistuu Vantaan kaupungin Kiina-yhteistyöhön. Kaksoistutkintoon johtava yhteistyö ammattikoulu Prakticumin kanssa jatkuu, samoin kuin yhteistyö, joka mahdollistaa tiettyjen merkonomi-tutkinnon opintojen suorittamisen lukion aikana.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma asettaa suuria haasteita tulosalueen toiminnalle edelleen vuosina 2017–2020. Ruotsinkielisten koulu- ja varhaiskasvatuspalvelujen palveluverkkoselvitys tehtiin vuonna 2013 ja tulosten mukaisia toimenpiteiden toteuttamista jatketaan taloussuunnitelmakaudella 2017–2020. Tulosalue osallistuu myös palvelujen uudistamiseen oikein kohdennetulla palveluohjauksella, vakiinnuttamalla palvelumuotoilua toimintatapana sekä lisäämällä sähköisen asioinnin ja itsepalvelujen määrää suunnitelmallisesti. Vuonna 2017 kaikki ruotsinkieliset yksityiset varhaiskasvatuspalvelut tuetaan joko yksityisen hoidon tuella tai palvelusetelillä. Lukiossa etäopetusyhteistyö yhdeksän muun ruotsinkielisen lukion kanssa Etelä-Suomessa laajenee edelleen ja yhdessä tarjottavien kurssien määrä on lisääntynyt viidestätoista kurssista neljääkymmeneen kurssiin lukuvuonna 2016–2017.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	126	126	130	130	130	130
Määräaikaisen henkilöstön lkm	20	21	18	18	18	18
Henkilöstön kokonaismäärä	146	147	148	148	148	148

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Lapsia kunnallisessa päivähoidossa	293	291	299	285
Lapsia yksityisessä päivähoidossa	81	57	62	0
Lapsia kerhotoiminnassa	8	10	14	16
Lapsia esiopetuksessa	83	85	86	88
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa	761	780	769	803 ***)
Käyttömenot euroa/ oppilas *)	8 228	8 147	7 838	
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista/ oppilas *)	..	..	57,9 %	
Huoneistoneliöt/ oppilas	12,6	14,0	12,9	12,4
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1-9 luokat **)	..	..	18,6	18,6

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
jatkokoulutuksessa lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista % -osuus	98,0 %	99,0 %	98,0 %	98,0 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	..	..	133	132
Oppilasta/ koulupsykologi	761	780	835	866 ****)
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	138	143	149	151
Kaikki tunnit/ vuosiviikkotunnit/ opiskelija	1,9	1,9	1,9	1,9
Käyttömenot euroa/ opiskelija *)	7 236	6 867	6 843	
Huoneistoneliöt/ lukio-opiskelija	8,8	8,9	8,4	8,4

*) Luku saadaan vasta käyttösuunnitelman valmistuessa

**) Laskentatapa muuttunut 2015

***) Sis. esiopetuksen oppilaat, koska esiopetus tapahtuu koulujen tiloissa

****) Sis. lukion opiskelijat, koska ruotsinkielisillä lukiolaisilla ei ole omaa koulupsykologia

13 91

Kulttuuripalvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	300	305	310	310	316	323	329
Menot	-5 091	-5 674	-5 730	-5 676	-5 748	-5 827	-5 946
Toimintakate	-4 791	-5 370	-5 420	-5 366	-5 432	-5 504	-5 617

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	30	18	29	29
Maksutuotot	83	189	193	193
Tuet	112	80	80	80
Muut tulot	31	17	8	8
Sisäiset tulot	43	0	0	0
Tulot yhteensä	300	305	310	310
Henkilöstömenot	-2 094	-2 155	-2 126	-2 072
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-677	-994	-995	-995
Sisäisten palvelujen ostot	-9	0	0	0
Materiaalin ostot	-103	-84	-121	-121
Avustukset	-896	-1 087	-1 087	-1 087
Vuokrat	-1 309	-1 354	-1 401	-1 401
Muut menot	-3	0	0	0
Menot yhteensä	-5 091	-5 674	-5 730	-5 676
Toimintakate	-4 791	-5 370	-5 420	-5 366
Poistot	-336	-295	-334	-334
Yk-lisät	-259	-203	0	0
Laskennalliset yhteensä	-595	-498	-334	-334
Tilikauden tulos	-5 387	-5 867	-5 754	-5 700

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kulttuuripalvelut huolehtii kaupungissa harjoitettavan taide-, museo- ja kulttuuritoiminnan sekä taiteen perusopetuksen edistämisestä, tukemisesta ja järjestämisestä yhteistyössä taiteilijoiden, kulttuurilaitosten ja yhteisöjen kanssa kaupungin eri toimialojen välistä, alueellista ja seudullista yhteistyötä kehittäen. Kulttuuripalvelut järjestää elämänlaatua ja hyvinvointia edistäviä toimintoja sekä elämyksiä ja kokemuksia kaikille kuntalaisille, erityisesti lapsille ja nuorille. Kulttuuripalveluiden järjestämä toiminta vahvistaa kuntalaisten osallisuutta, luovuutta ja henkistä hyvinvointia sekä säilyttää kulttuuriperintöä ja infrastruktuuria.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Kulttuuripalveluiden yleisenä tavoitteena on esteettinen ja virikkeellinen kaupunkiympäristö, jossa elävä kaupunkikulttuuri on osa kotikaupunki-identiteettiä.

Toiminnan tuottavuutta ja volyymia kehitetään yhteistoiminnan ja monituottajamallin avulla, tavoitteena lisätä paikallisesti ja kansallisesti merkittäviä kulttuuritapahtumia ja kulttuurimatkailua. Pääkaupunkiseutuyhteistyöhön panostetaan erilaisten kansainvälisten sekä kotimaisten taide- ja kulttuuriprojektien kautta hyödyntäen metropolialueen tuomat synergiat mm. kiertuetoiminnan ja yhteisprojektien kautta.

Tavoitteena on tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet lapsille ja nuorille osallistua oman kaupungin taide- ja kulttuurielämään. Monipuolisia, laadukkaita kulttuuripalveluita, taiteen perusopetusta sekä lasten ja nuorten taideharrastusmahdollisuuksia järjestetään kaikilla palvelualueilla. Taiteen perusopetuksella on keskeinen asema palvelutarjonnassa. Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2016. Kulttuurikasvatussuunnitelma on nyt osa opetussuunnitelmaa. Lisäksi tavoitteena on edistää taidekasvatuspainotteisen toiminnan sitomista osaksi iltapäiväkerhotoimintaa ja tehdä yhteistyötä kerhotoiminnan kehittämiseksi perusopetuksen, liikunta- ja nuoriso- palveluiden kanssa.

Uudistunut Kulttuuritalo Martinus tulee esittävän taiteen ja kulttuurielämän päänäyttämöksi.

Taide ja historia näkyvät konkreettisesti kaupunkikuvassa ja ihmisten arjessa, monipuolisena yhteistyönä kaupunkilaisten kanssa. Kaupunginmuseon ja Taidemuseo Artsin tavoitteina ovat vantaalaisen identiteetin vahvistaminen ja museomyyttien kyseenalaistaminen mielikuvia muuttamalla.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Vantaalla Suomi 100 -hankkeen tapahtumatuotannosta ja koordinoinnista vastaa Kulttuuripalvelut. Tavoitteena on, että Vantaalla on vähintään sata Suomi 100-tapahtumaa ja että juhlavuosi näkyy vantaalaisten arjessa.

Kulttuuritalo Martinuksen toimintaa monipuolistetaan ja organisaatiota uudistetaan. Kehitetään yhteistyössä yritysten ja kansalaisjärjestöjen kanssa Martinus-salin, Vernissan ja liikuntatilojen markkinointia, jotta ne saadaan tehokkaampaan käyttöön.

Kulttuurisen vanhustyön tavoitteena on tuoda seniori-ikäisten vantaalaisten elämään ja arkeen erilaisia kulttuuri- ja taide-elämyksiä ja -kokemuksia. Niihin kuuluu niin esityksiä, näyttelyjä kuin erilaisia tapahtumiaakin.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Kulttuuripalvelut jatkavat toimintojen kehittämistä muun muassa muuttamalla vapautuvia vakansseja vastaamaan toimintaympäristön muutoksista johtuviin haasteisiin. Muutos mahdollistaa taloudellisemman ja tuloksellisemman kulttuuritarjonnan.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	107	108	108	108	108	108
Määräaikaisen henkilöstön lkm	33	31	31	31	31	31
Henkilöstön kokonaismäärä	140	139	139	139	139	139

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä	130 035	190 712	150 000	141 300
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu*)	9 595	6 077	6 985	2 775
Taiteen perusopetus euroa/oppilas***)	..	..	..	1 760
Taiteen perusopetus euroa/asukas***)	..	..	..	22,38
Avustukset, euroa/asukas***)	..	..	..	5,05

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Kävijämäärä kaupunginmuseossa **)	14 845	67 685	..	65 700
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	18 450	15 739	..	17 000
Käyttömenot euroa/asukas	46,33	47,24	49,15	48,64

*) Musiikkiopisto ja kuvataidekoulu laskettu tuplana mukaan TP 2014, TP 2015 ja KS2016

**) "Kasarikoti-" näyttely Asuntomessualueella 2015 (kävijöitä 56 040)

***) uusi tunnusluku 1.1.2017 alkaen

13 92

Liikuntapalvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	5 376	4 865	5 000	5 000	5 100	5 202	5 306
Menot	-16 628	-19 179	-19 222	-19 109	-19 375	-19 651	-20 009
Toimintakate	-11 252	-14 313	-14 222	-14 109	-14 275	-14 449	-14 703

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	4 675	4 588	4 794	4 794
Tuet	316	0	0	0
Muut tulot	289	222	142	142
Sisäiset tulot	95	56	65	65
Tulot yhteensä	5 376	4 865	5 000	5 000
Henkilöstömenot	-4 377	-4 271	-4 411	-4 298
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-3 095	-3 310	-3 299	-3 299
Sisäisten palvelujen ostot	-9	-7	-9	-9
Materiaalin ostot	-777	-924	-930	-930
Avustukset	-593	-1 175	-1 175	-1 175
Vuokrat	-7 773	-9 492	-9 399	-9 399
Muut menot	-4	0	0	0
Menot yhteensä	-16 628	-19 179	-19 222	-19 109
Toimintakate	-11 252	-14 313	-14 222	-14 109
Poistot	-2 380	-2 255	-2 384	-2 384
Yk-lisät	-751	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-3 132	-2 255	-2 384	-2 384
Tilikauden tulos	-14 384	-16 569	-16 606	-16 493

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Liikuntapalvelut edistää ja tukee liikunnan harrastamista sekä luo harrastamisen edellytyksiä Vantaalla. Pääprosesseja on kolme: liikuntapaikkojen kunnossa- ja ylläpito, liikuntaan aktivointi sekä seuratoiminnan tukeminen.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Vuoden 2015 aikana liikuntapalveluiden vastuulle siirtyi kaupunkikonserniin kuuluvan VTK Kiinteistöt Oy:n Myyrmäen ja Tikkurilan urheilupuistojen ja Rajakylän tenniskeskuksen liikuntatilojen operointi sekä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käytön varausten hallinnointi sekä iltakäytön valvonnan koordinointi ja työnjohto. Taloussuunnitelmakauden keskeisin tavoite on liikuntapalveluiden vastuulle siirtyneiden tilojen ja toimintojen uudelleenorganisointi ja liittäminen mukaan liikuntapalveluiden perustoimintaan. Liikuntapalveluiden palveluverkon kehittämisen lähtökohtana on luoda liikunnallista elämäntapaa edistävä arkiympäristö erityisesti liikunnan lähi- ja alueellisia palveluita tuottamalla. Tulevien vuosien liikuntaraken- tamisen kehittämiskohteet painottuvat lähiliikuntapuistojen ja lähiliikuntapaikkojen uudisrakentamishankkeisiin sekä nykyisten liikuntapaikkojen peruskorjauksiin. Koulujen ja päiväkotien pihat liitetään osaksi lähi-

liikuntapaikkaverkostoa. Liikuntaolosuhteiden edistämiseksi selvitetään lisäksi kumppanuushankkeiden toteuttamismahdollisuuksia.

Liikuntaan aktivoinnin tavoitteena on tarjota edellytyksiä liikunnalliseen elämäntapaan tarjoamalla liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia elämänkaaren kaikissa vaiheissa. Erityisenä haasteena on liikunnallisesti passiivisten tavoittaminen ja palveluohjaus. Yhteistyötä eri tulosalueiden ja toimialojen kanssa pyritään tiivistämään. Ohjatun liikunnan painopisteenä ovat edelleen ikääntyvän väestön tarpeet sekä erityis- ja terveysliikunta, työikäisten ryhmäliikunnan osalta tiivistetään yhteistyötä seurojen kanssa. Liikkuva koulu -toimenpiteet on vakiinnutettu osaksi kaikkien perusopetuksen koulujen toimintaa. Liikkuva päiväkotihanke käynnistyi ja ryhtyy rakentamaan fyysisesti aktiivista arkea varhaiskasvatusikäisille. Lapsille ja nuorille suunnattua säännöllistä harrastustoimintaa järjestetään tällä hetkellä hankkeiden kautta sekä tukemalla yhdistysten harrasteliikuntatoimintoja kohdeavustuksilla. Tulevaisuudessa tarvitaan resursointia koordinoimaan harrasteliikuntatoimintojen, kuten iltapäiväkerhot, kohdeavustuksin tuettavat liikuntaryhmät ja muut seurojen kaikille avoimet toiminnot.

Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan jakamalla avustuksia ja osoittamalla liikuntapaikkoja näiden käyttöön. Liikuntapalveluihin perustettu tilavarausyksikkö hallinnoi liikuntapalveluiden tilojen ohella (ml. Myyrmäen ja Tikkurilan urheilupuistojen sekä Rajakylän tenniskeskuksen tilat) päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tilojen varauksia. Tilojen varausten hallinnointi on keskitetty sivistystoimen Timmi-tilavarausjärjestelmään. Tilavarausprosessia ja liikuntapalveluiden sähköisiä palveluita kehitetään taloussuunnitelmakauden aikana, mm. tilavarausjärjestelmän kehittäminen.

Liikuntapalvelut on vuosittain mukana toteuttamassa ja luomassa olosuhteita erilaisille liikuntatapahtumille. Tavoitteena on lisätä kiinnostusta ja myönteisyyttä liikuntaa ja kaupunkia kohtaan. Kansainvälistä ja valtakunnallista medianäkyvyyttä tuovat mm. vuonna 2017 järjestettävä lentopallon Power Cup sekä vuosittaiset tapahtumat, kuten jalkapallon Vantaa Cup, Vantaa Triathlon, Vantaa Maraton sekä pyöräilyn Vuelta Vantaa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Vuoden 2015 aikana liikuntapalveluiden vastuulle siirtyi kaupunkikonserniin kuuluvan VTK Kiinteistöt Oy:n Myyrmäen ja Tikkurilan urheilupuistojen ja Rajakylän tenniskeskuksen liikuntatilojen operointi sekä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käytön varausten hallinnointi sekä iltakäytön valvonnan koordinointi ja työnjohto. Liikuntapalveluiden vastuulle siirtyneiden toimintojen uudelleenorganisointia, toimintatapojen yhtenäistämistä ja uusien toimintojen liittämistä liikuntapalveluiden perustoimintaan jatketaan vuonna 2017.

Liikuntapalveluiden palveluverkko kehittyy. Uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan ja vanhoja kohteita perusparannetaan. Koulujen ja päiväkotien liikuntamahdollisuuksien kartoitusta jatketaan ja liitetään kohteet osaksi lähiliikuntapaikkaverkostoa. Koivukylän, Kilterin ja Päiväkummun koulujen lähiliikuntapaikat valmis-
tuvat ja mm. Rajakylän urheilualueen ja Lipunkantajan kentän kehittämishankkeita jatketaan.

Palvelutarpeen kasvuun pyritään vastaamaan lisäämällä ja tehostamalla ohjausresurssia. Ohjatun liikunta-toiminnan resursointia parantamalla mahdollistetaan uusien senioriryhmien perustaminen. Työikäisten kurssitoimintaa pilotoidaan toteutettavaksi kaudella 2016–2017 yhteistyössä seurojen kanssa toteuttamiksi portaittain syksystä 2016 alkaen. Esikoululaiset tulevat mukaan uinninopetukseen syksystä 2016 alkaen, minkä johdosta allastilojen käytön tehostamiseksi uinninopetuksen tuntiraamia uudistetaan. Tähän palkataan kaksi uutta liikunnanohjaajaa.

Liikuntapalveluiden sähköisen asioinnin mahdollisuuksia parannetaan, mm. tilavarausjärjestelmän kehittäminen ja selvitetään mahdollisuuksia sähköisen avustajajärjestelmän käyttöönottoa. Lisäksi kartoitetaan sovelluksia liikuntapaikkojen ja ohjattujen harrasteliikuntamahdollisuuksien hakemiseksi.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman toteuttamista jatketaan. Liikuntapalveluiden vastuulle ovat siirtyneet kaupunkikonserniin kuuluvan VTK Kiinteistöt Oy:n Myyrmäen ja Tikkurilan urheilupuistojen ja Rajakylän tenniskeskuksen liikuntatilojen operointi sekä tilavarausyksikköön kootut toiminnot, ml. päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käytön varausten hallinnointi sekä iltakäytön valvonnan koordinointi ja työnjohto. Toimintatapoja on yhdenmukaistettu. Palveluiden ja toimintojen uudelleenorganisointia sekä tilojen ja palveluiden liittämistä mukaan liikuntapalveluiden perustoimintaan jatketaan.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	89	92	102	102	102	102
Määräaikaisen henkilöstön lkm	6	2	4	3	3	3
Henkilöstön kokonaismäärä	95	94	106	105	105	105

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Asiakastyytyväisyys 1-5				
– uimahallit	3,92	3,96	4,00	4,00
– kuntosalit	4,03	4,06	4,10	4,10
Kokonaiskulut, euroa/as.	69,18	77,47	90,75	89,57
Toimintatuotot, euroa/as.	15,17	25,05	23,10	23,30
Avustukset, euroa/as.	4,92	2,76	5,60	5,47
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	21 %	19 %	23 %	22 %
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa/käynti	4,1	4,5	4,5	4,5
– uimahallien verorahoitusosuus, %	63 %	71 %	70 %	70 %
Toimitilaneliöt, m ²	27 513	80 490	80 490	84 690
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	61 %	63 %	63 %	65 %

13 93

Nuorisopalvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	847	550	520	520	530	541	552
Menot	-7 545	-7 229	-7 458	-7 350	-7 438	-7 535	-7 710
Toimintakate	-6 699	-6 679	-6 938	-6 830	-6 907	-6 994	-7 158

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	4	11	12	12
Maksutuotot	49	80	71	71
Tuet	755	410	410	410
Muut tulot	21	20	22	22
Sisäiset tulot	17	29	5	5
Tulot yhteensä	847	550	520	520
Henkilöstömenot	-4 358	-4 190	-4 227	-4 119
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-679	-560	-568	-568
Sisäisten palvelujen ostot	-9	0	0	0
Materiaalin ostot	-246	-249	-253	-253
Avustukset	-383	-404	-404	-404
Vuokrat	-1 869	-1 795	-1 978	-1 978
Muut menot	-2	-30	-28	-28
Menot yhteensä	-7 545	-7 229	-7 458	-7 350
Toimintakate	-6 699	-6 679	-6 938	-6 830
Poistot	-253	-191	-157	-154
Yk-lisät	-421	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-674	-191	-157	-154
Tilikauden tulos	-7 373	-6 870	-7 095	-6 984

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Nuorisopalveluiden tehtävänä on parantaa vantaalaisten nuorten kasvu- ja elinoloja, hyvinvointia sekä luoda edellytyksiä nuorten kansalaistoiminnalle ja aktiiviselle kansalaisuudelle. Jokaisella palvelualueella tehdään nuorisotyötä verkottuneena eri tahojen kanssa asiakaslähtöisesti. Syrjäytymisen estäminen, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden tukeminen sekä rasismien vastustaminen ovat nuorisotyön tärkeimmät tavoitteet 2017 - 2020. Nuorten osallisuuden ja yhdenvertaisuuden tukeminen, heidän kasvatuksellinen ohjauksensa sekä nuoriso- ja koulutustakuun toteuttaminen ovat tärkeitä syrjäytymisen estämissä.

Keskeisiä muutoksia toimintaympäristössä ovat: Nuorisotyöttömyyden kasvun jatkuminen, maahanmuuttajaväestön voimakas kasvu, talouden epävarmuuden jatkuminen ja syrjäytymisriskin lisääntyminen. Taantuman oloissa lasten ja nuorten elinolot heikkenevät. Se näkyy nopeasti nuorisotyössä nuorten määrän kasvuna toiminnoissa. Lisääntyvä maahanmuuttajaväestö luo myös haasteita nuorisotyölle mm. osaamisen osalta. THL:n raportin (5/2016, Nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen riskitekijät Suomen kuudessa suurimassa kaupungissa) mukaan Vantaan nuorille näyttää kasautuvan useita erilaisia syrjäytymisen riskitekijöitä, mm. merkittävä vailla toisen asteen koulutusta olevien suuri määrä verrattuna muihin kuusikkokuntiin. Turvapaikanhakijoita arvioidaan muuttavan muualta maasta pääkaupunkiseudulle, mikä aiheuttaa lisää haasteita koko palvelujärjestelmälle.

Uusi nuorisolaki astuu voimaan 1.1.2017. Digitalisaatio mahdollistaa kokonaan uusien palvelujen kehittämisen, nykyisten palvelujen monipuolistamisen ja tehostamisen sekä nuorten entistä paremman tavoittamisen.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Vahvistetaan nuorten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä nuorten omaa roolia kaikessa toiminnassa. Ihmisoikeuskasvatuksen avulla lisätään tietoisuutta ja osaamista ihmisoikeuksista.

Nuorisotyöttömyyden vähentämiseen Nuorten työpajatoiminnassa panostetaan monialaista yhteistyötä lisäämällä, palveluja kehittämällä ja toimintaa tehostamalla.

Nuorisotalojen toimintaa monipuolistetaan mm. kulttuurista nuorisotyötä ja liikuntaa lisäämällä kulttuuri- ja liikuntapalveluiden, perusopetuksen sekä järjestöjen kanssa. Toiminnan tavoitteena on saada mieluinen harrastus niille lapsille ja nuorille, joilla sitä ei ole.

Monikulttuuristen nuorten tavoittamiseen kehitetään uusia keinoja, jotta palvelujen piiriin saadaan entistä useampia palveluja tarvitsevia nuoria. Mm. jalkautuvaa nuorisotyötä ja etsivää nuorisotyötä kehitetään, lisätään yhteistyötä monikulttuuristen kotien ja järjestöjen kanssa sekä parannetaan neuvontaa ja tiedotusta. Kehitetään monialaista ja moniammatillista verkostotyötä yhdessä nuoriso- ja aikuiskoulutuksen, sosiaali- ja terveystoimen, järjestöjen sekä työ- ja elinkeinotoimiston ja nuorten itsensä kanssa. Keskeistä on nuorilähtöisyys.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Tikkurilan ja Länsimäen nuorisotilojen perusparannukset toteutetaan 2017 ja Hakunilan ja vuonna 2018. Keski-Vantaalle ja Nikinmäkeen on esitetty nuorisotilat uusien koulujen yhteyteen 2020. Alueellisen nuorisotyön painopiste on nuorten osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja kuulemista edistävien työmuotojen kehittämisessä. Nuorisotalojen toiminnassa painotetaan kumppanuuksia, pienryhmätoimintaa, nuorten osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja sen vetämisessä sekä laajennetaan osallistavaa budjetointia. Nuorisovaltuuston vaalit ovat 2017. Tavoite on nostaa äänestysprosenttia 5 prosenttiyksikköä. Nuorisovaltuusto keskittyy toiminnassaan alueellisen osallisuuden lisäämiseen ja kehittämiseen yhdessä koulujen ja nuorisotalojen kanssa. Verkkonuorisotyötä, nuorisotiedotusta ja neuvontaa kehitetään PKS -yhteistyönä ja valtakunnallisesti Pelastakaa lapset - ry:n vetämän verkoston kanssa. Vernissan toimintaa lisätään ja kehitetään yhdessä nuorten ja eri toimijoiden kanssa.

Yhteistyötä nuorisoalan oppilaitosten, yliopistojen, korkeakoulujen ja alan eri verkostojen kanssa kehitetään ja syvennetään mm. yhteiset tutkimus- ja kehittämishankkeet, opinnäytetyöt.

Nuorten työpajatoiminnassa laajennetaan seinätöntä pajaa kaupungin toimipisteitä hyödyntäen, nuorten tuettua oppisopimuskoulutusta lisätään ja kehitetään. Varian keskeyttämisvaarassa olevia nuoria otetaan motivointijaksolle työpajoille. Varian kanssa kehitetään työpajojen opinnollistamista.

Työpajojen yhteyteen on kytketty ulkopuolisella rahoituksella olevat kolme kehittämishanketta, joita toteutetaan monialaisena ja moniammatillisena laajana yhteistyönä. Erityisesti kehitetään mielenterveyden matalankynnyksen palveluita.

Maahanmuuttajat/Monikulttuuriset nuorien määrää lisätään nuorten työpajatoiminnassa. Kehitetään matalan kynnyksen suomenkielen opetusta sekä yhteiskunta- ja kulttuuritietoisuuden ohjausta. Työpajatoiminnan roolia vahvistetaan yhtenä kotoutumisen väylänä.

Kehittämishankkeet

Kaikki kehittämishankkeet ovat pitkäkestoisia. Ne on integroitu nuorisotyön perustoimintaan sitä täydentävinä ja uusia toimintamalleja, uutta tietoa ja innovaatioita tuottavina. Näin varmistetaan, että uudet toimintamallit voidaan ottaa heti käyttöön.

Hankkeet ovat:

- Palvelu olen minä! - hanke (ESR-hanke 2015–2017).
- Työpajojen kehittämishanke. Hankkeella on AVI:n pitkäaikainen rahoitus.
- Ohjaus- ja tukikeskus Kipinä ja etsivä nuorisotyö. Hankkeella on AVI:n pitkäaikainen rahoitus. Nuorisotyö raiteilla -hanke, jota rahoittaa OKM.
- Nuoret digitaalisten sisältöjen tuottajina – hanke (OKM).
- Kiusaamiseen puuttumisen kokonaisvaltaista mallia kehitetään ja sitä toteutetaan Nuorten palveluverkoston koordinoimana yhteistyössä alan toimijoiden kanssa kaikessa toiminnassa.
- +16-hanke nuorille ja nuorille aikuisille Kanuunaverkoston (kaupunkimaisen nuorisotyön verkosto) kanssa.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

TVO:n toteuttamisessa lähtökohtana on monipuolisesti kestävä kehityksen näkökulman painottaminen. Nuorisotilojen käyttöä tehostetaan ja yhteiskäyttöä lisätään. Tilaverkkoa tehostetaan ja kehitetään yhdessä eri tulosalueiden kanssa.

Panostetaan monituottajamallin kehittämiseen ja sen suurempaan hyödyntämiseen yhteistyössä eri tulosalueiden ja nuorisoalan järjestöjen kanssa. Nuorten osuutta toiminnan suunnittelussa ja ohjaamisessa lisätään. Näkökulma siirretään kaupungin omista nuorisopalveluista enemmän koko nuorisotyön resurssit koovaan näkökulmaan, jolloin saadaan suurin ja kustannustehokkain hyöty palveluihin. Tehtäväkuvia kehitetään vastaamaan entistä paremmin laajenevan toimintaympäristön haasteita.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	89	88	90	93	96	98
Määräaikaisen henkilöstön lkm	17	17	18,5	19	16	14
Henkilöstön kokonaismäärä	106	105	108,5	112	112	112

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät)	382 065	363 864	400 000	400 000
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukkonnotko ja Palajärvi)***	..	..	..	7 900
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneiden määrä *)	1 759	1 589	2 300	1 900
Avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	67	63	85	70
Käyttömenot/asukas **)	..	..	..	34,5
Avustukset/ asukas **)	..	..	..	1,9
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	21	23	23	23
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m ²	14 736	14 220	14 479	14 560

*) toiminnan asiakasmäärät sisältävät Nuorten työpajatoiminnan, Eteenpäin opintitiellä-Peruskoulu päätökseen, Nuorten ohjaus- ja tukikeskus Kipinän, Kesäohjaamon sekä sosiaalisen median asiakasmäärät.

**) laskentatapa muuttunut 2017: aiemmin käyttömenot ja avustukset/alle 29-vuotias, nyt per asukas

***) uusi tunnusluku 1.1.2017 alkaen

13 70

Ammatillinen koulutus

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	2 416	2 200	2 200	2 200	2 244	2 289	2 335
Menot	-33 753	-35 856	-32 677	-32 534	-32 537	-32 957	-33 753
Toimintakate	-31 337	-33 656	-30 477	-30 334	-30 293	-30 668	-31 419

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	702	1 050	1 000	1 000
Maksutuotot	37	0	0	0
Tuet	988	500	550	550
Muut tulot	143	0	50	50
Sisäiset tulot	546	650	600	600
Tulot yhteensä	2 416	2 200	2 200	2 200
Henkilöstömenot	-17 752	-19 882	-16 762	-16 610
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-5 366	-5 406	-5 852	-5 852
Sisäisten palvelujen ostot	-801	-950	-600	-600
Materiaalin ostot	-1 754	-2 036	-2 067	-2 076
Avustukset	-39	-91	-91	-91
Vuokrat	-7 970	-7 094	-6 691	-6 691
Muut menot	-71	-397	-614	-614
Menot yhteensä	-33 753	-35 856	-32 677	-32 534
Toimintakate	-31 337	-33 656	-30 477	-30 334
Poistot	-343	-427	-398	-398
Yk-lisät	-1 791	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-2 135	-427	-398	-398
Tilikauden tulos	-33 472	-34 083	-30 875	-30 732

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaan ammattiopisto Varia antaa järjestämisluvan mukaista nuorten ja aikuisten ammatillista perus-lisä- ja täydennyskoulutusta sekä perusopetuksen lisäopetusta. Ammatillinen koulutus toteutetaan tiiviissä yhteistyössä alueen elinkeinoelämän kanssa. Ammattiopisto toteuttaa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista työelämän kehittämis- ja palvelutehtävää. Vantaan ammattiopisto osallistuu aktiivisesti Vantaan kaupungin elinkeinopolitiikkaa tukevien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Vastaamme osaltamme siitä, että kaikille vantaalaisille perusopetuksen päättäneille on opiskelupaikka.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Nuorisokoulutuksen linjan tavoitteena on, että järjestämisluvan mukaiset paikat ovat täynnä ja kaikki ammatillisen koulutuksen aloittaneet opiskelijat suorittavat ammatillisen perustutkinnon tavoiteajassa. Tavoitteena on kehittää osaamisperusteista opetusta ja ohjausta ottamalla käyttöön aiempaa monipuolisempia oppimisympäristöjä ja vaihtoehtoisia oppimisen tapoja. Tämä edellyttää tavoitteellista henkilöstön osaamisen sekä työn sisältöjen ja toimintatapojen uudistamista.

Aikuiskoulutuksen linjan tehtävänä on järjestää ammatillista perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta yhteistyössä alueen yritysten ja elinkeinoelämän kanssa. Aikuiskoulutuksessa järjestetään oppisopimuskoulutusta, oppilaitosmuotoista ammatillista aikuiskoulutusta sekä kehitetään uusia koulutustuotteita ja -palveluja.

Työelämäyhteistyön painopisteenä on sekä nuoriso- että aikuiskoulutuksessa kumppanuussopimuksiin perustuvan yhteistyön kehittäminen. Tavoitteena on yhteissuunnittelu niin, että otamme huomioon aiempaa paremmin yritysten paikalliset tarpeet ja toiminnan muutosennusteet koulutustarjonnassa ja opetusjärjestelyissä.

Lisäopetuksen tavoitteena on, että kaikki lisäopetuksen opiskelijat pääsevät jatko-opintoihin.

Oppilaitoksen ohjaus- ja tukipalveluiden tavoitteena on opiskelijoiden opiskelun ja oppimisen edistäminen ja tukeminen sekä esteiden varhainen tunnistaminen ja nopea puuttuminen niihin.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Vantaan ammattiopisto Varian järjestämisluvan mukainen opiskelijamäärä on kasvanut opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 380 opiskelijalla vuoteen 2016 mennessä. Järjestämisluvan mukainen kokonaisopiskelijamäärä on vuonna 2016 ja siitä eteenpäin 3 160 opiskelijaa. Kaikki järjestämisluvan mukaiset opiskelijapaikat täytetään Variassa ja tutkintojen painopistettä siirretään aloille, joissa valmistuvat opiskelijat parhaiten työllistyvät.

Vuodelle 2017 muutetaan ammatillisen koulutuksen rahoituslakia väliaikaisesti siten, että ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksen perusteena olevaa opiskelijamäärää on enintään 87,5 prosenttia järjestämisluvan mukaisesta enimmäismäärästä. Koska Variassa järjestämisluvan mukainen opiskelijamäärä ei täyty, leikkaus lasketaan toteutuneesta opiskelijamäärästä. Säästö ei koske oppisopimuskoulutusta eikä aikuisten ammatillista lisäkoulutusta. Toimenpiteet toiminnan sopeuttamiseksi on aloitettu jo vuoden 2016 aikana.

Valtioneuvoston tavoitteena on uudistaa ammatillisen koulutuksen toimintalaki, asetus ja järjestämisluvut 1.1.2018 alkaen. Lisäksi rahoituksen määräytymisen perusteet on tarkoitettu uudistaa. Säädösmuutoksiin valmistautuminen ja järjestämisluvan hakeminen edellyttää koulutuksenjärjestäjältä oman toiminnan ja palveluiden muuttamista uusien säädösten ja määräysten mukaiseksi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäl. %	50,5 %	59,9 %	61,9 %	46,6 %
järjestämisluvan täyttöaste %	95 %	95 %	97 %	92 %
järjestämisluvan mukaiset opiskelijat *)	..	..	..	2 900
oppisopimuskoulutuksen opiskelijat	861	832	850	816
perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijat	58	43	40	43
käyttömenot euroa/opiskelija (ammatillinen koulutus yhteensä)	7 892	7 915	8 093	7602
huoneistoneuliot/opiskelija (ammatillinen koulutus yhteensä, pl. oppisopimuskoulutus)	16,7	16,3	15,9	15,9

*) uusi tunnusluku 1.1.2017 alkaen

13 80

Aikuisopisto

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	2 119	1 578	1 609	1 609	1 641	1 674	1 707
Menot	-4 328	-4 409	-4 406	-4 424	-4 372	-4 426	-4 541
Toimintakate	-2 209	-2 832	-2 797	-2 815	-2 731	-2 752	-2 833

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	574	86	141	141
Maksutuotot	1 251	1 399	1 386	1 386
Tuet	117	13	25	25
Muut tulot	2	4	4	4
Sisäiset tulot	174	76	54	54
Tulot yhteensä	2 119	1 578	1 609	1 609
Henkilöstömenot	-3 194	-3 199	-3 211	-3 228
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-422	-540	-525	-525
Sisäisten palvelujen ostot	-15	-3	0	0
Materiaalin ostot	-60	-64	-80	-80
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-626	-592	-581	-581
Muut menot	-11	-11	-10	-10
Menot yhteensä	-4 328	-4 409	-4 406	-4 424
Toimintakate	-2 209	-2 832	-2 797	-2 815
Poistot	-7	-22	-20	-20
Yk-lisät	-235	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-243	-22	-20	-20
Tilikauden tulos	-2 452	-2 854	-2 818	-2 835

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaan aikuisopiston tehtävänä on tukea paikallisen aikuisväestön ja ympäröivän yhteiskunnan kehittämistä edistämällä elinikäistä osaamista, itsensä monipuolista kehittämistä, yhteisöllisyyttä, suvaitsevaisuutta ja moniarvoisuutta.

Vantaan aikuisopistoon kuuluvat kansalaisopisto sekä maahanmuuttajien koulutusyksikkö. Aikuisopistossa järjestetään vapaatavoitteista kansalaisopisto-opetusta, perusopetukseen valmistavaa sekä perusopetusta, avoimen yliopiston opetusta sekä maahanmuuttajien kotouttavaa koulutusta.

Aikuisopisto on osa nuoriso- ja aikuisasteen koulutuksen tulosalueen toimintaa.

Suurin muutos toiminnassa on se, että aikuisopisto ei järjestä enää vuonna 2017 työvoimapolitiittista maahanmuuttajien suomen kielen koulutusta eikä yleisille markkinoille myytävää liiketoimintakoulutusta. EU:n kilpailuneutraaliteettilaki kieltää tämän toiminnan. Opiston toiminnassa näkyy vahvasti hallinnollisten tehtävien tehostaminen mm. sähköisten järjestelmien hyödyntämisen lisäämisellä.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Opisto tarjoaa laadukasta ja monipuolista koulutusta keskitetysti, alueellisesti sekä verkossa. Opiston väestöopetuksen peruspalveluja tarjotaan kaikilla palvelualueilla. Opiston toiminnan volyymi pyritään pitämään entisellä tasolla toimintaa tehostamalla.

Aikuisopisto toteuttaa Opetushallituksen sekä opetusministeriön rahoittamia kehittämisprojekteja. Aikuisopistossa järjestetään valtakunnallisten yleisten kielitutkintojen mukaisia kielikokeita.

Pääkaupunkiseudun kansalaisopistojen yhteisen kurssihallintojärjestelmän (Kursor) käyttöä laajennetaan ja kehitetään, ja tämän myötä hallinnolliset toiminnot tehostuvat. Asiakkaiden ja tuntiopettajien sähköiset työvälineet kehittyvät.

Opisto järjestää nuorille (17–24-vuotiaille) vasta maahan tulleille maahanmuuttajille valmistavaa- sekä perusopetusta.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Kansalaisopisto-opetuksen määrää optimoidaan ja tehostetaan edelleen.

Henkilöstön osaamiskartoituksia sekä tulos- ja kehittämiskeskusteluja hyödynnetään toiminnassa laajasti. Erityisesti kieli-, tietotekniikka- sekä monikulttuurisuus-koulutukseen panostetaan. Päätoimisten opettajien työtä suunnataan ainekohtaisten tulokorttien tavoitteiden mukaan.

Opiston kurssisuunnitteluun kehitetään kurssi- ja ainekohtaista talouden hallintaa tukeva järjestelmä. Ainealueiden taloudenohjantaan kiinnitetään entistä tarkempaa huomiota. Kustannuslaskentaa kehitetään.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	31 273	33 659	33 000	33 100
opetustuntien kokonaismäärä	50 851	48 961	44 000	44 000
kurssien määrä	1 893	1 772	1 600	1 650
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	1 099	1 015	1 000	1 000
maahanmuuttajien perusopetuksen opiskelijat	44	53	70	75
– joista maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskelijoita	19	20	25	25
oman maksutulon osuus budjetista %	55 %	49 %	36 %	37 %

13 85 Musiikkiopisto

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	977	955	975	975	995	1 014	1 035
Menot	-3 946	-4 019	-4 010	-3 925	-3 965	-4 013	-4 123
Toimintakate	-2 969	-3 065	-3 035	-2 950	-2 971	-2 999	-3 089

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	7	0	6	6
Maksutuotot	941	932	947	947
Tuet	24	16	16	16
Muut tulot	1	7	6	6
Sisäiset tulot	3	0	0	0
Tulot yhteensä	977	955	975	975
Henkilöstömenot	-3 161	-3 290	-3 289	-3 204
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-188	-167	-167	-167
Sisäisten palvelujen ostot	-1	0	0	0
Materiaalin ostot	-72	-38	-41	-41
Avustukset	-4	-2	-2	-2
Vuokrat	-515	-518	-506	-506
Muut menot	-5	-5	-5	-5
Menot yhteensä	-3 946	-4 019	-4 010	-3 925
Toimintakate	-2 969	-3 065	-3 035	-2 950
Poistot	-9	-9	-15	-15
Yk-lisät	-206	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-215	-9	-15	-15
Tilikauden tulos	-3 184	-3 074	-3 051	-2 965

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuslain musiikin laajan oppimäärän mukaista koulutusta lapsille ja nuorille keskimäärin 54 800 tuntia vuodessa. Opetuksen piirissä on noin 1 040 soiton- ja laulunopiskelijaa, reilut 800 oppilasta varhaismusiikkikasvatuksessa ja 37 musiikkiluokkien soitinopetuksessa. Opiskelu on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää, ja se noudattaa opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittua, lautakunnan hyväksymää opetussuunnitelmaa. Musiikkiopisto tarjoaa oppilailleen hyvän kasvualustan musiikin harrastajana ja ihmisenä kehittymiseen musiikillisten elämysten kautta. Laadukkaan opetuksen takana on ammattitaitoinen henkilökunta ja laaja-alainen opetustarjonta.

Lisäksi opiston avoimella osastolla järjestetään maksupalveluperiaatteella toimivaa musiikin opetusta erikäisille harrastajille noin 1 600 tuntia vuodessa. Opiskelijoita on keskimäärin 200. Monikulttuurinen lastenorkesteri Tempo toimii Länsimäen ja Kytöpuiston kouluilla ja sen piirissä on noin 70 lasta. Vuosituntimäärä on noin 1 890.

Yhteensä musiikkiopistossa on noin 2 150 oppilasta ja opetusta noin 54 800 tuntia vuodessa.

Opetusmäärä on kasvanut vuoden 2016 tasoon nähden uuden opetuspisteen Aurinkokiven myötä Kivistössä.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

- Vuosi 2017 on Suomen juhlavuosi, ja tavoitteena on järjestää 100 konserttia tai tapahtumaa teemalla Suomi 100.
- Opetustuntimäärän säilyttäminen vähintään 1 590 viikkotunnin tasolla ja oppilasmäärän säilyttäminen vähintään 2 150 tasolla.
- Soitinvalmennuksen vakiinnuttaminen.
- Musiikkiopiston kokonaisarvioinnin valmistuminen (Virvatuli).

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Musiikkiopisto pyrki järjestämään oppilaspaikan kaikille hakijoille. Syyslukukaudella 2016 käynnistettiin soitinvalmennusopetus, joka mahdollistaa useamman oppilaan ottamisen opistoon. Uusi opetuspiste Aurinkokivi tuo lisää oppilaita Kivistön alueelle. Tuntimäärää nostettiin syksyllä noin 40 h/vko.

Kärkihanke ”Taiteiden karuselli” on uusi palvelumuoto ala-asteen 1.-3.-luokkalaisille, joka toivottavasti houkuttelee lisää oppilaita musiikin pariin.

Musiikkiopiston tulotavoitteen kasvun takia lukukausimaksuun tulee korotus 1.1.2017. Korotuksen suuruus riippuu kokonaistuntimäärästä.

13 86

Kuvataidekoulu

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	347	274	300	300	306	312	318
Menot	-954	-876	-873	-856	-866	-877	-900
Toimintakate	-606	-602	-573	-556	-560	-565	-581

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	336	274	292	292
Tuet	1	0	0	0
Muut tulot	11	0	8	8
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	347	274	300	300
Henkilöstömenot	-675	-627	-655	-638
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-57	-74	-45	-45
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	-67	-40	-43	-43
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-154	-135	-131	-131
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-954	-876	-873	-856
Toimintakate	-606	-602	-573	-556
Poistot	0	-9	-27	-27
Yk-lisät	-39	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-39	-9	-27	-27
Tilikauden tulos	-646	-611	-600	-582

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kuvataidekoulu antaa taiteen perusopetusta laajan opetussuunnitelman mukaisesti yli 900 vantaalaiselle 5–20-vuotiaalle lapselle ja nuorelle. Kuvataidekoulun oppilasmäärä on tasaisesti kasvanut viime vuosina. Syksyllä 2016 uutena opetuspisteenä aloittaa Aurinkokiven koulu, mikä osaltaan asettaa paineita lisätä oppilaiden ja opetustuntien määrää.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Kuvataidekoulun tavoitteena on lisätä ja parantaa kodin ja kuvataidekoulun välistä yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä esim. vanhempainiltoja ja työpajoja järjestämällä. Tavoitteena on parantaa kuvataidekoulun viestintää ja tiedottamista.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Tulotavoitteen kasvun takia lukukausimaksuun tulee indeksikorotus 1.1.2017.

Vantaan kuvataidekoulu yhdessä kuuden muun vantaalaisen Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen kanssa anoi ja sai Opetusministeriön kärkihankkeelta rahaa koulujen kerhotoiminnan järjestämiseen lukuvuodelle 2016–2017.

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN
TOIMIALA

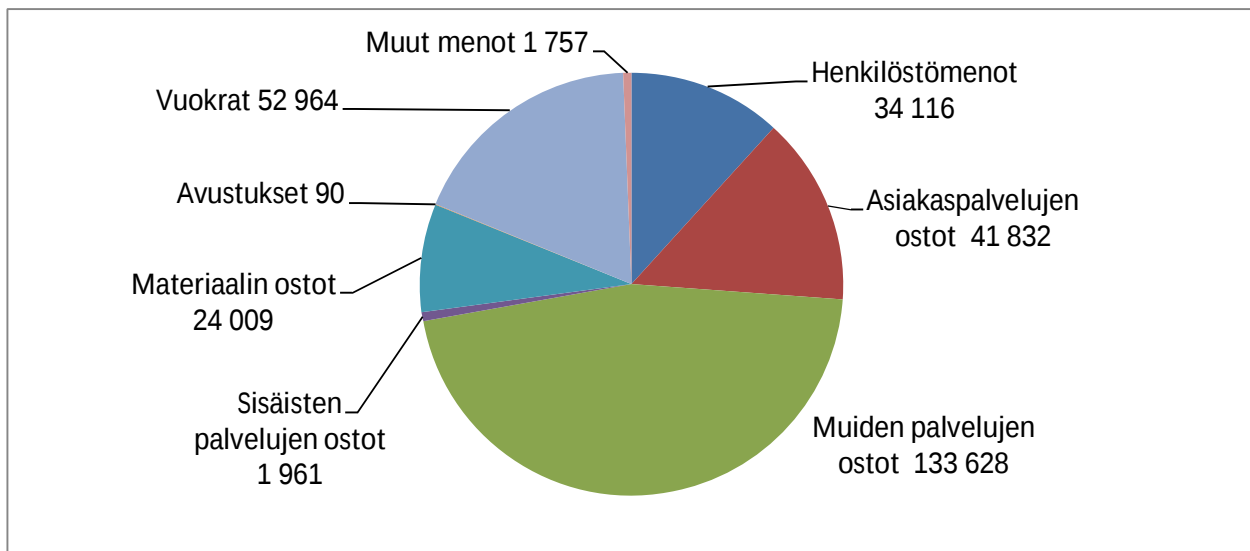
14

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	232 106	214 053	220 335	220 335	223 767	227 259	230 812
Valmistus omaan käyttöön	107 774	78 140	88 125	88 044	111 268	102 324	89 186
Menot	-290 476	-276 680	-291 285	-290 357	-317 151	-310 431	-299 884
Menot ilman VOK	-182 702	-198 540	-203 160	-202 312	-205 883	-208 107	-210 698
Toimintakate	49 403	15 513	17 175	18 023	17 885	19 152	20 114

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	16 682	24 597	21 787	21 787
Maksutuotot	37 052	14 726	22 251	22 251
Tuet	70	0	10	10
Muut tulot	58 377	53 587	55 581	55 581
Sisäiset tulot	119 923	121 143	120 706	120 706
Tulot yhteensä	232 106	214 053	220 335	220 335
Valmistus omaan käyttöön	107 774	78 140	88 125	88 044
Henkilöstömenot	-35 403	-34 856	-35 046	-34 116
Asiakaspalvelujen ostot	-29 698	-43 080	-41 832	-41 832
Muiden palvelujen ostot	-148 756	-123 146	-133 628	-133 628
Sisäisten palvelujen ostot	-2 375	-1 889	-1 961	-1 961
Materiaalin ostot	-25 880	-22 826	-24 007	-24 009
Avustukset	-46	-141	-90	-90
Vuokrat	-46 895	-49 037	-52 964	-52 964
Muut menot	-1 423	-1 705	-1 757	-1 757
Menot yhteensä	-290 476	-276 680	-291 285	-290 357
Toimintakate	49 403	15 513	17 175	18 023
Poistot	-78 778	-87 918	-95 971	-95 939
Yk-lisät	-4 940	0	0	-3 952
Laskennalliset yhteensä	-83 717	-87 918	-95 971	-99 890
Tilikauden tulos	-34 314	-72 405	-78 796	-81 867

Kilpailukykysojimuksen vaikutus vuodelle 2017 toimialan henkilöstömenoihin on yhteensä 0,8 milj. euroa.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tehtävänä on kaupunkirakenteen, liikenteen, yhdyskuntatekniikan ja eri toimialojen tarvitsemien toimintojen kokonaisvaltainen kehittäminen, hallinta ja hoito sekä kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisen elinkeino-, asunto- ja maapolitiikan kehittäminen ja toteuttaminen.

Toimialan toimintaa ohjaa kolme lautakuntaa: kaupunkisuunnittelulautakunta, tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta.

Toimiala koostuu seitsemästä tulosalueesta: yrityspalvelut, kaupunkisuunnittelu, tilakeskus, kuntateknii-
kakeskus, rakennusvalvonta, ympäristökeskus ja talous- ja hallintopalvelut.

Taloussuunnitelmakaudella keskeisempiä toimintaympäristön muutoksia ovat:

Vantaan voimakas kasvu

- Aviapoliksen ja muiden työpaikka-alueiden vetovoima
- keskusten voimakas rakentaminen
- kasvaneet MAL -asuntotuotantotavoitteet.

Vantaan kaupunkirakenne muuttuu

- kehitys joukkoliikennekaupungiksi
- kaupungin maaomaisuuden aktiivinen käyttö.

Uusi teknologian mahdollistaa uudistuneen työn

- Suunnittelu- ja kartantuotantojärjestelmä sekä rekisterit
- muiden sähköisten työvälineiden hyödyntäminen
- Tikkurilan uuden toimitilarakennus -projektin hankevalmistelu.

Tuloskortin keskeiset tavoitteet

Toimialan tuloskortti on laadittu valtuustokauden strategian, kaupungin tuloskorttiluonnoksen ja kehityksen, talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman (TVO) sekä toimialan toiminnan muiden keskeisten tavoitteiden pohjalta. Tuloskortti käsittää tavoitteet ja niiden mittarit lähtö- ja tavoitetasoineen.

Toimialan tuloskortti tukee Vantaan kaupungin valtuustokauden strategiaa erityisesti painopistealueilla:

- 1) kaupungin talous tasapainossa ja
- 2) kaupunkirakenne eheytyy.

Kaupunkitasoiset sitovat tavoitteet on sisällytetty toimialan tuloskorttiin vastuutusten mukaisesti. Yhtenä keskeisenä tavoitteena mainittakoon, että vuonna 2017 uutta suunnittelu-, kartantuotanto- ja rekisterijärjestelmä -projektia jatketaan ja arvioitu käyttöönotto on vuonna 2018.

Toimialan tavoitteiden toteutumisen suurin riski on yleinen taloudellinen kehitys ja sen mahdolliset seurannaisvaikutukset. Tämä vaikuttaa laajasti toimintaan ja erityisesti suuriin maanmyyntitavoitteisiin ja sitä kautta myös mm. asuntotuotantoon. Energian hinnan nousu edellyttää kaikkien panostusta energiansäästötavoitteiden saavuttamiseksi.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttamisen edistäminen vuonna 2017

Toimialan TVO -ohjelmassa on esitetty vuosia 2015–2018 koskevia toimenpiteitä, joiden avulla käyttötalouden menokehitystä hillitään ja investointitasoa lasketaan. Tällaisia ovat esimerkiksi hankintojen johtamisen kehittäminen ja investointisuunnittelun uusi toimintamalli, sekä kustannustehokas ja laadukas kiinteistön-pito uuden kiinteistöhallintajärjestelmän avulla.

Lisäksi ohjelmassa on esitetty pidemmällä aikavälillä vaikuttavia kehittämislinjauksia ja aloitettavia selvityksiä, joiden avulla kaupungin kilpailukykyisyys pyritään varmistamaan myös pidemmällä tähtäimellä tulopohjan vahvistamisen ja toiminnan kustannustehokkuuden varmistamisen kautta. Näistä voidaan mainita esimerkiksi energiatehokkuuden parantaminen ja uusiutuvan energian käytön edistäminen, sekä mallinnuksen laajentaminen koko toimiala toimintoihin.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2017

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017
Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan	Joukkoliikenteen kuntaosuus on enintään 50 %	Joukkoliikenteen kuntaosuus-% ilman infra-korvauksia	48,60 %	Enintään 50 %
Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan	Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vähintään 32 milj. euroa vuoden 2017 aikana	Maanmyyntivoitot	37,3 milj. euroa	32 milj. euroa
Kumppanuuksien hyödyntäminen	Edistetään kasvihuonekaasupäästöjen vähenemistä	Vantaan kasvihuonekaasupäästöt	5,5 tonnia CO2 ekv/asukas/vuosi	vähenevät 4 %
Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laadukkaita	Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa 265 000 k-m ² /vuosi ja priorisoidaan keskustoihin sijoitettavia kaavahankkeita	Valmistuneiden kaavojen k-m ² /v määrä	209 209 k-m ²	265 000 k-m ²
Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista	Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle ja pientaloalueita tiivistetään Maapolitiikan linjausten mukaisesti	Valmistuneiden asunton määrän määrä	2 689	2 400

Itsearviointien tulokset

Tulosalueasoinen itsearviointiprosessi toteutettiin keväällä 2016 huhti - elokuun aikana. Arviointiin sisällytettiin CAF -itsearviointin vuoden 2016 arvioitavat osiot; strategiat ja toiminnan suunnittelu, asiakas- ja kuntalaistulokset ja keskeiset suorituskykytulokset.

Tulosalueet ovat tarkastelleet tuloksia yhdessä muiden vuosittaisten kyselyiden, mittausten ja arviointitulosten kanssa, sekä poimineet näistä arvioinneista yhteiset kehittämisnostot.

Keskeiset havainnot vuoden 2016 arviointien kehittämiskohteista ovat:

- asiakastyytyväisyystutkimukset kattaviksi koko toimialalla ja tutkimustulosten hyödyntäminen
- systemaattinen palautteen kerääminen, analysointi, kehittäminen ja seuranta
- palvelumuotoilu, kuntalaispalautteet ja osallisuuden kehittäminen
- sähköisen karttapohjaisen palautejärjestelmän kehittäminen
- toiminnan kehittäminen tietotekniikkaa hyödyntäen yhteistyössä PKS -kuntien kanssa
- yhteistyö valtion, PKS -kuntien ja muiden kumppaneiden kanssa
- parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja levittäminen
- vaikuttavuuden arviointi ja seuranta.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	629	643	647	637	630	630
Määräaikaisen henkilöstön lkm	35	37	28	24	23	23
Henkilöstön kokonaismäärä *	664	680	675	661	653	653

* Henkilöstösuunnittelussa on siirrytty uuteen henkilöstömäärän laskentatapaan ja siten luvut eivät ole suoraan verrannollisia aiempiin vuosiin. Uudella määrittelyllä pyritään kuvaamaan osuvammin läsnä olevaa ja henkilöstömenobudjetoinnin mukaista henkilöstöä.

KAUPUNKISUUNNITTELULAUTAKUNTA

14 0

Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Kaupunkisuunnittelulautakunta
Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	43 653	38 632	38 814	38 814	39 590	40 382	41 190
Menot	-7 883	-9 856	-9 912	-9 657	-9 879	-9 997	-10 247
Toimintakate	35 770	28 776	28 902	29 157	29 711	30 385	30 942

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	22	27	36	36
Maksutuotot	561	407	390	390
Tuet	11	0	0	0
Muut tulot	43 060	38 198	38 388	38 388
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	43 653	38 632	38 814	38 814
Henkilöstömenot	-6 183	-7 084	-7 325	-7 070
Asiakaspalvelujen ostot	-189	-220	-240	-240
Muiden palvelujen ostot	-782	-1 456	-1 339	-1 339
Sisäisten palvelujen ostot	-57	-75	-74	-74
Materiaalin ostot	-77	-177	-187	-187
Avustukset	0	-59	0	0
Vuokrat	-510	-581	-610	-610
Muut menot	-86	-205	-138	-138
Menot yhteensä	-7 883	-9 856	-9 912	-9 657
Toimintakate	35 770	28 776	28 902	29 157
Poistot	-110	-97	-82	-82
Yk-lisät	1 225	0	0	-3 952
Laskennalliset yhteensä	1 115	-97	-82	-4 033
Tilikauden tulos	36 885	28 679	28 820	25 124

Toiminnan kuvaus

Kaupunkisuunnittelulautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat yhteisesti sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä:

- kaupunkisuunnittelulautakunta
- toimialahallinto
- yrityspalvelut
- kaupunkisuunnittelu

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	115	121	128	122	122	122
Määräaikaisen henkilöstön lkm	4	1	0	0	0	0
Henkilöstön kokonaismäärä	119	122	128	122	122	122

14 10

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-46	-116	-80	-80	-81	-82	-84
Toimintakate	-46	-116	-80	-80	-81	-82	-84

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0
Henkilöstömenot	-38	-75	-49	-49
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-6	-37	-26	-26
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	-1	-4	-3	-3
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0
Muut menot	0	0	-2	-2
Menot yhteensä	-46	-116	-80	-80
Toimintakate	-46	-116	-80	-80
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	46	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	46	0	0	0
Tilikauden tulos	0	-116	-80	-80

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunkisuunnittelulautakunta huolehtii toiminnan tuloksellisuudesta asemakaavoituksessa ja yleiskaavoituksessa, maa- ja vesialueiden hankinnasta ja luovutuksesta, alueiden rakentumista edistävien sopimusten ja muiden toimenpiteiden valmistelusta, kaupungin rakentamattoman kiinteistöomaisuuden kehittämisestä, kaupungille kuuluvien asuntoasioiden hoidosta, sekä yhteistyöstä muiden viranomaisen kanssa siltä osin kuin toisin ei ole määrätty.

Kaupunkisuunnittelulautakunta kokoontuu vuonna 2017 noin 15 kertaa. Vuoden 2017 talousarvio perustuu vuoden 2016 toiminnalliseen tasoon.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Keskeisinä tavoitteina on toteuttaa maapoliittista ohjelmaa, asuntopolitiikkaa, elinkeinopolitiikkaa maankäytön toimenpitein sekä vastata maankäytön strategiasta ja kaupunkirakenteen kehittämisestä.

14 20

Toimialahallinto

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	2 186	2 100	2 229	2 229	2 274	2 319	2 365
Menot	-2 614	-3 384	-3 532	-3 407	-3 487	-3 531	-3 615
Toimintakate	-428	-1 284	-1 303	-1 178	-1 213	-1 212	-1 249

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	15	0	0	0
Maksutuotot	114	224	169	169
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	2 057	1 876	2 060	2 060
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	2 186	2 100	2 229	2 229
Henkilöstömenot	-1 843	-2 100	-2 349	-2 224
Asiakaspalvelujen ostot	-189	-220	-240	-240
Muiden palvelujen ostot	-286	-658	-582	-582
Sisäisten palvelujen ostot	-1	-4	-4	-4
Materiaalin ostot	-32	-65	-72	-72
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-196	-243	-224	-224
Muut menot	-66	-94	-62	-62
Menot yhteensä	-2 614	-3 384	-3 532	-3 407
Toimintakate	-428	-1 284	-1 303	-1 178
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	1 661	0	0	-3 952
Laskennalliset yhteensä	1 661	0	0	-3 952
Tilikauden tulos	1 233	-1 284	-1 303	-5 129

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talous- ja hallintopalvelut -tulosalue hoitaa keskitetysti toimialan talouteen, yleishallintoon ja toimialatasoiseen kehittämiseen, strategiatyöhön, henkilöstöhallintoon, viestintään ja lakiasioihin liittyviä tehtäviä, sekä tarjoaa tukipalveluita toimialan muille tulosalueille. Tulosalue koordinoi toimialan yhteistyötä kaupungin keskushallinnon kanssa. Toimialan asiakaspalvelu keskitettiin talous- ja hallintopalveluiden tulosalueelle 1.6.2016. Talous- ja hallintopalvelut hoitaa myös kunnalliseen pysäköinninvalvontaan kuuluvat viranomais-tehtävät.

Pysäköinninvalvonnan lisäksi ajoneuvojen siirtämisestä huolehtiminen on pysäköinninvalvonnan vastuulla. Varsinainen ajoneuvojen siirtäminen ja kaupungin omaisuudeksi siirtyneiden ajoneuvojen jatkokäsittely on ulkoistettu.

Talousarviokohta "toimialahallinto" sisältää maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan johdon sekä talous- ja hallintopalveluiden määrärahat.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

- huolehditaan toiminnan kehittämisestä yleisesti ja erityisesti viestintätekniikan kehittämisestä
- huolehditaan taloussuunnittelusta ja resurssiallokoinnista, sekä talousarvion ja talous- ja velkaohjelman toteuttamisesta
- noudatetaan avointa ja aktiivista viestintäpolitiikkaa
- turvataan viranomaistehtävien (pysäköinninvalvonta) hoito
- tarjotaan asiakaslähtöistä palvelua, sekä laadukkaat ja kilpailukykyiset tukipalvelut

Talous- ja hallintopalveluiden tulosalueen visiona on olla kehittyvä, osaava, joustava ja tehokas palveluiden tuottaja.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palveluiden kehittäminen vuonna 2017

Maksulliseen pysäköintiin siirtyminen edellyttää pysäköinninvalvonnalta toiminnan kehittämistä ja työpanoksen kohdentamista ohjeistamiseen ja pysäköintimaksujen valvontaan. Pysäköinninvalvontaan tullaan perustamaan näin ollen kolme uutta pysäköinnintarkastajan virkaa. Vuonna 2016 aloittanut toimialan yhteinen asiakaspalvelupiste jatkaa toimintaansa ja kehittää palveluaan vastaamaan paremmin kuntalaisten tarpeita.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Talous- ja hallintopalvelut koordinoi toimialan kuntotuttavaa työtoimintaa. Vuoden 2017 tavoite on työllistettyjen määrän kasvu.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	36	38	47	42	42	42
Määräaikaisen henkilöstön lkm	1	0	0	0	0	0
Henkilöstön kokonaismäärä	37	38	47	42	42	42

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Pysäköintivirhemaksut / kpl	38 762	36 228	39 200	49 200
Kasvu edellisestä vuodesta %	1,8	-6,5	0,5	25,5
Hallinnon henkilöstömenot (€) / toimialan kokonaismenot sis. valmistus omaan käyttöön (€)	0,28	0,29	0,34	0,23
Toimialan koulutuspäivät	2 063	1 921	2 000	2 000

14 30

Yrityspalvelut

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	41 040	36 335	36 335	36 335	37 062	37 803	38 559
Menot	-1 552	-1 903	-1 925	-1 892	-1 935	-1 959	-2 004
Toimintakate	39 488	34 432	34 410	34 443	35 127	35 844	36 555

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	-2	0	2	2
Maksutuotot	39	13	5	5
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	41 003	36 322	36 328	36 328
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	41 040	36 335	36 335	36 335
Henkilöstömenot	-1 098	-1 123	-1 238	-1 205
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-225	-389	-354	-354
Sisäisten palvelujen ostot	-54	-71	-70	-70
Materiaalin ostot	-14	-27	-20	-20
Avustukset	0	-59	0	0
Vuokrat	-148	-139	-175	-175
Muut menot	-14	-96	-69	-69
Menot yhteensä	-1 552	-1 903	-1 925	-1 892
Toimintakate	39 488	34 432	34 410	34 443
Poistot	-110	-97	-82	-82
Yk-lisät	-152	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-262	-97	-82	-82
Tilikauden tulos	39 225	34 335	34 328	34 361

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Yrityspalvelut kehittää ja toteuttaa kaupungin strategisten tavoitteiden mukaista asunto- ja maapolitiikkaa, toteuttaa kaupungin strategisten tavoitteiden mukaista elinkeinopolitiikkaa maankäytön toimenpitein, vastaa kaupungin rakentamattoman kiinteistö omaisuuden, muun kuin kaupungin omassa käytössä olevan rakennetun kiinteistöomaisuuden ja muun kaupunginhallituksen päättämän kiinteistöomaisuuden kehittämisestä sekä edistää strategian mukaisten työpaikka- ja asuntoalueiden toteutumista. Asumisoikeusasioita koskevien viranomaistehtävien hoidosta vastaa ostopalveluna Helsingin kaupunki.

Yrityspalvelut noudattaa osaltaan tuloksellisen elinkeinopolitiikan linjauksia markkinoimalla ja luovuttamalla tontteja työpaikkarakentamiseen.

Asuntopolitiikallaan tulosalue luo osaltaan edellytyksiä kaupungin sitovien tavoitteiden sekä seudullisten tavoitteiden (MAL) ja asunto-ohjelman mukaisten asuntojen toteutumiselle, asunnottomuuden vähenemiselle sekä asumisolojen kehittymiselle.

Yrityspalvelut hoitaa kaupungin maapoliittisten linjausten mukaista aktiivista maapolitiikkaa sekä hallitsee ja kehittää kaupungin maaomaisuutta. Maata hankitaan aktiivisesti strategisilta paikoilta maapoliittisten linjausten mukaisesti. Tulosalue myy maapoliittisten linjausten ja sen täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti kaupungin omistamia maita yrityksille ja asuntotontteja sekä tuottajamuotoiseen että omatoimiseen asuntorakentamiseen. Lisäksi tulosalue kehittää/jatkojalostaa ja myy kaupunginhallituksen ohjeiden mukaisesti kaupungin palvelukäytöstä poistunutta kiinteistö-omaisuutta, jota ei voida jalostaa rakennuksena.

Yrityspalvelut toimii yhdessä sisäisten ja ulkoisten strategisten kumppaneidensa kanssa korostaen kaupungin kilpailukyvyyn/elinvoiman vahvistamista, yhdyskuntarakenteen hallintaa, asuntopoliittisia päämääriä sekä seutuyhteistyötä.

Yrityspalveluiden toimintaympäristöön vaikuttaa suurella määrällä yleinen taloudellinen tilanne ja suhdanteiden ja eräiden toimialojen (mm. kauppa) epävarmuus. Asuntotonttien kauppa on jatkunut erittäin vilkkaana koko Vantaalla, mutta toimitilatonttien kauppa on ollut vähäistä. Yhteydenottoja toimitiloista on ollut, mutta kaupat ovat joko viivästyneet tai niitä ei ole tehty. Vuoden 2016 alusta tilanne on toimitilojenkin osalta kehittynyt suotuisaan suuntaan. Ja nyt Kehäradan aukeamisen jälkeen esim. Vehkalan toteutuminen on todennäköistä.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

- varmistaa maanmyyntivoittojen (32 milj. euroa) toteutuminen
- toteuttaa kaupunginvaltuuston maapoliittisia linjauksia
- osaltaan varmistaa valtion ja seudun kuntien välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimuksen mukaisia asuntotuotantoedellytyksiä
- toteuttaa kaupunginhallituksen hyväksymiä asuntopoliittisia tavoitteita ja asunto-ohjelmaa
- varmistaa yritysten sijoittumisedellytykset maapoliittisin keinoin.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Maankäytön-, asumisen- ja liikenteen -sopimus (MAL) on allekirjoitettu 9.6.2016 ja sitä toteutetaan vuosina 2016–2019. Sopimuksessa on sovittu, että Vantaalle toteutetaan 2 400 asuntoa vuosittain, joista 720 on valtion tukemia vuokra- ja asumisoikeusasuntoja. Yrityspalvelut asuntopoliitiikan toteuttajana ja asuntorakentamisen edellytysten varmistajana toteuttaa osaltaan allekirjoitetun sopimuksen tavoitteita.

Taloussuunnittelukaudella tulee asuntopoliitiikan hoidossa määrällisten tavoitteiden lisäksi huomioida erityisesti asuinalueiden sosiaalisen eheyden turvaaminen ja asuntotuotannon monipuolisuus. Erityisesti tulee kiinnittää huomioita pienten asuntojen rakentamisen lisäksi siihen, että asuinalueilla on riittävästi myös uusia perheasuntoja lapsiperheiden käyttöön. Lisäksi asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojen (omistus, vuokra ja asumisoikeus) kirjo tulee olla sellainen, että alueellista syrjäytymistä kyetään uusilla asuinalueilla ehkäisemään ja pääosin jo rakennetuilla asuinalueilla täydennysrakentamisella vähentämään. Vantaan asuntopoliittiset tavoitteet tullaan ajantasaistamaan vuoden 2017 aikana asunto-ohjelman päivityksen yhteydessä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2012 lopussa maapoliittiset linjaukset kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskien. Vuoden 2013 keväällä maapoliittisten linjausten täytäntöönpanon poliittinen ohjausryhmä hyväksyi kaavoituksessa, maanhankinnassa ja luovutuksessa noudatettavat periaatteet. Periaatteiden on tarkoitus lisätä maanluovutuksen läpinäkyvyyttä, toiminnan avoimuutta sekä nostaa kaupungin imagoa mm. kilpailuttamalla entistä suurempi osa kaupungin luovuttamasta tonttimaasta. Lisäksi ohjausryhmä linjasi kaupungin maanhankintaa ja edellytti, että yrityspalvelut ryhtyy aktiiviseen maanhankintaan priorisoiduilla alueilla. Maapoliittisia linjauksia on täydennetty ja tarkennettu 2014 strategisten linjausten sekä kaavahankkeissa havaittujen haasteiden pohjalta erityisesti täydennysrakentamisen edistämiseksi.

Taloussuunnittelukaudella tulee huomioida myös ostomäärärahojen riittävyys ja joustavuus siten, että tulevana vuosinakin kaupunki voi helpommin säädellä kasvua oman maaomaisuutensa avulla. Erityisesti kuntatekniikan ja palveluverkon investointien ennustettavuuden parantamiseksi kaupungin maaomaisuuden

hallittu lisääminen on perusteltua. Kaupunki pyrkii ottamaan osan maankäyttökorvauksista tonttimaana, erityisesti valtion tukeman tuotannon osalta.

Asunto-ohjelman päivittäminen, MAL -sopimuksen toteuttaminen ja seuranta, maapoliittiset linjaukset ja niiden täytäntöönpano, sekä lakimuutokset koskien arvonmäärittystä ja asuntotuotantoa lisäävät yrityspalveluiden tehtäviä erityisesti edunvalvonnan, maanhankinnan, arvonmäärityksen, kilpailuttamisen sekä seurannan osalta. Tämä vaatii henkilökunnan panostamista ko. tehtäviin ja myös ulkopuolisen konsulttityövoiman käyttöä mm. käyvän arvon määrittelyssä, sekä Vantaan ulkopuolisten maiden myymisen osalta paikallisten kiinteistövälittäjien palveluiden ostamista.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Asuntokaavoituksen lisääminen +25 prosenttia.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	19	19	19	18	18	18
Määräaikaisen henkilöstön lkm	0	0	0	0	0	0
Henkilöstön kokonaismäärä	19	19	19	18	18	18

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Merkittäviä maanhankintaneuvotteluja käynnissä	20	20	10	10
Käynnissä olevat luovutuskilpailut	9	4	5	5
Valmistuneet asunnot	2 022	2 689	2 000	2 400
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	292	312	400	720
Maanmyynti- ja vuokratulot	39 086	41 025	36 172	36 200
Kivistön maanmyyntivoitot koko maanmyyntituloista	18 300	7 300	8 000	8 000

14 40

Kaupunkisuunnittelu

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	427	197	250	250	255	260	265
Menot	-3 671	-4 453	-4 375	-4 278	-4 376	-4 425	-4 545
Toimintakate	-3 244	-4 256	-4 125	-4 028	-4 121	-4 165	-4 280

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	9	27	34	34
Maksutuotot	407	170	216	216
Tuet	11	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	427	197	250	250
Henkilöstömenot	-3 203	-3 786	-3 689	-3 591
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-264	-372	-378	-378
Sisäisten palvelujen ostot	-2	0	0	0
Materiaalin ostot	-29	-81	-92	-92
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-165	-199	-211	-211
Muut menot	-6	-15	-5	-5
Menot yhteensä	-3 671	-4 453	-4 375	-4 278
Toimintakate	-3 244	-4 256	-4 125	-4 028
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	-329	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-329	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 573	-4 256	-4 125	-4 028

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunkisuunnittelun tulosalueen tavoitteena on aito ja kestävä kaupunkiympäristö sekä kansainvälisesti kilpailukykyinen lentokenttäkaupunki. Kaupunkisuunnittelu toimii kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Kaupunkisuunnittelu vastaa edellytysten luomisesta Vantaan strategian mukaiselle asumisen, työnteon ja vapaa-ajan ympäristölle, tehokkaalle liikennejärjestelmälle ja palvelurakenteelle sekä kestäväälle kehitykselle. Kaupunkisuunnittelu vastaa Vantaan maankäytön strategiasta ja laatii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia yleis- ja asemakaavoja sekä niihin liittyviä suunnitelmia ja selvityksiä. Työ tehdään yhdessä kaupungin viranomaisten, sidosryhmien ja asukkaiden sekä metropolialueen kuntien ja valtion viranomaisten kanssa. Onnistuminen tukee Vantaan vetovoimaisuuden, kilpailukyyn ja asukkaiden hyvinvoinnin lisäksi tehokasta ja taloudellista hallintoa. Kaupunkisuunnittelu vaikuttaa keskeisesti useiden kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamiseen ja kaavojen kautta luodaan merkittävää varallisuutta. Nykyinen kaupungistumisen trendi vahvistaa Vantaan strategiaa.

Kaupunkisuunnittelu vastaa Vantaan kaupunkirakenteen tasapainoisesta kehittämisestä. Maankäytön suunnitelmia ja kaavoja tehdään koko kaupungin alueelle ja samalla huolehditaan siitä että kaikki alueet voivat kehittyä ja uudistua omaleimaisina kokonaisuuksina. Tehokas yhteistyö ja koordinointi kaupungin eri toimialojen kanssa ja erityisesti maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla on lähtökohtana kaikelle suunnittelulle. Kumppanuuskaavoituksessa korostuu vuorovaikutus ja osallistuminen, laatuun ja kustannustietoisuuteen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota.

Kaikissa töissä varmistetaan Vantaan valtuustostrategian ja ohjelmien toteutumisedellytykset. Erityistä huomiota kiinnitetään kestäväan kehitykseen ja energiatehokkuuteen. Yksi keino näiden edistämiseksi on puurakentamisen lisääminen. Keskeisiä tavoitteita ovat maapoliittiset linjaukset ja kaupungin tulopohjan vahvistaminen maankäytön myyntituloilla.

Kaupunkisuunnittelu vastaa eräistä viranomaistehtävistä, kuten ajantasa-asemakaavan ja useiden rekisterien ylläpidosta sekä poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelusta ja tekemisestä. Kaupunkisuunnittelussa valmistellaan lisäksi nimistöasiat.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Pääkaupunkiseutua koskeva maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL -sopimus 2016–2019 valmistui kesäkuussa 2016. Sopimuksen pohjalta tehostetaan asuntokaavatuotantoa niin, että Vantaan asunto-asemakaavojen määrää lisätään 33 prosenttia. Tähän on varauduttu sekä tehostamalla toimintaa että lisäämällä asemakaavoituksen asiantuntijoita.

Vuonna 2017 käynnistyy yleiskaavan laatiminen. Siinä varmistetaan Vantaan yhdyskuntarakenteen kehittämisedellytykset seuraaviksi vuosikymmeniksi. Yleiskaavoitus vahvistaa joukkoliikennekaupungin kehittämistä mm. vahvistamalla keskuksia ja hyödyntämällä Kehärataa. Östersundomin yhteinen yleiskaavatyö jatkuu.

Suunnittelukaudella priorisoidaan keskusten kehittämistä. Uusia, nykyisestä rakenteesta irrallaan olevia alueita ei asemakaavoiteta. Aviapoliksesta kehitetään kansainvälisesti merkittävää lentokenttäkaupunkia, jossa on sekä asumista että työpaikkoja ja palveluita. Tätä varten suunnitteluorganisaatiota vahvistetaan. Kivistön nopea rakentuminen varmistetaan riittävällä asemakaavoituksella. Marja-Vantaa -projektin aikana laadittu suunnitteluvision päivitetään ja sen yhteydessä Kivistön rakentumisesta tehdään väliarviointi. Tikkurilan ja Myyrmäen täydennysrakentaminen on voimakasta. Niissä kiinnitetään erityistä huomiota kaupunkiympäristöön ja sen laatuun. Myös muut Vantaan keskukset, Leinelä, Korso, Koivukylä, Martinlaakso ja Hakunila, kehittyvät ja rakentuvat. Samalla kun kehitetään uusia alueita, huolehditaan myös vanhojen asuinalueiden vireydestä, viihtyisyydestä, teiden ja jalkakäytävien kunnosta, turvallisuudesta ja lähipalveluista. Tärkeimpiä työpaikka-alueita ovat Vehkala, Jokiniemi ja Vantaan Akseli. Uusia tapoja kehittää työpaikka-alueita suunnitellaan Vantaankosken ja Vehkalan kokemusten pohjalta.

Kaavoissa varmistetaan keskustojen turvallisuus, riittävä liityntäpysäköinti ja pyörätiet. Kaavatalous ja ilmastovaikutukset selvitetään kaikissa kaavoissa. Rakennetun kaupunkiympäristön ja kaupunkitilan laatu turvataan asemakaava-alueita yhteen sovittavilla kaavarungoilla ja erillisprojekteilla sekä toteuttamalla arkkitehtuuriohjelmaa.

Vantaan asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista. Se sijoittuu pääosin Kehäradan ja joukkoliikennekäytävien varteen. Kaavoituksella varmistetaan toteuttamiskelpoisten kaavojen varanto (noin milj. kem²) ja vuosittain laaditaan uutta asumisen asemakaavaa keskimäärin 265 250 kem². Pientalorakentamisen osuus varmistetaan ja täydennysrakentamisen prosesseja sujuvoitetaan. Tarjous- ja suunnittelukilpailu- ja järjestetään myös sellaisissa kokonaisuuksissa, joihin pk-yrityksillä on mahdollisuus osallistua. Asuntorakentamisen laatua tuetaan arkkitehtuuriohjelman avulla.

Kuntalaisten osallisuutta kaupunkisuunnitteluun vahvistetaan jakamalla monipuolisesti tietoa, käyttämällä ja kokeilemalla erilaisia viestinnän ja vuorovaikutuksen tapoja, sekä kehittämällä uusia sähköisiä työvälinei-

tä. Erityisesti huomiota kiinnitetään eri-ikäisten asukkaiden tavoittamiseen. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kehitetään yhdessä kaupungin eri toimijoiden, kuten kuntalaispalvelujen kanssa. Lisäksi tiivistetään yhteistyötä eri alueiden toimijoiden ja asukasryhmien kanssa.

Suunnittelukaudella suunnitelmien, karttojen ja rekistereiden tietojärjestelmät kehittyvät integroidummaksi tiedonhallinnallisesti keskitetyimmäksi kokonaisuudeksi. Uudet prosessit ja työkalut otetaan käyttöön ja kehitetään reaaliaikaista tietomallia kaupungista.

Kaupunkisuunnittelu seuraa kansainvälisiä arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun trendejä ja hyödyntää kansainvälisiä kokemuksia kaupungin kehittämisessä ja kaupunkimarkkinoinnissa. Kaupunkisuunnittelu edustaa Vantaata Euroopan lentokenttäkaupunkien yhteistyöverkossa (ARC) ja osallistuu EU-projekteihin. Uusia kansainvälisiä yhteistyömuotoja tutkitaan.

Vuonna 2017 valmistuu kansalliseen Suomi 100 -projektiin liittyvä Vantaan tulevaisuuskuvat -hanke. Sen avulla etsitään kuntalaisten näkemyksiä uuden valtuustostrategian valmisteluun, yleiskaavatyöhön ja keskuksen profilointiin.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Uusi valtuustokausi alkaa kaupunkistrategian valmistelulla. Samalla etenee aluehallinto- ja SOTE -uudistukset. Kunnan, toimialojen ja samalla kaupunkisuunnittelun merkitys ja rooli kunnan toiminnassa muuttuvat.

Metropolialueen yhteistyön kehittyminen, ilmastotavoitteet ja talouden murros, kansainvälinen toimintaympäristö sekä digitalisoitumisen hyödyntäminen vaikuttavat merkittävästi kaupunkisuunnittelun tehtäviin. Tavoitteet muuttuvat ja suunnitelmat vanhenevat nopeasti, yhteistyö laajenee ja kaavoituksessa ratkaistavien asioiden määrä kasvaa. Osaamisen tarve muuttuu ja viestinnän / vuorovaikutuksen tarve lisääntyy.

Valtion ja kuntien välinen sopimus tarkoittaa merkittävää toiminnan tehostamista ja painopisteiden tarkistamista. Suunnittelukaudella kehitetään tehokkaaseen koordinointiin, yhteistyöhön, sähköisiin järjestelmiin ja sujuvuuteen perustuvia työtapoja. Asukasryhmiä, kumppanuuskaavoitusta ja kumppaneiden osaamisen hyödyntämistä vahvistetaan. Osaamisessa pidetään erityisesti huoli arkkitehtuurin laadusta kaupunkiympäristössä lisääntyneiden paineiden keskellä. Omien resurssien riittävyyttä vahvistetaan käyttämällä konsulttipalveluita.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

- Asemakaavoituksen lisääminen +33 prosenttia.
- Mallinnuksen laajentaminen koko toimialan toimintoihin.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	60	64	62	62	62	62
Määräaikaisen henkilöstön lkm	3	1	0	0	0	0
Henkilöstön kokonaismäärä	63	65	62	62	62	62

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Hyväksytyt asemakaavat kpl	31	46	40	45
Uusi asuntokerrosala k-m ²	209 209	336 093	250 000	265 000
Uusi toimitilakerrosala k-m ²	97 420	203 996	200 000	200 000
Asemakaavan muutosaloitteet	163	163	135	140
Vuoden kaavoitushakemukset	36	33	40	40
Poikkeamispäätökset	61	84	70	70

TEKNINEN LAUTAKUNTA

14 5

Tekninen lautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Tekninen lautakunta
Puheenjohtaja: Jari Porthén

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	183 207	171 430	177 012	177 012	179 578	182 186	184 838
Valmistus omaan käyttöön	107 774	78 140	88 125	88 044	111 268	102 324	89 186
Menot	-275 968	-260 174	-274 458	-273 914	-300 338	-293 418	-282 445
Menot ilman VOK	-168 194	-182 034	-186 333	-185 869	-189 070	-191 094	-193 260
Toimintakate	15 013	-10 604	-9 321	-8 857	-9 492	-8 908	-8 421

14 5

Tekninen lautakunta bruttoyksiköt

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	134 234	143 768	142 237	142 237	144 287	146 370	148 486
Valmistus omaan käyttöön	37 719	39 175	55 325	55 283	74 087	65 149	53 495
Menot	-158 504	-174 342	-192 626	-192 511	-213 801	-206 416	-196 102
Menot ilman VOK	-120 785	-135 167	-137 301	-137 228	-139 713	-141 267	-142 607
Toimintakate	13 449	8 601	4 936	5 009	4 574	5 103	5 878

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	6 656	13 490	10 877	10 877
Maksutuotot	1	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	14 222	13 599	15 958	15 958
Sisäiset tulot	113 354	116 679	115 402	115 402
Tulot yhteensä	134 234	143 768	142 237	142 237
Valmistus omaan käyttöön	37 719	39 175	55 325	55 283
Henkilöstömenot	-6 124	-6 147	-6 098	-5 981
Asiakaspalvelujen ostot	-29 419	-42 770	-41 501	-41 501
Muiden palvelujen ostot	-65 103	-63 590	-79 810	-79 810
Sisäisten palvelujen ostot	-793	-836	-936	-936
Materiaalin ostot	-16 337	-16 733	-16 665	-16 667
Avustukset	-3	-2	-10	-10
Vuokrat	-39 701	-43 171	-46 492	-46 492
Muut menot	-1 024	-1 093	-1 114	-1 114
Menot yhteensä	-158 504	-174 342	-192 626	-192 511
Toimintakate	13 449	8 601	4 936	5 009
Poistot	-33 951	-33 607	-36 834	-36 834
Yk-lisät	-3 340	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-37 291	-33 607	-36 834	-36 834
Tilikauden tulos	-23 842	-25 006	-31 898	-31 825

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan alaiseen toimintaan bruttobudjetoituina yksikköinä kuuluvat: tekninen lautakunta, tilakeskus ja joukkoliikenne. Nettobudjetoituina yksikköinä kuuluvat: kuntatekniikan keskus ja varikko.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	436	445	444	441	435	435
Määräaikaisen henkilöstön lkm	22	28	21	18	19	19
Henkilöstön kokonaismäärä	458	473	465	459	454	454

15 01

Tekninen lautakunta

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-46	-76	-80	-80	-81	-82	-84
Toimintakate	-46	-76	-80	-80	-81	-82	-84

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0
Henkilöstömenot	-32	-51	-46	-46
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-11	-22	-28	-28
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	-1	-3	-3	-3
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-2	0	-2	-2
Muut menot	0	0	-1	-1
Menot yhteensä	-46	-76	-80	-80
Toimintakate	-46	-76	-80	-80
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	46	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	46	0	0	0
Tilikauden tulos	0	-76	-80	-80

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tekninen lautakunta huolehtii

- kaupungin toimitilajohtamisesta, toimitilastrategiasta sekä kaupungin eri toimialojen tarvitsemien riittävien ja asianmukaisten toimitilojen hankkimisesta, hallinnasta ja isännöintitehtävistä
- kaupungin rakennetun ja muun kaupunginhallituksen päättämän kiinteistöomaisuuden kehittämisestä, kunnossapidosta ja kiinteistönhoidosta
- toimitilojen hankevalmistelusta ja rakennuttamisesta
- liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä julkisen kaupunkitilan hallinnasta ja hoidosta
- yhdyskuntateknisen rakentamis- ja ylläpitopalveluiden ja varikkotoimintojen tuottamisesta
- kaupungin liikenneturvallisuustyöstä.

Lisäksi lautakunta huolehtii yleisistä ja yksityisistä teistä annetuista laeissa kunnan tielautakunnalle määrätyistä tehtävistä siten, että tehtävää hoitamaan on valittu yksityistiejaosto.

Tekninen lautakunta kokoontuu vuonna 2017 noin 15 kertaa ja yksityistiejaosto 1-4 kertaa. Vuoden 2017 talousarvio perustuu vuoden 2016 toiminnalliseen tasoon.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Keskeisinä tavoitteina on vastata julkisen kaupunkitilan ja joukkoliikenteen kehittämisestä sekä kiinteistöomaisuuden kehittämisestä ja toimitilaratkaisujen tuottamisesta. Lautakunnan erityisenä tehtävänä on vastata uudisrakennuksia, peruskorjauksia ja julkista käyttöomaisuutta koskevien investointiohjelmien toteuttamisesta.

Sisäilmaongelmiin puututaan tehokkaasti. Valvotaan rakentamista paremmin, varmistetaan toimiva ilmanvaihto ja tehostetaan siivousta. Reagoidaan oppilaiden ja opettajien oireiluun ripeästi. Tehostetaan rakennusten kunnossapitoa ja kunnossapidon valvontaa ottamalla huoltokirja käyttöön kaikissa kaupungin tiloissa.

15 20

Tilakeskuksen tulosalue

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	127 580	130 278	131 366	131 366	133 416	135 499	137 615
Valmistus omaan käyttöön	37 719	39 175	55 325	55 283	74 087	65 149	53 495
Menot	-114 899	-119 905	-139 846	-139 731	-159 837	-152 174	-141 860
Menot ilman VOK	-77 180	-80 730	-84 521	-84 448	-85 750	-87 026	-88 365
Toimintakate	50 401	49 548	46 845	46 918	47 666	48 473	49 250

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	3	0	6	6
Maksutuotot	1	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	14 222	13 599	15 958	15 958
Sisäiset tulot	113 354	116 679	115 402	115 402
Tulot yhteensä	127 580	130 278	131 366	131 366

Valmistus omaan käyttöön	37 719	39 175	55 325	55 283
--------------------------	--------	--------	--------	--------

Henkilöstömenot	-6 092	-6 096	-6 053	-5 935
Asiakaspalvelujen ostot	-3	0	-1	-1
Muiden palvelujen ostot	-50 949	-51 977	-68 581	-68 581
Sisäisten palvelujen ostot	-793	-836	-936	-936
Materiaalin ostot	-16 337	-16 730	-16 662	-16 664
Avustukset	-3	-2	-10	-10
Vuokrat	-39 699	-43 171	-46 490	-46 490
Muut menot	-1 024	-1 093	-1 113	-1 113
Menot yhteensä	-114 899	-119 905	-139 846	-139 731
Toimintakate	50 401	49 548	46 845	46 918
Poistot	-33 951	-33 607	-36 834	-36 834
Yk-lisät	-3 385	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-37 337	-33 607	-36 834	-36 834
Tilikauden tulos	13 064	15 941	10 011	10 084

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tilakeskuksen tulosalue vastaa kaupungin kiinteistöomaisuuden hallinnoinnista ja kehittämisestä sekä toimitilaratkaisujen tuottamisesta. Tilahallinnan tehtäviin kuuluu toimitilojen ja asiakkaiden hallinta, toimitilojen vuokraus, operatiivinen kiinteistöjohtaminen sekä kiinteistöjen kunnossapidon suunnittelu ja järjestäminen. Hankevalmistelu sisältää pitkän ja lyhyen aikavälin tilojen tuottamisen suunnittelun, kiinteistö- ja hankekehityksen sekä suunnittelupalvelujen hankinnan. Hankevalmistelu tuottaa toimitilahankkeiden tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat yhteistyössä muiden toimialojen kanssa. Rakennuttaminen vastaa investointiohjelmien mukaisten toimitilahankkeiden toteutuksesta ja rakentamisen valvonnasta sekä taloteknisistä asian-tuntijapalveluista.

Tilakeskuksen toimintaa koskevat toimintaympäristön muutokset liittyvät ensisijaisesti talouteen, tiloihin, palveluihin ja resursointiin. Yleisen ylläpitokustannustason suhteellisen hidas kasvu sekä rakennuskustannusten pienoinen lasku ovat mahdollistaneet TVO -tason toteutumisen niin käyttötalouden kuin investointienkin puolella. Kaupungin poikkeuksellisen nopea kasvu sekä kasaantuneet investointitarpeet myös korjausrakentamisessa edellyttävät jatkossa TVO:ssa määriteltyä korkeampaa investointitasoa. Uusia palvelurakennuksia tarvitaan uusille ja tiivistyville asuinalueille. Lisäksi pitkittyneiden ja selvittämättömien sisäilmaongelmien takia vanhempia rakennuksia joudutaan korvaamaan uusilla. Tilatarpeet muuttuvat ja tarkentuvat entistä nopeammin, minkä vuoksi on etsittävä uusia kokonaistaloudellisempia ja joustavampia hankemuotoja. Suurempia peruskorjauksia tulee ajankohtaiseksi viimeistään vuosikymmenen vaihtuessa. Uuden investointisuunnittelumallin ja kiinteistönhallinta-järjestelmän avulla pyritään entistä taloudellisempiin kokonaisratkaisuihin. Käytöstä poistetut kiinteistöt edellyttävät kiinteistökehitystoimia ja akuutit tilatarpeet nopeaa reagointikykyä ja rakennuttamisresursseja hankevalmistelussa ja hankinnassa. Ylläpidon kustannusten nousuun tulee varautua ylläpidon toimintoja kehittämällä.

Tilakeskuksen omien tilojen määrä tulee kasvamaan erityisesti uusien koulujen ja päiväkotien rakentamisen myötä. Osa hankkeista toteutuu vuokraamalla, mikä lisää tuntuvasti erityisesti käyttötalousmenoja.

Ennakoimattomaan tarpeeseen vuoden 2016 aikana tulee valmistumaan neljä uutta päiväkotiyksikköä, joiden vuosittaiset vuokrat ja ylläpitokulut nousevat lähes milj. euroon.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Tilakeskuksen strategisia päätavoitteita ovat kiinteistöomaisuuden ja toimitilainvestointien hallinta sekä kestävä kehitys edistävä toiminta. Strategian kolme perinteistä kulmakiveä ovat kustannustehokkuus, tilatehokkuus ja energiatehokkuus. Kaupungille yhteisiä asioita hoidetaan yhteistyössä kaikkien toimialojen sekä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan muiden tulosalueiden, erityisesti kuntatekniikan keskuksen kanssa synergiaetuja hyödyntäen. Tärkein voimavara on motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilöstö.

Kiinteistöomaisuuden rahallisen arvon säilyttämisen lisäksi erityishuomio kiinnitetään edelleen toimitilojen terveellisuuden ja turvallisuuden edistämiseen. Kiinteistöjen aktiivisemmalla kuntoseurannalla ja kiinteistönhuollolla pyritään vähentämään ennakoimattomia korjaustarpeita ja varmistamaan hyväksyttävät olosuhteet tilojen käyttäjille. Sisäilma-asioiden hallintaan ja ongelmien ratkaisuun on etsittävä edelleen uusia keinoja. Yhteiset toimintamallit ja menettelytapaohjeet on pidettävä ajan tasalla uuden kiinteistönhallintajärjestelmän mahdollisuuksia hyödyntäen. Huolellisella investointisuunnittelulla varmistetaan niukkojen määrärahojen oikea kohdentaminen uudisrakentamiseen ja kiinteistöjen tarkoituksenmukaisiin peruskorjauksiin.

Julkisessa rakentamisessa painotetaan rakennusten näyttävyys sijaan käytettävyyttä, terveellisuutta ja muunneltavuutta. Rakentamisessa suositetaan mahdollisuuksien mukaan puuta. Jotta rakentajat voivat tarjota kustannustehokkaita ratkaisuja, hankkeiden kilpailutuksessa annetaan enemmän liikkumavaraa hyödyntää kunkin tarjoajan omia vahvuuksia.

Asiakkaiden toimitilatarpeet ratkaistaan ja hankkeet toteutetaan asiakaslähtöisesti kaupungin johdon hyväksyntä palveluverkkosuunnitelmiin perustuen. Investointiohjelma laaditaan palveluverkkosuunnitelmia täydentäviä esiselvityksiä hyödyntäen ja ohjelmaa toteutetaan kustannustehokkaasti TVO -ohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Osallistumalla aktiivisesti arkkitehtuuristrategian toteuttamiseen, tuetaan rakennetun ympäristön säilymistä ja kehittämistä.

Kestävän kehityksen periaatteita noudattaen olemassa oleva kiinteistökanta hyödynnetään ja kaikessa uudisrakentamisessa tähdätään lähes nollaenergiatasoon. Toimialan yhteisten tavoitteiden mukaisesti tilakeskus edistää osaltaan aurinkoenergian käytön lisäämistä ja uusiutuvan energian käyttöönottoa. Kiinteistöjen todellisia energiansäästöjä haetaan jatkamalla käynnistettyjä energiansäästöhankeita ja

osallistumalla aktiivisesti alan kehityshankkeisiin. Tilakeskus seuraa aiempaa tarkemmin kaupungin käytössä olevien kiinteistöjen lämmön- ja sähkönkulutusta ja tavoittelee 2 prosentin vuotuista säästöä ominaiskulutuksessa, kuitenkin huolehtien hyvästä sisäilman laadusta.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Tilakeskuksen toiminnan ja palvelujen järjestämisen kannalta merkittävänä uudistuksena uuden kiinteistönhallintajärjestelmän käyttöönotto ja kehitystyö jatkuu vuodelle 2017. Palvelusopimukset ja avoin tieto tulevat käyttäjien sekä sidosryhmien ja myös kuntalaisten ulottuville. Näin uusi järjestelmä tulee tukemaan sisäisen tiedonkulun rinnalla myös ulkoista vuorovaikutusta. Palvelut sähköistyvät, kun mm. vuokra-asuntojen haku ja vuokraus tapahtuvat verkossa vuoden 2016 aikana käyttöönotettavan sovelluksen avulla.

Vuoden 2016 aikana on pohdittu johtoryhmässä ja yhdessä henkilöstön edustajien kanssa tilakeskuksen johtamisen rakenteita sekä keinoja sääntöjen, ohjeiden ja parhaiden käytäntöjen päivittämiseksi nimenomaan uuden kiinteistönhallintajärjestelmän käyttöönottoon liittyen. Keskeiset teemat liittyvät johtamisjärjestelmän täsmentämiseen, yksöiden välisten rajapintojen selkeyttämiseen, yhteisten asioiden vastuiden ja oikeuksien määrittämiseen sekä palvelutuotannon johtamiseen.

Tavoitteena on, että organisaatiossa olisi paremmin tunnistettavissa tilakeskuksen kolme roolia; kiinteistöomaisuuden hallinta ja kehittäminen, tilojen ja niihin liittyvien palvelujen järjestäminen sekä palvelutuotannon ohjaus ja hallinta. Käytännössä tämä tarkoittaisi tehtävien jakamista perustehtävän mukaan kahteen pääryhmään; tilojen järjestämiseen ja kiinteistöomaisuuden hallintaan. Molempiin pääryhmiin liittyisi palvelutuotannon hallintatehtävinä joko rakennuttamista tai kunnossapitoa.

Uudet tehtävät ja tarkentuva vastuunjako edellyttää oman henkilöstön osaamisen lisäämistä. Uudistuvan organisaation osaamisen kehittämiseksi koko henkilöstön prosessiosaamista, hankintaosaamista, ympäristöosaamista ja suhteosaamista on edistettävä täydennyskoulutuksen avulla. Toiminnan ja työympäristön kehittämistoimenpiteiden sekä uusien tehtävien lisäksi tilakeskuksen henkilöstöresursseissa on odotettavissa suuria muutoksia eläköitymisen myötä tulevalle taloussuunnitelmakaudella. Eläkkeelle siirtymisiin liittyen useiden vakanssien tehtäväkuvia on tarkistettava nykytarpeita paremmin vastaaviksi.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	75	81	82	80	78	78
Määräaikaisen henkilöstön lkm	2	2	0	0	0	0
Henkilöstön kokonaismäärä	77	83	82	80	78	78

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Toimitilamäärä (m ²)	773 006	814 816	826 182	823 571
Käyttökustannukset milj. €	15,3	15,5	15,9	15,3
Uudisrakentaminen (brm ²)	5 460	1 842	11 370	8 220
Puretut kiinteistöt (m ²) ***	2 836	1 472	620	1 200
Kiinteistöjen myynnit, myyntivoitto (1000 €)	1 283	896	1 000	250
Korjausvelka 75 % (1000 €)	-	68 616	70 000	65 000
Energiansäästö (1000 €)	220	450	450	450
Asiakastytytyväisyys tiloihin (KTI, 1-5)	3,34	-	3,45	-

14 51

Joukkoliikenne

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	6 653	13 490	10 871	10 871	10 871	10 871	10 871
Menot	-43 560	-54 361	-52 700	-52 700	-53 882	-54 159	-54 159
Toimintakate	-36 906	-40 871	-41 829	-41 829	-43 011	-43 288	-43 288

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	6 653	13 490	10 871	10 871
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	6 653	13 490	10 871	10 871
Henkilöstömenot	0	0	0	0
Asiakaspalvelujen ostot	-29 416	-42 770	-41 500	-41 500
Muiden palvelujen ostot	-14 144	-11 591	-11 200	-11 200
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-43 560	-54 361	-52 700	-52 700
Toimintakate	-36 906	-40 871	-41 829	-41 829
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	0	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-36 906	-40 871	-41 829	-41 829

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaan talousarvio perustuu HSL:n alustavaan talousarvioon vuosille 2017–2019. Talousarvion laskentaperusteet ja rakenne ovat Sipoon liittymisen yhteydessä tarkistetun perussopimuksen mukaisia.

Kunnat maksavat HSL:lle kuntaosuutta, joka muodostuu lipputuloista ja joukkoliikenteen menoista. Menot muodostuvat operointikuluista (liikennöintikorvaukset), yleiskustannuksista sekä infrakustannuksista, jotka ovat HSL:n jäsenkuntien laskuttamia perussopimuksen mukaisia infran ylläpito- ja pääomakustannuksia.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Vantaan joukkoliikenteen subventioaste saa olla korkeintaan 50 prosenttia ilman infrakustannuksia. Vantaan kaupungin esitys vuoden 2017 kuntaosuudeksi on 52,7 milj. euroa ilman ylijäämähyvitystä. Aiempien vuosien ylijäämäkertymää voidaan käyttää vuoden 2017 aikana noin 6,5 milj. euroa. Kaupunki on oikeutettu laskuttamaan HSL:ltä Vantaan joukkoliikenneinfran käyttökorvauksia 10,9 milj. euroa, joka on esitetty talousarviossa joukkoliikenteen tulona. Näistä korvauksista 9,5 milj. euroa on pääomamenoja ja loput kaupungin ylläpito- ja hallinnointikuluja.

Vantaan joukkoliikenteen nettomenoiksi vuonna 2017 muodostuu noin 36,7 milj. euroa (kuntaosuus 52,7 milj. euroa vähennettynä infrakustannusten pääomaosuudella noin 9,5 milj. euroa, sekä ylijäämän hyvityksellä 6,5 milj. euroa).

Vantaan kuntaosuus laskee talousarvion vuoden 2016 tasosta 5,57 milj. eurolla. Vantaan kaupungin esitys merkitsee liikennöintikustannusten alentamista vuoden 2016 tasosta. Kustannustason yleisen nousun oletetaan olevan vähäistä, minkä lisäksi esitetään mahdollisten liikennöinnin supistuskohdeiden kartoittamista.

Vantaan kaupunki on esittänyt, että uusi kaarimalli sekä sen lippujen hinnat otetaan käyttöön vasta vuoden 2018 talousarviokaudella, eikä niihin varauduta Vantaan vuoden 2017 talousarviossa. Nykyisen lippujärjestelmän mukaiset lippujen hinnat nousevat 5,5 prosenttia vuoden 2016 lipunhintojen tasoon nähden. Lipunhintojen nousu johtuu yleisen hintatason nousun lisäksi mm. Länsimetron valmistumisen aiheuttamien infrakustannusten noususta. Vuoden 2016 subventioasteeksi ilman infrakustannuksia muodostuu 43,0 prosenttia. Mikäli infrakustannukset otetaan huomioon HSL:n esityksen mukaisesti, niin subventioasteeksi muodostuu 44,0 prosenttia.

HSL:n vuosien 2017–2019 talousarvio ja laskelmat vuosille 2018–2019 sisältävät useita epävarmuustekijöitä, koska kaarimallin käyttöönottoon liittyvistä lipunhinnoista ja lipputulosta ei ole esitetty luotettavia laskelmia HSL:n talousarviossa, vaan se pohjautuu vuoden 2017 osalta nykyiseen lippujärjestelmään. Vuoden 2018 talousarviolaskelmat ovat siis epävarmoja vyöhykelipun ja länsimetron infrakustannusvaikutusten osalta ja sisältävät huomattavan kustannustason nousun mahdollisuuden, jonka suuruusluokka voi olla jopa 10 milj. euroa valittavasta laskutavasta riippuen.

Julkisen liikenteen järjestelyissä otetaan kasvavan senioriväestön tarpeet huomioon.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Vantaan kaupungin esitys merkitsee liikennöintikustannusten alentamista vuoden 2016 tasosta. Kustannustason yleisen nousun oletetaan olevan vähäistä ja sen lisäksi esitetään mahdollisten liikennöinnin supistuskohdeiden kartoittamista sekä vähän kuormittuneista linjoista että hiljaisen ajan liikenteestä. Aviapolis-alueen liikenteen lisäämistä selvitetään erillisellä suunnitelmalla syksyllä 2016 ja se on tarkoitus käsitellä erikseen. Sen kustannusten kattamiseen on selvitettävä sekä yksityisen rahoituksen saatavuutta että kuntaosuuksien ylijäämän käyttöä. HSL on esittänyt kaarimallin käyttöönottoa 2017 syksyllä mutta Vantaa esittää tästä luopumista ja siihen siirtymistä vasta vuonna 2018. Kaarimalliin siirtyminen muuttaa merkittävästi vyöhykkeelle B sijoittuvien alueiden joukkoliikennepalveluiden hintaa kuntalaisille alentamalla sitä ja vastaavasti nostaa Vantaan sisäisen liikkumisen hintaa B ja C vyöhykkeiden välillä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Matkustajamäärä (nousua/arkivrk)	-	104 722	106 816	108 952

14 50

Kuntatekniikan keskus

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	42 782	22 000	29 000	29 000	29 400	29 808	30 224
Valmistus omaan käyttöön	70 055	38 965	32 800	32 762	37 181	37 175	35 691
Menot	-112 609	-81 105	-77 046	-76 636	-81 693	-82 088	-81 345
Menot ilman VOK	-42 555	-42 140	-44 246	-43 874	-44 512	-44 913	-45 654
Toimintakate	227	-20 140	-15 246	-14 874	-15 112	-15 105	-15 429

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	9 988	11 073	10 866	10 866
Maksutuotot	31 415	10 439	17 484	17 484
Tuet	59	0	0	0
Muut tulot	273	269	381	381
Sisäiset tulot	1 047	220	270	270
Tulot yhteensä	42 782	22 000	29 000	29 000
Valmistus omaan käyttöön	70 055	38 965	32 800	32 762
Henkilöstömenot	-17 461	-15 750	-15 785	-15 375
Asiakaspalvelujen ostot	-90	-90	-91	-91
Muiden palvelujen ostot	-81 093	-56 320	-50 515	-50 515
Sisäisten palvelujen ostot	-903	-338	-316	-316
Materiaalin ostot	-8 105	-4 598	-5 917	-5 917
Avustukset	-43	-80	-80	-80
Vuokrat	-4 743	-3 650	-3 970	-3 970
Muut menot	-171	-279	-372	-372
Menot yhteensä	-112 609	-81 105	-77 046	-76 636
Toimintakate	227	-20 140	-15 246	-14 874
Poistot	-43 500	-52 891	-57 831	-57 835
Yk-lisät	-2 243	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-45 743	-52 891	-57 831	-57 835
Tilikauden tulos	-45 516	-73 031	-73 077	-72 709

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kuntatekniikan keskuksen tulosalue vastaa kaupungin julkisesta kaupunkitilasta eli katujen sekä viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Se suunnittelee tai suunnitteluttaa investoinnit, laatii vuosittaiset rakentamishjelmat sekä valmistelee maankäyttösopimuksia. Investoinnit ja ylläpitotyöt toteutetaan itse tai teetetään ulkopuolisilla palveluntuottajilla monituottajamallin mukaisesti.

Tulosalue vastaa myös kaupungin liikennesuunnittelusta, kaupungin toimivaltaan kuuluvista joukkoliikenneasioista sekä laissa määrätyistä kiinteistöinsinöörin tehtävistä. Kuntatekniikan keskukseseen kuuluu myös kaupungin keskitetystä ajoneuvohallinnasta vastaava varikko, joka on erillinen nettobudjetoitu tulosyksikkö. Kuntatekniikan keskus tekee seudullisten kuntayhtymien HSY:n ja HSL:n

kanssa yhteistyötä vesihuollon investointien suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä joukkoliikenneasioiden valmistelussa.

Maankäyttösopimuksista saatavat tulot kirjataan käyttötalouteen. Kaikkien kaupungin omistukseen jäävien investointien (valmistus omaan käyttöön eli VOK) sekä katuinvestointien yhteydessä toteutettavien vesihuoltolinjojen tulot ja menot näkyvät myös käyttötaloudessa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Kuntatekniikan keskuksen toiminnassa keskeistä on vuosittaisen investointiohjelman toteuttaminen siten, että se tukee sekä asunto- ja elinkeinopolitiikkaa että kaupunkikeskustojen kehittämistä. Julkista kaupunkitilaa kehitetään toimivaksi, turvalliseksi ja kaupunkikuvallisesti korkeatasoiseksi, mutta samalla koneellisesti kunnossapidettäväksi. Suunnittelun ja rakentamisen painopistealueita ovat erityisesti Kehäradan asemien keskusta-alueet sekä muut tontinluovutuskohteet. Työpaikka-alueiden tonttien esirakentamista jatketaan Tuupakassa ja Vehkalassa. Infran korjausvelan suuruus määritetään ja sitä pyritään lyhentämään määrätietoisesti ja hallitusti.

Tavoitteena on pitää joukkoliikenteen subventioaste alle 50 prosentissa ja samalla matkalippujen hintojen nousu kohtuullisena. Tavoitteeseen pyritään tarkastelemalla joukkoliikenteen palvelutasoa ja operointikustannuksia kriittisesti sekä aktiivisella edunvalvonnalla HSL:n suuntaan. Joukkoliikenteen käyttäjämääriä nostetaan 2 prosenttia vuodessa kehittämällä Vantaata raideliikenteen asemiin ja joukkoliikennekäytäviin tukeutuvana joukkoliikennekaupunkina.

Sähköistä liikennettä edistetään mm. rakentamalla sähköbussien latauspisteitä bussiterminaleihin ja edesauttamalla henkilöautojen latauspisteiden rakentamista.

Uuden suunnittelu-, kartantuo- ja rekisterijärjestelmä -hankkeen määrittelytyön yhteydessä luotavat uudet toimintamallit sekä tietomallitekniikkaan perustuvan kaupunkimallin käyttöönotto tehostavat tuottavuutta, nopeuttavat läpimenoaikoja ja tuovat mukanaan merkittäviä säästöjä. Uuden suunnittelu-, kartantuo- ja rekisterijärjestelmän toiminnanohjausjärjestelmän avulla saadaan muodostettua tilannekuva mm. suunnittelun edistymisestä, mikä mahdollistaa hankkeiden entistä paremman ohjelmoinnin ja seurannan. Tietomallitekniikan käyttöönotto tuo säästöjä ja parantaa lopputuotteen laatua. Hanke sisältää yhtenä modulina yleisten alueiden hallintajärjestelmän, mikä mahdollistaa karttapohjaisen infraomaisuuden ja kaivuu- ym. lupien digitaalisen hallinnan. Nykyinen paperi- ja muovipohjainen piirustusarkisto muutetaan sähköiseksi.

Ylläpidettävien katu- ja viheralueiden pinta-alojen kasvuun vastataan laajentamalla yksityisen alueurakoinnin määrää. Kolmas hoitourakka-alue kilpailutetaan 2018 tai 2019. Maastotöiden tukikohtatoiminnot keskitetään Voimalantielle ja Koisoentielle, ja erillisistä pienistä tukikohdista luovutaan.

Kaupungin elinkeino-ohjelmaa toteutetaan kehittämällä Tikkurilan jokirannan aluetta sekä Kuusijärven aluetta Sipoonkorven kansallispuiston porttina. Tärkeänä tavoitteena on myös jatkaa yhteistyötä tilakeskuksen kanssa toiminnallisten ja taloudellisten synergiahyötyjen saavuttamiseksi.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

- Uuden suunnittelu-, kartantuo- ja rekisterijärjestelmän ja uudet toimintamallit
- investointitason sopeuttaminen 30 milj. euroon
- mittausosaston siirto
- hulevesisopimus
- maksullinen pysäköintijärjestelmä keskusta-alueilla
- kaupunkipyöräpilotti
- sähköisten palvelujen ja kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen (mm. ylijäämämaiden vastaanottotoiminta, lupapiste.fi, pohjatutkimusrekisteri, aurauskaluston seuranta)

- vuorovaikutuksen lisääminen
- kaupungin metsien kymmenvuotissuunnitelmaan liittyvien maastotöiden käynnistäminen
- liityntäpysäköintialueilla otetaan käyttöön puomijärjestelmä
- Vantaan paikkatiedon julkaisua avoimina paikkatietoaineistoina vapaaseen käyttöön jatketaan hallitusti.

Palvelut tuotetaan edelleen kustannustehokkaasti omaa työtä ja ostopalveluita yhdistäen, mutta oman tuotannon ja ostopalveluiden osuuksien tavoitetilat tarkistetaan. Koko tulosalueen henkilöstöä innostetaan kehittämään omaa osaamistaan sekä edustamansa yksikön toimintaa. Kehittämisen kärkenä on uusi suunnittelu-, kartantuotanto- ja rekisterijärjestelmä. Kunnallistekniikan investointihankkeiden ohjelmointi- ja hallintaprosessia sekä talouden reaaliaikaista seuranta kehitetään edelleen osana suunnittelu-, kartantuotanto- ja rekisterijärjestelmä -hanketta, jotta varmistetaan mm. vuotuisen rakentamisohjelman ja työohjelmien toteutuminen sekä tiedottaminen hankkeista kuntalaisille.

Uuden suunnittelu-, kartantuotanto- ja rekisterijärjestelmän käyttöönotto edellyttää lähes kaikkien tulosalueen keskeisten prosessien kuvaamista, kehittämistä ja uudelleenarviointia. Se parantaa tulosalueen tuottavuutta tulevaisuudessa merkittävästi. Järjestelmän käyttöönotto edellyttää kriittistä organisaatorakenteen arviointia. Tähän vaikutetaan myös tehtäväkuvien tarkistamisella. Henkilökunnan koulutus ja laiteyhteensopivuuden varmistaminen toteutetaan vuonna 2017. Järjestelmän määrittelytyö, koulutus ja käyttöönotto kuormittavat voimakkaasti osaa henkilökunnasta, minkä johdosta tulosalueen muita töitä joudutaan mahdollisesti priorisoimaan.

HSY:n ja PKS -kaupunkien kesken neuvotellaan hulevesisopimuksesta, jossa määritetään kunnan ja vesihuoltolaitoksen (HSY) väliset vastuut hulevesijärjestelmän suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Sopimus pyritään hyväksymään vuoden 2017 aikana ja sen on tarkoitus astua voimaan vuoden 2018 alussa. Sopimus saattaa vaikuttaa vuoden 2018 käyttötalouden talousarvioon.

Vuonna 2017 otetaan käyttöön maksullinen pysäköintijärjestelmä eräillä keskusta-alueilla, kuitenkin niin, että ensimmäinen asiointitunti on maksuton. Kokemusten perusteella järjestelmää varaudutaan laajentamaan tulevaisuudessa. Vantaankosken, Vehkalan ja Kivistön asemien liityntäpysäköintialueilla pilotoidaan liityntäpysäköinnin maksujärjestelmää, kuitenkin niin, että HSL:n matkakortilla matkustaville liityntäpysäköinti on maksuton. Vuonna 2017 käynnistetään myös kaupunkipyöräpilotti.

Sähköisten palvelujen kehittämistä jatketaan. Lupapiste.fi -palvelu yhdenmukaistaa lupakäsittelyä kunnissa ja helpottaa asiakkaiden asiointia kunnan virastoissa. Ylijäämämaiden vastaanottotoiminnassa luovutaan paperisten lipukkeiden myynnistä ja siirrytään sähköiseen menettelyyn. Lisäksi pohjatutkimusrekisterin asiakaspalvelua kehitetään internet-pohjaiseksi. Paikkatiedon verkkopalveluiden kehittämistä jatketaan avaamalla kartta- ja rekisteriaineistoja sekä prosessien vaihetietoja Web Services -rajapintoihin. Karttatiedostotilausten käsittelyyn on 2016 toteutettu karttatilelausten nettiportaali, joka tullaan lisäämään osaksi kaupungin sähköisen asiointin verkkokauppaa. Vantaan paikkatiedon julkaisu avoimina paikkatietoaineistoina vapaaseen käyttöön on edennyt ja jatkuu vaihteittain.

Ajoneuvojen seurantajärjestelmää hyödyntämällä on mahdollista parantaa mm. kaupungin ajoneuvojen käyttöastetta, vähentää polttoaineen kulutusta ja tehostaa henkilöstön työajan käyttöä. Se mahdollistaa osaltaan palvelun, jossa kuntalaiset pystyvät seuraamaan lumiaurojen kulkua. Järjestelmän ominaisuuksien hyödyntämistä tehostetaan järjestelmän toimittajan tarjoamalla koulutuksella ja hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Maatalousmaiseman ja muiden avoimien alueiden hoitoon laaditaan kulttuurimaisemanhoitosuunnitelma yhdessä alueen viljelijöiden kanssa, joka selvittää myös eläintenpidon lisäämisen niittyjen hoidossa. Kaupungin metsien kymmenvuotissuunnitelman maastotyöt käynnistetään vuonna 2017. Suunnitelma tehdään vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa ja siinä otetaan huomioon ilmastomuutokseen sopeutumisen haasteet.

Toimialan sisällä mittausosaston tulosityksikkö kokonaisuudessaan siirtyy kuntatekniikan keskuksesta nykyiselle yrityspalveluiden tulosalueelle viimeistään vuoden 2018 alussa. Jatkossa kuntatekniikan keskus ei enää vastaa tonttien lohkomisesta, eikä kartantuoannosta. Mittausosastolla työskentelee noin 80 työntekijää.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Sähköisen asioinnin lisäämisellä pyritään toiminnan tehostamiseen ja asiakastytytyväisyyden parantamiseen.

Uuden suunnittelu-, kartantuoanto- ja rekisterijärjestelmän käyttöönoton myötä siirrytään tietomalleihin perustuvaan kaupunkimalliin. Kaikki merkittävä suunnittelu tehdään tietomallinnuksella, esimerkiksi 3D:nä. Tällä pyritään tehostamaan toimintaa, sekä parantamaan suunnitelmien laatua ja havainnollistettavuutta.

Investointisuunnittelun uutta mallia kehitetään ja hankintaprosessit kuvataan (IMS), selkeytetään sekä sovitetaan yhteen hankintakeskuksen vastaavien kanssa. Julkisen kaupunkitilan laatutasoa ja suunnitelmaratkaisuja kehitetään rakentamis- ja ylläpitokustannusten optimoimiseksi.

Sairauspoissaoloja pyritään vähentämään aktiivisella seurannalla sekä työhyvinvointia ja erityisesti maastotöiden työturvallisuutta parantamalla. Hyvin käynnistyneitä pitkäaikaistyöttömien työllistämistoimenpiteitä jatketaan.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	361	364	362	361	357	357
Määräaikaisen henkilöstön lkm	20	26	21	18	19	19
Henkilöstön kokonaismäärä	381	390	383	379	376	376

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Liikenneväylien ylläpito (€/m ²)	1,6	1,43	1,65	1,5
Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m ²)	0,28	0,23	0,27	0,26
Rakennetun puiston (A-luokka) ylläpito (€/m ²)	0,55	0,57	0,54	0,53
Maanlajitusalueille tuodut kuormat (kpl/a)	40 258	37 556	40 000	30 000
Maanmittauspalveluiden tuottavuus (suoritteita kpl/ henkilötyövuosi)	18,4	19,3	20,5	20,9
Tonttijaon laadinnan kesto aika (vrk)	56	49	50	48

14 52

Varikko

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	6 192	5 662	5 775	5 775	5 891	6 008	6 128
Menot	-4 855	-4 727	-4 786	-4 767	-4 845	-4 914	-4 999
Toimintakate	1 337	935	989	1 008	1 046	1 094	1 130

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	822	1 512	844	844
Sisäiset tulot	5 370	4 150	4 931	4 931
Tulot yhteensä	6 192	5 662	5 775	5 775
Henkilöstömenot	-642	-764	-761	-743
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-786	-745	-733	-733
Sisäisten palvelujen ostot	-622	-640	-630	-630
Materiaalin ostot	-1 110	-1 200	-1 069	-1 069
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-1 558	-1 253	-1 462	-1 462
Muut menot	-138	-125	-130	-130
Menot yhteensä	-4 855	-4 727	-4 786	-4 767
Toimintakate	1 337	935	989	1 008
Poistot	-1 202	-1 309	-1 224	-1 188
Yk-lisät	-95	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-1 296	-1 309	-1 224	-1 188
Tilikauden tulos	41	-374	-235	-180

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varikko on osa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaan kuuluvaa kuntatekniikan keskuksen tulosaluetta, joka kaupungin sisäisenä nettobudjetoituna yksikkönä tuottaa ajoneuvo- ja konepalveluja kaupungin sisäisiin tarpeisiin kaikille toimialoille.

Henkilö- paketti- ja kevytkuorma-autot hankitaan leasingrahoituksella, mikä mahdollistaa kaluston keski-ikänsä pitämisen taloudellisesti tarkoituksenmukaisena. Erikois- ja raskaskalusto hankitaan pääsääntöisesti investointimäärärahalla.

Korjaamotoiminnassa keskitytään työkoneiden ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon ja korjauksiin.

Korjaamotoiminnassa sekä kalustohankinnoissa varaudutaan uusien tekniikoiden yleistymiseen ja kasvaviin laatuvaatimuksiin (mm. sähköisten ajoneuvojen lisääntyminen, maanrakennuskoneiden koneohjaus, jalankulku- ja pyöriteiden talvikunnossapito (pyöräbaanat) ja katupölyn torjunta).

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Ajoneuvo-, kone- ja lisälaittekalustolla on merkittävä rooli kaupungin palvelutuotannon kannalta. Tavoitteena on tukea kaupungin muita yksiköitä heidän palvelutuotannossaan asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti sekä toimia asiantuntijana erilaisissa ajoneuvoihin liittyvissä asioissa.

Kalustohankinnat suoritetaan tiiviissä yhteistyössä käyttäjien kanssa, näin varmistetaan niiden soveltuvuus käyttötarkoitukseen, monikäyttöisyys sekä hyvä ympärivuotinen käyttöaste. Ajoneuvojen paikanninlaitteet mahdollistavat myös osaltaan toimintojen sekä raportoinnin kehittämisen ja ajoneuvojen käyttöasteen tehostamisen. Paikannusjärjestelmän hyödyntämistä pyritään lisäämään yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Vantaalla kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä pyritään vähentämään kiinnittämällä erityistä huomiota kalustohankintojen yhteydessä niiden ympäristövaikutuksiin sekä edistämään vähäpäästöisten ajoneuvojen käyttöä. Ajoneuvoa hankittaessa valitaan aina käyttötarkoitukseen soveltuva mahdollisimman ympäristöystävällinen vaihtoehto. Hankittaville ajoneuvoille on laadittu kaupunkitasoiset päästökriteerit, joita päivitetään kaluston kilpailutuksen yhteydessä. Kaikkien toimialojen ajoneuvo- ja konetarpeet pyritään täyttämään.

Sähköautotyöryhmän tavoitteena on myötävaikuttaa latausverkoston kehittymiseen Vantaan kaupungin alueella niin että puhtaan liikenteen infradirektiivin vaatimus julkisten latauspisteiden määrästä saavutetaan vuoteen 2020 mennessä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Varikkotoimintojen osalta jatketaan nykyistä toimintamallia. Hankintaprosessia kehitetään tiivistämällä yhteistyötä hankintakeskuksen kanssa sähköisiä hankintajärjestelmiä hyödyntämällä. Ajoneuvojen paikanninjärjestelmän tehokkaalla hyödyntämisellä pyritään parantamaan ajoneuvojen käyttöastetta, tuottavuutta ja yhteiskäyttöä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Polttoaineen kulutus (L/ajoneuvo/v)	1 525	1 581	1 610	1 600

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

14 7

Ympäristölautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Ympäristölautakunta
Puheenjohtaja: Markku Weckman

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	5 245	3 991	4 509	4 509	4 599	4 691	4 785
Menot	-6 625	-6 649	-6 915	-6 786	-6 934	-7 016	-7 191
Toimintakate	-1 381	-2 658	-2 406	-2 277	-2 335	-2 325	-2 407

14 7

Ympäristölautakunta bruttoyksiköt

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	499	491	509	509	519	529	540
Menot	-3 290	-3 714	-3 729	-3 664	-3 742	-3 787	-3 879
Toimintakate	-2 791	-3 223	-3 220	-3 155	-3 223	-3 257	-3 339

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	478	455	463	463
Tuet	0	0	10	10
Muut tulot	0	10	10	10
Sisäiset tulot	21	26	26	26
Tulot yhteensä	499	491	509	509
Henkilöstömenot	-2 437	-2 655	-2 645	-2 580
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-525	-736	-716	-716
Sisäisten palvelujen ostot	-1	-1	-6	-6
Materiaalin ostot	-30	-46	-46	-46
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-296	-275	-315	-315
Muut menot	-1	-2	-2	-2
Menot yhteensä	-3 290	-3 714	-3 729	-3 664
Toimintakate	-2 791	-3 223	-3 220	-3 155
Poistot	-14	-14	0	0
Yk-lisät	-227	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-241	-14	0	0
Tilikauden tulos	-3 032	-3 237	-3 220	-3 155

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat bruttobudjetoituina yksikköinä ympäristölautakunta ja ympäristökeskus. Lisäksi ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu nettobudjetoituna yksikkönä rakennusvalvonta.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	78	77	75	74	73	73
Määräaikaisen henkilöstön lkm	9	8	7	6	4	4
Henkilöstön kokonaismäärä	87	85	82	80	77	77

14 74

Ympäristölautakunta

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-43	-60	-60	-62	-61	-62	-63
Toimintakate	-43	-60	-60	-62	-61	-62	-63

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0	0	0	0
Henkilöstömenot	-37	-50	-49	-51
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-5	-10	-10	-10
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	0	-1	-1	-1
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	-1	-1
Muut menot	0	0	0	0
Menot yhteensä	-43	-60	-60	-62
Toimintakate	-43	-60	-60	-62
Poistot	-14	-14	0	0
Yk-lisät	43	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	29	-14	0	0
Tilikauden tulos	-14	-74	-60	-62

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ympäristölautakunnalla on johtosäännöllä määrätty kaupungin rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lakisääteiset viranomaistehtävät. Rakennusvalvonta-jaosto, jonka ympäristölautakunta valitsee jäsenistään, huolehtii sille määrätystä rakennus- ja toimenpidelupakäsittelystä ja muista kaupungin rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä.

14 76

Ympäristökeskus

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	499	491	509	509	519	529	540
Menot	-3 247	-3 654	-3 669	-3 602	-3 681	-3 725	-3 816
Toimintakate	-2 748	-3 163	-3 160	-3 093	-3 162	-3 196	-3 277

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	478	455	463	463
Tuet	0	0	10	10
Muut tulot	0	10	10	10
Sisäiset tulot	21	26	26	26
Tulot yhteensä	499	491	509	509
Henkilöstömenot	-2 399	-2 605	-2 596	-2 529
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-520	-726	-707	-707
Sisäisten palvelujen ostot	-1	-1	-6	-6
Materiaalin ostot	-30	-45	-46	-46
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-296	-275	-314	-314
Muut menot	-1	-2	-2	-2
Menot yhteensä	-3 247	-3 654	-3 669	-3 602
Toimintakate	-2 748	-3 163	-3 160	-3 093
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	-270	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-270	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 018	-3 163	-3 160	-3 093

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ympäristökeskuksen tulosalue huolehtii kunnalle kuuluvista lakisääteisistä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä, sekä ympäristöasioiden koordinoinnista ja ympäristöjohtamisen kehittämisestä Vantaalla. Ympäristökeskuksen tehtävänä on edistää ihmisten elinympäristön terveellisyyttä ja viihtyisyyttä sekä huolehtia luonnon- ja ympäristönsuojelun toteutumisesta Vantaalla.

Vuoden 2017 talousarvio perustuu edellisten vuosien toimintaan ja on talousarviopuitteen mukainen.

Maakuntauudistusta valmistellaan ja ratkaisusta riippuen se voi tuoda mukanaan merkittäviä muutoksia ympäristökeskuksen toimintaan.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Keskeinen tavoite on huolehtia luotettavasti ja laadukkaasti paikallisista viranomaistehtävistä. Luvat, ilmoitukset ja lausunnot valmistellaan tavoiteaikataulussa. Samoin pyritään aktiivisesti osallistumaan

kaupungin ja naapurikuntien yhteistoimintojen suunnitteluun. Asiakasyhteydenotot hoidetaan mahdollisimman joutuisasti, tehokkaasti lainsäädäntöä noudattaen.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Ympäristökeskus osallistuu aktiivisesti uuden yleiskaavan valmisteluun mm. päivittämällä luontoselvityksiä ja esittämällä täydennyksiä nykyiseen luonnonsuojelualue- ja LUO -alueverkostoon. Vuonna 2017 jatketaan mm. kääpäselvitystä sekä kasvillisuus- ja eläimistöselvityksiä.

Tulevan valtuustokauden kaupunkistrategian valmistelussa ympäristökeskus painottaa kestävän kehityksen teemoja ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistämistä. Meludirektiivin mukainen selvitystyö ja torjuntasuunnitelman valmistelu jatkuu vuonna 2017.

Uusi tupakkalaki tuli voimaan 15.8.2016. Lakimuutos antaa taloyhtiöille mahdollisuuden hakea kunnalta tupakointikieltoa parvekkeille ja muille ulkoalueille, jos tupakansavu voi kulkeutua esimerkiksi parvekkeelta toiselle. Lakimuutos tulee lisäämään ympäristöterveydenhuollon työtehtäviä. Lakimuutos vaikuttaa myös tupakan valvontamaksun perimisperiaatteisiin, joten ympäristöterveydenhuollon maksutaksaa tarkistetaan ja uusi taksa otetaan käyttöön vuonna 2017. Ympäristökeskus toteutti vuonna 2016 laajan asiakastytyväisyyskyselyn ja sen kehittymistä seurataan vuonna 2017.

Ympäristönsuojelulain muutoksen jälkeen ympäristövalvonta muuttui osittain maksulliseksi taksan uudistamisen jälkeen 1.5.2016. Ympäristönsuojelun valvonnan maksullisuus otetaan tehokkaasti käyttöön vuonna 2017. Lupapiste.fi -palvelu otetaan mahdollisuuksien mukaan käyttöön ympäristölupien ja -ilmoitusten käsittelyssä. Hakemukset voidaan toimittaa sähköisesti palvelun kautta ja ne käsitellään palvelun kautta. Tällöin asiakirjat ovat nähtävissä sähköisesti ja myös kuuleminen tapahtuu palveluiden kautta.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	40	40	40	40	40	40
Määräaikaisen henkilöstön lkm	2	1	0	0	0	0
Henkilöstön kokonaismäärä	42	41	40	40	40	40

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Ympäristöterveys				
Luvat ja ilmoitukset	389	339	300	350
Tarkastusten määrä	2 082	1 833	2 000	2 000
Eläinlääkärin potilaat	4 801	4 445	5 000	5 000
Ympäristönsuojelu				
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit		102	120	120
Tuotetut asiantuntijapalvelut mm. tarkastukset (kpl)	5 804	4 839	4 500	4 800
Rauhoitetut luonnonsuojelualueet/ha	1 241	1 241	1 350	1 350

14 75

Rakennusvalvonta

Määrärahat 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Tulot	4 746	3 500	4 000	4 000	4 080	4 162	4 245
Menot	-3 336	-2 936	-3 186	-3 122	-3 192	-3 229	-3 312
Toimintakate	1 410	564	814	878	888	932	933

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017
Myyntituotot	17	7	8	8
Maksutuotot	4 597	3 426	3 915	3 915
Tuet	0	0	0	0
Muut tulot	0	0	0	0
Sisäiset tulot	131	68	77	77
Tulot yhteensä	4 746	3 500	4 000	4 000
Henkilöstömenot	-2 556	-2 456	-2 432	-2 368
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-467	-300	-514	-514
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	0
Materiaalin ostot	-221	-72	-123	-123
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat	-88	-108	-116	-116
Muut menot	-4	-1	-1	-1
Menot yhteensä	-3 336	-2 936	-3 186	-3 122
Toimintakate	1 410	564	814	878
Poistot	0	0	0	0
Yk-lisät	-261	0	0	0
Laskennalliset yhteensä	-261	0	0	0
Tilikauden tulos	1 150	564	814	878

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaan asuntorakentaminen on määrältään suurempaa kuin koskaan ylittäen selvästi 1960-, 70- ja 80-lukujen tason.

Rakennusvalvonta edistää ohjauksen, neuvonnan, lupakäsittelyn ja rakentamisen valvonnan sekä jatkuvan valvonnan avulla terveellisen, turvallisen, ekologisesti kestävä ja viihtyisän rakennetun ympäristön sekä hyvän kaupunkikuvan muodostumista ja ylläpitoa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Toimintaa sopeutetaan, rajusti kasvaneisiin lupamääriin, liittyen kaupungin kasvaviin asuntotuotantotavoitteisiin.

Vuoden 2015 aikana otettiin ensimmäisenä suurena kaupunkina käyttöön sähköinen hakemus ja lupakäsittely, sekä ns. yhden luukun periaate kaikkien lupien osalta. Rakennustyönaikainen valvonta ja

erityissuunnitelmien tarkastuksen sähköinen menettely otetaan käyttöön vuoden 2016 aikana mikäli ohjelmistotoimittajat saavat suunnitelmiensa mukaiset kehitystyöt tehtyä.

Vantaan rakennusvalvonta valmistautuu maakuntahallinnon uudistamiseen ja rakennusvalvonta-uudistukseen vahvistamalla tietoteknistä ja rakennusteknistä osaamistaan koulutuksella, erikoistumisella ja rekrytoinnilla, jotta se voisi myös myydä erityisosaamistaan ylikunnallisesti. Ensimmäiset alustavat kokeiluhankkeet ovat jo käynnissä Sipoon ja Lohjan kanssa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Rakennusvalvonnan kapasiteettia ja osaamista vahvistetaan maltillisesti lupamäärien kasvua vastaavasti, ottaen tuottavuuden kehitys huomioon. Uudistuva lainsäädäntö vaatii jatkuvaa laaja-alaista koulutusta. Koko toiminnan siirtyminen sähköiseksi asettaa työn tekemiselle uusia vaatimuksia ja mahdollisuuksia.

Vuoden 2017 aikana otetaan koeluonteisesti tuotantokäyttöön 3D- ja kaupunkimallinnustyökalut lupakäsittelyssä ja työmaa-aikaisessa valvonnassa. Tavoitteena vuoteen 2020 mennessä on rakennusvalvonnan hallinnollisesta erillisprosessista luopuminen ja rakennusvalvontatehtävän suorittaminen osana asiakkaiden prosesseja.

Vantaan nykyisten pientaloalueiden tiivistämistä edistetään kaikin tavoin. Toimialalle on tarkoitusta varten perustettu määräaikainen pientaloprojekti.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Nostetaan pientalojen uudislupien määrä Vantaalla pientaloprojektin ja koko toimialan toimenpitein 450 kappaleeseen vuodessa (nykyisin 350).

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	38	37	35	34	33	33
Määräaikaisen henkilöstön lkm	7	7	7	6	4	4
Henkilöstön kokonaismäärä	45	44	42	40	37	37

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Aloitettut asunnot	2 245	3 099	2 500	2 400
Kokonaisala, m ²	432 082	414 261	480 000	400 000
Tulot/menot, %	137	142,3	108	125,5
Menot/lupien kokonaisala (€/m ²)	7,3	8,05	6,1	7,97
Valmistuneet rakennukset, kpl	647	563	750	400
Toimitilat m ²	814	1 021	1 021	1 021

LIIKELAITOKSET

Vantaan kaupungin liikelaitoksia ovat Vantaan Työterveys liikelaitos, Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos sekä Suun terveydenhuollon liikelaitos. Liikelaitosten talousarviot ovat kaupungin talousarvion erillisiä osia. Suun terveydenhuollon liikelaitos on esitetty sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan alla erillisenä osana, jonka talousarvioluvut eivät sisälly sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan.

Vantaan Työterveys liikelaitos

Tuloslaskelma

1000 euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikevaihto	7 129	6 724	6 900	7 038	7 179	7 322
Liiketoiminnan muut tulot	53	25	25	26	26	27
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-85	-78	-82	-83	-85	-86
Palvelujen ostot	-2 639	-2 340	-2 422	-2 458	-2 495	-2 533
Henkilöstökulut	-3 397	-3 625	-3 368	-3 400	-3 438	-3 542
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-34	-42	-44	-53	-57	-60
Liiketoiminnan muut kulut	-475	-482	-485	-492	-500	-507
Liikeliiketoiminta	552	181	524	577	629	621
Rahoitustuotot ja kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	3	0	0	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	-11	-11	-10	-10	-10	-10
Korvaus peruspääomasta	-3	-3	-3	-3	-3	-3
Muut rahoituskulut	-0	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	541	168	511	564	616	608
Poistoeron lisäys / vähennys	-9	0	0	0	0	0
Varausten lisäys/vähennys	43	42	44	53	57	60
Tuloverot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	575	210	555	617	673	668

Kilpailukykysojimuksen vaikutus vuodelle 2017 liikelaitoksen henkilöstömenoihin on yhteensä 0,1 milj. euroa.

Investoinnit

	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-60	-60	-60	-60	-60	-60	0

Toiminnan kuvaus

Vantaan Työterveys liikelaitos toimii Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallisena liikelaitoksena, jonka tehtävänä on vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetuista kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista työterveyshuollon palveluista. Vantaan Työterveys liikelaitos on kuntalain (365/1995) 10 a luvun mukaiseksi syksyllä 2008 erillisellä päätöksellä uudelleen perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosääntöjen ja hallintosääntöjen määräyksiin.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tuottama palvelutaso määräytyy lähtökohtaisesti työterveyshuoltolain 3 §:n ja 12 §:n sisällön ja valtioneuvoston antamien tarkempien asetusten mukaisen sisällön sekä asiakaskoh- taisten palvelusopimusten perusteella.

Liikelaitosta johtaa johtokunta, jossa on 6 jäsentä.

Pääkaupunkiseudun yritystyöterveyshuoltopalvelujen tuottaminen on keskitetty yhdistämällä Helsingin ja Espoon kaupunkien yritystyöterveysyksiköt 1.4.2009 lähtien Vantaan Työterveys liikelaitokseen. Vantaan Työterveys liikelaitos tuottaa työterveyshuollon palveluita Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan yrityksille ja yrittäjille. Yritysten ja yrittäjien määrä on noin 4 400 ja hoidettavien henkilöiden määrä näissä noin 23 900. Vantaan Työterveys liikelaitos tuottaa työterveyshuollon palvelut myös noin 60 prosentille Vantaan kaupungin henkilöstöstä eli noin 6 500 hengelle. Lisäksi Vantaan Työterveys liikelaitos tuottaa kansanterveyslain 14 a §:n mukaisen merimiesterveysdenhuollon Helsingin kaupungin puolesta, joka on tähän velvoitettu kansanterveysasetuksen (802/1992) 5 §:ssä.

Vantaan Työterveys liikelaitoksessa on noin 68 omaa työntekijää: työterveyshuollon ammattilaisia ja asiantuntijoita sekä hallinto- ja vastaanottohenkilöstöä. Heidän lisäksi liikelaitoksessa työskentelee keskimäärin 10 vuokralääkäriä.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Toimintamme tavoitteena on tuottaa laadukasta asiakaslähtöistä ja kustannustehokasta ennaltaehkäisevää työterveyshuoltoa sekä työterveyshuollollisesti painotettua sairaudenhoitoa – painottaen varhaisen aktiivisen välittämisen mallia työhön ja terveyteen liittyvissä pulmissa. Laadukkaan ja taloudellisesti tuloksekkaan toiminnan lähtökohtana on motivoitunut ja innostunut henkilökunta.

- Taloudellinen kannattavuus, kohtuullinen ylijäämä
- Laadukkaat asiakaslähtöiset palvelut ja tuotteet
- Virtuaaliset ja digitaaliset palveluratkaisut

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Toiminnan kehittämisen painopisteitä vuonna 2017 ovat:

- Virtuaalisten palveluratkaisujen ja IoT:n laajempi hyödyntäminen.
- Työterveyshoitajien nettiajanvarauksen ja eArkiston käyttöönotto.
- Terveystarkastusten laadun kehittäminen mm. käyttöönottamalla sähköinen työhyvinvointikysely.
- Liikelaitoksessa seurataan tulevia päätöksiä terveydenhuollon organisoitumisesta soteratkaisussa ja tehdään päätöksiä tulevaisuuden suhteen näiden päätösten valmistuttua.
- Yleinen heikko taloudellinen tilanne luo epävarmuutta ja vaikuttaa jonkin verran asiakasyritystemme toimintamahdollisuuksia rajoittavasti. Vuoden 2016 luottotappioiden ennustetaan olevan 50–60 prosenttia suuremmat kuin 2015 ja on mahdollista että samansuuntainen kehitys jatkuu myös vuonna 2017. Toisaalta lama on ohjannut asiakasyrityksiä yksityiseltä puolelta kunnallisen edullisemman toimijan piiriin.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	68	67	68	69	70	71
Määräaikaisen henkilöstön lkm	0	0	0	0	0	0
Henkilöstön kokonaismäärä	68	67	68	69	70	71

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Tilikauden ylijäämä, 1 000 EUR	437	561	200	451
Laskutettavan työajan osuus työajasta, %	55 %	56 %	56 %	56 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Asiakassopimukset yhteensä, kpl	3 465	4 100	3 952	4 200
Asiakassopimusten piirissä oleva henkilöstö, kpl	27 817	30 200	29 968	31 000
Kela 2 - sopimusten piirissä olevan henkilöstön osuus, %	46 %	43 %	46 %	46 %
Asiakastytytvyisyys asteikolla 1-4	3,7	3,8	3,8	3,9

Rahoituslaskelma

1000 euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikeliijäämä (-alijäämä)	552	181	524	577	629	621
Poistot ja arvonalennukset	34	42	44	53	57	60
Rahoitustuotot ja -kulut	-11	-13	-13	-13	-13	-13
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0	0
Tuloverot	-14	-10	-14	-14	-14	-14
Toiminnan rahavirta	561	200	541	603	659	653
Investointimenot	0	-60	-60	-60	-60	-60
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta	0	-60	-60	-60	-60	-60
Toiminnan ja investointien rahavirta	561	140	481	543	599	593
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-208	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	46	0	0	0	0	0
Saamisten muutos muilta	-22	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	9	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-240	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-208	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	353	140	481	543	599	593

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Tuloslaskelma

1000 euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikevaihto	36 683	37 421	36 875	38 021	38 454	38 891
Liiketoiminnan muut tulot	146	53	106	107	108	110
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 524	-1 762	-1 826	-1 853	-1 881	-1 909
Palvelujen ostot	-3 018	-3 175	-3 392	-3 443	-3 495	-3 547
Henkilöstökulut	-24 766	-25 734	-25 241	-25 427	-25 718	-26 497
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 748	-1 713	-1 486	-1 383	-1 491	-1 898
Liiketoiminnan muut kulut	-4 599	-5 090	-5 037	-5 113	-5 189	-5 267
Liikelylijäämä	1 173	0	0	910	788	-119
Rahoitustuotot ja kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	1	0	0	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	1 174	0	0	910	788	-119
Poistoeron lisäys/vähennys	-884	0	0	0	0	0
Varausten lisäys/vähennys	-124	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-166	0	0	910	788	-119

Kilpailukykysovimuksen vaikutus vuodelle 2017 liikelaitoksen henkilöstömenoihin on yhteensä 0,7 milj. euroa.

Investoinnit

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
Ajoneuvot	-2 170	-2 010	-1 300	-1 790	-1 790	-1 890	-1 890
Muu pelastuskalusto	-40	0	0	-200	-200	-100	-100
Asemakalusto	0	-200	-200	-120	-120	-120	-120
Johtokeskukset	0	0	0	-100	-100	-100	-100
Väestönsuojelujärjestelmä	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40
Tietojärjestelmät	-50	-50	-50	-50	-50	-50	-50
YHTEENSÄ	-2 300	-2 300	-1 590	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300

Toiminnan kuvaus

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos vastaa Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen turvallisuudesta pelastustoimen keinoin sekä huolehtii ensihoitopalvelusta voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosäätöjen ja hallintosäännön määräyk-

sin. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos kuuluu konsernihallinnon ja asukaspalvelujen toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Pelastustoimen rakennekysymys (hallitusohjelma, pelastuslaitosten lukumäärä / omistaja)

- SOTE-ratkaisut ja ensihoidon asema sekä maakuntaudistus pelastustoimessa (nykyisin KUP ensihoidossa 134 henkilötyövuotta ja 13 ambulanssia).
- Riskikohteet: Kehärata 2015, jätteenpolttolaitos, lentoaseman laajennus, väestön kasvu ja ikääntyminen.
- Kerava-Tuusula paloasema, muut tulevaisuuden ratkaisut; Klaukkala-Kivistö, Itä-Vantaa, Jokela, Pornainen, Mäntsälän paloasema.
- Henkilöstön ikääntyminen (operatiivinen toiminta) ja päällystön eläköityminen.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2017

Talous tasapainossa

- Tilikauden alijäämä/ylijäämä 0 euroa
- Investointiohjelman mukaiset investoinnit 1 590 000 euroa

Kaupunkirakenne eheytyy

- Toimintaympäristön muutosten huomioiminen
- Ulkoisten turvallisuushkien huomioiminen

Elinvoima vahvistuu

- Pelastustoimen palvelutasopäätöksen valmistelu
- Palvelutasopäätöstä tukevat paloasemahankkeet

Palvelut uudistuvat

- Valtakunnallisten pelastus-toimen tietojärjestelmien toteutus ja käyttöönotto: Kustannus-vaikutukset eivät ole tiedossa
- Valvontatoiminnan asiakaslähtöisyyden ja vaikuttavuuden kehittäminen: TUTOR ja Omavalvonta

Muutosta toteutetaan johtamisen kautta

- Pelastuslaitoksen organisoinnin ajantasaisuus (toimintasääntö)
- Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen (kunta 10)
- Sairaus- ja tapaturmapoissaolot alle 5 prosenttia

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma	TP 2015	KS 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakituisen henkilöstön lkm	429	431	431	436	441	441
Määräaikaisen henkilöstön lkm	7	7	11	11	11	16
Henkilöstön kokonaismäärä	436	438	442	447	452	457

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Valvontakohteet ja omavalvontakohteet	9 300	12 752	9 500	9 500
Valistus ja neuvonta (henk.)	93 220	104 345	87 000	87 000
Pelastustoimen tehtävät	6 406	6 652	6 600	6 600
Ensihoitotehtävät	31 103	30 224	31 000	31 000
Pelastustoimi € /asukas	59,33	59,59	62,16	62,46
Ensihoito € /asukas	20,62	21,52	21,81	21,92

Valvontasuoritteet ja omavalvonnan käyttö määritellään vuosittain pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmassa. Valvontasuoritteiden sekä omavalvonnan kokonaismäärä vaihtelee vuosittain (noin 100 % liikkumavara) asetettavien tavoitteiden ja painopisteiden mukaan.

Rahoituslaskelma

1000 euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 173	0	0	910	788	-119
Poistot ja arvonalennukset	1 748	1 713	1 486	1 383	1 491	1 898
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-131	-53	-95	-96	-97	-98
Toiminnan rahavirta	2 790	1 660	1 391	2 197	2 182	1 682
Investointimenot	-2 325	-2 300	-1 590	-2 300	-2 300	-2 300
Rahoitusosuudet investointimenoihin	150	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	146	53	95	96	97	98
Investointien rahavirta	-2 029	-2 247	-1 495	-2 204	-2 203	-2 202
Toiminnan ja investointien rahavirta	762	-587	-104	-7	-21	-520
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 399	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-2 669	0	0	0	0	0
Saamisten muutos muilta	144	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	1	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	1 125	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-1 399	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	-637	-587	-104	-7	-21	-520

RAHASTOT 2017–2020

Rahastot osa käsittää ne rahastot, jotka ovat kirjanpidossa eriytetty erillisiksi taseyksiköiksi. Näitä ovat Vantaan kaupungin Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto ja Vahinkorahasto.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Toiminnan kuvaus

Kehäradan varren Kivistön, Aviapoliksen ja Vehkalan ympäristön rakentaminen on lähivuosikymmenien suurimpia haasteita. Asuntorakentaminen on ollut vilkasta ja se on keskittynyt kehäradan varteen Tikkurilaan, Kivistöön ja Myyrmäkeen. Työpaikkarakentaminen keskittyy Aviapolikseen. Keskusta-alueiden kehittäminen ja uudistaminen on kaupungin strateginen tavoite, joka myös tähtää kilpailukyvyyn parantamiseen. Vantaan kilpailukyvyyn kannalta keskeinen tekijä on keskustojen ja erityisesti asemakeskusten elinvoimaisuus asumisen sekä liike-elämän kannalta. Nykyiset keskukset ovat pysyneet pääsääntöisesti muuttumattomina rakentamisensa jälkeen. Kaikissa Vantaan keskustoissa on meneillään merkittäviä eri vaiheissa olevia kehittämishankkeita, joissa tarvitaan myös kaupungin panostusta. Tyypillisesti tällaisia hankkeita ovat pysäköinnin järjestäminen sekä julkisten sisä- ja ulkotilojen kohentaminen nykyvaatimusten mukaisiksi.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan kehittämisrahastoa koskevat keskeiset tavoitteet ovat seuraavat:

Kivistön keskustan rakentaminen on käynnissä tehtyjä investointeja tehokkaasti hyödyntäen. Seuraavat suuret investoinnit liittyvät kaupunkikeskuksen rakentamiseen. Kehäradan Kivistön aseman käyttöönotto on luonut edellytykset laajamittaiselle asuntotuotannolle. Asuntorakentaminen käynnistyi loppuvuodesta 2013. Kivistön keskustassa on valmistunut elokuun 2015 mennessä 9 kerrostaloa ja 19 kerrostaloa oli rakenteilla. Alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevan Keimolanmäen ensimmäiset asunnot valmistuvat vuonna 2016. Syksyllä 2015 Keimolanmäen eteläosassa oli rakenteilla seitsemän kerrostaloa. Kivistön kaupunkikeskuksen rakentaminen alkaa vuonna 2016 asemakaavan tultua voimaan. Vehkalan työpaikka-alueen asemakaava tuli voimaan 2014. Kaava mahdollistaa pk-yritysten sijoittumisen. Alueen esirakennustyöt ovat käynnissä ja tonttien markkinointi on alkanut.

Aviapoliksesta rakennetaan tulevien vuosikymmenien aikana kansainvälisesti kilpailukykyinen ”lentokenttä-kaupunki”. Aviapolis muuttuu työpaikka-alueesta monipuoliseksi ja eläväksi kaupunkikeskukseksi, jossa työ, asuminen, palvelut ja virkistys sekoittuvat. Kaavarungon viitoittama muutos on käynnistynyt liikenneinvestointien vauhdittamana. Viimeisen vuosikymmenen aikana yli puolet työpaikkarakentamisen kerrosalasta on rakennettu Aviapoliksen suuralueelle. Taloussuunnitelmakaudella työpaikkarakentaminen jatkuu keskityen Viinikkalan ja Lentokentän kaupunginosaan sekä Kehäradan aseman läheisyyteen. Myös ensimmäisiä asuinkortteleita valmistuu Perintötien ja Manttaalitien varsille sekä Kehäradan aseman lähistölle. Aviapoliksen markkinointiin panostetaan kansainvälisesti kiinnostavana yritysten sijoittumiskohteena.

Vanhojen keskustojen ja asemaseutujen kehittämiseen panostetaan. Olemassa olevissa keskustoissa on käynnissä useita hankkeita, jotka lisäävät ja uudistavat keskustojen asuin- ja liikerakennuksia.

Tikkurilan keskustassa rakenteilla oleva toimisto- ja liikekeskus Dixin II-vaihe valmistuu keväällä 2017. Viimeinen Dixin rakentamisvaihe rakennuksen eteläpäähän on aloittamatta. Asuntorakentaminen on ollut erittäin vilkasta. Vuodesta 2012 lähtien Tikkurilaan on valmistunut 1 331 asuntoa ja vuonna 2016 rakenteilla on 739 asuntoa. Kirjastonpuisto, kaupungintalon ja kirjaston väliin, on parhaillaan rakenteilla.

Myyrmäen keskustan kaavoitus Paalutorin viereen on käynnissä vuonna 2015 järjestetyn kilpailun perusteella.

Martinlaakson aseman läheisyydessä sijaitsevien Martinlaakson ostoskeskuksen ja puretun Laajavuoren koulun asuntokaavat ovat tulleet voimaan ja rakentaminen on alkanut.

Koivukylän ostoskeskuksen ja radan väliselle alueelle kaupunki on päättänyt järjestää suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailun. Kilpailu järjestetään syksyllä 2016. Tavoitteena on keskustan elinvoimaisuuden vahvista-

minen uusilla kerrostaloilla ja maantason liiketiloilla. Kilpailussa pyydetään myös osoittamaan tilat uudelle kirjastolle.

Korson keskustassa Lumon pohjoispuolella sijaitseva Korson Tornin kaavamuutos on tullut voimaan. Suunnitelmien mukaan tämän 16 -kerroksisen kerrostalon rakentaminen alkaa vuodenvaihteessa 2016–2017. Korsotalon ja Korson keskustan kaavatyö on käynnissä.

Hakunilan ydinalueita kehitetään vuoden 2016 aikana valmistuvan kaavarunkotyön pohjalta. Hakunilan kaupallinen keskus säilyy nykyisen ostoskeskuksen kohdalla. Kaupunki käy neuvotteluja ostoskeskuksen omistajien ja muiden osallisten kanssa ostoskeskuksen kehittämisestä elinvoimaisena palvelujen ja asumisen paikkana. Kaskelanrinteen asuinalueen rakentaminen alkaa ja ensimmäiset talot valmistuvat 2017. Nykyinen linja-autovarikko siirtyy Ojankoon vuoteen 2019 mennessä. Vapautuvan alueen maankäyttö tutkitaan kaavarunkotyössä.

Investoinnit

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
MENOT	-1 700	-5 000	-5 000	-3 000	-4 000	-5 000	-3 000
Julkinen käyttöomaisuus	-1 700	-5 000	-5 000	-3 000	-4 000	-5 000	-3 000

Rahaston investoinnit ja osakkeet

Määrärahaa maksetaan rahaston sääntöjen mukaisesti Marja-Vantaan suunnittelualueen ja Vantaan keskustan asemakaavoituksen, kunnallistekniikan ja keskeisten palvelutilojen suunnittelu- ja toteutuskuluja. Määrärahaa on maksettu mm. Kivistön keskuksen kunnallistekniikkaa sekä Myyrmäen ja Tikkurilan suunnittelukuluja.

Rahaston pääomittamien

Kaupunginvaltuuston 22.9.2014 hyväksymän maapoliittisten linjausten mukaan keskustojen elinvoimaisuus on kaupungin kilpailukyvyyn ja asukkaiden viihtyisyyden kannalta keskeinen tekijä. Keskustojen kehittäminen tarkoittaa uusien asuntojen, liiketilojen, työpaikkojen, pysäköintilaitosten ja julkisen kaupunkitilan kuten puistojen, katujen ja torien rakentamista. Tämä tapahtuu pääosin yksityisellä pääomalla.

Kehittämisessä tarvitaan myös kaupungin panosta; tyypillisiä kohteita ovat julkisen kaupunkitilan rakentaminen, yleisen pysäköinnin järjestäminen ja kiinteistöjen ostot. Rahasto tekee mahdolliseksi nämä toimenpiteet. Rahastoa on tarkoitus ylläpitää maanmyyntituloilla. Maapoliittisten linjausten mukaan Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahastolla rahoitetaan em. alueiden kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista sekä maanhankintaa. Rahastoon voidaan siirtää budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja. Tavoitteena on, että rahastoa voitaisiin pääomittaa vuosittain 5 milj. eurolla.

Tuloslaskelma (1000 euroa)	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikevaihto	3	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tulot	756	56	200	204	208	212
Valmistus omaan käyttöön	1 312	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-2 215	-82	-200	-203	-206	-209
Henkilöstökulut	-281	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-453	-653	-730	-997	-1 230	-1 530
Liiketoiminnan muut kulut	-47	-11	0	0	0	0
Liikelylijäämä	-964	-690	-730	-996	-1 228	-1 527
Rahoitustuotot ja kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-964	-690	-730	-996	-1 228	-1 527

Rahoituslaskelma (1000 euroa)	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-964	-690	-730	-996	-1 228	-1 527
Poistot ja arvonalentumiset	453	653	730	997	1 230	1 530
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	-510	-37	0	1	2	3
Investointimenot	-4 313	-1 700	-5 000	-3 000	-4 000	-5 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-4 313	-1 700	-5 000	-3 000	-4 000	-5 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 823	-1 737	-5 000	-2 999	-3 998	-4 997
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	2 000	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 824	1 737	5 000	2 999	3 998	4 997
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnal- ta/kuntayhtymältä	-47	1 737	5 000	2 999	3 998	4 997
Saamisten muutos muilta	2 976	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnal- ta/kuntayhtymältä	0	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-106	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	4 824	1 737	5 000	2 999	3 998	4 997
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0	0

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Toiminnan kuvaus

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tarkoituksena on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista. Rahastosta voidaan myöntää lainoja ja avustuksia asumisen edistämiseen. Asuntojen lisäksi rahastosta voidaan lainoittaa asuinrakennuksiin kaupungin tarpeita varten toteutettavien palvelutilojen rakentamista ja hankkimista.

Rahaston varoista voidaan myöntää lainoja kaupungin omistamille yhtiöille ja niiden omistamille tytäryhtiöille kaupungin voimassa olevan talousarvion investointiohjelmaan perustuen.

Rahaston säännön mukaan lainojen lisäksi lainoitustoiminnan katteesta voidaan myöntää hissien rakentamiseen ja peruskorjaamiseen sekä muuhun asumisen edistämiseen avustuksia. Avustusten myöntämisperusteet vahvistaa kaupunkisuunnittelulautakunta.

Rahaston nykyiset säännöt on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.4.2014. Valmisteluvastuu rahaston pääomien käytöstä on pääosin rahoituksen tulosalueella.

Rahastosta on myönnetty lainoja kaupungin ja sen tytäryhtiöiden omistamille yhtiöille (VAV Palvelukodit Oy, Kivistön Putkijäte Oy, Kivistön Pysäköinti Oy). Nykyisten sääntöjen mukaan asunto-osakeyhtiöille voidaan myöntää lainoja peruskorjaamiseen vain erityisen painavista syistä. Avustuksia voidaan myöntää hissien rakentamiseen ja peruskorjaamiseen tai muuhun asumisen edistämiseen.

Käytettävissä oleva pääoma vuodelle 2016 on 35.095.072,08 euroa, josta alkuvuodesta ei ole myönnetty uusia lainoja tai avustuksia.

Tuloslaskelma (1000 euroa)	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikevaihto	0	1	1	1	1	1
Liiketoiminnan muut tulot	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	0	-500	-500	-500	-500	-500
Liikelylijäämä	0	-499	-499	-499	-499	-499
Rahoitustuotot ja kulut						
Korkotuotot	1 682	1 660	1 591	1 559	1 548	878
Muut rahoitustuotot	41	54	50	50	50	50
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 723	1 215	1 142	1 110	1 099	429

Rahoituslaskelma (1000 euroa)	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	-499	-499	-499	-499	-499
Rahoitustuotot ja -kulut	1 723	1 714	1 641	1 609	1 598	928
Toiminnan rahavirta	1 723	1 215	1 142	1 110	1 099	429
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 723	1 215	1 142	1 110	1 099	429
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	-712	-7 219	-3 371	-2 878	10 135	5 922
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-2 904	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Antolainasaamisten vähennykset muilta	2 192	781	4 629	5 122	18 135	13 922
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-438	6 004	2 229	1 768	-11 234	-6 351
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnal- ta/kuntayhtymältä	-41	6 004	2 229	1 768	-11 234	-6 351
Saamisten muutos muilta	-293	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnal- ta/kuntayhtymältä	0	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-104	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-1 149	-1 215	-1 142	-1 110	-1 099	-429
Rahavarojen muutos	574	-0	-0	-0	-0	-0

Sosiaalinen luototus

Vantaan sosiaalisen luototuksen rahastosta myönnetään sosiaalista luottoa osana kunnan sosiaalihuoltoa. Sosiaalisen luoton tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista. Rahaston varoista voidaan myöntää lainoja sosiaalisesta luototuksesta annetun lain (1133/2002) sekä sosiaali- ja terveystalouden päätämien periaatteiden ja ohjeiden mukaan.

Tuloslaskelma (1000 euroa)	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikevaihto	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tulot	2	1	1	1	1	1
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-5	-2	-3	-3	-3	-3
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	0	0	0	0	0	0
Liikelyliijäämä	-3	-2	-2	-2	-2	-2
Rahoitustuotot ja kulut						
Korkotuotot	17	10	5	10	15	15
Muut rahoitustuotot	6	2	5	5	5	5
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-62	-30	-25	-25	-25	-25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-41	-20	-17	-12	-7	-7

Rahoituslaskelma (1000 euroa)	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikelyliijäämä (-alijäämä)	-3	-2	-2	-2	-2	-2
Rahoitustuotot ja -kulut	-39	-18	-15	-10	-5	-5
Toiminnan rahavirta	-41	-20	-17	-12	-7	-7
Toiminnan ja investointien rahavirta	-41	-20	-17	-12	-7	-7
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	88	20	17	12	7	7
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnilta/kuntayhtymältä	-97	20	17	12	7	7
Saamisten muutos muilta	185	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnilta/kuntayhtymältä	0	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	88	20	17	12	7	7
Rahavarojen muutos	46	0	0	0	0	0

Vahinkorahasto

Vahinkorahaston tarkoituksena on kaupungin vakuuttamattoman tai osittain vakuutetun omaisuuden sekä vahingonvaaran muuntaminen tasaiseksi vuosikustannukseksi sekä kaupungin korvausvastuun kattaminen siltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät siitä vastaa.

Rahaston pääomaa kartutetaan tai alennetaan kaupungin erikseen päättämillä varoilla. Rahastoa kartutetaan myös kaupungin toimialoilta perittävillä laskennallisilla vakuutusmaksuilla, joiden määrän vahvistaa kaupungin konsernijaosto.

Rahaston varoista korvataan sen korvauspiiriin kuuluvat vahingot noudattaen soveltuvin osin vakuutustoiminnassa yleisesti noudatettavia korvausperiaatteita. Rahastosta suoritetaan keskitetysti kaupungin ottamien vakuutusten vuosimaksut lukuun ottamatta lakisääteistä tapaturmavakuutusta ja pakollista liikennevakuutusta

Rahaston pääoma vuoden 2016 alussa on 7 379 255,91 euroa. Elokuun loppuun mennessä rahastosta on maksettu vakuutusmaksuja, korvattu vastuuvahinkoja sekä muita vahinkoja yhteensä 1,544 milj. euroa, joka vähennetään vuoden 2016 tilinpäätöksessä pääomasta.

Tuloslaskelma (1000 euroa)	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikevaihto	30	30	30	30	30	30
Liiketoiminnan muut tulot	419	414	423	423	423	423
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9	-21	-21	-21	-21	-21
Palvelujen ostot	-1 443	-1 742	-1 454	-1 454	-1 454	-1 454
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	0	0	0	0	0	0
Liikelylijäämä	-1 003	-1 318	-1 021	-1 021	-1 021	-1 021
Rahoitustuotot ja kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 003	-1 318	-1 021	-1 021	-1 021	-1 021

Rahoituslaskelma (1000 euroa)	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-1 003	-1 318	-1 021	-1 021	-1 021	-1 021
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	-1 003	-1 318	-1 021	-1 021	-1 021	-1 021
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 003	-1 318	-1 021	-1 021	-1 021	-1 021
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 003	1 318	1 021	1 021	1 021	1 021
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnilta/kuntayhtymältä	983	1 318	1 021	1 021	1 021	1 021
Saamisten muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnilta/kuntayhtymältä	0	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	20	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	1 003	1 318	1 021	1 021	1 021	1 021
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0	0

Rahastojen yhdistetty tuloslaskelma

1000 euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikevaihto	33	31	31	31	31	31
Liiketoiminnan muut tulot	1 177	471	624	628	632	636
Valmistus omaan käyttöön	1 312	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-46	-21	-21	-21	-21	-21
Palvelujen ostot	-3 664	-1 825	-1 657	-1 660	-1 663	-1 666
Henkilöstökulut	-281	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-453	-653	-730	-997	-1 230	-1 530
Liiketoiminnan muut kulut	-47	-511	-500	-500	-500	-500
Liikelylijäämä	-1 969	-2 509	-2 252	-2 518	-2 750	-3 049
Rahoitustuotot ja kulut						
Korkotuotot	1 698	1 670	1 596	1 569	1 563	893
Muut rahoitustuotot	47	56	55	55	55	55
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-62	-30	-25	-25	-25	-25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-285	-812	-627	-919	-1 158	-2 127

Rahastojen yhdistetty rahoituslaskelma

1000 euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-1 969	-2 509	-2 252	-2 518	-2 750	-3 049
Poistot ja arvonalentumiset	453	653	730	997	1 230	1 530
Rahoitustuotot ja -kulut	1 684	1 696	1 626	1 599	1 593	923
Toiminnan rahavirta	168	-159	104	78	73	-596
Investointimenot	-4 313	-1 700	-5 000	-3 000	-4 000	-5 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-4 313	-1 700	-5 000	-3 000	-4 000	-5 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 145	-1 859	-4 896	-2 922	-3 927	-5 596
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	-712	-7 219	-3 371	-2 878	10 135	5 922
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-2 904	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Antolainasaamisten vähennykset muilta	2 192	781	4 629	5 122	18 135	13 922
Oman pääoman muutokset	2 000	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 477	9 079	8 267	5 800	-6 208	-326
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnilta/kuntayhtymältä	798	9 079	8 267	5 800	-6 208	-326
Saamisten muutos muilta	2 868	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnilta/kuntayhtymältä	0	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-189	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	4 765	1 860	4 896	2 922	3 927	5 596
Rahavarojen muutos	620	0	-0	-0	-0	-0

TULOSLASKELMAOSA
2017–2020

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulorahoitus kattaa kaupungin palvelujen tuottamisesta aiheutuvat menot. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla. Talousarvion tuloslaskelmaosa sisältää kaikki toiminnan menot ja tulot; talousarviosuosituksen mukaisesti sisäiset ostot ja myynnit sekä sisäiset vuokrat sisältyvät tuloslaskelmaosan tuloihin ja menoihin.

Toimintatulot ja toimintamenot

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintatulot talousarviossa 2017 ovat 387 milj. euroa ja toimintamenot 1 464 milj. euroa (ilman valmistusta omaan käyttöön). Vuoden 2016 talousarvioon nähden toimintatulot vähenevät 5,4 prosenttia ja toimintamenot (ilman valmistusta omaan käyttöön) 2,1 prosenttia. Vuoden 2016 toisen osavuositarkastuksen tulossennusteeseen nähden tulot vähenevät 11,6 prosenttia ja menot 1,4 prosenttia.

Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyy Vantaan kaupungilta Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa siirtymäkauden jälkeen. Tämä laskee kaupungin saamaa toimeentulotuen perusosan valtionosuutta vuoteen 2016 verrattuna noin 19 milj. euroa ja pienentää sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan menomäärärahaa maksettujen avustusten osalta noin 38 milj. euroa. Lisäksi kilpailukykysojmus vaikuttaa vuoden 2017 henkilöstömenoihin noin 13 milj. euroa alentavasti.

Toimintakate osoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla, käyttötalouden valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla. Vuoden 2017 talousarviossa koko kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintakate on -1 076,8 milj. euroa. Toimintakate on negatiivinen, sillä kaupungin ja liikelaitosten toimintatuotot kattavat vain 26 prosenttia toimintakuluista. Verotuloilla ja valtionosuuksilla katetaan toimintamenoista (ilman valmistusta omaan käyttöön) 76 prosenttia. Toimintakate kasvaa 0,9 prosenttia vuoden 2016 talousarvioon ja vähenee 2,8 prosenttia vuoden 2016 tilinpäätössennusteeseen nähden.

Vuosikate kuvaa kaupungin rahoitustulosta ja se osoittaa mm. riittääkö kaupungin tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuvat menot eli käyttöomaisuuden poistot. Vuosikate on vuoden 2017 talousarviossa 59,4 milj. euroa (TA 2016: 68,9 milj. euroa), joten se vähenee vuoden 2016 talousarvioon nähden 14 prosenttia ja vuoden 2016 tilinpäätössennusteeseen nähden 47 prosenttia.

Käyttöomaisuuden poistot on arvioitu keskeneräisten sekä suunniteltujen hankkeiden osalta vuonna 2013 käyttöön otettujen uusien poistoaikojen mukaisesti. Olemassa olevan käyttöomaisuuden osalta tulevien vuosien poistot on simuloitu käyttöomaisuusjärjestelmästä. Vuonna 2016 valmistuvien investointien sekä taloussuunnitelmavuosien investointien poistovaikutukset perustuvat toimialojen näkemyksiin vuoden 2016 investointien toteumasta sekä taloussuunnitelmassa 2017–2020 esitettyihin investointeihin. Käyttöomaisuuden poistotaso nousi vuonna 2016 talousarviossa noin 5 milj. euroa ennakoitua enemmän, sillä kehärataan sisältyi arvioitua enemmän lyhyen poistoajan omaisuuslajeja, kuten tietokoneohjelmia ja käyttöoikeuksia. Lisäksi vuonna 2016 tehdään Kivistön alueen maakaupoista johtuen noin 10 milj. euron arvonalennus Koy Erikasin osakkeiden tasearvoon. Kaupungin, rahastojen ja liikelaitosten poistot ovat vuoden 2017 talousarviossa 113,9 milj. euroa (ennuste 2016: 119,7 milj. euroa), joista Kehäradan poistojen osuus noin 22 milj. euroa.

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja satunnaiset menot, saadaan tilikaudelle budjetoitujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos, joka tilinpäätöksessä lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa. Vuoden 2017 talousarvion tilikauden tulos on -54,4 milj. euroa.

Vuoden 2017 talousarvion tilikauden alijäämä on -53,7 milj. euroa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät tuloksenkäsittelyerät sisältävät varausten muutosta 0,04 milj. euroa sekä rahastojen muutosta osoittavan euromäärän 0,6 milj. euroa. Rahastojen muutos perustuu rahastojen yhteenlaskettuun talousarvion tilikauden tulokseen. Rahastojen yhdistellyt tulos- ja rahoituslaskelmat osoittavat rahastojen vaikutukset kaupungin kokonaistalouteen.

Liikelaitosten vaikutukset kaupungin talousarvioon

Vantaan kaupungin liikelaitokset vuonna 2017 ovat Vantaan Työterveyshuolto liikelaitos, Suun terveydenhuollon liikelaitos sekä Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos. Liikelaitoksen talousarviosta päättää kuntalain mukaisesti liikelaitoksen johtokunta kaupunginvaltuuston päättämien sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden puitteissa. Liikelaitosten talousarviot ovat kaupungin talousarvion erillisiä, itsenäisiä osia. Liikelaitoksista esitetään tulos- ja rahoituslaskelmat sekä investointiosat. Liikelaitokset sisällytetään talousarviossa koko kaupungin yhdisteltyyn tulos- ja rahoituslaskelmaan.

Vantaan kaupungin tuloslaskelmaosan muihin rahoitustuloihin sisältyy Vantaan Työterveys -liikelaitoksen sekä Suun terveydenhuollon liikelaitoksen maksamat korvaukset peruspääomasta. Korkotuloihin sisältyy Suun terveydenhuollon liikelaitoksen maksama korko kaupungin myöntämistä lainoista.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen Vantaan kuntaosuus 10,2 milj. euroa on budjetoitu yleishallinnon talousarviokohdalle 10 50 ”Yhteistoimintaosuudet ja avustukset”. Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) kaupungilta laskuttamat sairaankuljetuksen kustannukset on budjetoitu sosiaali- ja terveystoimeen.

Suun terveydenhuollon asiakasmaksutuotot kohdistuvat liikelaitokselle. Liikelaitos laskuttaa tuottamistaan palveluista sosiaali- ja terveystoimea osapuolten välisen palvelusopimuksen mukaisesti.

Talousarviovuoden 2017 osalta esitetään tuloslaskelmataulukko, jossa on rinnakkain kaupungin ja liikelaitosten talousarvioluvut sekä niiden yhdistellyt talousarvioluvut. Talousarviovuonna 2017 liikelaitosten yhteen lasketut toimintatulot ovat 67 milj. euroa ja toimintamenot 64 milj. euroa.

Tuloslaskelmat

Tuloslaskelma raportilla, jolla esitetään kaupungin ja liikelaitosten talousarviot erikseen ja yhdessä on viimeisenä sarake, jossa esitetään kaupungin ja liikelaitosten talousarvio yhteensä ilman sisäisiä eriä. Sisäisiä eriä ovat mm. kaupungin ja liikelaitosten välinen kauppa ja rahoituserät, sisäiset vuokratuotot ja -kulut sekä varikon vuokratuotot ja -kulut. Ilman sisäisiä eriä -sarake osoittaa todelliset ulkoiset tuotot ja kulut. Ulkoisia toimintatuottoja on talousarviovuonna 2017 yhteensä 232,0 milj. euroa ja ulkoisia toimintamenoja yhteensä 1 397,2 milj. euroa.

Tuloslaskelmaosan lopussa on lisätietolaskelma, jossa esitetään talousarviovuoden 2017 osalta rinnakkain kaupungin, rahastojen ja liikelaitosten talousarvioluvut ilman valmistusta omaan käyttöön, sisältäen sisäiset erät. Talousarviokirjan muut tuloslaskelma ja käyttötalousraportit on laadittu kirjanpitolautakunnan kunta- jaoston ohjeiden mukaisesti siten, että toimintamenoihin on sisällytetty myös aktivoitavien pysyvien vastaavien omaan käyttöön valmistettavien hyödykkeiden valmistusmenot. Niiden vaikutus tilikauden tulokseen (ja toimintakatteeseen) eliminoidaan toimintatuottojen jälkeen olevalla valmistus omaan käyttöön -rivillä. Lisätietolaskelmaraportilla esitetään ainoastaan käyttötalouden tulot ja menot, joita käytetään mm. talousarvion esittelymateriaaleissa sekä talousraportoinnissa.

Verotulot vuosina 2015–2016

Vuonna 2015 kaupunki sai verotuloja yhteensä 934 milj. euroa, 1,1 prosentin kasvu edelliseen vuoteen verrattuna. Kunnallisveroja kaupunki sai 786,2 milj. euroa, 0,3 prosentin kasvu edellisvuoteen. Yhteisöveroja kertyi 75,7 milj. euroa, kasvua 7,5 prosenttia edelliseen vuoteen. Kiinteistöveroja kaupunki sai 72,2 milj. euroa, mikäli oli 4,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2014.

Vuonna 2016 kaupungin arvioidaan saavan verotuloja yhteensä 946,1 milj. euroa, 1,3 prosentin kasvu vuoteen 2015 verrattuna. Lokakuun 2016 maksuunpanotilaston mukaan ennakonpidätyksen alaiset tulot kasvoivat Vantaalla vuonna 2015 1,5 prosenttia vuoteen 2014 nähden, koko maan kasvun ollessa 1,6 prosenttia. Kunnallisverotilityksiä arvioidaan saatavan vuonna 2016 807,0 milj. euroa, 4,5 milj. euroa alle talousarvion ja 2,6 prosentin kasvu vuoteen 2015 verrattuna.

Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 65,5 milj. euroa, 4,4 milj. euroa yli talousarvion ja 13,5 prosentin lasku edellisvuodesta. Kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen 5 prosenttiyksikön korotus poistui vuodelle 2016, ja myös Vantaan oma jako-osuus laski edelleen edellisvuodesta. Yhteisöverotulot ovat kuitenkin ylittämässä budjetoidun johtuen toukokuun yhteisöverotilityksessä tulleista keskimääräistä suuremmista ennakontäydennysmaksuista vuodelle 2015. Kiinteistöveroja kaupunki saa vuonna 2016 ennusteen mukaan 73,7 milj. euroa, kasvua 2,2 prosenttia edellisvuodesta.

Kunnallisverot talousarviossa 2017

Taloussuunnitelmassa 2017–2020 Vantaan tuloveroprosentti on 19,00 koko taloussuunnitelmakauden. Koko maassa kunnallisveron painotettu keskiarvo on 19,87 vuonna 2016. Kaupungin arvioidaan saavan kunnallisveroja 797,9 milj. euroa vuonna 2017, 1,1 prosentin lasku vuoden 2016 tilinpäätösennusteeseen nähden. Kunnallisverotulot alenevat vuonna 2017 myös koko maassa johtuen muun muassa kilpailukykyseurakunnan vaikutuksista palkkasummaan ja työntekijöiden sosiaalivakuutusmaksuihin sekä sopimuksen tueksi toteutettavista veronkevennyksistä.

Ansiotuloveroperusteita kevennetään vuonna 2017 kuluttajahintaindeksin muutosta vastaavasti ja asuntolainan korkojen vähennyskelpoisen osuuden pienentämistä jatketaan hallitusohjelman mukaisesti. Lisäksi vuonna 2017 otetaan käyttöön niin sanottu yrittäjävähennys ja myös kotitalousvähennystä korotetaan. Osana kilpailukykyseurakunnatason kokonaisuutta verotusta kevennetään yhteensä 423 milj. eurolla vuonna 2017. Verotus kevenee tasaisesti kaikissa tuloryhmissä. Kevennys vähentää kunnallisveron tuottoa 211 milj. eurolla. Eläketulon verotusta kevennetään yhteensä 136 milj. eurolla, josta kunnallisveron osuus on 62 milj. euroa. Yhteensä veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa nettomääräisesti 390 milj. eurolla, ja valtionosuuksiin tehdään vastaavansuuruinen lisäys kompensaationa.

Kilpailukykyseurakunnatason kokonaisuudessa on myös epäsuoria, työntekijöiden sosiaalivakuutusmaksujen muutoksista ja palkkasumman pienenemisestä aiheutuvia vaikutuksia kunnallisveron tuottoon. Näitä verotuottojen menetyksiä ei kuitenkaan kompensoida kunnille.

Taloussuunnitelmavuosille arvioidaan valtakunnallisiin arvioihin perustuen keskimäärin noin kolmen prosentin kunnallisveron kasvua. Yksi kunnallisveroprosentti tuotti 41,4 milj. euroa vuonna 2015. Vuonna 2016 tuloveroprosentin tuotoksi arvioidaan noin 42,5 milj. euroa ja vuonna 2017 noin 42,0 milj. euroa.

Yhteisöverot talousarviossa 2017

Yhteisöveron kuntien jako-osuus on vuoteen 2015 saakka ollut 5 prosenttiyksiköllä korotetulla tasolla määräaikaisen, euroalueen rahoituskriisin jälkeisen korotuksen johdosta. Määräaikainen korotus poistui vuodelle 2016, jolloin kuntien yhteisöveron jako-osuus on ollut 0,3092. Vantaan osuus kuntien yhteisöverosta on 0,04303 vuonna 2016, vuonna 2015 Vantaan jako-osuus oli hieman korkeampi 0,04631. Yhteisöveron vuoden 2017 kuntaosuudet lasketaan verovuosien 2014 ja 2015 lopullisten verotietojen pohjalta keskiarvona ja kuntakohtainen jako-osuus selviää verovuoden 2015 yritysverotuksen valmistuessa vuoden 2016 lopussa.

Koko maan kuntien yhteisöveroarvion pohjalta kaupungin arvioidaan saavan yhteisöveroja 66,7 milj. euroa vuonna 2017, mikä tarkoittaisi 1,9 prosentin kasvua vuoden 2016 ennusteeseen nähden. Tästä huolimatta vuoden 2017 yhteisöverotuloarvio on lähes 10 milj. euroa alempi kuin kaupungin vuonna 2015 saamat yhteisöverotulot.

Kiinteistöverot talousarviossa 2017

Vuonna 2017 kiinteistöveroja arvioidaan kertyvän 76,6 milj. euroa, 3,9 prosentin kasvu vuoden 2016 tilinpäätösennusteeseen nähden. Kiinteistöverotulojen kasvu perustuu maan hallituksen esittämiin kiinteistöverojen alarajoja koskeviin muutoksiin, lisäksi kaupungin saamat kiinteistöverotulot kasvavat rakennusalan kasvun myötä.

Hallituksen esitykseen kiinteistöverolain muuttamisesta sisältyy yleisen ja vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveron alarajojen nostaminen. Näistä alarajojen korotuksista Vantaalle vaikuttaa vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveron alarajan nosto 0,37:stä 0,41:een. Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveron yläraja säilyy ennallaan 0,90 prosentissa. Alarajan korotus kasvattaa kaupungin kiinteistöverotuloja vuonna 2017 noin 1,8 milj. eurolla.

Yleisen kiinteistöveron alaraja nousee 0,93 prosenttiin nykyisestä 0,80 prosentista ja yleisen kiinteistöveron yläraja 1,80 prosenttiin nykyisestä 1,55 prosentista. Vantaan taloussuunnitelmaesitys 2017 - 2020 perustuu yleisen kiinteistöveron pitämiseen nykyisellä tasolla eli 1,00 prosentissa.

Lakiesityksessä ehdotetaan lisäksi, että kunnanvaltuuston olisi määrättävä erikseen veroprosentti myös asuinrakennuksille, jotka eivät ole vakituksessa asuinkäytössä. Lakiesityksen mukaan kunnanvaltuusto määrittäisi erikseen muiden asuinrakennusten veroprosentin, joka on vähintään 0,93 ja enintään 1,80. Vantaalla ei ole aiemmin määritelty erikseen muun asuinrakennuksen kiinteistöveroprosenttia, joka on näin ollen muodostunut aiemmin yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan. Taloussuunnitelma 2017 – 2020 perustuu muiden kuin asuinrakennusten osalta entiseen 1,00 prosentin kiinteistöveroon.

Hallituksen esitys kiinteistöverolain muuttamisesta muuttaa rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentin vaihteluväliä nykyisestä 1,00 – 4,00 prosentista 2,00 – 6,00 prosenttiin. Lisäksi hallituksen esityksen mukaan neljäntoista pääkaupunkiseudun kunnan on määrättävä rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti vähintään 3 prosenttiyksikköä yleistä kiinteistöveroprosenttia suuremmaksi, enintään 6 prosentiksi. Vantaan osalta tämä tarkoittaa rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveron alarajan asettumista 4,00 prosenttiin, johon tasoon myös taloussuunnitelma 2017–2020 perustuu. Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveron korotus kasvattaa kiinteistöverotuloja noin 0,3 milj. euroa.

Valtionosuudet

Valtionosuuksiin on tehty hallitusohjelmassa sekä valtion vuotuisissa talousarvioprosesseissa leikkauksia, jotka alentavat valtionosuuksien vuositason noin 2,0 miljardia euroa vuonna 2016. Vuosille 2012–2017 kohdistuneiden leikkausten johdosta kunnilta jää saamatta peruspalvelujen valtionosuuksia noin 7,4 miljardia euroa.

Kuntien valtionapuihin osoitetaan yhteensä 10,3 mrd. euroa vuonna 2017. Valtioavut alenevat vuodelle 2016 budjetoidusta 7 prosenttia. Laskennallisiin valtionosuuksiin osoitetaan yhteensä 9,4 mrd. euroa, mikä on 5 prosenttia vuodelle 2016 budjetoitua vähemmän. Valtionapujen alenemiseen vaikuttavat useat tekijät, joista merkittävimmät ovat perustoimeentulotuen laskennan ja maksatuksen siirto kunnilta Kelalle sekä kilpailukykysovimuksen perusteella tehtävät valtionosuuden vähennykset.

Peruspalvelujen valtionosuuteen osoitetaan 8,5 mrd. euroa, valtionosuusprosentiksi muodostuu 25,23. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain, ja vuoden 2014 tietojen perusteella tehtävä tarkistus lisää peruspalvelujen valtionosuutta 34,5 milj. eurolla. Vuonna 2017 peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan indeksisidonnaisten menojen lisästä, 75 milj. euroa. Valtionosuutta alentaa myös edellisellä vaalikaudella päätetty, vuodelle 2017 kohdennettu uusi valtionosuusleikkaus, 50 milj. euroa. Valtionosuusjärjestelmän kautta tehtävät veroperustemuutosten kompensatiot puolestaan kasvavat 390 milj. eurolla. Valtionosuuksien indeksitarkistus on -0,7 prosenttia vuonna 2017, mikä vähentää peruspalvelujen valtionosuutta noin 50 milj. eurolla.

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia yhteensä 150,5 milj. euroa vuonna 2015, mikä oli 7,3 prosenttia edellisvuotta enemmän. Vuoden 2015 peruspalvelujen valtionosuudet laskettiin 1.1.2015 voimaantulle, uudistetun valtionosuusjärjestelmän perusteella. Vantaan osalta uusi järjestelmä on tullut porrastetusti voimaan vuosina 2015 ja 2016 siten, että järjestelmämuutoksen vaikutus yhteensä on 100 euroa/ asukas. Vuonna 2016 kaupunki saa käyttötalouden valtionosuuksia yhteensä arviolta 187,5 milj. euroa. Vuoden 2016 valtionosuuksiin tehtiin lisäksi kustannustenjaon tarkistus valtion ja kuntien kesken sekä kompensoidaan veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuloihin.

Vuoden 2017 valtionosuudet lasketaan 31.12.2015 väestön mukaan, OKM:n valtionosuudet syksyn 2016 oppilastilanteen mukaan ja lopulliset syksyn 2016 toteutuneiden oppilasmäärien pohjalta. OKM:n valtionosuuden lopullinen päätös tulee aivan vuoden 2016 lopussa.

Uuden valtionosuusjärjestelmän mukainen verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on Vantaalle ennakolaskelman mukaan -45,4 milj. euroa vuonna 2017. Peruspalvelujen valtionosuuden ennakollinen arvio) vuodelle 2017 on Vantaan osalta noin 154,2 milj. euroa. Vantaan sivistystoimen toiminnan tietoihin perustuva opetus- ja kulttuuritoimen vuoden 2017 ennakollinen valtionosuusarvio on noin 15,2 milj. euroa. Kaupungin arvioidaan saavan valtionosuuksia yhteensä 169,4 milj. euroa vuonna 2017.

Vantaan veroprosentit taloussuunnitelmassa 2017 – 2020

Tuloveroprosentti	19,00		
Kiinteistöveroprosentit		v. 2017 alaraja	v. 2017 yläraja
– yleinen	1,00	0,93	1,80
– vakituinen asuinrakennus *	0,41	0,41	0,90
– muu kuin vakituinen asuinrakennus **	1,00	0,93	1,80
– voimalaitos	2,85	0,93	3,10
– rakentamaton rakennuspaikka ***	4,00	2,00 (4,00)	6,00

*Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveron alaraja nousee 0,41 prosenttiin vuodelle 2017 aiemmasta vuoden 2016 0,37 prosentista.

**Kiinteistöverolain muutoksen myötä kunnanvaltuuston on määrättävä jatkossa erikseen veroprosentti myös asuinrakennuksille, jotka eivät ole vakituksessa asuinkäytössä. Vantaalla muiden kuin vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosenttia ei ole aiemmin määritelty erikseen vaan se on määräytynyt yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan.

*** Neljäntoista pääkaupunkiseudun kunnan on määrättävä rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti vähintään 3 prosenttiyksikköä yleistä kiinteistöveroprosenttia suuremmaksi, enintään 6 prosentiksi. Vantaan osalta tämä tarkoittaa rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveron alarajan asetumista 4,00:aan yleisen kiinteistöveroprosentin säilyessä 1,00:ssa.

Vantaan kaupungin verorahoitus vuosina 2015–2020

Milj. euroa	TP 2015	TA 2016	ENN 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Verotulot yhteensä	934,0	950,7	946,1	941,2	974,2	1 002,1	1 031,5
muutos- %	1,1 %	1,8 %	1,3 %	-0,5 %	3,5 %	2,9 %	2,9 %
Kunnallisvero	786,2	811,5	807,0	797,9	826,4	849,3	874,0
muutos- %	0,3 %	3,2 %	2,6 %	-1,1 %	3,6 %	2,8 %	2,9 %
Yhteisövero-osuus	75,7	61,1	65,5	66,7	69,7	73,1	76,4
muutos- %	7,5 %	-19,2 %	-13,5 %	1,9 %	4,5 %	4,9 %	4,5 %
Kiinteistövero	72,2	78,0	73,7	76,6	78,1	79,6	81,1
muutos- %	4,7 %	8,1 %	2,2 %	3,9 %	2,0 %	1,9 %	1,9 %
Valtionosuudet yhteensä	150,5	183,8	187,5	169,4	172,8	176,3	179,8
muutos- %	7,3 %	22,1 %	24,6 %	-9,6 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Verorahoitus yhteensä	1 084,5	1 134,5	1 133,6	1 110,6	1 147,0	1 178,3	1 211,3
muutos- %	2,0 %	4,6 %	4,5 %	-2,0 %	3,3 %	2,7 %	2,8 %

Tuloslaskelma

1000 Euroa	Kaupunki + rahastot TA 2017	Liikelaitokset TA 2017	Yhteensä TA 2017	Yhteensä ilman sis. erät TA 2017
Myyntitulot	45 765	58 524	104 289	70 140
Maksutulot	74 225	6 538	80 763	80 266
Tuet ja avustukset	21 480	1 432	22 912	22 672
Muut tulot	178 960	131	179 091	58 897
Tulot yhteensä	320 429	66 626	387 055	231 975
Valmistus omaan käyttöön	88 601	0	88 601	88 601
Henkilöstömenot	-455 122	-44 254	-499 376	-499 376
Asiakaspalvelujen ostot	-424 288	-410	-424 697	-405 942
Muiden palvelujen ostot	-301 664	-8 792	-310 456	-294 097
Materiaalin ostot	-45 985	-3 164	-49 149	-49 142
Avustukset	-97 014		-97 014	-96 774
Vuokrat	-158 672	-6 772	-165 445	-45 536
Muut kulut	-5 967	-394	-6 361	-6 361
Menot yhteensä	-1 488 712	-63 786	-1 552 498	-1 397 227
Toimintakate	-1 079 681	2 840	-1 076 841	-1 076 651
Verotulot	941 193		941 193	941 193
Valtionosuudet	169 409		169 409	169 409
Rahoitustulot ja -menot	25 915	-240	25 675	25 675
Korkotulot muilta	16 296		16 296	16 296
Korkotulot liikelaitoksilta / liikelaitoksille	170		170	
Muut rahoitustulot muilta	16 106		16 106	16 106
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	71		71	
Korkomenot	-6 100	-170	-6 270	-6 100
Muut rahoitusmenot	-627	-71	-698	-627
Vuosikate	56 836	2 600	59 436	59 626
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-112 221	-1 633	-113 854	-113 854
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tulot	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-55 385	967	-54 419	-54 228
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0	0
Varausten lisäys/vähennys	0	44	44	44
Rahastojen lisäys/vähennys	627	0	627	627
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-54 758	1 010	-53 748	-53 558

Tuloslaskelma

Kaupunki ja rahastot

1000 Euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Myyntitulot	38 438	42 306	40 316	40 660	41 072	41 493	41 923
Maksutulot	93 820	74 274	73 763	73 764	75 239	76 744	78 279
Tuet ja avustukset	40 810	41 466	21 460	21 480	21 767	22 371	22 176
Muut tulot	64 495	57 795	58 766	58 766	59 886	61 084	62 305
Sisäiset tulot	124 810	126 190	125 751	125 760	127 682	129 634	131 616
Tulot yhteensä	362 373	342 030	320 056	320 429	325 646	331 326	336 298
Valmistus omaan käyttöön	109 842	78 709	88 694	88 601	111 830	102 893	89 770
Henkilöstömenot	-442 376	-468 402	-466 330	-455 122	-459 126	-464 470	-477 088
Asiakaspalvelujen ostot	-393 890	-405 449	-404 033	-405 533	-411 875	-417 613	-423 215
Muiden palvelujen ostot	-296 392	-265 965	-287 793	-287 379	-312 772	-306 665	-296 422
Sisäisten palvelujen ostot	-33 963	-33 619	-33 040	-33 040	-33 535	-34 039	-34 549
Materiaalin ostot	-46 755	-44 112	-45 954	-45 985	-46 744	-47 383	-47 945
Avustukset	-119 905	-129 637	-96 144	-97 014	-97 570	-98 929	-100 399
Vuokrat	-154 283	-157 381	-158 672	-158 672	-160 959	-163 358	-165 783
Muut menot	-4 067	-5 500	-5 907	-5 967	-5 941	-6 019	-6 098
Menot yhteensä	-1 491 631	-1 510 065	-1 497 872	-1 488 712	-1 528 522	-1 538 476	-1 551 499
Toimintakate	-1 019 416	-1 089 326	-1 089 122	-1 079 681	-1 091 046	-1 104 258	-1 125 430
Verotulot	934 027	950 663	937 902	941 193	974 210	1 002 097	1 031 520
Valtionosuudet	150 502	183 850	169 409	169 409	172 797	176 253	179 778
Rahoitustulot ja -menot	29 729	21 561	25 364	25 915	24 289	22 182	20 012
Korkotulot muilta	14 647	14 360	16 296	16 296	16 269	16 263	15 593
Korkotulot liikelaitoksilta	170	170	170	170	170	170	170
Muut rahoitustulot muilta	21 052	17 551	15 555	16 106	17 106	18 106	19 106
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	71	71	71	71	71	71	71
Korkomenot	-5 861	-9 900	-6 100	-6 100	-8 700	-11 800	-14 300
Muut rahoitusmenot	-350	-691	-627	-627	-627	-627	-627
Vuosikate	94 842	66 748	43 553	56 836	80 250	96 274	105 879
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-96 233	-102 920	-112 275	-112 221	-115 971	-116 426	-109 764
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tulot	1 000	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-392	-36 172	-68 721	-55 385	-35 721	-20 151	-3 884
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0	0	0	0	0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys/vähennys	286	122	1 084	627	919	1 158	2 127
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-106	-36 049	-67 637	-54 758	-34 802	-18 994	-1 757
Tavoitteet ja tunnusluvut							
Toimintatulot/Toimintamenot (ilman vok), %	26	24	23	23	23	23	23
Vuosikate / Poistot, %	99	65	39	51	69	83	96
Vuosikate, euro/asukas	442	306	197	256	356	421	456
Kertynyt yli-/alijäämä/asukas	1 641	-	-	-	-	-	-
Asukasmäärä vuoden lopussa	214 605	218 234	221 643	221 643	225 171	228 719	232 185

Tuloslaskelma

Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

1000 Euroa	TP 2015	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Myyntitulot	67 700	71 691	70 317	70 140	71 431	72 215	73 012
Maksutulot	100 055	80 450	80 265	80 266	81 864	83 494	85 156
Tuet ja avustukset	41 954	43 733	22 652	22 672	22 971	23 587	23 404
Muut tulot	64 682	57 964	58 897	58 897	60 100	61 384	62 694
Sisäiset tulot	154 588	155 234	155 271	155 080	157 647	160 051	162 491
Tulot yhteensä	428 978	409 072	387 402	387 055	394 013	400 730	406 758
Valmistus omaan käyttöön	109 842	78 709	88 694	88 601	111 830	102 893	89 770
Henkilöstömenot	-486 177	-507 832	-511 782	-499 376	-503 693	-509 454	-523 495
Asiakaspalvelujen ostot	-395 082	-406 569	-404 442	-405 942	-412 290	-418 035	-423 644
Muiden palvelujen ostot	-302 923	-279 963	-294 510	-294 097	-319 524	-313 512	-303 365
Sisäisten palvelujen ostot	-35 867	-34 889	-35 115	-35 115	-35 648	-36 189	-36 738
Materiaalin ostot	-49 481	-47 002	-49 118	-49 149	-49 955	-50 643	-51 253
Avustukset	-119 911	-129 441	-96 144	-97 014	-97 570	-98 929	-100 399
Vuokrat	-160 727	-162 703	-165 445	-165 445	-167 833	-170 335	-172 864
Muut menot	-4 251	-6 309	-6 301	-6 361	-6 341	-6 425	-6 511
Menot yhteensä	-1 554 418	-1 574 708	-1 562 857	-1 552 498	-1 592 854	-1 603 522	-1 618 269
Toimintakate	-1 015 599	-1 086 927	-1 086 761	-1 076 841	-1 087 011	-1 099 899	-1 121 741
Verotulot	934 027	950 663	937 902	941 193	974 210	1 002 097	1 031 520
Valtionosuudet	150 502	183 850	169 409	169 409	172 797	176 253	179 778
Rahoitustulot ja -menot	29 504	21 320	25 124	25 675	24 048	21 942	19 772
Korkotulot muilta	14 647	14 360	16 296	16 296	16 269	16 263	15 593
Korkotulot liikelaitoksilta/ liikelaitoksille	170	170	170	170	170	170	170
Muut rahoitustulot muilta	21 070	17 551	15 555	16 106	17 106	18 106	19 106
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	71	71	71	71	71	71	71
Korkomenot	-6 031	-10 070	-6 270	-6 270	-8 870	-11 970	-14 470
Muut rahoitusmenot	-422	-762	-698	-698	-698	-698	-698
Vuosikate	98 435	68 906	45 674	59 436	84 044	100 393	109 329
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-98 084	-104 744	-113 908	-113 854	-117 544	-118 133	-111 901
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tulot	1 000	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	1 351	-35 838	-68 234	-54 419	-33 499	-17 740	-2 572
Poistoeron lisäys/vähennys	-893	0	0	0	0	0	0
Varausten lisäys/vähennys	-81	42	44	44	53	57	60
Rahastojen lisäys/vähennys	286	122	1 084	627	919	1 158	2 127
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	662	-35 674	-67 106	-53 748	-32 528	-16 525	-386

Lisätietolaskelma

Tuloslaskelma sisäiset erät mukana, ilman valmistusta omaan käyttöön
Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

1000 Euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Myyntitulot	102 132	105 858	104 289
Maksutulot	100 982	80 728	80 763
Tuet ja avustukset	42 592	43 733	22 912
Muut tulot	183 272	178 753	179 091
Tulot yhteensä	428 978	409 072	387 055
Henkilöstömenot	-480 777	-504 310	-495 955
Asiakaspalvelujen ostot	-413 803	-425 084	-424 697
Muiden palvelujen ostot	-221 311	-223 800	-228 726
Materiaalin ostot	-44 934	-44 850	-46 294
Avustukset	-119 911	-129 441	-97 014
Vuokrat	-160 727	-162 703	-165 445
Muut kulut	-3 114	-5 813	-5 766
Menot yhteensä	-1 444 577	-1 495 999	-1 463 897
Toimintakate	-1 015 599	-1 086 927	-1 076 841
Verotulot	934 027	950 663	941 193
Valtionosuudet	150 502	183 850	169 409
Korkotuotot	14 816	14 530	16 465
Muut rahoitustuotot	21 141	17 622	16 177
Korkokulut	-6 031	-10 070	-6 270
Muut rahoituskulut	-422	-762	-698
Vuosikate	98 435	68 906	59 436
Poistot ja arvonalentumiset	-98 084	-104 744	-113 854
Satunnaiset tuotot ja kulut	1 000	0	0
Tilikauden tulos	351	-35 839	-54 419

Laskelmassa esitetään kaupungin, rahastojen ja liikelaitosten talousarvioluvut sisältäen sisäiset erät. Toimintamenoista on eliminoitu omaan käyttöön valmistettavan investointien menojen osuus yhteensä 88,6 milj. euroa.

INVESTOINTIOSA
2017–2021

Investointiosa

Talousarvion investointiosan määrärahat sitovat teknistä lautakuntaa ja kaupunkisuunnittelulautakuntaa hankeryhmittäin siten, että kaupunginvaltuuston päättämä määräraha on esimerkiksi uudisrakennukset, peruskorjaukset ja kunnallistekniset työt. Sitovat erät on merkitty rasteroinnilla määrärahataulukoihin.

Teknisellä lautakunnalla ja kaupunkisuunnittelulautakunnalla on oikeus muuttaa hankeryhmien sisäistä määrärahajakoa rakennuskohteiden kesken. Teknisellä lautakunnalla ja kaupunkisuunnittelulautakunnalla ei ole kuitenkaan oikeutta päättää uusista rakennuskohteista. Investointiosan sitovuustasot on kuvattu tarkemmin kohdassa talousarvion 2017 täytäntöönpano.

Talousarvion investointiosassa esitetyt investointimenot koostuvat kaupungin omista investointikohteista. Uudisrakentamisen kaupungin tytäryhtiöiden rahoitettavat kohteet ovat mukana liitteen nro 1 kohdetaulukossa, mutta eivät sisälly investointiosan määrärahoihin.

Kiinteän omaisuuden ostojen määrärahoilla voidaan ostaa myös sellaisten asunto- tai kiinteistöyhtiöiden, joiden pääasiallinen omaisuus on rakennustontti, hallintaan tai omistukseen oikeuttavia osakkeita.

Irtaimen omaisuuden määrärahojen sitovuustaso valtuuston nähden on toimialan irtaimistomäärärahat yhteensä. Osakkeiden ja osuuksien määrärahoista vastaa konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalue, aineetoman omaisuuden määrärahoista tietohallinnon palvelukeskus.

Liikelaitosten investoinnit on esitetty liikelaitosten kohdalla erikseen. Liikelaitosten investointien sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on investointimenot yhteensä.

Määrärahat

1000 euroa	
Uudisrakentaminen	25 290
Korjausrakentaminen	27 985
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	2 550
Aineeton omaisuus	9 700
Kunnallistekniset työt	30 000
Irtain omaisuus	6 306
Kiinteän omaisuuden ja luonnonsuojelualueiden osto	7 200
Maa-alueiden kunnostus	2 800
Osakkeet ja osuudet	1 020
Investointimenot yhteensä	112 851

Taloussuunnitelma

Kaupunki

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
TULOT	3 650	3 800	3 800	3 500	3 500	3 500	3 500
Rahoitusosuudet	150	300	300	0	0	0	0
Omaisuuuden myynti	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
MENOT	-98 795	-113 027	-112 851	-129 489	-119 421	-118 587	-109 714
Netto	-95 145	-109 227	-109 051	-125 989	-115 921	-115 087	-106 214

Rahastot

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
MENOT	-1 700	-5 000	-5 000	-3 000	-4 000	-5 000	-3 000

Tarkempi selvitys rahastojen investoinneista löytyy rahastojen omista talousarvioesityksistä.

Liikelaitokset

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
MENOT	-2 560	-2 560	-1 850	-2 560	-2 560	-2 560	-2 500

Tarkempi selvitys liikelaitosten investoinneista löytyy liikelaitosten omista talousarvioesityksistä.

91 1

Uudisrakentaminen

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
MENOT	-14 590	-25 290	-25 290	-46 010	-37 210	-38 510	-32 020
ALV	-3 502	-6 070	-6 070	-11 042	-8 930	-9 242	-7 685

Tilakeskus on valmistellut yhdessä toimialojen ja taloussuunnitteluyksikön kanssa Vantaan kaupungin uudisrakentamista koskevan talonrakennusinvestointiohjelman seuraavalle 10-vuotiskaudelle. Konserniyhtiöiden hankkeet ovat mukana ohjelmassa ja vastuut näissä hankkeissa on sovittu yhteisten menettelytapaohjeen mukaisesti.

Uudisrakentamiseen on vuodelle 2017 budjetoitu yhteensä 25,3 milj. euroa. Vuodenvaihteessa rakenteilla oleva hanke Vaaralanpuiston päiväkotit valmistuu 2017.

Kokonaan 2017 toteutettavia uudishankkeita ovat:

- Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen lisärakennus,
- Kartanonkosken kentän huoltorakennus,
- Myyrmäen urheilupuiston huoltorakennuksen laajennus,
- Katrinebergin maatilankatos- ja konehallirakennukset,
- Voimalatien tukikohdan kalustosuoja- ja puuntyöstötilat,
- Myyrinkodin yhteyteen toteutettava pelastuslaitoksen ensiavun autotalli sekä
- Tikkurilan asemalle tuleva polkupyörien liikuntapysäköintitila.

Lisäksi toteutetaan väliaikaisia vuokra paviljonkitiloja pihoiheen Tikkurila-Koivukylä alueen ja Hämeenkyllän koulun väistötiloiksi. Aloitettavia kohteita ovat Uomarinteen koulun laajennus, Hämeenkyllän korvaava koulurakennus sekä Martinlaakson ja Kaivokselan II päiväkodit. Muiden hankkeiden, kuten uusien hankkeiden selvitys- ja suunnitteluvaiheen kustannusten ja valmistuneiden hankkeiden takuuaian kustannusten sekä kaikkien uudishankkeiden projektinjohtokustannusten osuus määrärahoista on noin 1,3 milj. euroa.

Vuosina 2018–2020 määrärahoihin toteutettavien uudisrakennushankkeiden rahoitustarve on yhteensä 121,7 milj. euroa eli keskimäärin 40,6 milj. euroa/vuosi. Suunnittelukaudella valmistuvat:

- Uomarinteen ja Jokiniemen koulun laajennukset,
- Rajatorpan ja Hämeenkyllän korvaavat koulut,
- Aurinkokiven koulun II vaihe,
- Västersundoms daghem
- Martinlaakson, Kaivokselan II, Jokiniemen, Tikkurilan, Veturipolun ja Hakunilan päiväkodit.

Lisäksi valmistuvat urheilukenttien huoltorakennuksia Martinlaaksoon, Vapaalaan, Tikkurilaan ja Korsoon sekä Varia Tennistien toimipaikkaan väliaikaista opetustilaa. Rakenteilla olevia suunnittelukaudella aloitettavia rakennushankkeita ovat Vantaan päihdevieroitusyksikön toimitilat, Myyrmäen ja Keimolanmäen päiväkodit sekä Mårdendals Kampus, Nikinmäen koulun laajennus nuorisotiloineen sekä Leppäkorven koulun laajennus sisältäen uimahallin ja päiväkodin.

Vuosille 2021–2026 on ajoitettu sosiaali- ja terveystoimen, sivistystoimen ja vapaa-aikapalveluiden uudisrakennushankkeita 230 milj. euron arvosta, joka on keskimäärin 38,3 milj. euroa vuodessa. Jaksolle on esitetty määrärahalla toteutettavaksi mm. Sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeet Ilola/Asolan äitiys- ja lasten neuvola ja Vantaan päihdevieroitusyksikkö (4 milj. euroa), useita kouluja (63 milj. euroa), lukio (30 milj. eu-

roa), ammatillinen oppilaitos (67 milj. euroa) ja päiväkoteja (39 milj. euroa) sekä muita rakennuksia ja projektinjohtokuluja (27 milj. euroa).

Konserniyhtiö VAV Asunnot Oy:n rahoituksella vuonna 2017 on Koivuhakaan valmistumassa Koisoniitty-hankkeen puitteissa erityisryhmien asumis- ja palvelutiloja. Vuonna 2017 VAV Asunnot Oy aloittaa Myyrmäessä vanhusten palveluasuntohankkeen -Myyrmeen vanhustenkeskus rakennustyöt sekä Martinlaaksossa (Martinlaaksonkuja 2b) 15 vammaisten palveluasuntoa sisältävän hankkeen ja Tikkurilassa toisen 15 vammaispalveluasuntoa sisältävän hankkeen rakentamisen (Orvokkitie 4). VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista vuonna 2017 rakennusvaiheessa ovat Varia Rälssitien laajennus- ja perusparannustyöt.

Konserniyhtiö VAV asunnot Oy:n vuosina 2018–2020 rahoittamina hankkeina valmistuvat edellä mainitut Myyrmäen vanhustenkeskus, vammaispalveluasunnot Martinlaaksoon ja Tikkurilaan sekä nykyistä Veturikuja 8:aa korvaavat uudet erityisasuinitilat Tikkurilaan. VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeina jaksolla valmistuvat Ylästön II koulurakennus sekä Varia Rälssitien laajennus- ja perusparannus. VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista jakson lopulla rakennusvaiheessa on Tikkurilan hyvinvointikeskus. Lisäksi jakson aikana Nurmijärven kunnan kanssa yhteisenä hankkeena toteutetaan Luhtaanmäen paloasema.

Taloussuunnitelman loppuvuosille 2021–2026 konserniyhtiöiden toteutuksella valmistuviksi esitettyjä kohteita ovat em. Tikkurilan hyvinvointikeskus sekä Leinelän asukastupa, Tikkurilan vanhustenkeskus, Hakunilan vanhustenkeskus sekä hoiva-asuntoja eripuolilta kaupunkia.

2017 kaupunkikonsernin ulkopuolisilta tahoilta ollaan hankkimassa väliaikaisia paviljonkitiloja koulu- ja päiväkotien käyttöön, aikuisten työpajakeskukselle korvaavia tiloja Korsosta, pelastuslaitokselle lisätilaa Korsosta sekä vanhusten hoiva-asuntoja eripuolilta kaupunkia.

Vuosina 2018–2020 kaupunkikonsernin ulkopuolelta ollaan hankkimassa mm seuraavia tiloja: Kivistöön rakennettavasta kauppakeskuksesta tiloja terveysasemalle sekä kirjasto- ja nuorisotiloja, hoiva-asuntoja eripuolelta kaupunkia, Tikkurilaan toimialojen hallinnoille ja kaupungin arkistolle korvaavat toimitilat, aikuisten työpajakeskukselle toimitilaa Länsi-Vantaalta sekä tiloja ensihoidon päivystysasemalle Tikkurilasta.

Kaupunkikonsernin ulkopuolisilta tahoilta ollaan hankkimassa vuosina 2021–2026 hoiva-asuntoja eripuolilta kaupunkia.

91 2

Korjausrakentaminen

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
MENOT	-22 835	-27 985	-27 985	-25 810	-25 650	-24 570	-22 190
ALV	-5 480	-6 716	-6 716	-6 194	-6 156	-5 897	-5 326

Vantaan kaupungin suoraan omistamien kohteiden korjausrakentamisen investointiohjelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle on valmisteltu tilakeskuksessa toimialojen vuosittain tarkentamien investointiesitysten ja tilakeskuksen tiedossa olevien kiinteistöjen korjaustarpeiden perusteella. Korjausrakentaminen sisältää perusparannukset, peruskorjaukset ja merkittävimmät rakennusten muutostyöt.

Määräraharahoitteisiin korjausrakennushankkeisiin on vuodelle 2017 budjetoitu yhteensä 28 milj. euroa. Vuodenvaihteessa 2016–2017 rakenteilla on Katriinan sairaalan B-osan perusparannus ja Rajatorpan vanhan suojellun koulun pohjakerroksen peruskorjaustyöt. Edellä mainittuihin hankkeisiin on budjetoitu vuodelle 2017 yhteensä 8,4 milj. euroa.

Suurempia 2017 aloitettavia hankkeita ovat Neilikkatien Pajatalon muutos- ja korjaustyöt nuorisotiloiksi, Vantaankosken paloaseman peruskorjaus sekä Håkansbölen kartanoalueella Pehtoorin talon peruskorjaus- ja muutostyöt (yht. 3,4 milj. euroa).

Lisäksi pyritään tekemään päiväkotien korjauksia väistötilahoitopaikkojen järjestyessä mm. seuraavissa päiväkodeissa:

- Lintukallion päiväkot,
- Timotej:n päiväkot,
- Yrttitien päiväkot,
- Kiirunatien päiväkot,
- Saturnuksen päiväkot ja
- Trolleby daghem.

Näihin päiväkotien kohdennettuihin osittaisiin peruskorjauksiin ja pihakorjauksiin on budjetoitu yhteensä 3,5 milj. euroa. Sisäilmaongelmien poistamiseen vuodelle 2017 varataan 2,3 milj. euroa ja varaudutaan akuuttien tilanteiden hoitamiseen. Muihin pienempiin korjaushankkeisiin (esim. vesikatto- ja julkisivukorjauksiin), suunnitteluun ja projektinjohtoon on budjetoitu vuodelle 2017 yhteensä noin 10,4 milj. euroa. Suunnitteluvaiheessa olevia suurempia korjaustöitä ovat Havukosken koulun peruskorjaus ja Tikkurilan uimahallin perusparannus.

Koulurakennusten terveellisyyttä arvioitaessa voidaan tarvittaessa hyödyntää myös oirekyselyitä.

Vuosina 2018–2020 toteutettavien korjaushankkeiden rahoitustarve on yhteensä 76 milj. euroa eli keskimäärin 25,3 milj. euroa vuodessa. Suurimpia korjauskohteita ovat:

- Vuonna 2018 valmistuva Katriinan sairaalan B-osan peruskorjaustyöt ja potilasarkiston muutostyöt,
- koulujen korjaus- ja muutostyöt (Askiston koulu, Hakunilanrinteen koulun saliosan toinen vaihe, Havukosken koulu, Kilterin koulu, Kivimäen koulu, Kuusikon koulu, Kytöpuiston koulu, Rajatorpan vanhan koulun 2-3 kerrokset, Seutulan koulu, Simonkallion koulu, Västersundoms skola perusparannus),
- Hakunilan kalliosuojan rauhanajankäytön vaatimat korjaukset,
- Håkansbölen kartanorakennukset,

- Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki,
- Tikkurilan kirjaston uusi hissi sekä
- Tikkurilan uimahalli.

Näiden kohteiden kokonaisrahoitustarve on noin 33 milj. euroa. Päiväkotien osittaisiin peruskorjauksiin on budjetoitu 9,5 milj. euroa eli noin 3,2 milj. euroa/vuosi. Sisäilmaongelmien poistamiseen 2017–2019 on budjetoitu 6,9 milj. euroa eli 2,3 milj. euroa/vuosi. Muihin pienempiin korjauksiin, suunnitteluun ja projektinjohtoon on kaudelle varattu yhteensä noin 26,3 milj. euroa.

Investoinnit suunnitelmakaudelle 2021–2026

Vuosille 2021–2026 korjausrakentamiseen on budjetoitu yhteensä noin 141 milj. euroa eli keskimäärin noin 23,5 milj. euroa/vuosi. Suurimpia peruskorjaus- tai korjauskohteita ovat koulujen ja ammatillisten koulujen korjaukset (Kivimäki, Kaivoksela, Kannisto, Varisto, Veromäki, Jokiniemi, Viertola, Varia Tennistie, Ilola, Varia Talvikkitie, Kulomäki), joihin on budjetoitu noin 47 milj. euroa. Koulujen lisäksi muita suuria korjauskohteita ovat Hakunilan ja Rajatorpan kalliosuojat, Länsimäen terveysasema, Myyrmäen Solkikujan toimintakeskus ja Tikkurilan kirjasto, joihin on budjetoitu noin 17 milj. euroa. Päiväkotien osittaisiin peruskorjauksiin ja pihakorjauksiin on budjetoitu 18 milj. euroa eli noin 3 milj. euroa/vuosi. Sisäilmaongelmien poistamiseen 2021–2026 on budjetoitu 13,8 milj. euroa eli 2,3 milj. euroa/vuosi. Muihin pienempiin kohteisiin, suunnitteluun ja projektinjohtoon on kaudelle varattu yhteensä noin 45 milj. euroa.

91 3

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
MENOT	-1 750	-2 550	-2 550	-2 890	-1 820	-1 820	-1 820
ALV	-420	-612	-612	-694	-437	-437	-437

Vuokra- ja osaketilojen korjaus- ja muutostöitä koskeva investointiohjelma on valmisteltu tilakeskuksessa toimialojen vuosittain tarkentamien investointiesitysten ja tilakeskuksen tiedossa olevien toimitilojen korjaustarpeiden perusteella. Tilakeskus on osallisena konserniyhtiöiden kaupungin toimitiloja koskevissa korjaus- ja muutoshankkeissa menettelytapaoheen mukaisesti. Vuonna 2017 vuokra- ja osaketilojen korjaus- ja muutostöihin on budjetoitu yhteensä 2,55 milj. euroa. Osa vuokratilojen korjauksista tehdään omistajan lukuun vuokravaikutteisella rahoituksella. Suurimpia omistajan rahoittamia hankkeita ovat VTK Kiinteistöt Oy:n omistamissa Varia Rälssitien kiinteistössä tehtävät peruskorjaus- ja muutostyöt, Länsi-Vantaan liikuntalaitoksen jäähallien jäähdytyskoneen uusiminen. Suurimmat määrärahalla tehtävät korjaus- tai muutostyöt ovat Länsimäen kirjasto- ja nuorisotiloissa sekä Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman tiloissa sekä Hakunilan nuorisotiloissa aloitettavat korjaustyöt. Sisäilmakorjauksiin on budjetoitu 0,2 milj. euroa.

Vuosina 2018–2020 toteutettaville muutos- ja korjaustöille on budjetoitu yhteensä 6,5 milj. euroa eli keskimäärin 2,2 milj. euroa/vuosi. Määrärahalla toteutettavia suurimpia hankkeita ajanjaksolla ovat Koivukylän hammashoitotilojen sekä vuonna 2018 valmistuvien Hakunilan nuorisotilojen ja Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman sekä muutaman päiväkodin muutos- ja korjaustyöt. Sisäilmakorjauksiin on jaksolle budjetoitu 0,6 milj. euroa. Konserniyhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n rahoituksella tehdään tarkastelujaksolla Ylästön nykyisen koulun muutostöitä, Kansainvälisen koulun pintaremontit sekä Lumon kirjasto- ja nuorisotiloissa korjaus- ja muutostöitä. Lisäksi VTK Kiinteistöt Oy:n omistamissa osaketiloissa Patotiellä on Musiikkiopiston toimitilojen osalta tarve tehdä ikkuna- ja piha-aluekorjauksia vuonna 2018.

Investoinnit suunnitelmakaudelle 2021–2026

Vuosille 2021–2026 vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustöihin on budjetoitu yhteensä 11,1 milj. euroa eli keskimäärin 1,9 milj. euroa/vuosi, josta sisäilmakorjauksiin on budjetoitu 0,2 milj. euroa/vuosi ja varaudutaan akuuttien tilanteiden hoitamiseen. VTK Kiinteistöt Oy:n omistamissa Kartanonkosken, Ylästön ja Varia Tennistien koulukiinteistöissä on suunniteltu tehtävän muutos- ja korjaustöitä yhtiön rahoituksella.

92

Aineeton omaisuus

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
MENOT	-6 200	-9 700	-9 700	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
ALV	-1 488	-2 328	-2 328	-1 680	-1 680	-1 680	-1 680

Tietohallinnon investointimäärärahaesitys vuodelle 2017 on 9,7 milj. euroa. Toimialojen tekemisistä hanke-esityksistä tietohallinnon palvelukeskus on koonnut hankesalkun. Tietohallinnon palvelukeskus on priorisoanut yhteistyössä toimialojen kanssa hanke-esitykset ja hankkeet.

Keskeisimpiä hankkeita ovat:

- Sähköisen asioinnin kehittäminen
- Tiedolla johtamisen kehittäminen
- Apotti
- Yhdentävä viestintä
- Suunnittelu- ja kartantuotantosovelluksen toteutus
- Kiinteistönhallinnan toteutus
- Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän toteutus
- Perusinfrastruktuurin kehittäminen: kertakirjautuminen
- Lakisääteiset muutokset

93

Julkinen käyttöomaisuus

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
TULOT	150	300	300	0	0	0	0
Rahoitusosuudet	150	300	300	0	0	0	0
Omaisuuksien myynti	0	0	0	0	0	0	0
MENOT	-36 165	-30 000	-30 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
KUNNALLISTEKNISET TYÖT	-36 165	-30 000	-30 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
93 1 Liikennealueet	-25 565	-22 900	-22 900	-26 120	-26 200	-26 900	-26 900
93 2 Urheilualueet	-2 620	-2 250	-2 250	-2 620	-2 500	-2 500	-2 500
93 3 Virkistysalueet	-480	-350	-350	-380	-500	-500	-500
93 4 Ympäristörakentaminen	-5 000	-4 300	-4 300	-5 000	-5 500	-5 000	-5 000
93 5 Yhteishankkeet	-2 500	-200	-200	-880	-300	-100	-100
93 7 Kehärata	0	0	0	0	0	0	0

Kuntatekniikan keskus vastaa mm. julkisen kaupunkitilan suunnittelusta, rakentamisesta, ylläpidosta ja kehittämisestä, liikennesuunnittelusta sekä kaupungin omistaman luonnonympäristön hoidosta ja suunnittelusta. Katu- ja vesihuoltotyöt toteutetaan yhteisprojekteina Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän kanssa

Toiminnalliset tavoitteet

Hankkeet toteutetaan toimialan strategian ja asuntotuotanto-ohjelman mukaisesti. Toimintaa ohjaa osaltaan myös maankäyttösopimukset. Suunnittelu- ja rakentaminen tehdään oikea-aikaisesti, taloudellisesti ja kustannustehokkaasti kaupungin omaa tuotantoa ja ulkopuolista palvelutuotantoa tehokkaasti ja taloudellisesti yhdistäen. Koneellisen kunnossapidon vaatimukset otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa. Harmaan talouden torjuntaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Valtio ja Helsingin seudun kunnat allekirjoittivat kesällä 2016 maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen (MAL) suurten infra-hankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi 2016–2019. Sopimuksen mukaan valtio tukee suuria infra-hankkeita ja kunnat sitoutuvat vauhdittamaan merkittävästi asuntoalueiden kaavoitusta. Sopimuksessa Vantaa on sitoutunut luomaan edellytykset yhteensä 2 400 uudelle asunnolle vuosittain, mikä välttämättä vaatii kunnallistekniikkainvestointeja.

Keskeisimmät rakentamishankkeet 2017

Myymäessä rakennetaan vanhan Martinkeskuksen ympäristön kunnallistekniikkaa uuden asemakaavan mukaisia asuinrakennuksia varten. Hankkeeseen sisältyy mm. Martinlaaksonpolku ja Martinlaaksonkuja.

Kivistössä jatketaan Keimolanmäen kunnallistekniikan rakentamista mm. Lincolninlaaksoilla. Kivistön vanhan koulun asemakaava-alueen ja uuden kaupunkikeskuksen kunnallistekniikan rakentaminen käynnistyvät.

Aviapoliksen alueella uuden Aviapoliksen juna-aseman ympäristön rakentaminen jatkuu Aviakujan, Aviakujan ja Aviapoliksen rakentamisella.

Tikkurilassa jatkuu Tikkurilan aseman eteläisen alikulun kunnostaminen. Samassa yhteydessä perusparannetaan Asematien itäosa, sekä Ratatien Asematien ja Unikkotien välinen osuus. Myös

kirjastopuiston rakentaminen jatkuu. Hakkilassa rakennetaan Keskon laajennuksen vaatimaa kunnallistekniikkaa mm. Kanervantien uusi linjaus. Tikkurilan jokirantaa kehitetään vetovoimakohteena.

Koivukylässä aloitetaan Joukontien saneeraus. Katualueella sijaitsevat vesihuoltolinjat uusitaan ja kadulle rakennetaan jalankulku- ja pyörätie. Honkatien ja Katajatien saneeraustyöt jatkuvat.

Korsossa aloitetaan Ullantien saneeraus. Katusuunnitelman mukaan Ullantielle rakennetaan hidasteita sekä jalankulku- ja pyörätie. Korson keskustassa toteutetaan rakenteilla olevan tornitalon vaatimat muutokset katuverkkoon.

Hakunilassa Kyytien pohjoispuolisen uuden asuinalueen kunnallistekniikan rakentaminen jatkuu Kaskelantien ja Kaskelanrinteen rakentamisella. Länsimäentien ja Maratontien kiertoliittymän rakentaminen aloitetaan.

Avustushankkeet

Asumisen rahoitus ja kehittämiskeskus (ARA) on myöntänyt infra-avustusta Vantaalle Kivistön keskustan, Keimolanmäen ja Kaskelantien uusien asuinalueiden katujen ja puistojen rakentamiseen.

Liikenne- ja viheralueiden perusparantaminen

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman, mittavien uudisrakennushankkeiden sekä kaupungin muiden sitoumusten ja sopimusvelvoitteiden vuoksi katuverkon korjausvelka taloussuunnitelmakaudella tulee kasvamaan. Vantaalla on useita vanhoja pientaloalueita, joiden katuverkostossa ilmenee vakavia puutteita. Vanhoilla alueilla voidaan investoida ainoastaan kohteisiin, joissa ilmenee akuutteja hulevesiongelmia tai puutteita koulureittien liikenneturvallisuuksessa. Katujen kunnostamistarvetta pyritään viivästyttämään uudelleenpäällistyksillä. Sillä ei ratkaista hulevesiverkoston ja katuverkon toiminnallisia puutteita, kuten kasvaneiden liikennemäärien aiheuttamaa tarvetta kevyen liikenteen väylälle. Kaupungin infrastruktuurin rapautuminen aiheuttaa taloudellisia menetyksiä sekä kuntalaisille että kaupungille mm. infraomaisuuden arvon heikkenemisenä sekä ajoneuvojen vahingonkorvausvaatimusten lisääntymisenä.

Vuonna 2017 vanhojen asuinalueiden katujen perusparantamiseen ja liikenneturvallisuuustoimenpiteisiin on varattu noin 3 milj. euroa. Perusparannuskohteita ovat mm. Joukontie Rekolassa ja Ullantie Matarissa, Honkatie Koivukylässä ja Sinirikontie Tikkurilassa. Siltojen peruskorjauksia varten on esitetty keskimäärin vuosittainen noin 1 milj. euron varaus. Vuoden 2017 budjetista varaus jouduttiin kuitenkin jättämään pois ja lykkäämään suunniteltuja kohteita vuodelle eteenpäin.

Katujen uudis- ja perusparannushankkeisiin sisältyy myös valaistuksen rakentaminen. EU:n energiatehokkuusdirektiivi kieltää elohopeavalaisimien valmistuksen ja maahantuonnin vuoden 2015 jälkeen. Vanhan katuverkon valaistuksen parantamiseen sekä elohopeavalaisimien uusimiseen on varattu vuonna 2017 yhteensä noin 1,6 milj. euroa. Taloussuunnitelmakauden budjetissa ei ole täysimääräisesti pystytty varautumaan elohopealamppujen vaihtoon.

Puistojen perusparantamiskohteiden osuus on noin 20 prosenttia viheralueiden rakentamisesta. Kohteiden valinnassa painotetaan erityisesti turvallisuutta. Vanhojen viheralueiden perusparantaminen ja kehittäminen tulee kuitenkin hidastumaan talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman myötä.

Urheilualueiden ja virkistysalueiden rakentaminen

Urheilupaikkarakentamisessa merkittävimmät hankkeet ovat Hakunilan urheilupuisto, Kartanonkosken liikuntapuisto, Korson urheilukenttä ja Rajakylän liikuntapuisto sekä Kivistön Lipunkantajankenttä. Ulkoilureitistön kehittäminen jatkuu Vantaan- ja Keravanjoen varsilla. Suunnitelmakaudella kehitetään edelleen Petikon ulkoilualuetta sekä luonnonsuojelualueiden reitistöjä. Kuusijärven aluetta sekä Tikkurilan jokirantaa kehitetään tärkeinä vetovoimakohteina.

Keskeneräisten, työn alla olevien kohteiden viimeistely

Vuoden 2016 puolelta jatkuville ja muille keskeneräisille hankkeille on osoitettu noin 1,6 milj. euron varaus töiden loppuun saattamiseksi. Viimeistelytöiden ajankohtaa harkitaan hankekohtaisesti ja pyritään sovittamaan mm. alueiden talonrakennushankkeiden aikatauluihin sopivaksi. Rahavaraus kohdistetaan työohjelmissa omille hankkeilleen.

Vesi- ja viemäriverkostohankkeet Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän kanssa

Kuntatekniikan keskus suunnittelee ja toteuttaa katujen rakentamisen yhteydessä uusien asemakaavojen vesihuoltolinjat yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) -kuntayhtymän kanssa. Rakennetut vesihuoltolinjat siirtyvät HSY:n omistukseen ja kunnossapitoon. Vuonna 2017 kuntatekniikan keskuksen rakennuttamien hankkeiden vesihuollon osuus on noin 7,6 milj. euroa, joka laskutetaan HSY:ltä.

Mikäli vanhoja vesihuoltolinjoja joudutaan saneeraamaan katu auki kaivamalla, selvitetään mahdollinen kadun kunnostustarve etukäteen. Yhteisten saneerauskohteiden toteuttamisajankohta on usein riippuvainen siitä, pystyykö kaupunki osoittamaan investointimäärärahoja kadun perusparantamiselle.

94

Irtain omaisuus

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
MENOT	-6 350	-6 482	-6 306	-6 299	-6 291	-6 187	-6 184
Kaupunginjohtajan toimiala	0	0	0	0	0	0	0
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	-450	-660	-615	-726	-410	-600	-650
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	-1 120	-1 453	-1 250	-1 378	-1 403	-1 120	-1 300
Sivistystoimen toimiala	-2 691	-3 169	-3 129	-2 850	-3 278	-3 267	-3 034
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	-2 089	-1 200	-1 312	-1 345	-1 200	-1 200	-1 200
ALV	-1 524	-1 556	-1 513	-1 512	-1 510	-1 485	-1 484
Kaupunginjohtajan toimiala	0	0	0	0	0	0	0
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	-108	-158	-148	-174	-98	-144	-156
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	-269	-349	-300	-331	-337	-269	-312
Sivistystoimen toimiala	-646	-761	-751	-684	-787	-784	-728
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	-501	-288	-315	-323	-288	-288	-288

Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan irtaimistohankintoja varten vuodelle 2017 on varattu yhteensä 660 000 euroa. Tästä 350 000 euroa on varattu tietohallinnolle langattomien tukiasemien hankintaan ja sähköisten yo-kirjoitusten tarvikkeisiin. 120 000 euroa on varattu työllisyyspalvelujen toimitilojen kalustamiseen. Kuntalaispalveluille on varattu irtainhankintoihin 190 000 euroa. Tästä 60 000 euroa on Vantaa-infon palvelutorin perustamista varten. Katrinebergin kalustamiseen on varattu 40 000 euroa. Lisäksi, kuntalaispalvelujen irtainhankintoihin sisältyy monikanavaisen asiakaspalveluympäristön perustamiseen 30 000 euroa, kansalaistoimintakeskus (Leinikkitie 22) kalustaminen 10 000 euroa, sekä hallinnon kalusteiden varaus 10 000 euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Irtaimen omaisuuden määrärahoja käytetään toimitilojen laitteistukseen ja kalustamiseen uudisrakentamisen, perusparannuksen tai uuden toiminnan aloittamisen yhteydessä.

Sivistystoimen toimiala

Sivistystoimen irtaimistohankinnat liittyvät uusien rakennushankkeiden, peruskorjauksien, laajennuksien tai muutostöihin liittyviin kalustohankintoihin. Lisäksi irtaimistomäärärahalla hankitaan tulosalueiden yksittäisiä kone- ja laitehankintoja sekä korvaavaa kalustoa.

Rajatorpan vanhan koulun osaperusparannukseen liittyvien vanhojen kalusteiden uusiminen ja Hämeenky-
län koulun väistötilan kalustaminen sekä kouluverkkomuutosten aiheuttamat ensikertaiset kalustohankin-
nat.

Vaaralanpuiston uuden päiväkodin ja Tikkurilan alueen väistötilan kalustaminen. Hiekkaharjun päiväkodin
kalustaminen, jonka peruskorjauksen valmistuminen siirtyy vuodelle 2017. Lisäksi on varauduttu yhdeksän
päiväkodin perusparannusten vaatimiin vanhojen kalusteiden uusimiseen.

Länsimäen kirjaston ja nuorisotilan sekä Tikkurilan pajatalon perusparannukseen liittyvät kalusteiden ja lait-
teiden uusiminen.

Lisäksi määrärahaa on varattu kone- ja laitehankintoihin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Toimialan irtaimen omaisuuden määrärahalla hankitaan Varikolle raskasta ajoneuvokalustoa, konekalustoa
ja lisälaitteita esim. ruohonleikkureita viheralueyksikköön. Lisäksi mittausosastolle hankitaan
mittauslaitteita, ja geotekniikalle mittauslaitteiden lisäksi ohjausjärjestelmä.

95

Kiinteä omaisuus

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
TULOT	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Omaisuuksien myynti	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
MENOT	-10 000	-10 000	-10 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
95 1 Kiinteän omaisuuden osto	-7 200	-7 200	-7 200	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
95 2 Maa-alueiden kunnostus	-2 800	-2 800	-2 800	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Myytävän ja vuokrattavan tonttimaan kunnostus	-2 100	-2 100	-2 100	-700	-700	-700	-700
Kaupungin pysyvään omistukseen jäävien maa-alueiden kunnostus	-700	-700	-700	-300	-300	-300	-300

Perustelut

Maanmyyntiä hoidetaan niin tehokkaasti kuin se yleisen taloudellisen tilanteen huomioon ottaen on mahdollista. Kaupunginvaltuuston vuonna 2012 hyväksymien maapoliittisten linjausten mukaisesti maata hankitaan alueilta, jotka tukevat yhdyskuntarakenteen eheyttämistä sekä kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista. Maanhankinnassa käytetään kaikkia lain sallimia keinoja: vapaaehtoisia kauppoja, etuosto-oikeutta ja lunastusta. Kun maata vastaanotetaan kunnallistekniikan korvauksena, on talousarviossa oltava myös maanarvoa vastaavat ostomäärärahat. Vastaava tulo tulee näkymään kuntatekniikan keskuksen sopimustuloissa.

Kiinteän omaisuuden osto

Määrärahasta maksetaan ohjelmoidun ja muun raakamaan hankinnat, tontinosien lunastukset ja muiden rakennustonttien hankinnat sekä välttämättömät maanhankinnat kuten katualue- ja viheralueostoja sekä yleisten alueiden lunastuksia. Määrärahaa tulee myös varata mahdollisten kaupungin etuosto-oikeuskauppojen toteuttamiseksi.

Maapoliittisten linjausten mukaisesti ja kaupunginhallituksen 17.6.2013 päätöksen perusteella kaupunki on käynnistänyt useita isoja maanhankintaneuvotteluja. Yrityspalvelut neuvottelevat ja hankkivat aktiivisesti maata kaupunginhallituksen päätöksessä mainituin perustein valittavista kohteista. Maanhankintaneuvottelut kohdistuvat yleiskaavan mukaisiin asunto- ja viheralueisiin.

Maapoliittisen ohjelman MAPO:n linjausten mukaisesti kaupunki on valmistellut kaavahankkeisiin liittyviä sopimuksia, joissa on sovittu ulkoisen kunnallistekniikan korvauksena vastaanotettavan maata.

Maa-alueiden kunnostus

Määrärahaa käytetään pilaantuneen tonttimaan ja muiden maa-alueiden kunnostamisesta sekä esirakentamisesta, kaupungin rakennusten purkamisesta, johtosiirroista yms. aiheutuviin menoihin.

Lähivuosina määrärahoja tarvitaan mm. uusien asemakaavoitettujen tonttien esirakentamiseen kallioisilla, tai vaikeasti rakennettavilla maa-alueilla Vehkalassa ja Tuupakassa. Vuoden 2017 määrärahan tarvetta lisäävät mahdolliset koulujen, tai muiden julkisten rakennusten purkukustannukset. Kohteet ohjelmoidaan yhdessä Tilakeskuksen kanssa. Rakennettujen, tarpeettomiksi jääneiden kaupungin kiinteistöjen osalta määrärahaa voidaan käyttää sellaisiin purkukohteisiin, joissa tonttimaa tullaan jatkossa myymään ulkopuoliselle ostajalle. Esirakentaminen nopeuttaa tonttikauppaa ja tonttien myyntitulot tulevat kattamaan kokonaisuudessaan esirakentamiskustannukset. Yhteensä kiinteän omaisuuden maa-alueiden kunnostamisen määrärahan tarve vuodelle 2017 on 2,8 milj. euroa. Ennalta arvaamattomiin ja välttämättömiin suuriin kunnostamiskustannuksiin haetaan kaupunginvaltuustolta lisärahoitus.

97

Osakkeet ja osuudet

1000 euroa	TA 2016	LTK 2017	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021
MENOT	-905	-1 020	-1 020	-1 480	-1 450	-500	-500
Apotti Oy	-405	-520	-520	-980	-950	0	0
Kaupunginhallitus / osakkeiden hankinta	-500	-500	-500	-500	-500	-500	-500

Talousarvioin osakkeiden ja osuuksien hankeryhmään on budjetoitu vuodelle 2017 0,5 milj. euroa elinkeinon edistämishankkeisiin ja 0,52 milj. euroa Apotti Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

RAHOITUSOSA
2017–2020

Rahoitusosa

Rahoituslaskelma koostuu kaupungin ja liikelaitosten varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitus-toiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma on laadittu taloussuunnitelmakaudelle käyttötalou-teen, investointeihin ja rahoituseriin budjetoitujen tietojen mukaisesti.

Rahoituslaskelman rakenne ja sisältö

Toiminnan ja investointien rahavirta muodostuu käyttötalouteen ja investointeihin budjetoiduista määrä-rahoista talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudelle. Käyttötalouden tulorahoituksen osatekijät eritellään tu-loslaskelmassa ja rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate, joka sisältää myös käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot. Rahoituslaskelmassa toiminnan rahavirrasta myyntivoitot / -tappiot eliminoidaan, ja vastaavasti investointien rahavirtaan myyntivoitot / -tappiot lisätään.

Toiminnan rahavirta muodostuu kaupungin tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, liikelaitosten tuloslaskelmasta liikeylijäämästä / -alijäämästä, satunnaisista menoista ja tuloista sekä tulorahoituksen kor-jauseristä.

Investointien rahavirtaa ovat menoina investointiosan käyttöomaisuuden hankintamenot ja tuloina rahoi-tusosuudet investointeihin sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot, joka sisältää käyttöomai-suuden myyntien tasearvon ja myyntivoitot ja -tappiot.

Rahoituksen rahavirta koostuu antolainojen, lainakannan, oman pääoman ja muista maksuvalmiuden muu-toksista. Antolainojen muutokset sisältävät kaupungin myöntämät lainat ja sijoitukset ja lainasaamiset. An-tolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset.

Lainakannan muutokset sisältävät arvion siitä, kuinka paljon kaupunki ottaa pitkäaikaista lainaa talousar-viovuoden aikana eli lainojen lisäyksen. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

Muihin maksuvalmiuden muutoksiin sisältyy vuosille 2015–2016 Kehä III:n toisen vaiheen perusparannuk-sen valtion osuuden rakentamiskustannukset sekä valtion lainan takaisinmaksu kaupungille 2016–2017.

Liikelaitosten vaikutus kaupungin rahoituslaskelmaan

Liikelaitosten rahoituslaskelmat esitetään sekä yhdistettynä kaupungin rahoituslaskelmaan että liikelaitok-set yhteensä -mallisesti. Lisäksi kunkin liikelaitoksen rahoituslaskelma esitetään myös erikseen ko. liikelai-toksen kohdalla talousarviokirjassa.

Rahastot

Rahastojen vaikutukset sisältyvät kaupungin rahoituslaskelmaan. Kunkin rahaston rahoituslaskelma esite-tään myös erikseen ko. rahaston kohdalla talousarviokirjassa. Vantaan kaupungin rahastoja ovat Asuntolai-na-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuk-sen rahasto sekä Vahinkorahasto. Rahastojen muutokset esitetään kaupungin tuloslaskelmassa.

Rahoituslaskelma

Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

1000 Euroa	Kaupunki + rahastot TA 2017	Liikelaitokset TA 2017	Yhteensä TA 2017
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	56 836	2 600	59 436
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-32 991	-95	-33 086
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-117 851	-1 850	-119 701
Rahoitusosuudet investointimenoihin	300	0	300
Käyttöomaisuuden myyntitulot	36 491	95	36 586
Toiminnan ja investointien rahavirta	-57 215	750	-56 465
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	-3 371	0	-3 371
Antolainasaamisten lisäys	-8 000	0	-8 000
Antolainasaamisten vähennys	4 629	0	4 629
Lainakannan muutokset	33 900	0	33 900
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	94 000	0	94 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-60 100	0	-60 100
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	20 000	0	20 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	-6 686	750	-5 936
Nettolainanotto	33 900	0	33 900

Rahoitussuunnitelma

Kaupunki ja rahastot

1000 Euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	94 842	66 748	56 836	80 250	96 274	105 879
Satunnaiset erät	1 000	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaus- erät	-37 202	-33 139	-32 991	-33 651	-34 324	-35 011
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-150 445	-100 495	-117 851	-132 489	-123 421	-123 587
Rahoitusosuudet investoin- timenoihin	5 617	150	300	0	0	0
Käyttöomaisuuden myynti- tulot	48 228	36 639	36 491	37 151	37 824	38 511
Toiminnan ja investointien rahavirta	-37 961	-30 097	-57 215	-48 739	-23 647	-14 208
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	-621	-7 219	-3 371	-2 878	10 135	5 922
Antolainasaamisten lisäys	-2 977	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Antolainasaamisten vähen- nys	2 356	781	4 629	5 122	18 135	13 922
Lainakannan muutokset	22 089	16 200	33 900	50 300	12 450	7 353
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	152 000	114 000	94 000	180 000	190 000	156 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-136 864	-97 800	-60 100	-129 700	-177 550	-148 647
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 953	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	10 045	0	0	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muu- tokset	-20 706	23 800	20 000	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-27 154	2 684	-6 686	-1 317	-1 062	-933
Nettolainanotto	15 136	16 200	33 900	50 300	12 450	7 353

Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-37 961	-68 058	-125 273	-174 012	-197 658	-211 866
Lainanhoitokate	0,7	0,7	1,0	0,6	0,6	0,7
Kassan riittävyys, pv	33	34	34	32	30	30

Rahoitussuunnitelma

Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

1000 Euroa	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	98 435	68 906	59 436	84 044	100 393	109 329
Satunnaiset erät	1 000	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-37 334	-33 192	-33 086	-33 747	-34 421	-35 108
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-152 836	-103 055	-119 701	-135 049	-125 981	-126 147
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 767	150	300	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	48 375	36 692	36 586	37 247	37 921	38 608
Toiminnan ja investointien rahavirta	-36 593	-30 499	-56 465	-47 505	-22 088	-13 318
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	-621	-7 219	-3 371	-2 878	10 135	5 922
Antolainasaamisten lisäys	-2 977	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Antolainasaamisten vähennys	2 356	781	4 629	5 122	18 135	13 922
Lainakannan muutokset	22 089	16 200	33 900	50 300	12 450	7 353
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	152 000	114 000	94 000	180 000	190 000	156 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-136 864	-97 800	-60 100	-129 700	-177 550	-148 647
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 953	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	10 045	0	0	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-19 459	23 800	20 000	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-24 539	2 282	-5 936	-83	497	-43
Nettolainanotto	15 136	16 200	33 900	50 300	12 450	7 353

Täydentäviä tietoja

Vantaan kaupunki ja liikelaitokset

1000 euroa	TP 2015	EN 2016*	TA 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Asukasluku 31.12	214 605	218 234	221 643	225 171	228 719	232 185
- syntyneiden enemmitys	1 208	1 329	1 410	1 428	1 448	1 466
- nettomuutto	2 720	2 300	2 000	2 100	2 100	2 000
Tuloveroprosentti	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00
Kiinteistöveroprosentti						
- yleinen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
- vakituinen asuinrakennus	0,37	0,37	0,41	0,41	0,41	0,41
- muu kuin vakituinen asuinrakennus	-	-	1,00	1,00	1,00	1,00
- voimalaitos	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85
- rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Toimintamenot (ilman VOK) M€	1 445	1 476	1 464	1 481	1 501	1 528
Toimintakate M€	-1 016	-1 047	-1 077	-1 087	-1 100	-1 122
Verotulot M€	934	946	941	974	1 002	1 032
Valtionosuudet M€	151	187	169	173	176	180
Vuosikate (ml. LL ja Rah.) M €	98	113	59	84	100	109
Poistot M€	98	120	114	118	118	112
Vuosikate %:ia poistoista	100 %	94 %	52 %	72 %	85 %	98 %
Bruttoinvestoinnit (ml. LL ja Rah.) M€	153	143	120	135	126	126
Investoinnit omahankintameno (ml. LL ja Rah.)	147	143	119	135	126	126
- investointien tulorahoitus %	67 %	79 %	50 %	62 %	80 %	87 %
Investoinnit omahankintameno (kaupunki) M€	141	139	113	129	119	119
Lainojen muutos M€	15	16	34	50	12	7
Lainamäärä per 31.12. M€	1 078	1 094	1 128	1 178	1 191	1 198
Lainakanta €/asukas	5 023	5 013	5 089	5 232	5 207	5 160
Toimintamenot €/asukas	6 731	6 763	6 605	6 577	6 561	6 583
Verotulot €/asukas	4 352	4 334	4 246	4 327	4 381	4 443
Valtionosuudet €/asukas	701	859	764	767	771	774
Vuosikate €/asukas	459	517	268	373	439	471
Kokonaismenot M€	1 582	1 620	1 591	1 626	1 639	1 670

*) Vuoden 2016 toisen osavuositarkastuksen mukainen ennustetieto

Kokonaismenot koostuvat toimintamenoista (ilman valmistus omaan käyttöön), bruttoinvestoinneista sekä rahoitusmenoista.

Tunnuslukujen laskennassa käytetyt kaavat

TULOSLASKELMAOSA

Toimintatulot / Toimintamenot (ilman VOK), %

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate / Poistot, %

= $\text{Vuosikate} / \text{Poistot} * 100$

Vuosikate, euro/asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä}$

Kertynyt yli-/alijäämä /asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

RAHOITUSOSA

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat varainhoitovuoden lopussa} / \text{Kassasta maksut varainhoitovuonna}$

KUNTAKONSERNI
2017–2020

Kuntakonserni

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Kaupunki on konsernin emoyhteisö. Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, jossa emoyhteisöllä on määräämisvalta. Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä joissa emoyhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta (20–50 % äänivallasta) ja merkittävä omistusosuus (vähintään 20 % yhtiön omasta pääomasta) yhteisössä.

Konsernin ohjaus

Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat ne viranomaiset ja viranhaltijat, jotka esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat konserniyhteisöjä koskevia asioita sekä vastaavat kaupunkikonsernin edunvalvonnasta valtuuston hyväksymän konsernistrategian ja talousarvion sekä johtosääntöjen mukaisesti.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2012 § 7 hyväksymä konsernistrategia sisältää toimivallan ja toimintaperiaatteet, jolla johdetaan, ohjataan ja valvotaan konsernia kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Selvitetään kevään 2017 valtuustoseminaariin mennessä Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n kilpailukyky palvelumarkkinoilla.

Konsernirakenne 15.9.2016

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- %	Konsernin omistus- %
Tytäryhtiöt			
As Oy Vantaan Elviira	Vantaa	100 %	100,0 %
As Oy Vantaan Josefiina	Vantaa	100 %	100,0 %
As Oy Vantaan Keltasafiiri	Vantaa	100 %	100,0 %
As Oy Vantaan Maarukka	Vantaa	100 %	100,0 %
As Oy Vantaan Marjaana	Vantaa	100 %	100,0 %
As Oy Vantaan Pihka	Vantaa	100 %	100,0 %
As Oy Vantaan Punasafiiri	Vantaa	100 %	100,0 %
As Oy Vantaan Sanna-Liisa	Vantaa	100 %	100,0 %
As Oy Vantaan Sepänpuisto	Vantaa	100 %	100,0 %
As Oy Vantaan Sinisafiiri	Vantaa	100 %	100,0 %
As Oy Vantaan Ullastiina	Vantaa	100 %	100,0 %
Continental Estate Ltd Oy	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Katriinanrinne	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Kehäportti	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Kehäsuora	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Pakkalan Kartanonkoski 10	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Pakkalan Kartanonkoski 92	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Piispankylän Mestarintie	Helsinki	100 %	100,0 %

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- %	Konsernin omistus- %
Kiint Oy Plane	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Tiedepuisto	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Tikkurilan Linja-autoasema	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Ahven	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Erikas	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Finn-Ekonomia	Vantaa	100 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	Vantaa	100 %	100,0 %
Ratakujan Pysäköinti Oy	Vantaa	100 %	100,0 %
Tikkuparkki Oy	Vantaa	100 %	100,0 %
Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy	Vantaa	100 %	100,0 %
Vantaan Markkinointi Oy	Vantaa	100 %	100,0 %
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Vantaa	100 %	100,0 %
VAV Asunnot Oy -konserni	Vantaa	100 %	100,0 %
VAV Palvelukodit Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
VAV Hoivakiinteistöt Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Kivikirveenkujan Autopaikoitus Oy	Vantaa	0,0 %	67,4 %
Metsolan Pysäköinti Oy	Vantaa	0,0 %	35,5 %
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	Vantaa	0,0 %	33,3 %
Asunto Oy Viljapelto	Vantaa	0,0 %	23,3 %
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	Vantaa	100 %	100,0 %
Kivistön Putkijäte Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Kivistön Pysäköinti Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Vantaan Innovaatioinstituutti Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Myrmaen Urheilupuisto Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Kiint Oy Myyrinselkä	Vantaa	0,0 %	73,6 %
Kiint Oy Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	71,3 %
Kiint Oy Vantaan Paloasema	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Vantaan Moottorirata Oy	Vantaa	95,4 %	100,0 %
A-Tulkkaus Oy	Vantaa	99,6 %	99,6 %
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Vantaa	95,5 %	95,5 %
Kiint Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti	Vantaa	65,5 %	91,0 %
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vantaa	87,2 %	88,3 %
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	Vantaa	37,1 %	86,3 %
Korson Pienteollisuustalo Oy	Vantaa	83,1 %	83,1 %
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	Vantaa	77,1 %	77,1 %
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	Vantaa	62,2 %	73,8 %
Kiint Oy Lehdokkitien Virastotalo	Vantaa	84,6 %	84,6 %
Kiint Oy Vantaan Kauppalantalo	Vantaa	70,8 %	70,8 %
Vantaan Energia Oy	Vantaa	60,0 %	60,0 %
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaa	0,0 %	60,0 %
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	Vantaa	52,4 %	52,4 %
Kuntayhtymät			
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	Helsinki	19,5 %	19,5 %
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	Helsinki	17,6 %	17,6 %
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	17,5 %	17,5 %
Uudenmaan liitto	Helsinki	15,4 %	15,4 %
ETEVA	Mäntsälä	12,2 %	12,2 %
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin Kuntayhtymä	Helsinki	11,9 %	11,9 %
Västra-Nylands folkhögskola - kuntayhtymä	Raasepori	3,1 %	3,1 %
Kårkulla kommunalförbund för omsorger kuntayht.	Kirjala	2,5 %	2,5 %

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- %	Konsernin omistus- %
Osakkuusyhteisöt			
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	Vantaa	41,5 %	41,5 %
Hakunilan Keskus Oy	Vantaa	40,4 %	40,4 %
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	Vantaa	40,0 %	40,0 %
Kiint Oy Vantaan Säästöalo	Vantaa	39,6 %	39,6 %
Kiint Oy Korsontie 2	Vantaa	34,0 %	34,0 %
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	32,4 %	32,4 %
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	Vantaa	30,5 %	30,5 %
Kaunialan Sairaala Oy	Kauniainen	45,0 %	45,0 %
Kiint Oy Hakucenter	Vantaa	11,0 %	29,2 %
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	Vantaa	27,2 %	27,2 %
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	26,0 %	26,0 %
As Oy Korsonpiha	Vantaa	24,1 %	24,1 %
As Oy Hirvitie 39	Vantaa	21,7 %	21,7 %
Yrityspuiston Autopaikat Oy	Vantaa	31,0 %	31,0 %
Vantaan Energia Oy (alakonserni)			
Svartisen Holding As	Trondheim	0,0 %	49,6 %
Suomen Energia-Urakonti Oy	Helsinki	0,0 %	25,9 %
Kolsin Voima Oy	Kotka	0,0 %	22,5 %
VTK Kiinteistöt Oy (alakonserni)			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa		43,4 %

Konsernirakenteen muutokset taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman mukaisesti tytäryhtiöiden yritysjärjestelyjä jatketaan konsernirakenteen selkeyttämiseksi ja tehostamiseksi. Tavoitteena on samantyyppisten toimintojen keskittämisen myötä tytäryhtiöiden lukumäärän vähentäminen. Uusia yhtiöitä perustetaan vain jos perustettavan yhtiön toimintaa ei voida keskittää jo olemassa oleviin yhtiöihin tai on jokin muu perusteltu syy yhtiön perustamiselle tai jakamiselle.

Konserniyhtiöiden investoinnit taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden investoinnit esitetään osana kaupungin investointitaulukkoa.

Tytäryhtiöiden investointeja ja rahoitusta käsitellään lisäksi mm. konsernihallinnon pitämässä tytäryhtiöiden navigointitilaisuuksissa.

Kaupungin investoinnit yhteensä 1000 eur	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset	158 971	152 836	103 055	119 701	135 049	126 281

Merkittävien tytäryhteisöjen investoinnit yhteisöittäin, omistusosuuksien mukaiset osuudet 1000 eur	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	kaupungin omistusosuus
Vantaan Energia konserni	44 460	23 400	30 000	22 200	32 400	28 800	60 %
VAV-Asunnot Oy, VAV konserni	43 412	26 457	38 400	46 200	32 200	n/a	100 %
VTK konserni	13 900	10 076	13 455	25 700	15 000	700	100 %
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	109	86	161	450	400	300	100 %
MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN INVESTOINNIT YHTEENSÄ	101 881	60 019	82 016	94 550	80 000	29 800	

Muiden tytäryhteisöjen investoinnit yhteensä 1000 eur	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
		1 547	9 546	840	609	635

Kuntayhtymien investoinnit omistussuosuksien mukaisena osuutena, 1000 eur	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	kaupungin omistussuosuus
HUS, Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri	17 589	17 613	16 706	20 234	19 284	15 903	11,9 %
HSL, Helsingin seudun liikenne	2 394	2 939	8 244	304	1 534	979	17,6 %
HSY, Helsingin seudun ympäristöpalvelut	22 774	27 487	33 295	32 695	38 941	43 291	19,5 %
Uudenmaan liitto	0	0	0	0	0	0	15,4 %
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	4	4	2	4	4	0	17,5 %
ETEVA	67	59	66	50	50	0	12,2 %
Västra Nylands Folkhögskola	0	0	0	0	0	0	3,1 %
Kärkulla	2	0	0	0	0	0	2,5 %
KUNTAYHTYMÄT YHTEENSÄ, VANTAAN OSUUS	42 830	48 103	58 313	53 286	59 813	60 173	

*kuntayhtymien luvut ovat vuosilta 2017-2019 alustavan TTS:n mukaisia lukuja

Kaupungin ja tytäryhteisöjen lainakannankehitys taloussuunnitelmakaudella 2017–2019

Kaupungin lainakanta 1000 eur	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Lainamäärä per 31.12.	1 063 000	1 078 000	1 094 000	1 128 000	1 178 000	1 191 000

Merkittävimpien ja keskeisten tytäryhteisöjen lainakannat yhteisöittäin omistussuosuksien mukaisina osuuksina, 1000	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	Vantaan kaupungin omistussuosuus
Vantaan Energia konserni	92 304	84 559	93 094	81 529	71 464	66 439	60 %
VAV-Asunnot Oy, VAV konserni	534 947	510 164	503 227	501 931	499 866	498 369	100 %
VTK -konserni	116 500	112 199	117 813	130 336	125 574	118 919	100 %
Merkittävimpien tytäryhtiöiden lainat yhteensä	743 751	706 922	714 134	713 795	696 903	683 727	

Muut tytäryhteisöt yhteensä	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	Vantaan kaupungin omistussuosuus
Kaupungin osuus lainoista	1 151	1 306	8 568	8 249	7 726	7 358	52,5% - 100%

Osuus kuntayhtymien lainoista omistussuosuksien mukaisessa suhteessa, 1000 eur	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019	Vantaan kaupungin osuus
HUS, Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri	24 353	29 085	33 816	37 715	44 271	46 663	11,9 %
HSL, Helsingin seudun liikenne	0	0	6 825	3 900	5 655	6 045	17,6 %
HSY, Helsingin seudun ympäristöpalvelut	24 957	27 785	40 166	56 098	69 510	85 798	19,5 %
Uudenmaan liitto	0	0	0	0	0	0	15,4 %
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	0	0	0	0	0	0	17,5 %
ETEVA	0	0	0	0	0	0	12,2 %
Västra Nylands Folkhögskola	0	0	0	0	0	0	3,1 %
Kärkulla	0	0	0	0	0	0	2,5 %
OSUUS KUNTAYHTYMIEN LAINAKANNOISTA YHTEENSÄ	49 310	56 870	80 808	97 713	119 437	138 506	

Konserniyhteisöille annettavat takaukset

Voimassa olevan Vantaan kaupungin konsernistrategian mukaisesti kaupunki myöntää takauksia pääsääntöisesti ainoastaan omille tytäryhteisöille. Takauksia myöntäessään kaupunki huomioi aina EU:n valtiotukisäännösten sekä soveltuvien kansallisten säännösten noudattamisen. Kaupungin takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kaupunginvaltuusto. Muista ehdoista päättää kaupunginhallitus pannessaan täytäntöön kaupunginvaltuuston päätöstä. Takauspäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen.

Kaupunki voi tapauskohtaisesti myöntää takauksia muille kuin määräysvallassaan oleville sellaisille yhteisöille, joiden toiminta liittyy läheisesti kunnan omaan toimintaan noudattaen konsernistrategiassa määritellyjä periaatteita.

Kaupungilla oli jäljellä takausvastuita vuoden 2015 lopussa yhteensä noin 424 milj. euroa kaupunginvaltuuston myöntämästä noin 780 milj. eurosta. Vastuut tytäryhteisöjen puolesta olivat vuoden 2015 lopussa noin 736 milj. euroa, ja velkoja, joiden vakuudeksi ko. takaukset oli annettu, oli jäljellä noin 407 milj. euroa. Kaupungin takausvastuut muille kuin omille tytäryhteisöille olivat vuoden 2015 lopussa yhteensä 44 milj. euroa

ja velkoja, joiden vakuudeksi ko. takaukset oli annettu, oli jäljellä noin 16,9 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto myönsi 14.12.2015 Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaan enintään 28 milj. euron määräinen Vantaan kaupungin omavelkaisen takauksen.

31.7.2016 tilanteessa tytäryhteisöille on myönnetty takauksia yhteensä noin 599 milj. euroa, joista käytössä oli noin 267 milj. euroa. Lisäksi Vantaan Energialle on annettu jätevoimalaa varten leasingvastuu yhteensä noin 132 milj. euroa.

Konserniyhteisöille myönnettyt ja suunnitellut takaukset

Tytäryhteisöille takauksia on myönnetty yhteensä 599 milj. euroa, joista käytössä on noin 267 milj. euroa. Lisäksi Vantaan Energialle on annettu jätevoimalaa varten leasingvastuu yhteensä noin 132 milj. euroa.

Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteet 2017–2020

Konsernistrategian mukaan tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy mahdolliset tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Asetettavat tavoitteet valmistellaan konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalueen, ao. toimialan ja yhtiön yhteistyönä. Yleisjaoston tehtävänä on tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita kaupunkikonsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.

Vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alkuun asti sovellettavan kuntalain (365/1995) 13 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pää- omistajan tahdon esiintuomista. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet tulee pääsääntöisesti ottaa kunnan voimassa olevaan talousarvioon ja -suunnitelmaan. Yhtiöiden esittämät tavoitteet viedään Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaan 2017–2020 soveltuvien osien.

Vantaan energia-konserni

Vantaan Energia Oy on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 prosenttia ja Helsingin kaupunki 40 prosenttia. Vantaan Energia -konsernin muodostavat emoyhtiö Vantaan Energia Oy ja sen tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy sekä osakkuusyhtiöt. Vantaan Energia Oy tuottaa energiapalveluita asiakkailleen. Yhtiön päätuotteita ovat sähkö, kaukolämpö ja maakaasu. Vantaan Energia myy sähköä yritysasiakkaille ja kotitalouksille koko Suomeen. Kaukolämpöliiketoiminnassa yhtiön markkina-alueena on pääosin Vantaa. Maakaasua yhtiö tarjoaa teollisuuden tarpeisiin.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy vastaa sähköverkkotoiminnasta Vantaalla. Sähköverkkopalvelun lisäksi yhtiö myy verkkotoimintaan ja asiakkaiden energiankäyttöön läheisesti liittyviä palveluja, kuten liittymisjohtojen rakentamispalvelua. Lisätietoa Vantaan Energia Oy:stä <http://www.vantaanenergia.fi>

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
Konsernin liikevoitto	milj. euroa	29	36	*31	*37	*37	*41
Konsernin SIPO %	%	6	7	6*	7*	7*	7*
Toimitushäiriöt sähkö h/as/a	h/as/a	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Uusiutuva energia koko energiatuotannosta % (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia)	%	28	32	27*	28*	28*	28*
Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuo- tannosta % (ydinvoima, jäte-energia)	%	23	20	16*	17*	19*	20*

*Jätteellä tuotettu energia on jaettu 50 % uusiutuviin ja 50 % muuhun päästökauppavapaaseen perustuen tilastokeskuksen polttoaineluokitukseen 2015.

VAV Asunnot Oy, VAV -konserni

VAV Asunnot Oy on Vantaan kaupungin 100 prosenttisesti omistama yhtiö, joka rakennuttaa, omistaa ja hallinnoi vuokra-asuntoja. Yhtiö tuottaa laadukkaita ja kohtuuhintaisia koteja vantaalaisille. Kiinteistökannan suunnitelmallisilla korjauksilla varmistetaan niiden arvon säilyminen sekä asumisviihtyvyys yhteistyössä asukkaiden kanssa. VAV Asunnot – konserniin kuuluvat emo-yhtiö VAV Asunnot Oy ja tytäryhtiö VAV Hoivakodit Oy sekä sen tytäryhtiö VAV Palvelukodit Oy sekä osakkuusyhtiöt. VAV -konsernin asunnoista 5,5 prosenttia on vuokrattuna Vantaan kaupungille palveluasumiskäyttöön. Lisätietoa VAV Asunnot Oy:stä www.vav.fi

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
VAV Asunnot Oy:n tili- kauden tulos	euroa	169	0	0	0	0	0
VAV Asunnot Oy:n kiin- teistöjen korjaukset	milj. euroa	15,4	19,4	20,1	20,9	21,7	22,6
Uusien asuntojen tuotan- totavoite, kpl	kpl	273	105	395	507	320	320

VTK Kiinteistöt Oy -konserni

Yhtiön toimialana on harjoittaa teollisuus-, logistiikkaliike-, toimisto- ja julkisten tilojen käyttöön soveltuvien kiinteistöjen ja huoneistojen sekä urheilu- ja liikunta- kasvatustoimintaa varten rakennettujen urheilutilojen vuokrausta ja tässä tarkoituksessa omistaa ja hallita kiinteistöjä ja rakennuksia sekä huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita ja arvopapereita, toimia rakennuttajana ja kiinteistökehittäjänä sekä harjoittaa arvopaperikauppaa, majoitus-, tapahtuma- ja ravintolatoimintaa. Yhtiö toimii emoyhtiönä konsernissa, jonka tytäryhtiöiden toiminta voi käsittää myös päätoimialasta poikkeavia toimialoja. VTK Kiinteistöt Oy:n tiloista noin 80 prosenttia on vuokrattuna kaupungille. Lisätietoa VTK Kiinteistöt Oy:stä <http://www.vtkoy.fi/>. VTK konsernin muodostavat emoyhtiö VTK Kiinteistöt Oy sekä sen tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt.

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
Tulostavoite positiivinen tulos	positiivinen tulos	-259	96	100	70	70	70

A -Tulkkauk OY

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
Tulkkaukuntien määrän kasvu edelliseen vuoteen verrattuna	%	-	vähintään 5 % kasvu	vähintään 5 % kasvu	vähintään 5 % kasvu	vähintään 5 % kasvu	vähintään 5 % kasvu
Tulos	euroa	210 565	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen
asiakastytytyväisyys as- teikko 1-4	asteikolla 1-4	ei mitattu	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2
asiakaskontaktien vasta- usprosentti	vastattujen kontakti- en vastausprosentti	79	81	85	85	85	85

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin 95,5 prosenttisesti omistama yhtiö. MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on Vantaan Martinlaaksos-
sa sijaitseva yksityinen kauppaoppilaitos. Yhtiö tarjoaa liiketalouden perustutkintoon (merkonomi) johtavaa koulutusta sekä ammatillisena peruskoulutuksena että
näyttötutkintoina. MERCURIA Aikuiskoulutuksen koulutusvalikoimaan kuuluvat lisäksi liiketalouden alan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, kuten lähiesimiehen
ammattitutkinto, kaupan esimiehen erikoisammattitutkinto ja johtamisen erikoisammattitutkinto. Opiskelijoita on keskimäärin 800 (aikuiset ja nuoret). Lisätietoa
Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksesta <http://www.mercuria.fi>

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
nettotulos	euroa	405 217	758 000	130 000	100 000	80 000	80 000
täyttöaste %	%	106	101	100	100	100	100
opiskelijoiden työllistymi- nen %	%	82	82	83	83	83	83
opintojen keskeyttämi- nen kpl	kpl	29	30	30	30	30	30

Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy

Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy on Vantaan kaupungin 100 prosenttisesti omistama yhtiö, jonka toimialana on ylläpitää, omistaa ja hallita vesilaitosta veden hankkimiseksi ja tarjota vesihuoltopalveluja Vantaan kaupungin alueella sekä rakennuttaa, isännöidä, vuokrata ja vuokralle antaa kiinteistöjä ja huoneistoja, rakennelmia ja laitteita. Yhtiön operatiivista toimintaa on veden toimittaminen ja jäteveden vastaanottaminen.

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
liikevoitto	euroa	56 001	positiivinen liikevoitto	positiivinen lii- kevoitto	positiivinen lii- kevoitto	positiivinen lii- kevoitto	positiivinen lii- kevoitto

Kiinteistö Oy Kehäsuora

Kiinteistöosakeyhtiö on Vantaan kaupungin 100 prosenttisesti omistama kiinteistöosakeyhtiö, joka omistaa Vantaan Tuupakassa, korttelin 41 106 tontin nro 1 rakennuksineen. Rakennus ja pihapiiri on vuokrattu Transdev Vantaa Oy:lle toistaiseksi voimassa olevalla vuokrasopimuksella. Osa rakennusta on vuokrattu Vantaan kaupungille. Varikon linja-autopaikkojen määrä on 150.

Kiinteistö Oy Itäkehä fuusioitiin Kiinteistö Oy Kehäsuoraan 1.1.2015 alkaen. Linja-autopaikkojen kokonaismäärä on 200. Varikon huonetiloja on vuokrattu Nobina Finland Oy Ab:lle määräaikaisella vuokrasopimuksella 31.8.2019 saakka. Hakunilan varikon toiminta tulee loppumaan vuonna 2019.

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
Tulos ennen poistoja po- sitiivinen	euroa	tulos ennen poistoja positiivinen	tulos ennen poistoja po- sitiivinen	tulos ennen poistoja positiiv- vinen	tulos ennen poistoja positiiv- vinen	tulos ennen poistoja positiiv- vinen	tulos ennen poistoja positiiv- vinen

Kiinteistö Oy Tiedepuisto

Kiinteistö Oy Tiedepuisto on Vantaan kaupungin 100 prosenttisesti omistama kiinteistöosakeyhtiö, jonka toimialana on omistaa ja hallita Vantaan kaupungilta vuokratulla Tikkurilassa sijaitsevalla tontilla olevaa vuonna 1988 valmistunutta tiedekeskusrakennusta. Kiinteistö on vuokrattu Tiedekeskussäätiölle, joka ylläpitää kiinteistöllä Tiedekeskus Heurekaa. Kiinteistöosakeyhtiön ja Tiedekeskussäätiön välillä on 31.12.2031 asti voimassa oleva vuokrasopimus, joka perustuu ns. pääomavuokrasopimusmalliin. Kiinteistöosakeyhtiö vastaa vuokranantajana kiinteistön peruskorjauksista.

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
Tilikauden tulos	euroa			0	0	0	0
Peruskorjausinvestoinnit vuosittain tulorahoituk- sella	euroa	500	900	500	600	500	600

Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti

Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti on Vantaan kaupungin 65,5 prosenttisesti omistama yhtiö. Toinen osakas on Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasema. Yhtiön toimialana on omistaa, hallita ja ylläpitää pysäköintilaitoksia ja -alueita Vantaalla. Yhtiö omistaa pysäköintilaitoksen Tikkurilassa, joka on osa Tikkurilan korttelin 61204 pysäköintilaitoskokonaisuutta. Pysäköintilaitoskokonaisuus on Tikkurilan keskusta-alueen ensimmäinen asiakasmaksuja perivä pysäköintilaitos.

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
Tilikauden tulos	euroa	tilikauden tulos posi- tiivinen	tilikauden tulos positii- vinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen

Ratakujan Pysäköinti Oy

Ratakujan Pysäköinti Oy omistaa ja hallitsee 105/246 suuruista määräosaa pysäköintihallista ja Vantaan kaupungin 61. kaupunginosan korttelissa 61207 sijaitsevasta tontista nro 10. Yhtiö harjoittaa pysäköintiliiketoimintaa em. pysäköintihallissa. Yhtiön omistusoikeus siirtyi kaupungille maaliskuussa 2014. Pysäköintilaitos jakautuu toiminnallisesti rakennuksen pysäköintiosaan ja sen yläpuolella sijaitsevaan kattopihaan, jonka hallintaoikeus on Asunto Oy Vantaan Piccadillyllä. Kattopiha vastaa 13 autopaikan omistusosuutta pysäköintilaitoksesta. Pysäköintilaitoksen pysäköintiosa muodostaa 233 autopaikkaa sekä 6 pienajoneuvopaikkaa käsittävän toiminnallisen kokonaisuuden, johon kuuluvat autopaikkojen lisäksi ajo- ja jalankulkuväylät, porrashuoneet, autotalliin johtava ajoluiska nosto- ja käyntiovineen sekä kaikki tätä pysäköintiosaa palvelevat järjestelmät, laitteet ja varusteet.

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
Pitkän tähtäimen tavoitteena positiivinen liiketulos ilman poistoja	euroa	Tilikauden tulos -134 508,22	Liiketulos ./. Poistot = positiivinen tulos	Liiketulos./ .50 % poistoista = positiivinen tulos	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen

Tikkuparkki Oy

Tikkuparkki Oy hallitsee maanvuokrasopimuksen perusteella 282/357 määräosaa maanalaisesta tilasta Vantaan kaupungissa sijaitsevien rekisteriysiköiden 92-421-6-427, 92-421-6-426-M501, 92-61-206-5, 92-61-9902-5, 92-61-9902-1, 92-61-205-2, 92-421-6-272-M501, 92-421-6-16, 92-61-230-3, 92-61-230-1 ja 92-61-9903-4 alueella sekä omistaa ja hallitsee 282/357 määräosaa edellä mainittuun tilaan rakennetusta maanalaisesta pysäköintilaitoksesta ja maanpäällisistä liittymistä, sekä harjoittaa ko. pysäköintilaitoksessa pysäköintiliiketoimintaa. Yhtiön parkkitoiminta alkoi alkuvuodesta 2013.

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
Pitkän tähtäimen tavoitteena positiivinen liiketulos ilman poistoja	euroa	Liikevoitto ./. Poistot = + 31 328,83	Liikevoitto ./. Poistot = positiivinen tulos	Liiketulos ./. Poistot = positiivinen tulos	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen

Vantaan Moottorirata Oy

Vantaan Moottorirata Oy on Vantaan kaupungin 95,4 prosenttisesti omistama yhtiö, jonka toimialana on moottoriurheilun edistäminen ja maa-alueiden omistus tai hallinta moottoriurheiluun liittyvään toimintaan varten. Edelleen toimialana on alan kilpailujen, kurssien, virkistys- ja harrastustapahtumien järjestäminen ja muu siihen liittyvä toiminta. Yhtiö on vuokrannut Vantaan kaupungilta kaksi maa-aluetta; moottorirata-alueen sekä pysäköintialueen. Vantaan Moottorirata tunnetaan nimellä Vantaan Vauhtikeskus. Yhtiö omistaa yhteensä viisi rakennusta eri puolella Vantaan Vauhtikeskuksen aluetta. Yhtiö on solminut käyttösopimukset rata-alueista PPSRCA ry:n, Uudenmaan Autourheilijat ry:n, ja Vantaan Moottorikerho ry:n sekä Keimolan FK:n kanssa.

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
Tilikauden tulos	euroa	240 110	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen
Tapahtumat ja kilpailut	kpl	160	180	180	180	200	200

Ruukkukujan Autopaikat Oy, Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalo, Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasema, Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo, Korson Pienteollisuustalo Oy, Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus, Pallastunturin Liikekiinteistö Oy, Kiinteistö Oy Katriinanrinne, Kiinteistö Oy Vantaan Sepänpuisto

Tavoite	Tavoitteen mittari (euroa, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2015	Ennuste 2016	Mittarin tavoitetaso 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Mittarin tavoitetaso 2020
Tilikauden tulos	euroa	-	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen	tilikauden tulos positiivinen
Lämmön, sähkön ja vedenkulutus	euroa	-	Kunkin yhtiön vuoden 2015 lähtötasoon nähden 2 % säästö	2 % säästö	2 % säästö	2 % säästö	2 % säästö

Asunto Oy Vantaan Maarukka ja Asunto Oy Vantaan Pihka ovat lepääviä yhtiöitä, ei aseteta tavoitteita. Vantaan Helikopteritukikohta Oy annettu lahjoituksena kaupungille, yhtiö ei tavoittele voittoa, tavoitteita ei aseteta.

LIITTEET

Uudisrakentaminen 2017–2026

LIITE 1

	suuralue	Brm ²	Kust arv milj. €	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A. OMAT INVESTOINNIT 2017-2026 yhteensä				16 020	25 290	46 010	37 210	38 510	32 020	36 020	45 820	43 220	43 100	29 820
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ei esityksiä														
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ei esityksiä														
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA				650	2 300	100	50	2 150	2 800	1 350	50	0	0	0
Aikaisemmin valmistuneet yhteensä				500	0									
Äitiys- ja lasten neuv. Kts. Aurinkokiven koulu 1. vaihe	Kivistö	740	2	500									0	
Keskeneräiset 31.12.2016 yhteensä				150	2 300	100	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuuselan perhekuntoutuskeskus, lisärakennus	Tikkurila	965	3	150	2 300	100								
Suunnitelma 2017-2026 yhteensä				0	0	0	50	2 150	2 800	1 350	50	0	0	0
Vantaan päihdevieroitussyksikkö		1 500	4				50	2 100	2 000	50				
Ilola/Asolan äitiys- ja lastenneuvola	Koivukylä	800	2					50	800	1 300	50			
SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ei esityksiä														
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA				14 600	20 870	44 940	36 190	35 390	28 250	33 700	44 700	40 250	36 130	17 850
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA, koulut ja päiväkodit				14 480	18 650	44 650	35 840	34 070	28 250	33 700	44 700	40 250	36 080	17 350
Aikaisemmin valmistuneet yhteensä				14 180	3 200	50	140	70	0	50	0	0	230	200
Aurinkokiven koulu I vaihe	Kivistö	5 900	15	3 400	100									
Aurinkokivi I -vaihe Päiväkotit (neuvola ks soster)	Kivistö	1 610	4	1 200	50									
Simonkallion päiväkotit	Tikkurila	1 612	5	2 900	50									
Itä-Hakkilan uusi päiväkotit	Hakunila	1 625	5	2 300	50									
Kivistön paviljonki päiväkotit (vuokratilat) purkaminen				35						50				
Pähkinärinteen koulun väistötilojen (vuokratilat) purkaminen				95			140							
Paviljonki päiväkodit, väliaikaiset Pakkala Illenpuisto pk				250	100			70						
Paviljonki päiväkodit, väliaikaiset Tikkurila Peltolan koulu				600									160	
Paviljonki päiväkodit, väliaikaiset Länsimäki Rajakylän pk				250									70	
Keskeneräiset 31.12.2016 yhteensä														
Vaaranpuiston päiväkotit	Hakunila	1 460	6	2 650	2 850	50								

	suuralue	Brm ²	Kust arv milj. €	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Suunnitelma 2017-2026 yhteensä				300	15 450	44 600	35 700	34 000	28 250	33 650	44 700	40 250	35 850	17 150
Uomarinteen koulun laajennus, sis. ph-tiloja	Myyrmäki	2 136	6	100	2 850	3 500	50							
Uomarinteen koulun pihan lähiliik. paikka tai liikkuvan koulun piha	Myyrmäki					300								
Mårtendals kampus	Myyrmäki	1 250	4				250	1 700	1 900	50				
Mårtendals kampuksen pihan lähiliikuntapaikka	Myyrmäki								300					
Martinlaakson päiväkot	Myyrmäki	1 920	6	100	2 600	3 550	50							
Martinlaakson päiväkodin pysäköinti	Myyrmäki				350									
Myyrmäen päiväkot	Myyrmäki	1 650	5				50	2 200	3 000	50				
Myyrmäen päiväkot II	Myyrmäki	1 650						50	2 200	3 000	50			
Rajatorpan uusi koulurakennus, sis 2 esiopetusryhmää	Myyrmäki	3 680	11		250	5 100	5 300	50						
Hämeenkyllän koulu, korvaava uudisrakennus	Myyrmäki	7 200	22		6 000	13 500	2 000	100						
Hämeenkyllän koulun väistötila 230 opp, vuokratilojen perustukset	Myyrmäki				800			200						
Kaivokselan II päiväkot	Myyrmäki	1 650	5		1 000	4 000	300							
Kivistön kirjasto (ks nuoriso, kulttuuri)	Kivistö	1 000											100	1 000
Kivistön keskustan päiväkot II	Kivistö	1 450	5					50	1 900	2 600	50			
Aurinkokiven koulu II vaihe.	Kivistö	5 240	14		400	8 300	5 550	50						
Kanniston koulu II vaihe	Kivistö	5 290	16								500	8 200	7 000	200
Kivistön keskustan päiväkot III	Kivistö	1 450	5							50	1 900	2 600	50	
Toisen asteen oppilaitos (ei lukiota)	Kivistö	13 400												
Marja-Vantaan kirjasto, vrt kulttuurikesk Vapas 2020-21	Kivistö	2 000												
Kivistön lukio	Kivistö	10 000	30							50	700	4 500	16 700	7 700
Vehkalan ammatillinen oppilaitos	Kivistö	24 000	67					300	2 000	10 500	32 500	21 400	500	
Keimolanmäen koulu	Kivistö	4 200	13								100	1 400	7 000	4 100
Keimolanmäen päiväkot	Kivistö	1 650	5				50	2 200	3 000	50				
Aviapoliksen koulu ja päiväkot sekä nuorisotilaa	Aviapolis	5 700	17					200	1 500	10 000	5 300	100		
Aviapoliksen yhtenäiskoulu I vaihe	Aviapolis	5 000	15										100	1 200
Jokiniemen koulun laajennus	Tikkurila	5 400	16		100	1 800	8 400	5 800	100					
Jokiniemen koulun pihan lähiliikuntapaikka	Tikkurila							300						
Jokiniemen päiväkot	Tikkurila	1 900	6			100	2 500	3 450	50					
Tikkurilan päiväkot	Tikkurila	1 650	5		50	2 200	3 000	50						
Tikkurilan päiväkot II	Tikkurila	1 650	5					50	2 200	3 000	50			
Veturipolku 8 korvaava päiväkot (8 ryhmäinen)	Tikkurila	1 900	6			250	3 100	2 700	50					
Varia Tennistien tilap piharak 2.vaihe , perustukset (vuokra paviljonki)	Tikkurila							150						300
Varia Tennistie, piharakennus	Tikkurila	1 660	4									50	1 800	2 300
Tikkurilan koulun laajennus valm 2023 (Viertola tai Peltola)	Tikkurila	2 700	8						300	4 200	3 500	100		

	suuralue	Brm ²	Kust arv milj. €	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
B. KONSERNIYHTIÖIDEN KOHTEET valm. vuoden mukaan		Huom!												
VAV ASUNNOT OY alustavasti														
Kehitysvammaisten asumisyksikkö, Martinlaaksonkuja 2b (15 paikk)	Myyrmäki	3 300			x									
Myyrmäen vanhustenkeskus (Ruukkupiha 2)	Myyrmäki	15 210	40			x								
15 asuntoa kehitysvammaisille	Kivistö						x							
Kehitysvammaisten asumista (40 as. asuntokannasta)	alue?					x	x		x			x		
Kehitysvamm. Asumisyksi. (10 as.) (halutaan tonttivar./soster)	Kivistö							x						
Kivistön vanhustenkeskus	Kivistö													
Tikkurilan vanhustenkeskus	Tikkurila								x					
Kehitysvammaisten asumisyks 20 asuntoa , Orvokkirinne 4	Tikkurila					x								
Koisoniittyhanke erityisasumiskodit, 5 asuntoa (tuvat)	Tikkurila	165	0		x									
Koisoniittyhanke tehost. palveluas. 40 kpl ja kumppanuustila	Tikkurila	3 005	7		x									
Veturipolku 8 korvaavat tilat (37 asuntoa erityisryhmille)	Tikkurila					x								
Hakunilan vanhustenkeskus	Hakunila											x		
Vanhusten keskus Vantaan rahoitusosuus						x			x			x		
VTK KIINTEISTÖT OY alustavasti														
Varia Rälssitie , ulkovaipan peruskorjaus ja IV-korjauksia	Aviapolis		2		x									
Varia Rälssitie muutos - ja laajennustyöt	Aviapolis				x									
Kansainvälinen koulu, pintaremontti VTK	Aviapolis	11 179	1					x						
Kartanonkosken koulu, pintaremontti	Aviapolis	8 798	1							x				
UR Ylästön koulu II (VTK)	Aviapolis	1 490	5				x							
Ylästön nykyisen koulun muutostyöt (VTK)	Aviapolis		0				x							
Ylästön koulun pihan lähiliikuntapaikka (VTK)	Aviapolis						x							
Ylästön koulu, pintaremontti	Aviapolis	5 363	1								x			
L-V liikuntalaitos jäähallien, jäähdytyskoneen uusiminen	Myyrmäki		0		x									
L-V liikuntalaitos jalkapallohallin, vesikaton kunnostus	Myyrmäki		1						x					
Lumon lukio nuorisotila ja kirjastomuutostyöt	Korso		1			x								
Peltolantie 5, henkilöstöpalvelutilat pp 1 310 m ²	Tikkurila	1 310	2		x									
Tikkurilan Hyvinvointikeskus	Tikkurila	22 770	73						x					
MUUT KONSERNIYHTIÖT alustavasti														
Kivistön hyvinvointikeskus (valmistuminen 2025 jälle)	Kivistö	7 600	23											
Luhtaanmäen paloasema (ent kivistö) (yht. Nurmijärven	Kivistö	2 000	6				x							
Musiikkiopisto Patotie 2 ja 2B, ikkunoiden korjaukset ja pihan pp						x								
Päivystys Saku -tilat (1 sairausauto)	Tikkurila	200				x								
Koutsi- aikuisten työpajakeskus Tuupakassa	Aviapolis	1 000		x										
Asukastupa Leinelä II päiväkodin yhteyteen (Konsas hanke)	Koivukylä	240	0								x			

	suuralue	Brm ²	Kust arv milj. €	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
C VUOKRATILAT, INVESTORINA KAUPUNGIN ULKOPUOLINEN KIINTEISTÖSIJOITTAJA														
Lännen Valo (uusi toimintakesk vapautuviin tiloihin)	Länsi-Vantaa	2 500				x								
Hämeenkyllän koulun väistötilat, vuokrapaviljongit	Myyrmäki	6 400			x									
Kivistön kirjastopiste +kulttuuri + nuoriso	Kivistö	506					x							
Terveysasemalle tiloja tulevasta kauppakeskuksesta	Kivistö	1 000				x								
Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2017					x									
Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2019							x							
Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2020								x						
Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2022										x				
Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2023											x			
Tikkurilan alueen toimistohankkeet / yht. eri toimialat		15 000						x						
Kaupungin arkisto, Tikkurilan tsto talon yhteyteen	Tikkurila	1 000						x						
Varia Tennistien tilapäinen (paviljonki) lisärakennus 2. vaihe	Tikkurila							x						
Työterveysliikelaitos Tikkurila 648 m ² + lisätila n. 50m ²	Tikkurila	700		x										
Väistötilapäiväkoti Tikkurila - Koivukylä, vuokrapaviljonki					x									
Koivukylän kirjasto	Koivukylä						x							
Mittatien valmiusasema, vuokrataan lisätilaa	korso	250			x									
Vantaan Valo (Minkkitien tiloja korvaavat tilat)	Koivukylä	1 970			x									
Länsimäki asukastila , 80 - 200 hym ²	Hakunila	220		x										
D LUNASTUKSET														
Myyrmäen terveysasema (2016) 21,600 M€?	Myyrmäki				x									
Ulrikan päiväkotilunastus (2019) 3 M€?	Koivukylä						x							

Korjausrakentaminen 2017–2026

LIITE 2

1 000 euroa	Kustann	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
KORJAUSRAKENTAMINEN 2017–2026 YHTEENSÄ		15 735	27 985	25 810	25 650	24 570	22 190	13 950	22 610	27 010	26 110	29 460
KAUPUNGIN JOHTAJAN TOIMIALA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Suunnitelma 2017-2026		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ei esityksiä												
KONSERNI JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA		150	110	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Suunnitelma 2017-2026												
Katrinebergin päärakennuksen ja pihan kunnostaminen			60									
Järjestötilat: Pienet muutostyöt ja korjaukset varaus		50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA		4 485	9 150	2 200	2 000	1 700	1 130	1 320	2 900	1 200	1 400	4 700
Suunnitelma 2017-2026												
Katriinan sairaala, vanhan B-osan per.korj. (10/2016 - 3/2018)	10 800	1 700	8 200	900								
Katriinan sairaala , lääkekeskus potilasarkistoksi (1-6/2018)	500			500								
Myyrmäen toimintakeskus, Solkikuja pp	2 100						30	220	1 800	50		
Korson vanh. Keskus (Metsonkoti 1993) (KL89)	2 150	2100	50									
Simonkodin peruskorjaus (1998)	50	50	0	0	0							
Simonkoti (uusi puoli), osa kylpyhuoneista saunoiksi	100	100										
Länsimäen terveysasema (1993)										50	300	3600
Pienet muutostyöt ja korjaukset yhteensä		535	900	800	2 000	1 700	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS		0	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA		5 790	11 940	18 710	18 900	18 120	16 310	7 880	14 960	21 060	19 960	20 010
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA / Koulut		2 575	4 910	11 080	8 920	10 910	11 250	3 620	10 900	17 000	15 900	15 950
Aikaisemmin valmistuneet ja keskeneräiset yhteensä		0	400	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Suunnitelma 2017-2026		2 575	4 510	11 080	8 920	10 910	11 250	3 620	10 900	17 000	15 900	15 950
Koulujen tilankäytön tiivistäminen kustannusvaraus 2019 - 2026	9 900			1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
Myyrmäen, Kivistön ja Aviapolis suuralueet												
Askiston koulun pp	600			20	580							
Kivimäen koulu pp	8 100			50	250	1200	6500	100				
Kaivokselan koulu pp	700					20	680					
Seutulan koulu pp	500				20	480						

[illegible]

[illegible]

Vuokra- ja osaketilojen muutokset 2017–2026

[illegible]

Liikuntapaikkarakentaminen 2017–2021

LIITE 4

1 000 e

UUDISRAKENTAMINEN	Kustann. yht.	2017	2018	2019	2020	2021
Martinlaakson urheilukentän huoltotila	240	20	220			
Myyrmäen urheilupuiston huoltokatos	550	550				
Vapaalanaukeen liikuntapuiston huoltorakennus	450			30	420	
Kartanonkosken kentän huoltorakennus (lämm. 440 + kylmä220)	1 700	1 650	50			
Tikkurilan urheilupuiston huoltorakennus (vrt. vanhan pp 2019)	1 000			100	900	
Korson urheilukentän huoltotila	240		20	220		
Uomarinteen koulun pihan lähiliik. paikka tai liikkuvan koulun piha	300		300			
Mårtendals kampuksen pihan lähiliikuntapaikka	300					300
Jokiniemen koulun pihan lähiliikuntapaikka	300				300	
Konserniyhtiöiden kohteet valm. vuoden mukaan / VTK Kiinteistöt Oy alustavasti						
Ylästön koulun pihan lähiliikuntapaikka (VTK)				x		
L-V liikuntalaitos jäähallien, jäähdytyskoneenuusiminen		x				
L-V liikuntalaitos jalkapallohallin vesikatonkunnostus						x
Kustannukset yhteensä (1 000 euroa)	5 080	2 220	590	350	1 620	300
KORJAUSRAKENTAMINEN	Kustann. yht.	2017	2018	2019	2020	2021
Hakunilan kalliosuojan rauhanajan käyttö	2 000			100	900	1 000
Rajatorpan kalliosuojan rauhanajan käyttö	500					500
Tikkurilan uimahallin pp	5 300	300	2 400	2 600		
Tikkurilan urheilupuiston vanhan huoltorakennuksen pK (vrt. uudishanke 2020)	500		30	470		
Martinlaakson uimahalli, ikkunoiden kunnostus/uusiminen ja sokkeleiden korjaus	50		50			
Martinlaakson uimahalli (1998, 2014), korjauksen jatkovaiheet	600		600			
Kustannukset yhteensä (1 000 euroa)	8 950	300	3 080	3 170	900	1 500

1 000 e

URHEILUALUEET	Kustann. yht.	2017	2018	2019	2020	2021
Hiihtoladut ja ulkoilureitit	600	150	150	150	150	
Pienkenttien perusparannus	1 200	300	300	300	300	
Lähiliikuntapaikat	1 000	250	250	250	250	
Skeittipuistot	1 150	250	300	300	300	
Myyrmäen urheilupuisto	700			300	400	
Vapaalanaukeen urheilualue	600		300	300		
Kartanonkosken liikuntapuisto	200	200				
Rekolan urheilukenttä	700		400	300		
Hakunilan urheilupuisto	1 110	250	320	270	270	
Rajakylän urheilupuisto	1 000	350	350	300		
Kivistön urheilupuisto	1 100		50	100	950	
Lipunkantajan kenttä	700	500	200			
Tikkurilan urheilupuisto	50			50		
Kustannukset yhteensä (1 000 euroa)	10 110	2 250	2 620	2 620	2 620	
VIRKISTYSALUEET	Kustann. yht.	2017	2018	2019	2020	2021
Ulkoilusaaret	120	30	30	30	30	
Kuusijärven ulkoilualue	100				100	
Luonnonsuojelualueet	600	150	150	150	150	
Petikon ulkoilualue	620	120	200	200	100	
Kustannukset yhteensä (1 000 euroa)	1 440	300	380	380	380	

Urheilu- ja virkistysalueiden osalta hankkeet ja investoinnit täsmentyvät kunnallistekniikan rakentamishjelmassa.